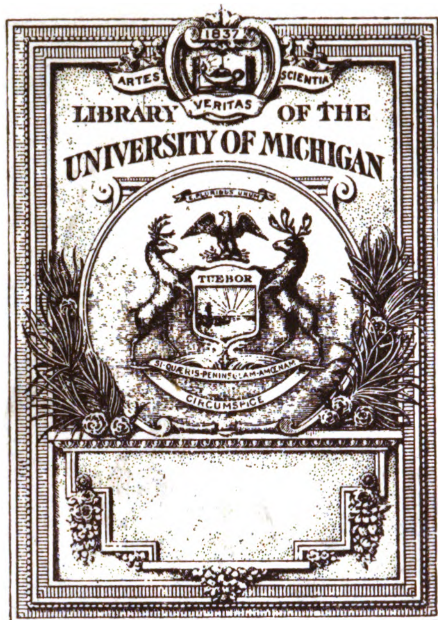

1837
ARTES
VERITAS
SCIENTIA
LIBRARY OF THE
UNIVERSITY OF MICHIGAN
TUEBOR
SI·QUÆRIS·PENINSULAM
CIRCUMSPICE

HOLLAND

TEN TYDE VAN

KAREL V. EN PHILIPS II.

TWEEDEN DEELS EERSTE STUK.

HOLLAND
ONDER DE REGEERING
VAN
KEIZER KAREL DEN VIJFDEN;
BIJ DEN
OVERDRAGT DER NEDERLANDEN
AAN, EN GEDUURENDE HET BESTIER
VAN, ZIJNEN ZOON
KONING PHILIPS DEN TWEEDEN;
OF
VERZAMELING
VAN ALLE DE
NOTULEN, PROPOSITIEN, RESOLUTIEN EN ANDERE BESOGNES, IN DE DAGVAARDEN BIJ DE VERGADERING VAN DE STAATEN DIER PROVINCIE, GEHOUDEN, GENOMEN EN GEDAAN,

DOOR
Mr. AART VAN DER GOES,
ADVOKAAT VAN HOLLAND, ENZ. ENZ.

TWEEDEN DEELS EERSTE STUK.

Beginnende met den vyfden February MDXLIV, *en eindigende met den zevenden December* MDXLVI.

NAAR DE AUTHENTIEKE UITGAAVE LETTERLIJK GEVOLGD.

Te AMSTERDAM bij
H. GARTMAN, W. VERMANDEL EN J. W. SMIT,
MDCCXCI.

REGISTER

Vande Saecken van den

LANDE VAN

HOLLANDT.

Gehouden by my

ADRIAEN VANDER GOES,

Advocaet van 't selve Landt,

Sedert date van mijn Commissie, wesende van den 30. Januarii 1544., Stilo Communi & Romano, ende de possessie daer op gevolght, 't welck geschiede den vijfden Februarii daer na, tot uytgaende Julii 1554.

Daghvaert vande Staten van Hollandt, gehouden in den Hage

Den 5. Februarii, 1544. 1544. Den 5. Febr.

P R Æ S E N T E N,

De Heeren	VAN DORDRECHT.
Heyman Adriaensz, Thesaurier,	*Gerrit Steffensz* Burgermeester,
ende	ende
Mr. *Nicolaes Bartholomei,*	Mr. *Lambrecht Jacobsz,* Pensionaris

VAN HAERLEM.
Jan Apertsz, Burgermeester,
Michiel Jansz,
ende
Mr. *Huych vander Eynde*.
VAN DELFT.
Jacob Claesz,
Gerrit Beuckelsz,
ende
Mr. *Jacob de Milde*,
VAN LEYDEN.
Pieter Kantert, Burgermeester,
Claes Gerard Mattheusz,
ende
Mr. *Hendrick*, Pensionaris
VAN AMSTERDAM.
Jan Willemsz Muys, Burgermeester,
Huyg Gerritsz Hopkooper, Burgerm.
ende
Mr. *Cornelis van Hogelande*,
VAN GOUDA.
Beroerende de nieuwe Imposten, en de Petitie van hondert en acht en tnegentigh duysent guldens.

De Steden van Dordrecht, Haerlem, Leyden en Amste dam accorderen inden nieuwen Im post, tot een Beede van festig duysent gulden, mitsgaders het rest van noch vijf en seventig duisent guldens, en

TEn voorsz dage hebben de Gedeputeerden vande vier groote Steden, als Dordrecht, Haerlem, Leyden en Amsterdam, in absentie vande Edelen, die ter selver Daghvaert niet gekomen en waren, eendrachtelijck geaccordeert beroerende de nieuwe Imposten, om te vervallen de Beede van festigh duysent Carolus guldens, Sijne Keyserlijcke Majesteyt geconsenteert in October Anno 1542., midtsgaders het rest * vande vijf en seventigh duysent Carolus guldens, daer naer geaccordeert in Augusto 1542., en de hondert en twintigh duysent Carolus guldens, in October daer aen volgende, met de lasten vande Renten, ter oorsaecke van dien geremonstreert, dat in soo verre 't platte Landt tot haren laste vande voorsz accorden namen tnegen-

* Bl. 2.

1544. Den 7. Feb.

gentigh duysent Carolus guldens eens, diemen ommeslaen soude op den Bruyckwaer alleen, achtervolgende seecker Concept daer op gemaekt, ende dat de Edelen en Kloosters, soo wel binnen als buyten de Groote en Kleyne Steden gelegen, mede contribueerden met de andere groote en kleyne Steden, en andere Exempten, niet gewoonlijck zijnde inde Schiltalen te contribueren, en dit inden Excijns vande Wijnen en Bieren, daer alleenlijck den Impost op blijven soude: Dat de voorsz. Gedeputeerden vande vier groote Steden, soo verre syluyden gevolgh hadden, te vreeden souden wesen 't rest vande voorschreve accorden, ende 't geen daer af dependeert, aen hunluyden te nemen, mits dat den Hage gelijck een kleyne Stede gereeckent soude werden, en dat den Excijs over al niet grooter en soude wesen dan deselve inde Steden, daermen grooten excijs geeft, geaccordeert is.

noch hondert en twintig duisent guldens, op verscheyde conditien.

HEt welck insgelijcks die van Delft, verhalende hare Privilegien ende exemptie, als inde voorsz accorden vervangen wesende, en onder protestatie van dien te vreeden waren te accepteren.

Die van Delft consenteren op dezelve conditie.

HEt selve dochte mede goet de Gedeputeerden der Stede Gouda, die nochtans seyden daer toe geen last te hebben, maer hoopten wel sulck rapport te doen, dat 't selve van hare Meesters gevolght souden werden; en naer den Heere van Assendelft 't selve verstaen hadde, is by hem verklaert dat hy wel hoopte de Edelen tot het voorsz Concept te bren-

Die van Gouda consenteren het selve op het behagen van hare Principalen.

brengen, en soude op hoope van dien 't selve overschrijven aen hare Majesteyt de Koninginne, om daer op te weten hare genadige believte.

Resolutie van de Petitie van hondert en acht en tnegentigh duysendt guldens, op ses maenden te betalen.

AEngaende de principale saecke vande voorsz Daghvaert, beroerende de hondert en acht en tnegengentigh duysent Carolus guldens, op den geenen die gewoonlijck zijn inde Schiltalen te contribueren, geëyscht den elfden Januarii laetstleden, en dit op ses maenden, elcken maent drie en dertig duysent Carolus guldens, daer de maent van April eerstkomende de eerste van soude wesen; hebben de voorsz Gedeputeerden eenige opinien verhaelt, zonder nochtans te resolveren; ende is die Daghvaert dies aengaende uytgestelt tot den vijftienden der voorsz maent, 's avondts in de Herberge, ten welcken tijde den Prince van Oraignen, Stadthouder, &c. geschreven hadde dat hy mede compareren soude om de voorsz Beede te avanceeren, en heeft den Heere van Assendelft mede die last aengenomen van d'andere Edelen te doen beschrijven ten selven dage inden Hage.

Procuratie van Hoegaerden, Pensionaris van Amsterdam.

TEn selven dage is mede by de voorsz. Gedeputeerden Procuratie gepasseert op Mr. Floris van Hogaerden, Pensionaris van Amsterdam, wesende te Spiers, om uyt den naem van 't voorsz Landt te vervolgen aen Sijne Keyserlijcke Majesteyt; dat geduyrende den Oorlogh tegens den Hertogh van Holsteyn, die van Lubeck met haer Adherenten niet toegelaten en soude werden eenighsints inden

Lan-

 1544. Den 7. Feb.

Lande van herwaerts over te negotieren, en voorts te vorderen de Zeylage van dese Landen, en dat onder mijn handt.

IS mede by hunluyden versocht aenden Heere van Assendelft te willen schrijven aen hare Majesteyt de Koninginne, omme van hare Genade te * hebben Brieven van recommandatie aen Sijne Keyserlijcke Majesteyt, ten selven fine, 't welck hy aennam te doen.

Brieven van recommandatie.

* Bl. 3.

VAn gelijcken is op seeckere Requeste van Mr. Cornelis van Hogelande de versochte betalinge van seeckere vacatien in 's Landts affairen gedaen, naer dat by den Hove van Hollandt op deselve Requeste by Appoinctement verklaert was Advis vande Staten van Hollandt, hem by de voorsz Staten boven sijn geëyschte dagen, tot vijftigh toe in getale, noch toegevoeght acht dagen, tot vijf schellingen Vlaems 's daeghs, en dat onder mijn handt.

Requeste van Hogelande, tot betalinge van seeckere vacatien in 's Lands affairen gedaen.

HEbben insgelijcks ten selven dage, door bevel van de voorsz Gedeputeerden, op seeckere Requeste hunluyden gepresenteert van wegen den Grave van Buyren, daer by hy versochte sijne Ondersaten, volgende hare lange possessie, ongemolesteert te blijven van mede te contribueren mette Staten van Hollandt, den selven Grave voor Antwoorde geschreven, dat sy de deliberatie van deselve saecke uytstelden tot den vijftienden Februarii, ten welcken tijde sy hun absolute antwoor-

Requeste van den Grave van Buyren, daer by versoeckt sijne Ondersaten ongemolesteert te laten vande contributien.

A 4

woorde souden laten weten, blijckende by de Minute van mijn Missive.

Den 14. Feb.

Den 14. *Februarii*, 1544.

Hooringe van de Reeckeninge van Heyman vande Ketel, wegens de festig duysent guldens aenden Keyser geaccordeert.

DAer aen hebbe ick door bevel vanden Heere van Assendelft, ende de Gedeputeerden van Delft, als Michiel Jansz, Thesaurier, ende Mr. Huygh vanden Eynde, Pensionaris, een Acte onder mijn handt gegeven, by den welcken den dertighsten Januarii, wesende de date van mijn Commissie, by de Staten van Hollandt, den voorsz Heere van Assendelft, en de Gedeputeerden van Delft en Leyden, gecommitteert zijn te hooren en sluyten de Reeckeninge van Heyman vande Ketel, noopende de sestigh duysent guldens, Sijn Keyserlijcke Majesteyt geconsenteert, binnen Antwerpen den twaelfden October, vijftien hondert twee en veertigh.

De voorschreve Reeckeninge gesslooten.

TEn voorsz dage is mede de voorsz Reeckeninge van Heyman van de Ketel geslooten, ter præsentie vande voorsz Gecommitteerden, na mijn geseyt heeft des voorsz Heymans Dienaer, alsoo ick niet jegenwoordigh geweest en ben, als niet geroepen zijnde.

Uytstellinge van de Daghvaert tot den twintighsten Februarii.

VAn gelijcken is als doen de Daghvaert, die gelyt was op den voorsz vijftienden Februarii, door 't schrijven van mijn Heere den Prince van Oraignen, uytgestelt by Missive vanden Hove, tot den twintighsten derselver maent Februarii, te wesen 's avonds inde

1544. Den 14. Feb.

inde Herberge, ſoo mijn Willem Goudt geſeyt heeft.

Proviſie tegens Hendrick van Lith, Poorter van Antwerpen.

HEbben oock ten voorſz dage gemaeckt op den naem vande Schout van Amſterdam, en de Staten, mitſgaders den Procureur Generael van Hollandt met hem gevoeght, een Requeſte aenden Grooten Raet, omme te verkrijgen proviſie jegens eenen Hendrick van Lith, Poorter van Antwerpen, by dewelcke hem bevoolen ſoude werden by apprehenſie van ſijn Perſoon, en detentie van ſijn Goederen, te caſſeren en te niet te doen ſeeckere proviſie, by hem verkregen in de Cancelerie van Brabant, daer by de voorſz Schout gedaghvaert is te compareren aldaar, contrarie ende in præjuditie van de Privilegien van Hollandt.

Den 16. Feb.

* *Den* 16. *Februarii*, 1544.

* Bl. 4.

De voorſchreve Requeſte naer Mechelen geſonden.

HEbbe ick de voorſz Requeſt met Stoffel de Boode geſonden nae Mechelen, omme te verwerven de voorſz Proviſie, en hebbe hem voorts mede gegeven Copie van 't Mandament van den Raede van Brabant, ende van 't Vonnis van Amſterdam, waer van de voorſchreve Requeſte mentioneert.

Daghvaert van de Staten van Hollandt gehouden inden Hage

Den 21. Februarii, 1544.

P R Æ S E N T E N.

De Heeren *Van Goudriaen*,
Van Lockhorst,
Van Poelgeest,
Jacob van Duvenvoirde,
Otto van Egmondt,
ende
Aelbrecht van Treslonge,
Van wegen d'EDELEN.
Heyman Adriaensz, Thesaurier,
ende
Mr. *Nicolaes Bartholom.* Pensionaris
VAN DORDRECHT.
Claes van Heussen, Burgermeester.
ende
Mr. *Lambrecht*, Pensionaris
VAN HAERLEM.
Jacob vander Does, Burgermeester,
ende
Mr. *Jacob de Milde*, Pensionaris
VAN LEYDEN.
Mr. *Claes Dircksz*, Burgermeester,
Pieter Kantert, Burgermeester,
ende
Mr. *Hendrick*, Pensionaris
VAN AMSTERDAM.
Jan Willemsz Muys, Burgermeester,
Reyer Paeuw,
ende
Mr. *Cornelis van Hogelande*,
VAN GOUDA.

Beroerende de Petitie van hondert en acht en tnegentigh duysent guldens, mitsgaders den nieuwen Impost.

De Gedeputeerden van de Edelen

DE Gedeputeerden vande Edelen hebben ten voorsz dage, op de Propositie by den Heere van Assendelft hunluyden gedaen, noo-

noopende de hondert en acht en tnegentigh duysent guldens, by hare Majesteyt de Koninginne, op den geenen die gewoon zijn te contribueren, geëyscht den elfden Januarii laetstleden, geopuieert, dat in gevalle sy gevolgh hadden, te vreeden souden wesen op te brengen tachtigh duysent, tnegentigh duysent, jae hondert en twintigh duysent guldens, welverstaende dat deselve gevonden souden werden volgende de Petitie van hare Majesteyt de Koninginne, en dat op twee termijnen, als de eene helft St. Jans Misse, en de andere Alderheyligen, beyde naestkomende.

len sijn te vreden op te brengen tagtig, tnegentigh of hondert en twintigh duysent guldens, mits gevolgh hebbende van andere.

Die van Dordrecht hebben geconsenteert op de twee termijnen als vooren op te brengen tachtigh duysent ofte tnegentigh duysent guldens, en soo veel min of meer als sy gevolgh souden hebben, mits datmen deselve penningen vinden soude by verdragelijcke middelen, ende genietende haer gewoonlijcke gratie, onder expresse verklaringe dat voor al middel behoorde gevonden te werden waer mede men de festigh duysent guldens, die alreede gevallen waren, soude mogen opbrengen.

Die van Dordrecht consenteren in 't opbrengen van tachtig of tnegentigh duysent guld. op conditien.

* Die van Haerlem seyden geen verder last te hebben dan ter somme van tachtigh duysent guldens, mits genietende haer gewoonlijcke gratie extraordinaris, en dat voor alle werck middel behoorde gevonden te werden omme te furneren de voorsz festigh duysent guldens.

* Bl. 5.

Die van Haerlem hebben geen verder last dan tot 80000. guld.

Die

1544. Den 21. Feb.

Die van Leyden tot hondert duysent guldens.

DIe van Leyden waren te vreeden uytterlijcken te komen tot de hondert duysent guldens, mits genietende haer gewoonlijcke gratie ordinaris, en mits middel gevonden zijnde omme op te brengen de voorsz sestigh duysent guldens.

Die van Gouda mede in hondert duysent guldens op conditie.

VAn gelijcker waren oock te vreeden die van Gouda, om uytterlijck te komen tot de voorsz hondert duysent guldens, mits oock genietende haer gewoonlijcke gratie extraordinaris, en genoegh wesende de voorschreve sestigh duysent guldens; versoeckende aende Edelen, dat sy wouden laten voortgangh hebben 't Concept by de Gedeputeerden vande Steden, geraemt den vijfden Februarii laestleden.

Die van Amsterdam zijn niet gedelibereert yet te opineren.

MAer die van Amsterdam en waren niet gedelibereert yet te opineren, noopende de voorsz Petitie van hondert en acht en tnegentigh duysent guldens, ten ware eerst middel gevonden ware omme de voorsz sestig duysent guldens op te brengen, seggende dat 't selve poinct voor al behoort geresolveert te wesen, versoeckende voorts aende Edelen den voortgangh vanden voorsz Concepte.

Concept, den vierden Februarii te vooren beraemt, op ordre vande Koninginne niet te accepteren.

ENde alsoo 't Concept by de Gedeputeerden vande Groote Steden, den vijfden Februarii gemaeckt ende geraemt, de Gedeputeerden vande Edelen niet en wouden accepteren, en dat oock hare Majesteyt de Koninne aen den Heere van Assendelft geschreven hadde 't selve Concept niet te willen aenvaer-

1544. Den 21. Feb.

vaerden, maer dat den nieuwen Impost sijn voortgang hebben soude; soo is by de voorsz Gedeputeerden vande Edelen geresolveert dat den selven nieuwen Impost voortgangh hebben soude, en dat de voorsz sestigh duysent Carolus guldens by Leeninge ofte anders gevonden soude werden by twee verkoopingen van Renten, eenige voorgaende accorden gevonden zijn geweest, welverstaende dat deselve Leeninge vande gereetste Penningen, komende vanden voorsz Impost, voor egale portie soude gerembourseert werden.

Consent van de Steden in 't voorsz concept.

MAer de Gedeputeerden vande voorsz vijf Steden verklaerden dat sy inden voorsz Impost, als voelende dat het voorsz Concept geenen voortgang hebben en wilde, consenteerden, mits dat de voorsz sestigh duysent Carolus guldens by verdraeghlijke middelen gevonden soude werden, en mits dat'er expresse specificatie en verklaringe gedaen soude zijn, wat de Steden, en wat het platte Landt, en de vrye en exempten in deselve somme gehouden souden wesen op te brengen, en dat ten eyndde by foute van betalinge d'een voor d'ander niet en soude werden geëxecuteert.

Versoeck van den Grave van Buyren by Requeste gedaen tot vrydom van alle contributien.

OP 't versoeck vanden Grave van Buyren, by Requeste gedaen, om volgende sijn Privilegie en Possessie ongemolesteert te blijven eenighsints te contribueren; is eendrachtelijck by alle de voorsz Gedeputeerden geconcludeert, dat sy dies aengaende hun rapporteren, aende beliefte van de Koninginne, wel-

welverstaende, dat in gevalle deselve haere Majesteyt geliefde den voorsz Grave van Buyren te houden voor exempt, dat 't selve soude komen tot laste van hare Majesteyt, en niet vanden Lande van * Hollandt; was evenwel geseyt datmen met die antwoorde soude vertoeven tot dat den Heere van Assendelft hier van gesproocken ware.

* Bl. 6.

Den 22. Feb.

Den 22. Februarii, 1544.

Zijn boven de voorsz Præsenten present geweest

Jan Apersz, Burgermeester,	Mr. *Huygh vanden Eynde*,
Michiel Jansz, ende	VAN DELF.

Het voorsz Concept by de Staten geaccordeert.

DEs anderen daeghs is by tusschen-spreecken vanden Heere van Assendelft, de voorsz Gedeputeerden vande Edelen, en vande vijf Groote Steden, als Dordrecht, Haerlem, Leyden, Amsterdam en Gouda, die 't voorsz Concept onderlingh geaccepteert hebben, met conditie dat den Excijns vande Edelen en Kloosters, soo wel binnen als buyten de groote en kleyne Steden gelegen, in 't selve Concept begrepen, niet langer loop en cours hebben en sal dan tot de tnegentigh duysent guldens, daer van aldaer oock gementioneert werdt, opgebracht zullen zijn.

Verklaringe by die van Delf op 't voorschreve concept gedaen.

MAer de Gedeputeerden van Delf verklaerden dat sy inde principale Petitie, daer

1544. Den 22. Feb.

daer d'Impost omme opgesteldt werdt, niet geconsenteert en hebben, maer daer inne vervangen zijn, ende daeromme noch in dese saecke, als wesende accessoir, niet en weten anders te seggen, dan dat sy blijven by haer Brieven van exemptie van allen Beeden, hunluyden uyt merckelijcke redenen verleent; en in gevalle die van Delf immers mede moeten contribueren inde voorsz Petitien, dat sy protesteren indien yemant exempt ofte vry wesende, tot eenigen tijde van sijn vrydomme wel genieten, dat sy van gelijcken dencken te genieten van haer gratien ende exemptien, waer van mijn belast is acte te maecken, soo ick by 't selve hebbe doen blijcken.

Petitie van hondert en acht en tnegentigh duysent gulden.

NOopende de voorsz principale saecke van hondert en acht en tnegentigh duysent guldens, geëyscht den voorsz elfden Januarii, na dat by alle voorsz Gedeputeerden weder communicatie gehouden was, zijn deselve genoeg gebleven in haer voorgaende opinie, dan en is geen vermaninge gedaen vande vindinge vande festigh duysent guldens, alsoo dat geresolveert was.

Verklaringe van die van Amsterdam, over deselve Petitie.

UYtgesondert die van Amsterdam, dewelcke gehoort hebbende, dat by 't voorsz accord van 't concept middel gevonden was om de voorsz festigh duysent guldens op de brengen; verklaerden, noopende de voorsz Petitie last te hebben te consenteren tot tachtigh of tnegentigh duysent guldens, op te brengen op de voorsz twee termijnen, als Sint Jans Misse en Alderheyligen, mits genietende haer gratie ex-

1544. Den 22. Feb.

extraordinaris, en daer toe gevonden zijnde een verdragelijck en bequaem middel.

Die van Delf ut supra.

UYtgesondert oock die van Delf, dewelcke seyden dat sy behoorden te genieten haer Privilegie van exemptie en gratie.

Uytstellinge vande Daghvaert.

ENde alsoo de voorsz Gedeputeerden niet gelast en waren omme in dese saecke eyndelijck te resolveren, soo is deselve Daghvaert uytgesteldt tot een andere tijdt.

By Assendelft de Resolutie van de Staten te schrijven aen den Stadhouder.

* Bl. 7.

ENde is my met eenige vande voorsz Gedeputeerden belast te gaen by den Heere van Assendelft, en aen hem te versoecken, dat hy hier van * soude willen adverteeren den Heere Prince van Orangien, en van hem begeren een antwoorde, dagh geleyt te werden, ten welcke eynde sijne Graeflijke Mog. Excell. soude meynen mede ter Daghvaert te mogen wesen, en dat hy den selven Dagh daer van geadverteert zijnde, mede soude insinueren de voorsz Gedeputeerden, mitsgaders de kleyne Steden, 't welck den voorsz Heere van Assendelft gesproocken zijnde, belooft heeft sulks te doen.

Missive van de Koninginne, om 't voorsz Concept te doen voortgangh hebben.

HEeft mede den voorsz Heere van Assendelft by ons, door last als vooren versocht zijnde te willen schrijven aen hare Majesteyt de Koninginne, omme te hebben consent, dat 't voorsz accord van de voorschreve Gedeputeerden met den eersten zijn voortgangh hebben mochte, en tot dien eynde van hare Majesteyt te verkrijgen Brieven van Octroy in forma, belooft heeft 't selve te doen.

Op

OP 't voorsz versoeck by den Grave van Buyren den vijfden Februarii by Requeste gedaen, is volgende de voorsz Resolutie by my aen sijn Graeffelijcke Mog. Exc. absolute antwoorde geschreven, blijckende by de minute daer van zijnde. Den 22. Feb. Versoeck van den Grave van Buyren, by Requeste gedaen.

OP de Remonstrantie by die van Leyden aen de voorsz Gedeputeerden gedaen den een en twintighsten Februarii, te weten, daegs te vooren, aengaende seeckere Missive, by den Hove van Holland aen hunlieden geschreven, by den welcken 't selve Hof schijnt te sustineren, dat den Procureur Generael, uyt den naem van Sijne Keyserlijcke Majesteyt, in alle Steden en Plaetsen souden mogen vangen alle Delinquanten, oock van saken niet verjaert; 't welck schijnt te tenderen tot enervatie vande Jurisdictie vande Steden en andere Plaetsen van Hollandt, begeerende by de Staten daer inne voorsien te werden, is mijn belast op 's anderen daeghs te vinden met die van Leyden, of haren Procureur, in den Raedt, omme van 's Lands wegen aen hun te versoecken haer voorsz Missive weder naer hem te nemen ende in gevalle die geregistreert ware, deselve te doen royeren, ten eynde 't selve registreren niet en wierde getrocken in consequentie, tot præjuditie vande Jurisdictie van 't voorsz Landt. Jurisdictie van de Steden.

Den 12. Februarii, 1544. Den 12. Feb.

HEbbe ick, volgende den voorsz last, inden vollen raedt, by my hebbende den Ad- Versoeck by den Ad-

1544. Den 12. Feb.

vocaet aen den Raedt gedaen.

vocaet en Procureur der Stede van van Leyden, het voorsz versoeck gedaen, en hebbe voorts deselve Missive gelevert in handen van den Griffier.

Requeste van het selve versoeck.

MAer vermits dat by den Hove geseyt worde, dat ick 't selve versoeck soude doen by Requeste, soo hebbe ick ten selven dage tot dien eynde Requeste gemaeckt, ende den Hove overgegeven, blijckende by de minute daer van zijnde.

Noopende de selve saecke, om den voorsz Reyer Willemsz gevangen te mogen nemen.

ENde vermits ten versoecke van die van Leyden, by Appoinctement op seeckere Requeste, den Schout van Leyden toegelaten is den voorschreven Reyer Willemsz gevangen te mogen halen, sonder insertie van 't voorsz pretens recht vanden Procureur Generael, en dat 't Hof de Missive weder na haer genomen heeft; soo heeft den Heere van Assendelft hem laten duncken van geen nootsaeckelijckheyt te wesen, te hebben Appoinctement op mijn voorsz Requeste, soo my den Griffier den vijf en twintigsten Februarii geseyt heeft.

Den 27. Feb.

Den 27. Februarii, 1544.

* Bl. 8. Appellatie by den Procureur Generael gedaen, noopende Reyer Willemsz van Leyden.

*ENde alsoo de Schout van Leyden gekomen wesende in den Hage, en meynende uyt krachte van 't voorsz Appoinctement van die van Leyden, den voorsz Reyer Willemsz gevangen naer hem te nemen, ende tot Leyden te brengen, van 't selve Appoinctement by den Procureur Generael geappelleert

is,

Den 27. Feb.

is, en dat mitsdien hy den voorsz gevangen niet en wilde laten gaen.

Den 29. Februarii, 1544.

Den 29. Feb.

Requeste, nopende de selve saecke.

HEbbe ick de voorsz Requeste uyt den name vande Staten weder overgegeven; waer op ten selven dage by Appoinctement gesteldt is:

Het Hof en verstaet niet by desen den Suppliant eenige nieuwigheyt te doen.

Blijckende, by de voorsz Requeste en Appoinctemente.

1544. Den 5. Maert.

Daghvaert van de Staten van Hollandt gehouden inden Hage.

Den 5. Maertii, 1544.

PRÆSENTEN.

De Heeren *Van Goudriaen*,
Jacob van Duvenvoirde,
Van Poelgeest,
Van Wijngaerden,
Van Lockhorst,
Van Matenes,
Van Duvenvoirde,
Otto van Egmondt,
ende
Aelbrecht van Treslonge,
Van wegen d'EDELEN.
Arent Cornelisz,
Heyman Adriaensz, Thesaurier,
ende
Mr. *Nicolaes Bartholom.* Pensionaris
VAN DORDRECHT.
Gerrit Steffens, Burgermeester,
Mr. *Quirijn Dircksz*, Burgermeest.
ende
Mr. *Lambrecht*, Pensionaris
VAN HAERLEM.
Jan Apertsz,
Jan Sasbout, Burgermeester,
Franck Bartholomeusz,
ende
Mr. *Huyg vanden Eynde*,
VAN DELF.
Gerrit Beuckelsz,
Jacob vander Does, Burgermeester,
ende
Mr. *Jacob de Milde*, Pensionaris
VAN LEYDEN.
Mr. *Claes Dircksz*, Burgermeester,
ende
Mr. *Hendrick*, Pensionaris
VAN AMSTERDAM.
Jan Willemsz Muys, Burgermeester,
ende
Mr. *Cornelis van Hogelande*,
VAN GOUDA.
Beroerende de Petitie van honderdt acht en tnegentigh duysent guldens.

De

 1544.

Den 5. Maert.

De Edelen accorderen de somme van hondert duysendt guldens, vry geldt, in de Petitie van hondert en acht en tnegentigh duysent guldens, op conditie dat deselve penningen geemployeert sullen werden tot defensie van den Lande, &c.

* Bl. 9.

DE Edelen hebben op de propositie, by mijn Heere den Prince, Stadthouder van Hollandt, hunluyden gedaen doen, noopende de hondert en acht en tnegentig duysendt guld., geëyscht by hare Majesteyt de Koninginne, op den geenen die gewoonlijck zijn te contribueren, den elfden Januarii laetstleden geaccordeert de somme van hondert duysent Carolus guldens, vry geldt, op te brengen de eene helft St. Jans Misse, en d'andere helft Alderheyligen, beyde naestkomende, onder expresse * conditie, dat in gevalle van eenige apparente invasie alhier, de penningen van dese voor al gaen sullen tot defensie als vooren van Hollandt, dat oock den Hondertsten Penningh van alle Koopmanschappen, hare Majesteyt de Koninginne alleen voor een jaer geconsenteert, volgende d'acte daer van zijnde, alsoo 't selve jaer geexpireert is, voortaen cesseren en afgedaen sal werden; dat van gelijcken hare Majesteyt de Koninginne de selvẽ Staten accorderen sal den voortgangh van seecker Concept, by hunluyden geraemt den twee en twintighsten Februarii laetstleden, omme te vinden de somme van hondert en negentien duysent negen hondert en veertig Carolus guldens, die 't voorsz Landt noch ten achteren komt, uyt saecke van drie voorgaende accorden, Sijne Keyserlijcke Majesteyt gedaen; dat van gelijcken den Ontfanger Generael van Hollandt geinterdiceert sal zijn by gyselinge ofte anders, de particuliere Ontfangers van de geconsenteerde Tienden te constringeren tot exhibitie van haer Quohieren of Registeren, mits

 dat

Den 5. Maert.

dat deselve particuliere Ontfangers te vreeden zijn hun te leveren een staet van haren ontfangh in 't generael, en van haren uytgeef in 't particulier, alsoo by hare Majesteyt de Koninginne deselve Staten geconsenteert is, dat denselven ontfangh secreet soude blijven, als van andere Landen van herwaerts over, van gelijcken geconsenteert is geweest.

Die van Dordrecht accorderen hondert en twintigh duysent guldens, op verschyde conditien, deselve Penningen te lichten by Lijfrenten, Losrenten, Schiltalen en Margengelden, &c.

DE Gedeputeerden van Dordrecht verklaerden te vreeden te wesen Sijne Keiserlijcke Majesteyt te accorderen de somme van hondert en twintigh duysent Carolus guldens, inde maniere en conditien hier na volgende: Te weten, datmen de vijftigh duysent guldens soude vinden over 't inkomen vanden Lande, 't ware op den tienden, twaelfden, vijftienden, achttienden of twintighsten penningh; ende dat niet alleen over de Renten van den geenen die inde Schiltalen gewoonlijck zijn te contribueren, maer mede over den Vryen, Geestelijcken en Wereldlijcken, Edele en Onedelen, en die inde Schiltalen niet gewoonlijck zijn te contribueren, ende dat de geene die inde Schiltale contribueren, van 't geene 't selve soude mogen bedragen aen hare Majesteyt de Koninginne, ontlast souden wesen, of deselve onwilligh mochten wesen te contribueren, en dat de seventigh duysent Carolus guldens, en de voorsz hondert en twintigh duysendt resterende guldens, gevonden souden werden op de Schiltalen, en den geenen die daer inne gewoonlijck zijn te contribueren, wel verstaende dat de Stad van Dordrecht genieten soude gratie, als deselve inde

or-

 1544. Den 5. Maert.

ordinaris Beede geniet, ende vorders indien yemant eenige andere genoot, en dat het surplus aen hare portie resterende, by hunluyden gevonden soude werden over hare Burgeren, by verkoopinge van Los-renten tegen den penningh sestien, diemen wederom gehouden soude wesen te lossen binnen ses toekomende jaren, by egale portie, en dat tot deselve verkoopinge van Renten hunluyden verleent soude werden Octroy in behoorlijcke forma; welverstaende dat syluyden met niemants last of portie beswaert en souden werden; en dat den Hondertsten Penningh, gestelt op de Koopmanschappen, buyten 's Lands varende, afgedaen soude werden, overmits 't selve de Staten naer 't jaer by hare Majesteyt vande Koninginne toegeseydt is; en dat Holland daer by expres gepriviligeert is, datmen de Koopmanschappen aldaer met geene nieuwe Tollen en sal belasten; dat oock mede het concept by de Staten eendrachtelijck gesllooten, beroerende de bevryinge vande Renten op 't selve Landt gestelt, soo ter cause vande festigh duysent Carolus guldens, by hunluyden in October Anno vijftien hondert twee en veertigh geconsenteert, als oock uyt 't reste van vijf en seventigh duysent Carolus guldens, in Augusto daer aen volgende geaccordeert, spruytende uyt oorsaecke vande gratien, als mede uyt de belastinge daer naer gevallen, * ter oorsaecke van de Beede van hondert en twintigh duysent Carolus guldens, Sijn Keyserlijcke Majesteyt geconsenteert tot Bergen in Henegouwen, sijnen voortgangh hebben sal, en in sulcker voegen by hare Ma- * Bl. 10.

 je-

Den 5. Maert.

jesteyt de Koninginne geadvoyeert sal werden; en dat den Ontfanger Generael vande Beeden, Willem Goudt, gelast sal zijn de Rentmeesters particulier van de twee Tienden te laten ongemolesteert te eyschen de Quohieren van haren ontfangh, ten eynde 't selve secreet mag blyven; maer omme de frauden te obvieren, eenige Neutrale Persoonen by de Staten genomineert mogen werden, dewelcke de voorsz Quohieren, Reeckeningen en Registers overgelevert sullen werden, die onder haren Eedt gehouden sullen wesen 't secreet niet te reveleren, en oock 't bedragh te doen suyveren by den selven haren Eedt, daer sy 't selve vinden sullen, en door de volbrenginge van dien, Quohieren, Reeckeningen en Registers te branden, sonder yemant daer af Copie te geven of te behouden, omme de secreten niet gemelt te mogen werden, als de voorsz Staten, 't selve effectivelijck dragende, toegeseydt is geweest; behoudelijcken mede dat vande Penningen van dit consent proviesie gedaen sal werden tegens de Fransche, jegenwoordigh inde Noordt-zee leggende, omme te bevrijden de schamele Visschers, die alreede in merckelijcken getalle gevangen zijn; en dat eyndelijcken mede dese penningen geëmployeert sullen werden tegens den Hertogh van Solsten, omme hem te beletten den ingangh van dese Landen, in soo verre Sijne Keyserlijcke Majesteyt met hem geene Tractaet en Bestandt en maeckt.

Die van Haerlem consenteren 't selve, uytgesondert een poinct.

DIe van Haerlem adhereerden de voorsz opinie, uytgesondert dat in de plaetse van vijftigh

tigh duysent Carolus guldens, die men vinden soude over de Renten, Vryen Onvryen, gestelt souden werden de somme van sestigh duysent Carolus guldens.

Delft persisteert by haer gratie.

DIe van Delf persisteerden in hare gratie en exemptie, ter oorsake van den grooten brandt, hunluyden gegeven en verleent.

Leyden consenteert hondert en vijftigh duysent guldens.

DIe van Leyden souden te vreeden wesen, Sijne Keyserlijcke Majesteyt te consenteren, als sy des gevolgh hadden, onder de voorsz conditien, de somme van hondert en twintigh, dertigh, veertigh, of hondert en vijftigh duysent guldens, mits daer inne genietende sulcke gratie, als sy naer advenant genieten inde ordinaris Beede, cours en loop hebbende.

De Gedeputeerden van Amsterdam klagen over de slegte Vaert en Negotie, maer consenteren echter in de somme van hondert en twintigh duysent guldens, midts genietende haer extraordinaris gratie, &c.

DE Gedeputeerden van Amsterdam hebben verklaert dat sy verpondt en ganschelijcken gefundeert zijn op de Zeylingen en Negotie, by faute van den welcken sy jegenwoordighlijck niet en vermogen; niet te min op hoope van Zeylinge, en omme haer getrouwigheydt aen Sijne Keyserlijcke Majesteyt naer alle vermogen te vertoonen, hebben geconsenteert de somme van hondert en twintigh duysent Carolus guldens, mits genietende haer meeste gratie extraordinaris, naer eysch van haren tegenwoordigen soberen staet; ofte in gevalle van suyver geldt, dat als dan de eene helft van de voorsz somme gevonden sal werden over d'inkomende kosten van 't Landt, by garinge vanden vijftienden of twintighsten penning, meer of min, en dat op alle Persoonen, en de andere helft

1544.
Den 5.
Maert.

helft over de Schiltalen, en dat by sulcke middelen als sy oorbaerlijckst en draeghlijckst vinden sullen, en dat op de voorsz conditien; midtsgaders oock dat te niet gedaen en gecasseert sullen werden alle Pasporten, tenderende tot prejuditie van desen Lande.

*Bl. 11.
Die van Gouda consenteren in hondert en vijftig duysent guldens.

* DIe van Gouda seggen te consenteren, indien sy des gevolgh hebben, en mits conditien en voorwaerden boven verhaelt, inde somme van hondert en twintigh duysent, of hondert en dertigh duysent guldens, ofte oock hondert en veertigh duysent Carolus guldens, mits genietende gratie als sy gewoonlijck zijn te hebben en te genieten in extraordinaris Beden en Subventien.

Den Advocaet doet bericht aen den Prince van Oraigne, wegens de voorschreve Petitie.

ENde is by de Edelen met de andere Gedeputeerden eendrachtelijck beslooten, datmen de voorsz conditien en poincten soude bespreken; ende hebben de Edelen gepersisteert by 't voorsz consent van hondert duysent guldens, te vinden naer vermogen de Petitie: Welcke Resolutie my belast is den Heere Prince te seggen, sulcks ick ten selven dage gedaen hebbe, en alsoo den Heere Prince deselve versochte te hebben by geschrifte, hebbe die onder mijn handt hem gelevert.

Arrest gedaen op JobDircksz Poorter tot Dordrecht, over weygeringh van te

TEn selven dage is ter ernstiger instantie vande Gedeputeerden van die van Dordrecht, gedaen aende andere Staten, by de gemeene Staten versocht, en de Gedeputeerden van Delf, dat sy eenen Job Dircksz, Schipper van Dordrecht, dewelcke tot Delf, ge-

gedaen was arresteren by eenen Pieter Sasbout, uyt saecke dat Willem Gout, Ontfanger, hem geweygerdt hadde te betalen twee ponden Vlaems Renten, die hy spreeckende heeft op 't Gemeene Landt, ende verscheenen was St. Jans Misse en Korsmisse laatstleden, ontslaen soude uyt den arreste; 't welck de voorsz Gedeputeerden op staende voet gedaen hebben, gevende den voorsz Job oorlof om t'huys te vaeren.

Den 5. Maert. betalen eenige Renten lopende op 't Gemene Landt.

Den 6 Maert, 1544.

Den 6. Maert.

Zijn alle voorsz Præsenten ter Daghvaert geweest uytgesondert den Heere

Van Duvenvoirden, ende
Van Wijngaerden, *Jan Sasbout*.

OP seeckere Requeste, den Hove van Hollandt overgegeven by Wouter van Bekesteyn, versoeckende dat die van Haerlem, of die van Hollandt belast souden werden hem betalinge te doen van sijn Vacatien, vanden Ontfangh by hem gehadt, door last van die van Haerlem voorsz, van seeckere Koopers van Renten op 't Gemeene Landt, soo inde Jaren vijftien hondert acht en dertigh en twee en veertigh; maer dat by den selven Hove geappoincteert was, dat de voorsz Requeste gestelt soude werden in handen van deselve Staten, omme, hebbende haer advis, daer op gedisponeert te werden naer behooren: Is my belast daer op by Apostille te stellen, dat 't inhouden van deselve Requeste 't Landt

Requeste van Willem van Bekesteyn, aen den Hove van Hollandt overgegeven, raeckende de betalinge van sijne vacatien, by hem gedaen door ordre van die van Haerlem.

van

1544. Den 6. Meert.

van Hollandt niet en roerde, maer dat de voorsz Bekesteyn sijn betalinge versoecken soude aen den geenen die hem te werck gestelt hadde, sulcks ick gedaen hebbe.

Mr. Cornelis Suys gecommitteert tot Commissaris in de saecke van Mr. Joost Arentsz.

TEn selven dage is by de Staten van Hollandt gecommitteert Jacob van Duvenvoirde, Bartholomei, Huyg vanden Eynde, Jacob de Milde en ick, omme aen den Raedt van Hollandt te versoecken, dat op de Missive van hare Majesteyt de Koninginne, aenden selven Raedt geschreven, ter Requeste van Mr. Joost Arentsz, noopende de saecke van partagie van Erffenisse, by eenen Willem Fransz van Delft, jegens hem en sijne Broeders en Susters, voor desen Hove geinstitueert, daer van ick copie hebbe, pertinente Antwoorde geschreven soude werden, ende tot dien * eynde te hebben Commissarissen, voor den welcken de gelegentheydt van de saecke gededuceert soude mogen werden, 't welck wy gedaen hebben, ende is voor ons Commissaris geordonneert Mr. Cornelis Suys, Raedt ordinaris.

* Bl. 12.

Op begeerte van die van Leyden aen den Rade te versoecken dat den Procureur renuncieren souden van sijn appellatie.

TEn voorsz dage is by de voorsz Gedeputeerden mede belast, ter begeerte van die van Leyden, aenden Rade te versoecken, dat sy den Procureur Generael souden willen induceren te renucieren van seeckre sijne appellatie, geinterjecteert op seecker Appoinctement, by den selven Hove gegeven, ten versoecke van de Burgermeesteren en Regeerders van Leyden, daer by den voorsz Procureur Generael, ofte sijnen substituyt, ge-

ima-

1544. Den 6. Maert.

imagineert was den Schout van Leyden te leveren seeckere Gevangen, tot Leyden gehaelt, ofte dat by den selven Hove eenigh expedient gevonden soude mogen werden, omme de Staten van Hollandt, met den Procureur Generael te accorderen, 't welck by ons gedaen is.

Den Procureur verklaerdt van sijn appellatie niet te willen renuncieren, &c.

MAer vermits ten selven tijde den voorsz Procureur verklaerde van sijn appellatie niet te willen renuncieren, midts welcken 't voorsz Hof inde voorsz saecke niet heeft weten te doen, is my ten selven dage voorts belast, indien by den Hove als Procureurs Generaels Grieven gerepareert werden, van 't selve Appoinctement te appelleren, en 't selve te vervolgen; en indien verklaert werd *quod curiæ non defert*, als dan uyt den naem vande Staten van Hollandt tegens den selven Procureur te treden in Proces.

Met het uytleggen van de Zee-tonnen, en het oprechten van een houte Kaep, drie weecken te superse-deren.

OP 't versoeck vande Gedeputeerden vanden Briel, noopende d'uytleggen vande vier Zee-tonnen in 't gat vande Maze, en 't oprechten vande Houte Cape, is by de Staten van Hollandt verklaert, dat sy, noopende 't selve uytleggen en oprichten, supersederen souden den tijdt van drie weecken, omme binnen middelen tijde van dese mede communicatie te mogen houden met die van Rotterdam en Schiedam, en andere die deselve saecke mede aengaet, waer van my belast is Acte te maecken, gelijck ick gedaen hebbe.

Naer

Den 16. Maert. Den Prince vermaent de Staten tot het opbrengen van een meerder somme tot de Petitie van hondert en acht en tnegentigh duysent guldens.

NAer dat mijn Heere den Prince by de Staten van Hollandt in geschrifte overgelevert was haer voorsz Conclusie, daeghs te vooren genomen, beroerende de principale saecke van hondert en acht en tnegentigh duysent guldens, by haere Majesteyt de Koninginne geëyscht den elfden Januarii laetstleden, soo heeft sijne Graeflijcke Excellentie deselve Staten by hem ontboden hebbende, by den Heere van Assendelft doen verklaren, dat, overmits de diversi van haer opinien en dat sy te weynigh offereerden te consenteren haer consent, aen hare Majesteyt de Koninginne niet aengenaem en soude wesen, immers ondancks souden behalen, ende daeromme hunluyden geraden ware wat bet te doen ter voorsz Petitie van deselve Majesteyt.

Antwoord van de Edelen op de voorsz Petitie.

WAer op de voorsz Gedeputeerden onderlinge communicatie gehouden hebbende, my belast hebben den voorsz Heere Prince voor antwoorde te seggen, inden eersten de Edelen, dat sy in dese saecke niet anders of meer wisten te seggen, dan sy daeghs te vooren geseydt hadden, en by Geschrifte uyt haren naem overgelevert was.

Antwoordt van die van Dordrecht en Haerlem.

DIe van Dordrecht en Haerlem, dat soo verre d'andere Gedeputeerden eenige verdere last hadden omme in desen te opineren, wat * verder in dese saecke souden mogen opineren; maer alsoo de voorsz Gedeputeerden seyden als nu geen verderen last te hebben, en wisten die van Dordrecht en Haerlem niet

* Bl. 13.

an-

anders te seggen dan by hunluyden by geschrifte overgelevert was.

Die van Delf, dat sy persisteerden, by haer Brieven van gratie ende exemptie.

Antwoordt van die van Delf.

Die van Leyden Amsterdam en Gouda, dat soo verre by die van Dordrecht en Haerlem eenige verdere exempti gedaen geweest ware, sy elck doende rapport inden haren, souden mede hoopen verdere last te verkrijgen, alle 't welcke ick mijn Heere den Prince verklaert hadde.

Van die van Leyden, Amsterdam en Gouda.

TErstont hier naer heeft den Heere Prince by den Heere van Assendelft de Staten doen vertoonen, dat hare Majesteyt de Koninginne niet en woude admitteren dat 't voorsz concept, by de Staten den twee en twintighsten Februarii geraemt, sijn voortgangh souden hebben, alsoo 't selve wesen soude præjudiciabel, d'andere Landen, daer den nieuwen Impost alreede sijne cours hadde, en dat daeromme hare Majesteyt sijne Genade by twee harer Missive belast hadde derselver Impost voortgangh te doen hebben, gelijck oock hare Majesteyt belast hadde aen den Heere van Assendelft, waeromme den selven van Assendelft verklaerde dat hy den voorschreven Impost soude moeten doen publiceren, ten ware de Staten op hun wilden nemen datmen daer mede soude supersederen, tot dat syluyden by de Koninginne geweest waren.

Den Prince doet door den Heere van Assendelf de Staten voorhouden dat hare Majesteyt niet woude accepteren dat het concept zijn voortgangh souden hebben, &c.

WAer op de voorsz Gedeputeerden weder gecommuniceert hebbende, mijn belast heb-

Antwoorde daer op vande Edelen.

1544. Den 6. Maert.

hebben den Heere Prince van Orangien voor antwoorde te geven, inden eersten, d'Edelen en die van Leyden, dat sy te vreeden waren den Impost sijnen voortgangh te doen hebben.

Van die van Dordrecht, Haerlem Amsterdam en Gouda.

DIe van Dordrecht, Haerlem, Amsterdam en Gouda, dat haerluyden wel aengenaem soude wesen den voorsz impost sijnen voortgangh te hebben, in gevalle daer eenigh profijt uyt mochte komen, maer vermidts 't selve seer weynigh soude wesen, hieten hun duncken oorbaer te wesen het voorsz concept te avanceren, ende en koste 't selve niet wesen præjudiciabel d'andere Landen, alsoo d'Impost altoos blijft op de Wijnen en Bieren, en dat dese Landen van andere conditie waren dan die van Brabant, Vlaenderen en andere; begeerende daeromme dat den Heere Prince aen hare Majesteyt de Koninginne soo veel soude willen doen, dat 't voorsz Concept sijn voortgangh mochte hebben, of dat ten minsten met de publicatie vanden nieuwen Impost gesuperfedeert soude werden, ter tijdt toe de Staten by haere Majesteyt geweest souden hebben.

Antwoordt van die van Delf.

DIe van Delf dat sy persisteerden by haer Brieven van gratie en exemptie, 't welck ick oock aenden Heere Prince verhaelt hebbe.

Antwoorde van den Stadhouder.

OP welck versoeck den Heere Prince de voorsz Staten, noopende de principale Petitie, voor antwoorde dede seggen, dat gemerckt hy generael bevel hadde by twee diversche Missiven vande Koninginne, en dat oock den Heere van Assendelft bevel hadde om den

voorsz

voorsz Impost met den eersten zijn voortgangh te doen hebben, hy jegens hare Majesteyts geliefte niet en soude derven doen of vervolgen. Den 6. Maert.

* ENde heeft mits dien den Heere Prince de voorsz Staten, noopende de principale saecke en Petitie, dagh beteeckent te wesen tot Breda den achttienden deser maent Maert, alsoo 't niet uyt de wege en was omme na de Koninginne te reysen, omme aldaar met verder last te komen. * Bl. 14. De Staten te komen tot Breda.

Den 8. *Maert*, 1544. Den 8. Maert.

HEbben de voorsz Willem Fransz met sijn Advocaet en Procureur, en Mrs. Franck Boot, Bortholomei en ick, volgende 't voorgaende Appoinctement vanden Hove, geweest voor Suys, als Commissaris, om deliberatie te houden wat antwoorde op de voorsz Missive van hare Majesteyt de Koninginne geschreven soude mogen werden, alwaer tot dien eynde Proces Verbael gehouden is, waer van ick hebbe Copie. Deliberatie te houden, om antwoort te schrijven aende Koninginne, over de saecke van Willem Fransz van Delf.

Vergaderinge van de Gedeputeerden vande Staten van Holland, gehouden tot Breda, in præsentie van den Heere Prince,

Den 19. *Maert*, 1544.

P R Æ S E N T E N.

Jacob van Duvenvoirde,
ende
Otto van Egmondt,
Van wegen d'EDELEN.
Arent Cornelisz,
ende
Mr. *Nicolaes Bartholom.* Pensionaris
VAN DORDRECHT.
Engelbrecht Willemsz Ram,
ende
Mr. *Jan*, Secretaris
VAN HAERLEM.
Jan Sasbout, Burgermeester,
ende
Mr. *Huyg vanden Eynde*,
VAN DELF.
Jacob vander Does, Burgermeester,
ende
Mr. *Jacob de Milde*, Pensionaris
VAN LEYDEN.
Mr. *Claes Dircksz*, Burgermeester,
Claes Baesgen, Burgermeester,
ende
Mr. *Hendrick*, Pensionaris
VAN AMSTERDAM.
Jan Willemsz Muys, Burgermeester,
ende
Mr. *Cornelis van Hogelande*,
VAN GOUDA.

Beroerende de voorschreve Petitie van hondert en acht en tnegentigh duysent guldens.

De Edelen en Gedeputeerden van de Steden con-

TEn selven dage hebben de Edelen en Gedeputeerden van de ses groote Steden, geconsenteert op de voorsz Petitie, Sijne Keyserlijcke Majesteyt te geven, in sulcker voegen

1544. Den 19. Maert.

gen en schijn als sy gedaen hadden den vijf-den Maert te voren, uytgesondert dat die van Dordrecht te vreeden waren ter maene noch twee duysent guldens meer te geven, in gevalle 't concept zijn voortgangh mochte hebben, proponerende seeckere middelen, waeromme den Impost in Hollandt op 't Landt niet wel, en sonder merckelijcke excessive kosten te Collecteren en was, blijckende by 't consent van de Staten, by my daer van by geschrifte gesteldt, en Copie onder my is rustende.

[sen]teren op de voorsz Petitie, in derselver voegen als op den vijf-den Maert te voren.

HEt welck ick ten selven dage mijn Heere den Prince in 't lange geremonstreert hebbe; maar vermidts den Heere Prince van Orangien * geen last en hadde 't selve consent in sulcker voegen te accepteren, heeft de Staten van Hollandt van daer gerenvoyeert tot Brussel, aan hare Majesteyt de Koninginne.

't Welck den Advocaet aen den Prince gecommuniceert heeft.

* Bl. 15.

DEselve Staten gekomen wesende tot Brussel, hebben op den vijtienden Maert my belast antwoorde te schrijven op seeckere Missive, by den Hove van Hollandt my gesonden, beroerende de saecke van Mr. Joost Arentsz, en den Procureur Generael van Brabant, spruytende ter cause van 't Gulden Privilegie, het welck ick gedaen hebbe, blijckende by de Copie van deselve Missive daer van wesende.

Beroerende de saecke van Mr. Joost Arentsz, en den Procureur Generael van Brabant.

1544.
Den 19.
Maert.

Copie van-de Sententie vande Gulde Bulle, tusschen die van Vlaenderen en Brabant.

HEbben mede de voorsz van den Raede Copie gesonden van de Gulden Privilegie, mitsgaders van een Sententie diffinitive, t'anderen tijden gewesen tusschen die van Vlaenderen, en die van Brabant, daer mede blijckt het gulden Priviligie génoegh gedoodt te wesen, omme daer naer Proces Verbael, voor Suys gehouden, geamplieert te werden, en denselven Rade de Missive, houdende aende Koninginne, wederom gesonden, van welcke Privilegie en sententie ick oock Copie hebbe.

Ver-

1544. Den 26. Maert.

Vergaderinge van de Gedeputeerden vande Staten van Holland, gehouden tot Brussel, in præsentie van de Koninginne,

Den 26. Maert, 1544.

PRÆSENTEN.

Jacob van Duvenvoirde,
Van Poelgeest,
ende
Otto van Egmondt,
Van wegen d'EDELEN.
Arent Cornelisz,
ende
Mr. *Nicolaes Bartholom.* Pensionaris
VAN DORDRECHT.
Engelbrecht Willemsz, *Ram*,
ende
Mr. *Jan*, Secretaris
VAN HAERLEM.
Jan Sasbout, Burgermeester,
ende
Mr. *Huygh vanden Eynde*,
VAN DELF.
Jacob vander Does, Burgermeester,
ende
Mr. *Jacob de Milde*, Pensionaris
VAN LEYDEN.
Mr. *Claes Dircksz*, Burgermeester,
Frans Gerritsz Gool,
ende
Mr. *Hendrick*, Pensionaris
VAN AMSTERDAM.
Jan Willemsz Muys, Burgermeester,
ende
Mr. *Cornelis van Hogelande*,
VAN GOUDA.

Beroerende de voorschreve Petitie van hondert en acht en tnegentigh duysent guldens.

DEn Heere Grave van Bossu geeft aen de Staten een Missive van Sijne Keyserlijcke Majesteyt, aen hunluyden geaddresseert, daer by Sijne Majesteyt in effecte versocht dat

Den Grave van Bossu geeft aen de Staten een Missive

Den 26. Maert.

van den Keyser, raeckende verscheyde considera-tien over de voorsz Petitie.

dat sy souden verstaen tot consent vande voorsz Petitie, breeder blijckende by den Inhoude van deselve Missive, onder my rustende; dede voorts den voorsz Heere van Bossu seeckere Harangue voor de Staten, ten selven sine tenderende.

* Bl. 16.

Allegatie uyt den naem vande Edelen.

* TEn selven dage heb ick uyt den naem vande Edelen, die alleen geheeten waren by hare Majesteyt de Koninginne te blijven, geallegeert 't geene tot Breda oock by my geproponeert was uyt haren naem, ende is conform 't geene op den vijfden Maert by hun geresolveert was, en is by geschrifte gestelt.

Remonstrantie van de Koninginne aende Edelen gedaen, op een Geschrifte aen hare Majesteyt overgegeven.

ENde naerdien ick 't selve aen hare Majesteyt de Koninginne in geschrifte gelevert hadde, en by hare Majesteyt gevisiteert was, zijn d'Edelen met mijn weder ingeroepen, alwaer by den Præsident ons geproponeert is, dat wy luttel indachtig waren de weldaden by de Keyserlijcke en Koninglijcke Majesteyt ons gedaen, door de reductie van Gelderlandt en Zutphen, en dat sonder deselve, wy geschapen waren dese voorleden Winter gantschelijck bedorven geweest te hebben, en daerom principalijck behoorden te acquiesceren de geliefte van Sijne Keyserlijcke Majesteyt.

Den Præsident beantwoort het eerste poinct,

SEggende voorts, dat noopende de eerste conditie, by de Edelen geproponeert, dat in gevalle van Oorloge tegens de Françoisen, ofte den Hertogh van Cleef, de penningen voor

1544. Den 26. Maert.

voor al geëmployeert souden werden tot defensie van Hollandt, van geen noode en was 't selve te conditioneren, alsoo hare Majesteyt de Koninginne hadde doen toereden Schepen van Oorloge, omme op Zee te houden twee duysent Mannen, die hare Majesteyt ter Zee kosten souden twintigh duysent guldens.

raeckende de Condi- tien by de Edelen gepropo- neert.

Waer mede oock de Edelen dochte de voorsz conditie genoegh voldaen te zijn.

NOpende de tweede conditie, omme afgedaen te hebben den hondertsten Penningh, seyde den Præsident dat hem vervreemde by de Edelen versocht te werden deselve afgedaen te werden, gemerckt de Koopmanschap henluyden in 't groot noch kleyn en roerde.

Conditie van den Hondersten Pening, by de Koninginne gedebatteert.

WAer op my oock voor antwoorde geseyt is, dat de voorsz conditie by de Edelen niet geproponeert en was, maer by de Gedeputeerden vande Steden, dewelcke aen hunluyden versocht hadden, tot welvaren vanden Lande, 't selve mede te willen conditioneren, 't welck de voorsz Edelen tot haerluyder contemplatie gedaen hadden, en dat 't selve poinct onder haer Articul begrepen stont, quam door dien dat sy d'eerste opinie hadden, waer naer evenwel alle de andere hun reguleerden, en dat ten eynde geen confusie van langinge in 't consent wesen en soude.

Den Advocaet brenght antwoordt aen den Præsident van wegen de Edelen.

OP de derde conditie, roerende den voortgangh van 't concept, inde plaetse vanden nieuwen Impost, seyde den Præsident dat 't sel-

Conditie van 't voortgaen van 't nieu-

.1544. Den 26. Maert.

we concept door den Præsident gedebatteert.

't selve niet en behoorde gealtereert te werden, nademael den Impost by advise van de Staten toegegaen is, dewelcke 't Octroy daer op geëxpedieert en vervolgt hadden, en deselve by andere Landen effectivelijk zijn voortgangh hadde; waeromme, in gevalle 't selve in Hollandt niet achtervolght en wierde, oorsaecke soude wesen van twist tusschen die van Hollandt en de andere Landen.

Antwoort van de Edelen.

WAer op weder voor antwoorde geseydt is, dat overmits de diversité tusschen de d'andere Landen, en die van Hollandt, die tot allen hoecken met het Water gemeen leggen, waer door in 't Collecteren van den Excijns op 't platte Landt groot bedrogh moste vallen, of soude om het selve te beletten meer kosten gedaen moeten werden dan denselven Excijns soude mogen bedragen, de Collecte vanden Excijns aldaer niet practicabel * en was; maer soude evenwel een Excijns altoos blijven op de Wijnen en Bieren inde groote en kleyne Steden, midtsgaders den Hage, alwaer deselve commodieuselijck vergadert mochte werden.

* Bl. 17.

Item, van 't selve subject.

IMmers dat voortgangh hebbende, den voorsz Impost als dan geen middel was omme te vinden de sestigh duysendt guldens, die inde laetste vier maenden, als December, Januarii, Februarii en Maert gevallen waren, dewelcke by 't voorsz Concept gevonden souden werden.

Op

Het laetste poinct, raeckende de conditie vande Quohieren, van den Tienden Penningh, gedebatteert.

OP 't laetste poinct, beroerende de exhibitie vande Quohieren, seyde den Præsident dat geen apparentie en hadde, dat de particuliere Ontfangers vanden Tienden Penningh allen haren ontfangh in 't generael den Ontfanger van Hollandt souden aenbrengen, alsoo dan denselven ontfang alleen tot haren geloove soude staen, mits welcken by hunluyden daer inne groot bedrogh gedaen soude mogen werden; seyde evenwel hare Majesteyt de Koninginne, wel te vreeden te zijn, dat denselven ontfangh secreet soude blijven, by eenige die men daer toe soude mogen ordonneren, welverstaende dat over de declaratie vanden selven ontfang een Ontfanger Generael mede present soude wesen, die evenwel by Eede soude affirmeeren 't selve secreet te houden.

Antwoorde daer op van de Edelen.

'T WElck hoorende de voorsz Edelen, lieten hun duncken daer inne niet veel swarigheyt te zyn, als den Eedt by de Gecommitteerden en den Ontfanger debité gedaen werdt, van niemandt directelijck of indirectelijck te releveren.

Vande termijnen, omme de geëyschte penningen op te brengen.

ALs aengaende de betalinge vande geconsenteerde somme, tot twee termijnen, te weten St. Jans Misse en Alderheyligen, seyde den Præsident dat deselve somme op maenden opgebracht moste werden, alsoo de Knechten alle maenden haer gelt mosten hebben, en anders en souden die niet geëmployeert mogen werden ten effecte daer toe die begeert waren.

Den 27. Maert, 1544.

Remonſtrantie by den Stadthouder en den Præſident gedaen.

DE Staten weder vergadert zijnde by mijn Heere Prince ende den Præſident, heeft den Præſident hunluyden weder vertoont in effecte by de Middelen vande Propoſitie, dat overmits de reductie van Gelderlandt en Zutphen, waer by die van Hollandt en Brabant byſonder geprofiteert, en van alle invaſien gedefendeert waren, ſyluyden behoorden te conſenteren in de Petitie vande Koninginne, ofte ten minſten inde ſomme van dertig duyſent guldens ter maent, van ſes maenden; allegeerende voorts dat hy niet en twijffelde, daer ſoude Pais, of ten minſten beſtandt met den Hertogh van Holſteyn gemaeckt werden, alſoo eenige conditien by hunluyden geproponeert, die ſy geſien hadden, ſeer redelijcken waren, en dat hy wel wiſte dat Sijne Keyſerlijcke Majeſteyt, ter contemplatie vanden Palz-Grave, niet en ſoude laten tot oorboor en welvaren van Hollandt, Pais en Contract met den voorſz Hertogh van Holſteyn te maken, en ſoo veel hem aengonck, ſonder dies laſt te hebben van de Koninginne, ſeyde te vreeden te zijn dat by de Staten ſoude geconſenteert werden dertigh duyſent guldens ter maent, in gevalle van Pais of Beſtant, en in gevalle niet, vijf en twintigh duyſent guldens ter maent, begeerende omme 't ſelve conſent te dragen, onderlinge by ons communicatie gehouden te werden.

*Bl. 18.

Antwoorde daer op

* VOlgende welcken de voorſz Staten onderlinge communicatie gehouden hebben-

bende, my belaſt is den voorſz Heere Prince te ſeggen, dat aleer de Staten in verder communicatie ſullen konnen treden, ofte eenige reſolutie nemen, eerſt afgedaen ſoude moeten weſen den Hondertſten Penningh op alle Koopmanſchappen, en oock voortgangh hebben 't concept by de Staten geraemt, 't welck ick oock gedaen hebbe.

Den 27. Maert. van de Staten.

WAer op mijn Heere den Prince by monde van den Præſident dede antwoorden, dat alſoo den Hondertſten Penningh was tot vorderniſſe, en eensdeels tot onderhoudinge vanden Oorlogh, den ſelven geduyrende den Oorlogh niet en behoorden te verſoecken afgedaen te hebben, alſoo den Hondertſten Penningh in eſſe blyvende, ſy te min genootſaeckt ſouden weſen tot onderhoudeniſſe van de Ruyteren en Knechten te contribueren, en byſonder, vermits het afdoen van den Hondertſten Penningh niet veel en koſte profiteren, ſoo lange die in Brabant in weſen bleef, als ſy deden, die oock geen mentie gemaeckt en hadden omme die af te hebben.

Replique vanden Stadthouder, by monde van den Præſident.

ENde aengaende 't Concept by ons geraemt, belooft hare Majeſteyt de Koninginne daer inne geen ſonderlinge ſwarigheyt te weſen.

In 't Concept geen ſwarigheyt te vallen.

DOor welcke de voorſz Staten, op de principale Petitie Communicatie gehouden hebbende, my belaſt hebben te ſeggen, eerſt de Edelen, dat ſy als nu geen verder laſt en hebben, maer ſouden inden haren goet rapport doen, hoopende verder laſt te krijgen.

Verklaringe by den Advocaet gedaen, uyt den naem van de Edelen.

Die

1544. Den 27. Maert.

Verklaringe van die van Dordrecht.

DIe van Dordrecht, dat in gevalle d'andere Gedeputeerden eenigen verderen last hadden, mede wel wat meerder last souden hebben, in gevalle middel gevonden wierde, waer door opgebracht mochten werden de voorsz festigh duysent guldens, als nu verscheenen.

Verklaringe van de andere vijf Steden.

DIe van Haerlem, Delf, Leyden, Amsterdam en Gouda, seyden als nu geen verderen last te hebben, maer souden insgelijcks elcks in den haren goet rapport doen, seggende dat voor alle werck middel gevonden moste wesen, omme de voorsz festigh duysent guldens te furneren; dan die van Leyden proponeerden haer Concept om te vinden hondert en vijftigh duysent guldens, de helft op 't inkomen vande Margentalen over Vrye en onvrye, en d'andere helft op de Schiltalen, mits daer inne genietende haer gratie extraordinaris, en dat soo veel ommegeslagen souden werden, dat de vijf en seventigh duysent guldens suyver blijven mochten, al 't welk by my geproponeert is geweest.

Van Lijfrenten tot tien gulden.

TEn selven dage hebbe ick door bevel als vooren, aen den Heere Prince versocht, dat die geene dewelcke maer tien gulden Lijfrenten en hadden, geen tienden daer van geven en souden, 't welck mijn Heere den Prince en Præsident ons geacquiesceert hebben.

By den Præsident de Konin-

VAn alle 't welcke mijn Heere den Præsident ons belooft heeft de Koninginne rapport te doen, en hare Majesteyts geliefte en

Den 27. Maert.

en concept by geschrifte over te leveren, ten eynde tusschen hare Majesteyt en de Staten onderlinge geen onverstant en soude wesen.

ginne rapport te doen.

VOlgens welcke belofteniffe, soo heeft hare Majesteyt de Koninginne op den acht en twintighsten Maert, de Staten haer geliefte by * geschrifte gegeven, te weten, de Edelen, en elck vande Steden; en is den selven belast op 't selve Concept vruchtbare antwoorde te brengen den vijfden April toekomende, binnen welcken tijdt de Edelen beschreven souden werden inden Hage.

De begeerte vande Koninginne de Staten voorgeslagen.

* Bl. 19.

Daghvaert vande Staten van Hollandt, gehouden in den Hage

Den 3. *April*, 1544.

P R Æ S E N T E N.

Den 3. April.

De Heere *van Brederode*,
Van Assendelft,
Van Goudriaen,
Van Lockhorst,
Arent van Duvenvoirde,
Van Matenes,
Jacob van Duvenvoirde,
Jan van Noortwijck,
Otto van Egmondt,
ende
Aelbrecht van Treslonge,

Op de voorsz Petitie ofte Concept, en dat volgende 't bevel van de Koninginne; den Heere van Assendelft gedaen, en dat alleen by de Edelen.

TEn voorsz dage is by de Edelen, ter Daghvaert gekomen zijnde, op 't voorsz Concept ofte Memorie vande Koninginne, 't welck

Communicatie vande Edelen, op

Den 3. April.

de Memorie vande Koninginne, en resolutie van deselve Materie.

welck ick hebbe lange en breede communicatie gehouden, en hebben eyndelijck bevonden en geresolveert voor 't platte Landt niet draeghlijck te wesen de somme by de Koninginne geëyscht, te vinden volgende hare Majesteyts Memorie, en dat omme veele en diversche redenen, ten selven dage verhaelt, dewelcke oock voor Instructie aen de Gedeputeerden, die boven reysen souden, by geschrifte mede gegeven zijn.

De Edelen consenteren in hondert en tachtigh duysent guldens, mits gevolg van de Steden.

MAer hebben de voorsz Edelen eyndelijck geresolveert, ingevalle sy gevolgh hadden, dat sy te vreden souden wesen Sijne Keyserlijcke Majesteyt te accorderen, te betalen in ses toekomende maenden, navolgende de Petitie, de somme van hondert en vijftigh, of hondert en seftigh duysent Carolus guldens; en indien de Steden verder gelast waren, hondert en tachtigh duysent Carolus guldens.

De eene helft vanden consente te dragen inde Schiltalen.

VAn welck consent de eene helft opgebracht soude werde by de Schiltalen, en dat in suyver geldt, in sulcker voegen, dat elck soude dragen sijn portie, naer de Verpondinge, en dat by sulcke middelen, als de voorsz Instructie vermeldt.

't Andere voor de twee deelen op de waerde van de Landen by den Tienden Penningh.

ENde d'andere helft soude voor de tweede mael gevonden werden op de waerde vande Landen, by den Tienden Penningh, over de Edelen, Geestelijcke en Wereldlijcke, over die vanden Lande van Voorne, Putten, en den Graefschappe van Egmont, als begrepen onder de Schiltalen, en over alle die on-

 1544.

Den 3. April.

onder Hollandt sorteren, niemant uytgesondert: Ende indien hare Majesteyt de Koninginne yemant wilde gratie ofte quijtscheldinge doen, 't selve mochten de Edelen wel lijden, mits dat sulcken quijtscheldinge niet en redundeerde tot haren laste.

En het andere derdendeel op de waerde van de Huysen.

HEt ander derdendeel inde selve helfte, dochte hunluyden datmen soude mogen vinden op de waerde vande Huysen, soo wel binnen * de Steden als daer buyten staende, sulcks als die behoorden geset te zijn, in 't contribueren vande laetste Tienden, en naer advenant 't voorsz consent soude bedragen, al 't selve breeder blijckende by de voorsz Instructie, de Gedeputeerden vande Edelen mede gegeven, onder my wesende.

* Bl. 20.

Ver-

Den 7. April.

Vergaderinge van de Gedeputeerden vande Staten van Holland, gehouden tot Brussel, in præsentie van de Koninginne,

Den 7. April, 1544.

PRÆSENTEN,

De Heeren *van Goudriaen*,
Van Poelgeest,
ende
Jacob van Duvenvoirde,
Van wegen d'EDELEN.
Heyman Adriaensz, Thesaurier,
ende
Mr. *Nicolaes Bartholom.* Pensionaris
VAN DORDRECHT.
Joost Jansz,
Mr. *Willem Ruyghaver*,
ende
Mr. *Jan*, Secretaris
VAN HAERLEM.
Jan Sasbout, Burgermeester,
ende
Mr. *Jacob vanden Eynde*,
VAN DELF.
Jacob vander Does, Burgermeester,
ende
Mr. *Jacob de Milde*, Pensionaris
VAN LEYDEN.
Mr. *Claes Dircksz*, Burgermeester,
Gerard Claes Mattheusz,
ende
Vander Meulen, Pensionaris
VAN AMSTERDAM.
Cornelis Dirck Bouwensz,
ende
Mr. *Cornelis van Hogelande*,
VAN GOUDA.

Op de Petitie van hondert en tachtig duysent guldens, by hare Majesteyt volgende de voorsz inductie, gedaen en gealtereert.

Den Advocaet remonstreert de Konin-

DEn voorsz dito hebbe ick uyt den naem van de Edelen hare Majesteyt de Konin-

ninginne geremonstreert ende in 't lange verhaelt 't inhouden vande Instructie, den derden April ons by de Edelen mede gegeven.

Den 7. April. ginne de Instructie van de Edelen.

VAn gelijcken hebben oock de Gedeputeerden van de Steden elck apart de Koninginne haer last vertoont gehadt, waer van ick geen verklaringe gehadt en hebbe.

Gelijck oock doen de Gedeputeerden vande Steden.

ENde naer gesamentlijck by hare Majesteyt inne geroepen zijnde, heeft van elcks by geschrifte begeert te hebben 't geene wes by hunluyden mondelinge gedaen was allegeren, overmits de diversité vande opinien, omme bequamelijcken te mogen overleggen, dewelcke meest conform waren, en te samen accordeerden.

De Koninginne begeert in geschrifte het mondeling rapport vande Gedeputeerden.

Alle 't welcke hare Majesteyt by ons in geschrifte gelevert is.

Den 8. April, 1544.

Den 8. April.

ZYn de Staten belast te compareren by den Prince, deselve aldaer præsent wesende, zijn de Edelen met my alleen ingeroepen, en heeft den Heere Prince, by monde vanden Præsident de Edelen doen vertoonen, * dat alle de Steden contrarie waren haer opinie, soo verre als 't raeckt dat sy haer gratie souden moeten vinden binnen haer Muyren, over de Koopluyden en Burgers, want sy sustineerden, genietende oock haer gratie, soo veel te contribueeren inde Schiltalen als de Edelen.

Comparitie vande Staten by den Prince van Orangien, als Stadthouder.

* Bl. 21.

1544. Den 8. April. Antwoordt van de Edelen.

WAer tegens van wegen de Edelen ter contrarie gesustineert is, als dat der Steden portie nergens na soo veel en bedroegh, en dat by de Middelen van hare voorsz instructie.

Versoeck van de Edelen, aen den Stadthouder gedaen.

EN hebben voorts aen den Prince versocht, dat in 't opbrengen van het voorsz consent by hunluyden soude willen voorstaen, ten eynde sijne Genade, die grootelijcks in Hollandt gegoedt was, met hunluyden niet verongelijckt en eygen gemaeckt wierde, en dan der Steden gratie ten minsten ommegeslagen mochten werden over 't breede, 't welck hy dieswegen genoegh beloofden te doen.

Besoigne van de ses groote Steden met den Stadthouder.

TErstont hier na zijn de Gedeputeerden van de ses groote Steden by den Heere Prince geroepen; maer wat by haerluyden gebesoigneert is weet ick niet, als niet præsent geweest zijnde over haer communicatie, en daer van my geen kennisse gedaen zijnde.

Remonstrantie by den Præsident, door ordre van den Stadthouder, aen de Edelen gedaen.

WAer na de Edelen met my weder binnen geroepen zijnde, heeft den Præsident, uyt den naem van mijn Heere den Prince, aen haer verklaert, dat by de Steden gesustineert en geseydt was, dat sy te voren geconsenteert hadden over de Schiltalen hondert en twintig duysent guld. mits welken sy meer geconsenteert hadden dan nu by hun geoffereert wierde, dat oock hunluyden ondraeghlijck was hare gratie weder te vinden binnen hare Muyren, over de Koopluyden en Burgers, doende Neeringe, en dat deselve gratie ge-

Den 8. April.

genietende over 't platte Landt, 't selve niet meer en gaf dan de Steden.

Antwoorde van de Edelen daer op.

DE Edelen ter contrarie sustinerende by de middelen van haer voorsz Instructie, heeft eyndelijck den Præsident geseyt, dat hy geen middel en sagh om door die saeck te komen, maer soude gaen by de Koninginne, omme te weten haer geliefte.

De Koninginne accepteert het meerendeel van 't consent vande Staten, tot hondert vijftig duysent guldens, te betalen in ses achter een volgende maenden.

DAt hare Majesteyt de Koninginne gehoort hebbende 't rapport van den Præsident, heeft op den negenden April 't consent van 't meerendeel vande Staten geaccepteert, die geaccordeert hadden de somme van hondert en vijftigh duysent guldens, te betalen binnen ses maenden, by gelijcke portie, bysonderlijck, dat ten eynde vande Maent van Mey naestkomende, syluyden betalen sullen de twee eerste maenden, te lichten de eene helft by de Schiltalen, daer inne de groote en kleyne Steden sulcke gratie genieten sullen, als sy hebben en genieten inde ordinaris Beede, welcke gratie wederomme gevonden en gesmaldeelt sal wesen op 't platte Landt, by de Schiltalen; en d'andere helft op 't inkomen vande Margentalen, die twee deelen tot laste vande proprietarissen, en 't ander derdendeel tot laste vanden Bruycker, waer inne contribueren sullen Geestelijcke en Wereldlijcke, Edele en Onedele, Vrye en Onvrye, niemandt uytgesondert, woonende binnen de Plaetsen onder de Schiltalen begrepen, en dit onder expresse conditie, dat 't concept by de Staten geraemt, den twee en twintigsten Februarii laetstleden,

1544. Den 8. April.

en hare Maj. de Koninginne overgesonden, omme te vinden 't oude achterwesen van den Lande van Hollant, sijn volkomen effect sorteren sal, en voorts onder andere conditien, breeder in de Acte van consent en acceptatie geinsereert.

* Bl. 22. 't Consent niet te teykenen uyt den naem vande Edelen, &c.

* WElck consent de Edelen en Gedeputeerden van Haerlem en Gouda verklaerden geen last te hebben uyt haren naem by my te laten teeckenen.

't Consent alleen geteeckent van vijf Steden.

MIts welcken ick 't voorsz Consent alleen geteeckent hebbe uyt den naem en door last vande Gedeputeerden van Dordrecht, Delf, Leyden en Amsterdam, als blijckt by de Acte van consent by my hare Majesteyt de Koninginne gelevert.

Acte vande Lijf-renten van tien gulden en daer onder.

OOck heeft hare Majesteyt de Koninginne aen de Staten van Hollandt geaccordeert Acte, dat alle Lijf-renten, bedragende ter somme van thien gulden 's jaers en daer onder, vanden Tienden Penningh vry sullen wesen; en dat voorts de Quohieren vande particuliere Ontfangers secreet sullen blijven, onder seeckere limitatie, inde selve Acte verklaert.

Octroy omme 't nieuwe Concept vande Staten te effectueren.

TEn selven dage is my belast by de Gedeputeerden van de ses groote Steden te solliciteren omme te hebben Octroy, omme 't voorsz consent te effectueren, en Octroy omme de helft van 't voorsz consent, dat gevonden soude werden op 't inkomen van de Margen-talen, by den Tienden Penningh ofte an-

anders, ſoo als by de Staten geadviſeert ſoude werden, te mogen collecteren; mitsgaders noch de Executorie voor Franck vander Hoeve, Rentmeeſter van 't inkomen van 't ſelve Concept; noch ſeven Commiſſien en ſeven Executorien, voor de Rentmeeſters particulier, alle 't welck ick gerecouvreert hebbe.

Den 8. April.

OOck hebben de Gedeputeerden vande ſes groote Steden my belaſt een Requeſt te maecken, om te krijgen een Mandement van Appel, uyt den naem vande Staten, op ſeecker Appoinctement vanden Hove, daer by de grieven vanden Procureur Generael, noopende de ſeeckere ſaecke van eenen Reyer Willemſz van Leyden, Gevangen, gerepareert te hebben geſeyt was, als ick oock gedaen hebbe, en deſelve Requeſte naderhandt gelevert hebbe mijn Broeder, omme te impetreren 't voorſz Mandement.

Octroy omme te hebben Mandement van Appel, raeckende de ſaecke van Reyer Willemſz.

MAer de Edelen verklaerden in geene meeninge te zijn de Jurisdictie van de Steden voor te ſtaen, en oock niet en wouden van haren 't wegen de voorſz Appellatie vervolght hebben.

d'Edelen willen de Juriſdictie vande Steden niet voorſtaen.

Den 15. April, 1544.

Den 15. April.

HEbbe ick aen mijn Heere den Præſident verſocht dat hy, noopende de ſaecke vanden Gulden Privilegie, weſende Mr. Jooſt Arentſz, op de Brieven vanden Raede van Hollandt, aende Koninginne geſchreven, ſoude willen doen expedieren, ten eynde Partyen,

Verſoeck aen den Præſident, raeckende de ſake van de gulde Privilegie.

Den 15. April.

tyen, en 't Landt van Hollandt, die inde saecken, hangende voor den selven Hove, de handt gesllooten was, voorts soude mogen procederen, 't welck hy my belooft heeft te doen.

Den 21. April.

Den 21. *April*, 1544.

Den Advocaet heeft ontfangen twee Missiven van Hoegaerden, wesende tot Spiers, rakende de saecke vanden Keyser, en den Hertogh van Holsteyn.

HEbbe ick, t'huys gekomen zijnde, ontfangen twee Missiven van Mr. N. van Hoegaerden, wesende te Spiers, d'een addresserende aen mijn, en d'ander aende Staten van Hollandt, dewelcke ick door bevel vanden Heere van Assendelft, en in sijn præsentie opgebroocken hebbe, welcke Missive sonderlinge anders niet in en hadde, dan dat den negenden * April de Gecommitteerden vanden Hertogh van Holsteyn, met de Gecommitteerden van Sijne Keyserlijcke Majesteyt getreden waren in communicatie, en was als doen niet gedaen dan haer last en bevel gevisiteert; en dat den tienden derselver maent weder vergaderd zijnde, by de Commissarissen vanden Keyser van hunluyden versocht is restitutie van 't geene by hun vande Ondersaten van Sijne Keyserlijcke Majesteyt genomen is, ten tijde van volle Vreede, en voor de date vanden Oorlogh; waer op de Gecommitteerden vanden Hertogh van Holsteyn dagh begeert hadden om hun te beraden, die hun gegunt is tot den laetsten Heyligen dagh naer Paesschen, alle 't selve breeder blijckende by de voorsz. Missive, wesende van date den elfden April.

* Bl. 23.

Den

Den 26. *April*, 1544.

Den 26. April.

HEb ick den Griffier van Hollandt gelevert een Commissie en Executorie, vanden geenen die ick mede gebracht hebbe, voor Gerrit Thomasz, Rentmeester particulier over 't Quartier van Kennemerlandt, alsoo den Griffier my seyde last te hebben vanden Heere van Assendelft, den voorschreven Gerrit de voorsz Commissie en Executorie te senden.

Commissie voor Gerrit Thomasz Rentmeester van Kennemerlandt.

Den 28. *April*, 1544.

Den 28. April.

HEb ick Anthonis Carlier, Rentmeester particulier over 't Quartier van Rijnlandt, gelevert zijn Commissie en Executorie, alsoo hy my seyde last te hebben van den Heere van Assendelft, om deselve van my te komen halen.

Commissie voor Carlier, Rentmeester van Rijnlandt.

1544. Den 6. May.

Daghvaert van de Staten van Hollandt gehouden inden Hage

Den 6. May, 1544.

P R Æ S E N T E N.

De Heeren *van Aſſendelft*,
Van Alckemade,
Van Goudriaen,
Van Poelgeeſt,
Van Wijngaerden,
Arent van Duvenvoirde,
Van Matenes,
Jacob van Duvenvoirde,
Otto van Egmondt,
ende
Aelbrecht van Treſlonge,
Van wegen d'EDELEN.
Arent Cornelisz, Burgermeeſter,
VAN DORDRECHT.
Claes van Huyſſen, Burgermeeſter,
Mr. *Pieter van Foreerſt*, Burgermeeſt.
Mr. *Lambrecht*, Penſionaris
VAN HAERLEM.
Jan Saſbout, Burgermeeſter,
ende
Mr. *Huyg vanden Eynde*, Penſionaris
VAN DELF.
Gerrit Beuckelſz, Burgermeeſter,
ende
Mr. *Jacob de Milde*, Penſionaris
VAN LEYDEN.
Mr. *Claes Doedelſz*, Burgermeeſter,
VAN AMSTERDAM.
Witte vander Hoeve, Burgermeeſter,
VAN GOUDA.

Omme te adviſeren hoemen de helft van 't voorſz conſent van honderdt en vijftigh duyſent guldens, geaccordeert op 't inkomen vande Margentalen, bequamelijck ſoude mogen vinden.

* Bl. 24. By de Edelen en Gedeputeer-

* IS eendrachtelijck by de Edelen, en de Gedeputeerden van de ſes groote Steden, ge-

geaccordeert en geslooten, dat de particuliere Ontfangers vande twee Tienden, een staet maken soude van 't inkomen vande Tienden over de Margentalen, omme daer uyt te mogen causeeren den hoemenighsten penningh men sal moeten ommeslaen, omme de helft van 't voorsz consent te vinden, en dat binnen den tijdt van ses of acht dagen.

den vande Steden beslooten een staat te maecken van 't inkomen van de tienden op de Margentalen.

't WElck by den Heere van Assendelft, door begeerte vande Staten, eenige vande particuliere Ontfangers present wesende belast is sulcks te doen, die oock in mijn præsentie belooft hebben sulcks te doen.

By de Ontfangers belooft te doen.

IS mede eendrachtelijck by de voorsz Staten geaccordeert, dat de Heeren vanden Raede souden schrijven aen hare Majesteyt de Koninginne, dat hare Majesteyt soude willen gelieven te nomineren een Commissaris of twee, die de Quohieren vande particuliere Ontfangers, onder een Eedt van secreet te houden, souden visiteren met den geenen die de Staten daer by souden voegen, den selven wetende.

Die vanden Rade te schrijven aen de Koninginne, de Quohieren secreet te houden.

DAt van gelijcken die van Voorne en Putten, gemerckt sylieden eensdeels inde voorgaende consenten, daeromme 't voorsz Concept by de Staten geaccordeert is, mede gehouden zijn te contribueren, by den voorsz Hove beschreven souden werden, omme de twee eerste jaren, by den Bruycker aldaer de voorsz twee stuyvers en een oortjen op de Margen op te brengen, waer mede haer portie genoegh betaelt soude wesen.

Voorn en Putten mede te contribueren in de Petitie by de Staten geaccordeert.

Den 6. May.

. Deselve contributie aenden Raedt te versoec ken.

ENde is my met de Gedeputeerden van Dordrecht en Haerlem belast 't selve aenden Raedt te versoecken, 't welck wy oock gedaen hebben, die ons belooft hebben de twee Missiven te schrijven, en is die Daghvaert uytgestelt ter tijdt by de Koninginne aenden Raedt antwoorde geschreven soude zijn.

Gratuiteyt van den Audiencier aen de Staten versocht, afgeslagen.

TEn selven dage heeft den Heere van Assendelft, door schrijven van den Audiencier, de voorsz Staten vertoondt hoe langen tijdt geleden hy inden Staten dienst geweest is, en gebesoigneert hadde, en nooyt yet van hun ontfangen hadde, en daerom versochte van hem eenige gratuiteyt hem toegevoeght te werden; maer vermidts eenige vande Edelen seyden dat d'Audiencier als nu daer van te onpas sprack, overmits sylieden als nu soo veel te geven hadden, soo is, noopende die saecke, geen verder deliberatie gehouden.

Den 9. May.

Den 9. *May*, 1544.

Commissie voor Drenckwaert.

GElevert Jan Willemsz Drenckwaert, Schout van Dordrecht, Rentmeester particulier van 't Quartier van Zuyt-Hollandt, oock een Commissie en Executorie.

Commissie voor Jan Courten, en Dirck Teylingen.

TEn selven dage gelevert Jan Court, Rentmeester particulier van het quartier van Amstellandt, en Dirck van Teylingen, Rentmeester particulier van West-Vrieslandt, elck een Commissie en Executorie, en dat door onthiet vanden Heere van Assendelft.

Oock

OOck heb ick aen Franck vander Hoeve op den tienden May gelevert ſijn Executorie Generael.

Den 9. May. Executorie voor Franck van der Hoeve.

* ALſoo den Griffier vanden Hove van Hollandt inde leege plaetſen van de Commiſſie, by hem gelevert aen Gerard Thomaſz, alleen geſteldt hadde 't Quartier van Kennemerlandt, ſonder Weſt-Vrieſlandt, en dat mitſdien noch een Commiſſie ontbrack voor 't Quartier van Weſt-Vrieſlandt, ſoo hebbe ick door onthiet van den Heere van Aſſendelft Jan mijn Boode den twaelfden Maert geſonden naer Brabant, aenden Audiencier, omme te hebben noch een Commiſſie en Executorie.

* Bl. 25. Commiſſie voor Gerrit Thomaſz.

Den 13. *May*, 1544.

Den 13. May.

GElevert aen Sasbout Corneliſz, Rentmeeſter particulier van 't Quartier van Delflandt, een Commiſſie en Executorie, door onthiet van den Heere van Aſſendelft, ſoo hy ſeyde.

Commiſſie voor Sasbout Corneliſz.

Den 14. *May*, 1544.

Den 14. May.

HEeft den Raedt Brieven ontvangen van hare Majeſteyt de Koninginne, inhoudende dat by hare Majeſteyt geordonneert zijn voor Commiſſariſſen, omme de Quohieren vande Particuliere Rentmeeſters van de twee Tienden te viſiteren, Suys en de Sancto, ſoo mijn den Griffier dan ten ſelven dage geſeyt heeft.

Commiſſariſſen tot viſitatie van de Quohieren der particuliere Ontfangers.

Den

Den 18. *May*, 1544.

Noch een Commissie.

HEeft Jan mijnen Boode vanden Audiencier my noch gebracht een Commissie en Executorie, daer ick hem om gesonden hadde.

Dagh-

1544. Den 20. May.

Daghvaert vande Staten van Hollandt, gehouden in den Hage

Den 20. May, 1544.

P R Æ S E N T E N.

De Heeren *van Assendelft*,
Van Goudriaen,
Van Poelgeest,
Van Wijngaerden,
Arent van Duvenvoirde,
Jacob van Duvenvoirde,
Otto van Egmondt,
Arent van Hardinghsvelt,
ende
Aelbrecht van Treslonge,
Van wegen d'Edelen.
Jan van Drenckwaert, Schout,
Arent Cornelisz, Burgermeester,
ende
Huygh Woel,
Van Dordrecht.
Claes van Huyssen, Burgermeester,
Mr. *Lambrecht*, Pensionaris
Van Haerlem.
Pieter Frankesz, Burgermeester,
ende
Mr. *Huyg vanden Eynde*, Pensionaris
Van Delf.
Gerrit Beuckelsz, Burgermeester,
ende
Mr. *Jacob de Milde*, Pensionaris
Van Leyden.
Mr. *Claes Doedesz*, Burgermeester,
ende
Mr. *Hendrick*, Pensionaris
Van Amsterdam.
Witte vander Hoeve, Burgermeester,
Van Gouda.

Omme te vinden de helft van hondert en vijftigh duysent guldens, Sijne Keyserlijcke Majesteyt, en hare Majesteyt de Koninginne geconsenteert, den negenden April laetstleden, op 't inkomen vande Margentalen.

Ten

1644. Den 20. May. * Bl. 26. Commissarissen te visiteren de Quohieren van de particuliere Ontfangers van de Tienden.

* TEn voorsz dage, na dat by den Heere van Assendelft geproponeert was, omme te nomineren van wegen de Staten, de Quohieren vande particuliere Ontfangers vande Tienden souden visiteren met Suys en de Sancto, Gecommitteerden van Keysers wegen, soo is by 't meerendeel van de Staten daer toe gecommitteert den Heere van Alkemade, Arent Cornelisz, en Mr. Huygh van den Eynde.

Vande Contributien in 't nieuwe Concept, en wie daer in moeten contribueren.

TEn selven dage is mede by 't meestendeel vande Staten, omme te sien wat die geene die onder de Schiltalen niet begrepen en zijn, mede in 't Concept by de Staten den twee en twintighsten Februarii laetstleden geraemt, souden moeten contribueren, en wie de voorsz Concepten van hunluyden omwilligh zijn op te brengen, en hoe veel de Margentalen aldaer gelegen bedragen, omme daer na afkortinge vanden anderen te maken, geordonneert Mr. Lambrecht Jacobsz, Jacob de Milde, en ick.

Concept van de toerustinge van de Buysen, en de defensie van deselve, op de vertooning van die van Schiedam ende Consorten.

NA dat die van Schiedam met hare Consorten de Staten van Hollandt vertoont hadden seecker Concept, noopende de toevaeringe van de Buysen en Haringhvaert, en 't selve by my de voorsz Staten openbaerlijck voorgelesen was, en versocht hadden 't selve by de Staten geapprobeert of gealtereert, en voorts by de Raeden geauthoriseert te werden; dat van gelijcken by hunluyden aende Staten versocht was provisie by hun te willen helpen maken, omme de Schepen van Oor-

Oorloge, tot defensie vande Buysen, op Zee te hebben, is noopende het eerste poinct, genoegh by de Staten verklaert, dat in gevalle die van Schiedam eenighsints het voorsz Concept goet vonden, 't selve te werck souden mogen stellen, en daer op versoecken authorisatie van mijn Heere vanden Raede.

Verklaringe vande Staten, om soo veel tot defensie van de Buysen te doen, als sy genootsaeckt zijn.

ENde noopende 't tweede poinct, is verklaert dat sy sulcke bescherminge van hare Buysen ter Zee souden mogen besorgen, daer mede sy souden meenen bewaert te zijn, en sulcks als sy in 't voorleden jaer gedaen hadden, en waer de Staten, omme 't selve te vorderen, hun eenige, hulpe en assistentie, buyten 's Landts kosten souden mogen doen, waren te vreeden 't selve te doen, alsoo 't Landt als nu geen verdere kosten dragen en mochte,

Vande betalingen vande vacatien van Hoegaerden, wesende tot Spiers.

DE Edelen, die van Dordrecht, en genoegh de andere Steden, uytgesondert die van Amsterdam, hebben expresselijck verklaert, dat alsoo Mr. Floris van Hoegaerden, leggende jegenwoordigh tot Spiers, aen de Staten sijn besoigne niet overschreef, by den Lande van sijne Vacatien niet en behoorde betaelt te werden; waer op tot sijn excusatie by my verhaelt is, dat hy twee Missiven geschreven hadde, daer van ick bereydt was de laetste, die by my hebbende, de Staten voor te lesen, die deselve niet en begeerden te hooren; en wert voorts by de Burgermeesteren van Amsterdam geseyt, dat de voorsz Mr. Floris soo lange niet tot Amsterdam geschreven en hadde,

1544. Den 20. May.

de, by foute, soo sy hun lieten duncken, van Booden.

Staet omme te komen tot eenen nieuwen Ommeslagh van 't gemeene Landt van Hollandt.

OOck is by my de Staten vertoont een staet van Heyman vande Ketel, Rentmeester, omme te maecken een nieuwen Ommeslagh over het Gemeene Landt, voor de Weddens en Reysen vanden Advocaet, voor de Reysen van de Edelen, en andere nootsaeckelijcke vacatien; maer vermits eenige vande Gedeputeerden vande Steden seyden geen last te hebben tot den Ommeslagh te verstaen, voor dat de Reeckeningen geslooten, en gesien waren, soo is Heyman vande Ketel ontboden, dewelke sijn Reeckeninge gesllooten zijnde, deselve oock geslooten aen de Staten * overgelevert heeft, omme by hunlieden gevisiteert te werden; ende is voorts hun geseyt voortaen geen reeckeninge meer te doen, dan in præsentie vande Gedeputeerden vande Staten, 't welck hy te vreeden was te achtervolgen.

* Bl. 27.

Commissarissen om de Reeckeninge van Frans vander Hoeve te visiteren.

TEn selven dage zijn by de Staten geordonneert Mr. Lambrecht, de Milde en ick, omme de voorsz Reeckeninge met den Rentmeester Franck vander Hoeve te visiteren.

Getal van de Margentalen niet leggende onder de Schiltalen.

ZYn mede deselve geordonneert en gecommitteert te vernemen by estimatie hoe veel Margentalen in Hollandt gelegen zijn, inde Plaetsen niet sorterende onder de Schiltalen; ende hoe veel haer portie soude beloopen inde somme van twee hondert duysent min festigh guldens, wesende 't oude achterwesen van Hollandt.

1544. Den 20. May.

ZYn mede deselve geordonneert omme te hooren en te ondertasten de vacatien en achterwesen vande Booden, en andere extraordinaris onkosten, in dese saecke gevallen, met alle 't geene daer aen dependeert, ten eynde deselve daer van gecontenteert souden mogen werden.

Vacatien van de Booden, en andere extraordinaris onkosten.

TEn selven dage is op de Remonstrantie by die vanden Hage de Staten gedaen, of de Ingezetenen van Scheveningen, Eyckenduynen, en 't Oost-eynde van Loosduynen, sorterende onder den Hage, niet souden mogen volstaen, mits betalende den Excijns, sonder van haer Landt te geven twee stuyvers een oort op de Margen, volgende 't concept by de Staten geaccordeert, ende by de Koninginne geaccepteert, geseyt dat in haer versoeck by monde gedaen, by Requeste souden overgeven, ende soude hunluyden als dan daer op Appointtement gegeven werden, het welck als 't scheen die vanden Hage voorsz niet en wouden doen, en zijn oversulcks wegh gegaen.

Van die van Scheveningen, Eyckenduynen, &c. te volstaen, mits genietende d'Impost sonder Contributien in de Margentalen.

OP de Requesten van 't Convent van Loosduynen, van de Regeerders van Diemen, Ouderkerck en Amsterveen, vande Waerschappen van Bennegerkogge, die allegader genoegh versochten ontlast te wesen vande twee stuyvers twee oort op de margen, door bevel vande Staten, by my gestelt *nihil.*

Diversche Requesten aen de Staten gelevert.

ALs oock is op de Requeste van die van Noorden, dewelcke versochten recompense te hebben vande Staten van duysendt gul-

Requeste van die van Noorden.

1544. Den 20. May.

guldens, die sy te kennen geven gedebourseert te hebben tot bewaringe van hare Steden, en van drie hondert Knechten, inden laetsten Oorlogh.

Acceptatie van Riel, Bode van 't Gemeene Landt.

NOch is op de Requeste van Jan van Riel, mijn Boode, door bevel vande Staten, voor Appoinctement by my gestelt:

De Staten hebben geaccepteert, en accepteren by desen, voor Boode van 't Gemeene Landt, by provisie, en tot haer wederseggen toe, inde plaetse van Dirck Woutersz; welverstaende dat den selven Dirck, zijn leven langh geduyrende, hebben en behouden sal de Weddens tot denselven dienst staende.

Den 21. May.

Den 21. *May*, 1544.

Visitatie van twee Reeckeningen van Heyman vande Ketel.

HEbben Mr. Lambert en ick gevisiteert de voorsz twee Quohieren ofte Reeckeningen van Heyman vande Ketel; en is bevonden dat den ontfang vande eerste Reeckeninge minder is dan den Ommeslag, meer dan * hondert en vijftigh guldens; ende vande tweede Reeckeninge, meer dan twee hondert en twee en twintigh guldens, en dat omme by ons geresolveert is te vernemen aen Heyman van de Ketel, waer dat lecht, en voorts hem te seggen, dat hy voortaen niet en reeckene, dan in presentie vande Gedeputeerden vande Staten.

* Bl. 28.

Commissie voor Witte vander Hoeve.

TEn selven dage gelevert Witte vander Hoeve, Rentmeester van het Quartier van Gouda, een Commissie en Executorie.

Naer

Den 21. May. Hooringe van de reeckeningen van eenige particuliere Ontfangers.

NAer de noene hebben de voorsz Mr. Lambrecht, de Milde, en ick, gehoort eenige particuliere Ontfangers, als van 't Quartier van Kennemerlandt, van Amstellandt, van Gouda en van Gornichem, omme te weten hoe veel Margentalen elck in den sijnen hadde leggen, niet sorterende onder de Schiltalen, en voorts den selven last gegeven omme by estimatie te seggen hoemen de Steden, niet leggende onder de Schiltalen, met eenige andere Steden soude mogen compareren, en hebben sulcks hunluyden, en oock allen de andere Rentmeesters particulier, tot dien eynde een Memorie mede gegeven, om jegens den vier en twintighsten der selver maent daer op pertinente antwoorde inne te brengen.

NOTA: Of wy van dese onse Vacatien niet en behooren gecontenteert te zijn.

Rapport aen Assendelft gedaen.

HEbben oock ten voorsz dage vande selfde onse besoignes den Heere van Assendelft rapport gedaen.

Den 23. *May*, 1544.

Den 23. May. Commissarissen tot maeckinge van een nieuwe Verpondinge.

HEbbe ick door onthiet vande Edelen, my gegeven den twintighsten May, den Heere van Assendelft geseyt, dat sy begeeren dat ick soude reysen by de Koninginne, omme te vervolgen Commissarissen, die de nieuwe Verpondinge maken souden, waer op den Heere van Assendelft my seyde dat noch geen haest en hadde, en soude my adverteren wanneer het tijdt en pas geven soude.

Den 24. May.

Den 24. *May*, 1544.

Vijf en veertigh duysent vijf hondert Margen in Holland, buyten de Schiltalen.

HEbben de Milde, Franck en ick, bevonden dat de Margentalen in Hollandt gelegen, inde plaetse niet subject de Schiltalen, bedragen vijf en veertig duysent vijfhondert Margen en meer, en voorts den voorsz Franck belast te ondertasten aende particuliere Ontfangers, hoe veel Margentalen sy aldaer noch meer bevonden; en oock wat den Excijns inde Steden niet subject de Schiltalen, by raminge en comparatie vande andere Steden souden mogen bedragen, en 't selve by memorie te stellen, omme dat gedaen zijnde, eyndelijck by ons Resolutie inde saecke genomen te werden.

Den 28. May.

Den 28. *May*, 1544.

Procuratie op Bubbe.

HEbbe ick met den Boode Hackvaert Bobbe gesonden Procuratie, als Advocaet vande Staten van Hollandt.

Den 27. Junii.

Den 27. *Junii*, 1544.

Accord met die van Dordrecht, cum suis, met die van den Briele, raeckende het uytschieten van de penningen tot

ZYn de Gedeputeerden van Dordrecht, Delft, Gouda, Rotterdam, Schiedam en den Briele, by tusschen-spreecken van den Raede geaccordeert, dat die vanden Briele, op 't rapport dat de voorsz vanden * Briele hare Meesters sullen doen verschieten de penningen en kosten, noodtsaeckelijck tot de oprechtinge vande houte Kaep, staende voor een Baek in Zee, mits dat de Gedeputeerden van Dordrecht, Delf, Gouda, Rotterdam en Schiedam beloofden

* Bl. 29.

 1544. Den 27. Junii.

den hare neerstigheyt te doen, omme die van den Briele te helpen tot rembourſement vande voorſz penningen, 't zy uyt des Keyſers of des Gemeene Lands penningen van Hollandt, ofte dat by gebreecke van dien 't ſelve rembourſement gedaen ſal werden by den geenen, en ſulcks als by den Hove ſommierlijck, en ſonder figure van Proces bevonden ſal werden te behooren, blijckende by de Acte daer van, daer van de voorſz vanden Briele een Copie autenticq gelevert hebben.

oprechtinge van de Houte Caep.

OOck hebben die van Gouda en den Briele aen mijn begeert, dat ick den Heere van Aſſendelft ſoude willen ſeggen, dat hy ter eerſter Dagvaert op de voorſz ſake mede ſoude beſchryven die van Rotterdam, Schiedam en den Briele, maer die vanden Briele begeerden dat ick 't ſelve niet ſoude doen, voor dat ick van hun verder onthiet hadde.

Beſchrijvinge van die van Rotterdam, Schiedam, &c.

Den 10. *Julii*, 1544.

Den 10. Julii.

HEb ick op ſeecker appoinctement van Advis, by den Hove van Hollandt geſtelt op ſeeckere Ordonnantie, den ſelven Hove overgelevert by Joris Kraembout, Deurwaerder, verſoeckende betalinge van ſeeckere Vacatien, by hem gedaen in 't publicq, van ſeecker Placaet, by den ſelven Hove geëxpedieert, noopende ſeecker Concept en Poincten, by de Gedeputeerden van Dordrecht, Delf, Rotterdam, Schiedam en den Briele, den vierden Junii vijftien hondert vier en veertigh by geſchrifte geſtelt en overgelevert, voor mijn ad-

Advies vanden Advocaet, op ſeeckere Requeſte van Kraembout, verſoeckende betalinge van ſijne Vacatien, voor het publiceren van een Placaet.

1544. Den 10. Julii.

advis gestelt, dat ick gesien hebbende 't voorsz Placaet, doende grootelijcks tot vorderinge vanden Haringvaert, dewelcke eensdeels 't welvaren is vanden Lande van Hollandt, my dochte onder correctie, dat de Heeren van den Raede den Rent-meester van 't Gemeene Landt van Hollandt souden mogen ordonneren den voorschreven Deurwaerder te betalen soo veel Dagh-gelden als sy bevinden souden by hem voor 't doen vande voorsz Publicatie verdient te zyn, ten minsten by provisie, en tot anders by de Staten vanden Lande van Hollandt, noopende dese en gelijcke betalingen geordonneert soude zijn.

Den 11. Julii.

Den 11. Julii, 1544.

Waer de penningen gevonden sullen werden, geëmployeert tot oprechtinge vande houte Kape.

NA dat die vanden Briele my belast hadden den Heere van Assendelft te spreecken, omme die van Rotterdam, Schiedam en hunluyden ter eerster Daghvaert mede beschreven te hebben, omme te vinden de penningen, geëmployeert tot oprechtinge vande voorsz Houte Kape, heb ick 't selve aenden voorsz Heere van Assendeft versocht, die te vreeden was 't selve te doen, en my belast dat in memorie te houden, en jegens de eerste Daghvaert te vermanen, soo wanneer hem belast soude werden een Daghvaert te beschrijven, die my oock toegeseydt heeft sulcks te doen.

Den

Den 13. Julii, 1544.

NA dat den Griffier my verklaert hadde last te hebben omme de Daghvaert te beschrijven, ten eynde een nieuwen Ommeslagh gemaeckt soude werden, hebbe van hem begeert dat hy den Heere van Assendelft soude vermanen omme de voorsz Steden mede beschreven te hebben, om te vinden de voorsz Penningen, by die vanden Briele gedebourseert, het * welck hy seyde den Heere van Assendelft vermaent te hebben, maer dat hy verklaert hadde datmen daer mede soude vertoeven ter naester Daghvaert dat de Staten beschreven souden werden, omme te vinden de helft van hondert vyftigh duysendt guldens, geconsenteert op 't inkomen vande Margentalen, en dat 't selve meer vallen soude.

Daghvaert omme te komen tot den nieuwen Ommeslagh.

* Bl. 30.

1544. Den 23. Julii.

Daghvaert van de Staten van Hollandt gehouden inden Hage

Den 23. Julii, 1544.

PRÆSENTEN.

Pieter Jacobsz,
VAN DORDRECHT.
Claes van Hussen, Burgermeester,
ende
Mr. *Lambrecht*, Pensionaris
VAN HAERLEM.
Mr. *Jacob vanden Eynde*,
VAN DELF.
Gerrit Beuckelsz, Burgermeester,
ende
Mr. *Jacob de Milde*, Pensionaris
VAN LEYDEN.
Claes Doedesz, Burgermeester,
ende
Hoegaerden, Pensionaris
VAN AMSTERDAM.
Witte vander Hoeve, Burgermeester,
ende
Mr. *Cornelis van Hogelande*,
VAN GOUDA.

Omme een nieuwen Ommeslagh te maken, om promptelijck te vinden de helft van hondert en twintigh duysendt guldens, beloopende sestigh duysent, die by den nieuwen Impost ofte in de plaetse van dien by een Concept by de Staten geraemt, opgebracht souden werden, voorts omme te komen tot betalinge vande Renten van drie duysent seven honderdt guldens, verscheenen Kersmisse laetstleden; en om te vinden de helft van hondert en vijftig duysent guldens, den laetsten April, geconsenteert, op 't inkomen en waerde vande Margentalen.

Den Ontfanger van

NAe dat hy den Heere van Assendelft de Gedeputeerden van de Staten de voorsz drie

1544. Den 23. Julii.

drie poincten geproponeert en voorgehouden waren, soo hebben de voorsz Gedeputeerden, naer communicatie geresolveert, datmen aenden Rentmeester van 't Gemeene Landt, aleermen tot den Ommeslagh soude komen, soude versoecken of hy alleen den ontfangh van 't Gemeene Landt soude willen aennemen, tot sulcken loon als sy onderlinge souden mogen adviseeren, sonder by hem te hebben particuliere Ontfangers, 't welck by my aen hem gevraeght zijnde, heeft sijn beraet genomen tot na Noene.

het Gemeene Landt neemt sijn bedencken tot na noene, op de Propositie hem voorgesteldt.

IS voorts by deselve Staten geresolveert, datmen voor dese reyse sijn twee laetste Reeckeningen, alsoo die geslooten waren, soude passen, maer dat hy voortaen geen reeckeninge meer doen en soude dan in præsentie van seeckere Gedeputeerden vande Staten; en oock geen Ordonnantien van Reysen en Vacatien meer betalen en soude, dan by my als Advocaet onderteyckent; welcke Ordonnantie ick oock niet en soude teyckenen, dan by Advis vande de Staten, ofte ten minsten twee vande Gedeputeerden van hun.

Den Ontfanger van 't Gemeene Landt geen reeckeningen meer te betalen, dan in presentie van de Staten.

TEn selven dage is op de Requeste van Mr. Floris van Hoegaerden, van Amsterdam, versoeckende van sijn reyse te Spiers gedaen, na dat hy * van deselve rapport gedaen hadde, ter præsentie vande Gedeputeerden, my absent wesende, en door last vande Staten besoignerende met Heyman vande Ketel, ten fine voorsz geresolveert, dat hy verklaringe doen soude tot seeckere somme van 't geene daer hy in sijn Requeste hem refereerden tot discretie van de Staten, en dat hy voorts patientie sou-

Vacatien van Mr. Floris van Hoegaerden, wegens sijne reyse gedaen na Spiers.

* Bl. 31.

Den 23. Julii.

de hebben tot de Edelen mede ter Daghvaert souden zijn; datmen evenwel den Ommeslagh naer redelijckheyt daer na verhoogen soude.

Gratuiteyt vanden Audiencier.

OP de Remonstrantie by den Heere van Assendelft tot mijn vermaen gedaen, noopende seeckere gratuiteyt van den Audiencier, is geresolveert dat hy patientie soude hebben tot eenen anderen tijt, overmidts de groote lasten; dat evenwel ick aenden Heere van Assendelft soude ondertasten watmen hem naer redelijckheyt soude behooren toe te voegen.

Op 't tweede poinct, beroerende de vindinge van de helft van hondert en twintig duysent guldens.

OP 't tweede poinct, omme promptelijck en subitelijck te vinden de helft van hondert en twintigh duysent guldens, geconsenteert in October vijftien hondert drie en veertigh, midts dat Franck vander Hoeve de selve Staten geëxhibeert hadde seeckere staet vande Margentalen, niet sorterende onder de Schiltalen; is geresolveert, dat alsoo 't selve mede, roerende de Edelen en klyne Steden, dat die saecke uytgestelt soude werden tot de naeste Daghvaert, als oock gedaen is van 't derde poinct, omme te vinden de helft van hondert en vijftigh duysent guldens, geconsenteert in April laetstleden.

Acceptatie van Heyman van de Ketel, van den ontfang vanden Ommeslagh.

NAer de Noene heeft Heyman vande Ketel, in præsentie vande voorsz Gedeputeerden, verklaert genoegh te vreeden te wesen, alleen den ontfangh vanden Ommeslagh te hebben, midts genietende daer van den veertighsten penningh, en is my belast 't selve de Staten te vernieuwen ter naester Daghvaert.

Oock

1544. Den 23. Julii.

Antwoorde van de Staten aen die vanden Raede gedaen, noopende de twee laetste Poincten.

OOck is my belast aen de Heeren vanden Raede, op de voorsz twee laetste Poincten voor antwoorde te geven, dat alsoo de voorsz Gedeputeerden daer op niet beschreven en waren, geen eyndelijcke Resolutie daer van en hadden mogen nemen, te min, dat 't selve mede aengonck de Edelen en Kleyne Steden, midtsgaders die vanden Briele, Geervliet en Goederede; en dat daeromme de selve met den eersten daer op mede behoorden beschreven te werden; mitsgaders oock omme te vinden de betalinge vande Renten op dese ses groote Steden, verscheenen Kersmisse laetstleden, monterende ter somme van drie duysent seven hondert Carolus guldens.

De kleyne Steden gefurneert te komen met hare Quohieren op de naeste Daghvaert.

DAt oock de kleyne Steden, den Briele, Geervliet en Goedereede, daer inne gereeckent, gefurneert souden komen met hare Quohieren, vanden ontfangh vanden Impost vande Bieren, Laeckenen en anders, zedert den vier en twintighsten Maert laetstleden, tot Paeschavond incluys; en voorts vanden Impost van Wijn en Bier, zedert Paes-avondt, tot noch; en noopende 't eerste poinct, roerende den ommeslagh, dat daer op de Edelen beschreven souden werden.

Beschrijvinge van de Staten.

NAer ick de Heeren vanden Raede alles verklaert hadde, hebben ons de voorsz Daghvaerdinge en Beschrijvinge geconsenteert den negen en twintighsten derselver maent, inde Herberge.

Dagh-

1544. Den 30. Julii. * Bl. 32.

* Daghvaert van de Staten van Hollandt, gehouden inden Hage

Den 30. *Julii*, 1544.

P R Æ S E N T E N,

De Heeren *van Assendelft*,
Van Alckemade,
Van Lockhorst,
Van Poelgeest,
ende
Aelbrecht van Treslonge,
Van wegen d'EDELEN.
Pieter Jacobsz,
ende
Mr. *Nicolaes Bartholom.* Pensionaris
VAN DORDRECHT.
Claes van Hussen, Burgermeester,
ende
Mr. *Lambrecht*, Pensionaris
VAN HAERLEM.
Willem Jansz, Burgermeester,
ende
Mr. *Jacob vanden Eynde*,
VAN DELF.
Gerrit Beuckelsz, Burgermeester,
Jacob vander Does, Burgermeester,
ende
Mr. *Jacob de Milde*, Pensionaris
VAN LEYDEN.
Claes Doedesz, Burgermeester,
ende
Hoegaerden, Pensionaris
VAN AMSTERDAM.
Witte vander Hoeve, Burgermeester,
ende
Mr. *Cornelis van Hogelande*,
VAN GOUDA.

Op de voorsz Poincten daer Daghvaert op gehouden was den twee en twintighsten Julii daer te vooren, en daer en boven waren alle de klyne Steden beschreven omme gefurneert te wesen met haer Quohieren vanden Impost, gevallen zedert den drie en twintighsten Maert, tot nu toe.

By

1544. Den 30. Julii. Commissarissen, omme de Quohieren van de kleyne Steden te visiteren.

BY de Staten zijn gecommitteert, omme de voorsz Quohieren van de kleyne Steden te visiteren, den Heere van Alkemade, een van Dordrecht, een van Delft, ende een van Leyden, daer by 't Hof een van den Raede voegen sal; en is de voorsz kleyne Steden belast met hare Quohieren alhier inden Hage inde Herberge te wesen den vierden Augusti toekomende, omme de voorsz visitatie de doen.

Den Tienden Penningh om te slaen tot de helft van 150000. gl.

OOck is by de Staten geordonneert, dat den Tienden Penningh ommegeslagen soude werden, omme op te brengen de helft van hondert en vijftigh duysent guldens, den negenden April laetstleden geconsenteert op 't inkomen op de Margentalen.

Beroerende onwillige te doen contribueren in de helft van 120000. gl.

MEde is geresolveert dat'er eenige van hare Majesteyt de Koninginne gedeputeert souden werden, omme te vervolgen dat de onwillige in 't opbrengen van hare portie van de helft van den consente van hondert en twintigh duysent guldens, by hare Majesteyt daer toe geconstringeert souden werden, of dat deselve portie 't Landt afkortinge strecken sal.

Requeste van die van Enckhuysen, en het platte Landt van West-Vriesl.

MY is mede belast op de Requeste van die van Enckhuysen, en 't platte Landt van die van West-Vrieslandt, versoeckende afgedaen te hebben seeckeren Impost, by die van Over-Yssel gestelt op den Turf, sonder Octroy van Sijne Keyserlijcke Majesteyt te stellen; dat de geene die by hare Majesteyt de Koninginne gedeputeert sullen werden omme

te

*Bl. 33. te reysen, * omme te vervolgen andere affairen van 't Landt, mede solliciteren sullen 't inhouden van haer voorschreve Requeste, het welck ick oock gedaen hebbe.

By vander Hoeve betalinge van Renten te doen.

IS mede ten selven dage geordonneert dat by den Rentmeester Frank van der Hoeve, met den eersten betaelt sullen werden de Renten, verschenen Kersmisse laetstleden, de Uytlandtsche eerst, en daer na de Ingelanden; en dat ten eynde geen arresten op de Ondersaten van Hollandt en geschiede.

Ommeslagh gemaeckt te werden, blijvende de particuliere Rentmeesters dienende.

VAn gelijcken is ten selven dage geresolveert, dat voor dese reyse een Ommeslagh noch gemaeckt sal werden, blijvende de Rentmeesters particulier in haer dienst en officie, mits conditie dat den Rentmeester gehouden wert te verklaeren voor de eerste Daghvaert die inden Hage gehouden sal werden, of hy den ontfangh alleen soude willen accepteren, of niet, en op wat conditien; en dat by my de selve antwoorde vervolght soude werden.

In 't accorderen van dese vier naervolgende Articulen hebben van de Edelen alleen præsent geweest
Assendelft en *Lockhorst*,
En voorts alle de voorsz Gedeputeerden vande Steden, en daer en boven
Heyman Adriaensz, *Thesaurier van Dordrecht*.

Requeste van die van den Briele,

NAer de Noene is op de Requeste van die vanden Briele, noopende de betalinge van het oprechten vande houte Cape, verklaerdt, dat

1544.
Den 30. Julii.

dat alſoo de koſten van dien in voorleden tijden niet gebracht noch gereeckent en zijn tot dienſte vanden Lande, dat deſelve inden ommeſlagh niet en behooren gebracht nochte oock by 't Landt betaelt te werden; maer dat by den Hove hier op geordonneert ſoude werden, gelijck ſy bevinden ſouden naer rechten en reden te behooren.

raeckende de betalinge van de houte Caep.

IS insgelijks ten ſelven tijdt, op 't verſoeck by de Staten den Heere van Aſſendelft gedaen van wegen den Schout van Delf, omme te hebben betalinge van ſijne Vacatien, door onthiet vande Koninginne, in 't voorleden Jaer gedaen, omme te viſiteren de Buyſen, of ſy ten vollen toegeruſt waren, omme ſonder pericul hun ter Zee te begeven, by de Staten gereſolveert, dat alſoo den voorſz Schout geen laſt nochte bevel vande Staten gehadt en hadde, deſelve koſten niet en behoorden te komen tot laſte van den Lande, en dat den Heere van Aſſendelft 't ſelve by den Hove voor antwoorde aende Koninginne ſoude willen doen ſchrijven, 't welck hy aengenomen heeft te doen.

Verſoeck van den Schout van Delf, om te hebben betalinge van ſijne Vacatien.

TEn ſelven tijdt is op 't verſoeck, of by Requeſte van Bartholomei, daer by verſochte betalinge van ſijn Vacatien en verleyde penningen, gedaen en gedebourſeert inde affairen van 't gemeene Landt, gedurende de impotentie van mijn Vader, verklaert dat hy ſijn declaratie ſoude leveren in handen vanden Heere van Aſſendelft, de Milde en my, omme by ons geprocedeert te werden tot tauxatie.

Verſoeck van Bartholomei, om te hebben betalinge van ſijne Vacatien.

Op

1544. Den 30. Julii.

Versoeck van Hoegaerden, om te hebben betalinge van sijne Vacatien. * Bl. 34.

OP 't versoeck van Mr. Floris van Hoegaerden, versoeckende betalinge van sijne Vacatien en reyse tot Spiers, is geseyt dat hy hebben soude voor hem en sijn Dienaer, ten koste van sijn gedebourseerde penningen * en verteerde kosten, twee hondert guldens, en voor sijn Vacatien en diensten, tot honderdt vijf en twintigh dagen, tot acht en twintigh stuyvers daeghs, 't welcke ick by Appoinctement op sijn Requeste, door bevel vande Staten gestelt hebbe.

Over dese naervolgende Articulen zijn geweest alle de voorsz Gedeputeerden van de Steden, en alleen *Lockhorst vande Edelen.*

Andere Vacatien van Hoegaerden, raeckende de onwilligheydt van die van Sevenbergen en Yssel-steyn.

VAn gelijcken is op 't versoeck vanden selven Hoegaerden, by Requeste gedaen, daer by hy begeerde betalinge te hebben van sijne Vacatien, gedaen met Hogelande, omme te solliciteren dat die van Sevenbergen en Ysselsteyn, en andere onwillige, mede souden opbrengen haer portie inde consenten aen Sijn Keyserlijcke Majesteyt gedragen, geaccordeert, dat hy hebben soude seven en vijftigh dagen, tot dertigh stuyvers daeghs, 't welck ick oock voor Appoinctement op sijn Requeste gesteldt hebbe.

Pieter Willemsz Moens te belasten om te ontfangen de Portie van de

TEn selven tijdt is op 't versoeck van die van Dordrecht, begeerende dat Pieter Willemsz, Ontfanger, belast soude werden van hunlieden en andere Steden te ontfangen haer portie vande Beede van vijf en seventig duysent guldens, volgende den termijn vande Ac-

1544. Den 30. Julii.

Acte daer van zijnde, sonder van hunluyden te eysschen eenige Brieven van gratie: Is geseyt dat ick hier van spreecken soude den voorsz Pieter, ende oock die vande Reeckeningen, omme hun daer toe te induceren.

Beede van eenige Steden.

OP de doleantie van die van Leyden, begeerende datmen aen hare Majesteyt de Koninginne soude vervolgen, dat van nu voortaen den Procureur Generael, ofte andere Officieren, niet en souden mogen komen in cas van appellatie of reformatie vande Vonnissen Crimireel ter lager Vierschare gegeven, ofte dat de wegh van Appellatie soo wel soude toegelaten werden den Delinquanten ende Gecondemneerden, als een Officier of een Procureur Generael: Is my belast 't selve inde naeste Daghvaert ter præsentie vande Edelen te proponeren.

Niet te mogen appelleren van Vonnissen crimineel.

IS mede ten selven tijdt by de Staten geaccordeert eenen Ommeslagh van drie duysent vier hondert dertigh guldens, en my belast aenden Heere van Assendelft te sullen vervolgen dat Heyman vande Ketel geordonneert soude werden de voorsz penningen over 't Gemeene Landt omme te slaen, en die te innen naer ouder gewoonte, 't welck ick oock gedaen hebbe.

Ommeslagh van drie duysent vier hondert en dertig guldens.

TEn selven dage, na dat ick door bevel vande Gedeputeerden van de ses groote Steden den Heere van Assendelft gevraeght hadde wat gratuiteyt men den Audiencier soude behooren toe te voegen; heeft my geantwoordt

d'Audiencier niet minder toe voegen dan twee hondert guldens.

Den 30. Julii.

woort datmen met eeren hem niet minder en soude mogen geven dan twee hondert guldens.

Den 31. Julii.

Kosten van 't oprechten van de houte Kaep.

Den 31. Julii, 1544.

HEbben de Gedeputeerden van den Briele my verklaert dat den Heere van Assendelft hem geseyt hadde, datmen die geene die aende Koninginne gedeputeert souden werden, omme te vervolgen d'onwillige, geconstringeert te hebben haer portie vande Beede op te brengen, mede souden belasten te solliciteren, dat de kosten by hunluyden gedaen in het oprechten vande houte Kape, by den Keyser of des Gemeene Lands Inwoonders betaelt soude werden.

* Bl. 35.

Den 30. Julii.

Vacatien van Mr. Lambert en Hoegaerden, voor hare reyse uyt den Hage na Heemskercke.

* Den 30. Julii, 1544.

IS op seeckere Requeste van Mr. Lambert en Hoegaerden, versoeckende betalinge van haer Vacatien, dat sy uyt den Hage gecommitteert zijn te reysen tot Heemskercke, aenden Heere van Assendelft, omme te visiteren seeckere Instructie, de Gedeputeerden, reysende na de Koninginne, mede gegeven, omme te remonstreren dat de Ondersaten van den Grave van Buyren, Princesse van Gaveren, den Heere van Arenberge, Sevenbergen, en meer andere, niet en wilden inden haren toelaten den nieuwen Impost, geaccordeert, dat elck hebben soude drie Dagh-gelden tot dertigh stuyvers daeghs; 't welck ick by Appoinctement op deselve Requeste gestelt hebbe.

Den

Den 5. Augusti, 1544.

Den 5. Augusti.

Visitatie van de Quohieren van den nieuwen Impost.

ZYn by de Commissarissen, als Suys, den Heere van Alckemade, Heyman Adriaensz, Vranck Bartholomeusz, de Milde en my, gevisiteert de Quohieren vanden nieuwen Impost, van de Steden van Hoorn, Enckhuysen, Weesp, Muyden, Edam, Woerden en Oudewater.

Den 6. Augusti, 1544.

Den 6. Augusti.

Ut supra.

IS by de voorschreve Commissarissen gevisiteert de Quohieren van die van Rotterdam, Schiedam, Gornichem, Schoonhoven, Alckmaer en Naerden.

Staet van Franck vander Hoeve, Rentmeester Generael.

IS mede ten selven dage gesien seeckeren staet van Franck vander Hoeve, Rentmeester Generael, gemaeckt uyt de Quohieren vande Rentmeesters particulier vande ses groote Steden, ende denselven Rentmeester belast te beschrijven de Rentmeesters particulier van Delf en van Leyden, als naest gelegen, op 's anderen daeghs hier te wesen met hare Quohieren, om daer uyt te sien of by hunluyden oock den Impost wel gegaert wert.

Daer geen Excijns verhuyrt wert, den Bier-drager te beedigen.

TEn selven dage is by de voorsz Commissarissen geresolveert, datmen inde plaetsen daermen den Excijns verhuyrt, of daer geen Excijns gebeurt en werdt, soude ordonneren den gesWooren Bierdrager, of twee, die by Eede verklaren souden geen Bier te leveren, dan hebbende een Cedulle vanden Col-

lecteur, en dat ten eynde men soude mogen weten de menigte vande Bieren.

De Officiers toesicht te hebben tot betalinge vanden Impost.

VAn gelijcken datmen de Ontfangers particulier, en Officiers van elck Quartier, soude belasten oock te betalen en ontfangen den Impost van Wijn en Bier op de Edelen en Kloosteren in haren bedrijven gelegen, en naer den ontfang van de eerste maent van hunluyden te eysschen den Impost vande voorgaende onbetaelde maenden.

By de kleyne Steden den Impost te doen betalen.

DAtmen van gelijcken inde klyne Steden, die niet getrouwelijcken den Impost ontfangen hebben, en bysonder aen die van Oudewater en Woerden, soude schrijven dat sy betalen aenden Ontfanger den Impost, navolgende 't consent daer af gedragen, op pœne inden Placate begrepen, en dat by specificatie van dagh tot dagh.

Brieven by den Hove ten fine voorsz te schrijven.

*Bl. 36.

AL 't welck, nae by de voorsz Commissarissen aen den Hove rappòrt gedaen is geweest, sy belooft hebben sulcks te doen, en de voorsz * Brieven te schrijven; hebben voorts de kleyne Steden belast van dage tot dage by specificatie te ontfangen en op te schrijven den Impost, en hun te reguleren navolgende 't consent.

Hoe veel de portie van de onwillige buyten de Schiltalen bedraeght.

IS mede ten selven dage my belast by den Hove en den voorsz Commissaris te seggen aen Munck vander Hoeve, dat hy by comparatie soude adviseren hoe veel de portie vande onwillige Steden inden Impost soude bedragen,

gen, om daer na aende Koninginne kortinge te mogen folliciteren, volgende d'Acten van Consent daer van zijnde, 't welck ick oock gedaen hebbe, hem voorts leverende tot dien eynde de Quohieren van de voorschreeve kleyne Steden, die ick ontfangen hadde om te bewaren. Den 6. Augusti.

HEbbe mede door bevel als vooren geseyt aenden Ontfanger particulier van den Hage, dat hy 's anderen daeghs met sijn Quohier soude komen by de voorsz Commissarissen, die my belooft heeft sulcks te doen. Particuliere Ontfangers van den Hage.

Den 7. Augusti, 1544. Den 7. Augusti.

IS by de voorsz Commissarissen gevisiteert de Quohieren vanden Ontfanger particulier van Delf en den Hage, die bevonden zijn seer goedt en autenticq; en is eenige vande kleyne Steden, als Schiedam, Woerden en Oudewater, noch præsent wesende, geseyt, henluyden daer na te reguleeren, en 't selve den anderen voort te seggen. Gevisiteert de Quohieren van Delft en den Hage.

TEn selve dage is by de selve Commissrissen geresolveert een Placaet te doen expedieren by den Hove, omme de Landen, leggende buyten 's Dijcks, en andere onvryen, niet sorterende onder de Schiltalen, te constringeren tot betalinge en verpondinge vanden Impost van twee stuyvers een oort op de Margen, 't welck Suys belooft heeft te solliciteren. Buytendijckfche Landen mede te contribueren.

1544. Den 7. Augusti.

Vanden taux van eenige onwillige Steden in Hollandt.

TEn selven tijde is mede by comparatie geadviseert wat de onwillige Steden hier nae volgende betalen souden voor den Impost van Bieren en Wijnen ter maent: Inden eersten,

Sevenbergen	10 guld.
Geervliet	12
Woudrichem	15
Leerdam	12
Asperen	10
Heuckelum	12
Ysselsteyn	15
Briele	50
ende	
Goederede	10

Taux van eenige onwillige Dorpen en Vlecken.

NOch is ten selven dage verklaert wat de Landen, hier na volgende, by comparatie betalen souden voor den Impost, vanden vier en twintighsten Maert tot Paesch-avondt,

Stryen met sijn Dorpen, .	12 guld.
Roon	3 guld.
Albrants-waert	1 gl. 10 st.
Abbenbroeck	6 guld.
't Lant vander Schelling .	8 guld.
Urck en Emeloort	3 guld.
Ackoy	2 guld.
Spijck	1 guld.
Noordeloos	6 guld.
Jaersvelt	4 guld.
Benschop, ...	6 guld.
Polsbroeck	5 guld.
Cabauw	15 stuyv.
Sevender	15 stuyv.

Vliet

Den 7. Augusti.

Vliet . . . . . . 12 stuyv.
Dorpen van Voorn . . . 30 guld.
ende
Heenvliet . . . . . 3 guld.

Ende is Franck vander Hoeve belast vanden voorsz Impost een Staet te maecken voor den tijdt van een jaer, die sulcks belooft heeft te doen, en voorts te doen beschrijven by de Edelen en Officieren van 't Landt van der * Schellingh, en van Urck en Emeloort, omme te weten de menighte van hare Margentalen. * Bl. 37.

Staet te maken van de Vacatien van de Commissarissen.

TEn selven dage is noch belast een staetken te maken van onse Vacatien vande voorsz drie dagen, en Heyman Adriaensz vier dagen, alsoo hy verder reysen komt, en oock mede vande besoigne by Mrs. Lambrecht, de Milde, Hoeve en my gedaen, den een en twintighsten, twee en twintighsten en drie en twintighsten May, daer van hier vooren geseyt is in de Maent van May, 't welck hy belooft heeft te doen.

Quohier van Schoonhoven.

TEn selven dage heeft den Secretaris van Schoonhoven my belooft te doen senden met den eersten by den Collecteur van Schoonhoven sijn Quohieren, 't welck hy op gisteren den voorsz Commissaris vertoont hadde, en by hem mede gegeven was.

Den 8. Augusti, 1544.

Den 8. Augusti.

Stucken van 't

HEbbe ick ontfangen vanden Heere van Schooten seeckere stucken, roerende 't Landt

1544. Den 8. Augusti. Landt van Voorne en Putten, daer by sy sustineren ongehouden den zijn te contribueren.

Landt van Voorne en Putten, daer by sy willen sustineren ongehouden te zijn te contribueren inde laetste consenten, uytgesondert in 't consent gedragen in October vijftien hondert twee en veertigh, daer inne sy te vreeden zijn op te brengen haer portie vande Hooftsomme, ofte de Renten cours te laten hebben tot dat die geheellijcken gelost sal werden.

Den 11. Augusti.

Den 11. *Augusti*, 1544.

Gelevert Quohieren van Schoonhoven.

HEb ick ontfangen 't voorsz Quohier van Schoonhoven by Andriesjen de Boode, 't welck oock aen Franck vander Hoeve overgeleverdt hebbe.

Den 17. Augusti.

Den 17. *Augusti*, 1544.

Den Advocaet doet aen den Heere van Assendelft verklaringe vande portie vande onwillige in de contributie.

HEb ick den Heere van Assendelft verklaert hoe dat Franck vander Hoeve, Rentmeester, seeckere verklaringe gemaekt hadde, hoe veel de portie vande onwillige is in 't betalen vanden Impost, vanden Excijns, en twee schellingen en drie penningen op de Margen voor den tijdt van een jaer beloopt, te weten, seven duysent guldens, behalven de portie van die van Urck, Emeloort, en 't Landt vander Schellingh, en dat ten eynde eenige Gedeputeert souden werden, omme aende Koninginne te solliciteren dat deselve geconstringeert mogen zijn gelijcke somme voor drie of vier d'half jaren op te brengen, of dat 't selve den Lande van Hollandt soude mogen strecken tot kortinge; waer op den Heere van As-

Den 17. Augusti.

Assendelft my voor antwoorde gaf, dat hy 's anderen daeghs uyt reysde, en uyt soude wesen tien of twaalf dagen, en tot sijn wederkomste daer af soude disponeren.

Ordonnantie op Willem Willemsz, Klerck van Heyman vande Ketel.

TEn selven dage heb ick op seecker Appoinctement van advis gesteldt op een Ordonnantie, den Hove van Holland overgelevert by Willem Willemsz, Klerck van Heyman vande Ketel, versoeckende betalinge van seeckere Vacatien, by hem gedaen in 't overbrengen vande Quohieren van den nieuwen Ommeslagh, voor mijn advis gestelt, dat by my gesien zijnde 't inhouden van dien, onder correctie dochte, dat de Heere vanden Raede den Rentmeester van 't Gemeene Landt souden mogen ordonneren * sijnen voorsz Klerck, uyt saecke van sijn Vacatien aldaer geroert, te betalen soo veel dagh-gelden als hy bevonden soude werden gevaceert en verdient te hebben.

* Bl. 38.

Den 8. September, 1544.

Den 8. Sept.

Van seecker Placaet, beroerende de twee Tienden.

DEn Pensionaris Hogelande van Gouda alhier inden Hage gekomen wesende, heeft my geseydt, dat by de Heeren van Amsterdam aen die van Gouda geschreven was, hoe dat Hoegaerden haren Pensionaris geweest hadde by alle de ses groote Steden van Hollandt, en dat sy gesamentlijcken geresolveert waren, datmen aen de Koninginne soude solliciteren de clausule in seecker Placaet van 't recolement vande twee Tienden gestelt, dat de Brouweryen, daer van 't Bier buyten de Steden daer het gebrouwen is gesleten werdt, en de

1544.
Den 8.
Sept.

toereedinge van Schepen ter Zee soude wesen Koopmanschap; en dat daeromme den sevenden derselver maent sy hare Gedeputeerden souden schicken hier te zijn, omme met de Gedeputeerden vande andere Steden, die alsdan hier mede souden wesen, en met my eyndelijcken te resolveren van dese saecke, maer alsoo niemandt van Amsterdam ten selven dage, noch oock den achtsten voor de noen gekomen en was, soo is Hoogelande deselven achtsten naer de Noen, omme seeckere noodelijcke affairen, t'huys gereyst, van my begeerende, dat ick Hoegaerden soude seggen dat de Burgermeesteren van Gouda in dese saecke van advis waren hun te maecken conform de andere Steden, en dat sy den negenden derselver maent de Vroetschap daer op souden doen vergaderen, en dat ick hem soude adverteeren van mijn wedervaren van Hoegaerden, indien hy quam, en de andere, 't welck ick belooft hebbe te doen.

Eenige royeringe te doen uyt den Placate van de twee Tienden.

DAt de voorsz Hoegaerden den selven achtsten September 's avondts in de Herberge gekomen zijnde, hebbe op den negenden derselver maent, volgende mijn beloftenisse, en ter begeerte vanden selven Hoegaerden, aenden voorsz Hogelande geschreven, dat Mr. Floris my verklaert hadde, dat hy Hoogelande en ick gecommitteert waren om aen hare Majesteyt de Koninginne te solliciteren uyt het Placaet van 't recolement van de twee Tienden geroyeert te hebben, dat Brouwerye, daer van het Bier buyten de plaetse van des Brouwers Residentie gesleeten werdt, en de toe-

Den 8. Sept.

toereedinge van Schepen ter Zee soude wesen Koopmanschap, dat daeromme hy passen soude 's anderen daeghs by ons te wesen, omme daer van met den Heere van Assendelft te communiceren, en alsoo met diligentie nae de Koninginne te reysen.

Beschrijvinge van de Staten tot de aenstaende Daghvaert.

DE voorsz Hoogelande den tienden September gekomen wesende, zijn Hoegaerden, en ick 's anderen daegs gegaen by den Heere van Assendelft, met Franck vander Hoeve, alwaer ick versocht hebbe, dat de Staten beschreven souden mogen werden, omme volgende voorgaende Resolutie gecommitteert te hebben aen hare Majesteyt de Koninginne, die solliciteren souden dat d'onwillige om te betalen den Impost van Wijn en Bier, en van twee stuyvers een oort op de Margen, daer toe geconstringeert souden mogen werden, of dat het selve 't Landt soude strecken tot afkortinge, 't welck hy belooft heeft te doen, te wesen inde Herberge den seventienden deser maent, ten welcken dage mede gesproocken sal werden omme afgedaen te hebben de voorsz clausule, in 't Placaet van 't recolement van de twee Tienden geinsereert.

* Dagh-

1544. Den 18. Sept. *Bl. 39.

* Daghvaert van de Staten van Hollandt gehouden inden Hage

Den 18. *September*, 1544.

P R Æ S E N T E N.

De Heeren *van Poelgeest*,
Van Wijngaerden,
Adriaen van Matenes,
Jacob van Duvenvoirde,
ende
Otto van Egmondt,
Van wegen d'EDELEN.
Jacob Oom,
VAN DORDRECHT.
Gerrit Steffensz, Burgermeester,
ende
Mr. *Lambrecht*, Pensionaris
VAN HAERLEM.
Mr. *Huyg vanden Eynde*, Pensionaris
VAN DELF.
Jacob vander Does, Burgermeester,
ende
Mr. *Jacob de Milde*, Pensionaris
VAN LEYDEN.
Claes Baesjen, Burgermeester,
ende
Hoegaerden, Pensionaris
VAN AMSTERDAM.
Huyg Gerr. Hopkoper, Burgermeest.
ende
Mr. *Cornelis van Hogelande*,
VAN GOUDA.

Omme volgens de Resolutien, genomen de laetste Daghvaert, als den dertighsten Julii te vooren, dat'er eenige gecommitteert souden werden om aen de Koninginne te solliciteren dat, d'onwillige souden hebben op te brengen den Impost vanden Excijns, ende van de twee stuyvers een oort op de Margen, of daer toe geconstringeert souden werden, of dat het selve den Lande van Hollandt soude strecken tot kortinge, de selve communicatie gedaen soude werden.

Ten

 1544.

Den 18. Sept.

TEn voorsz dage zijn by de Staten genomineert omme te solliciteren kortinge vande portie vanden onwilligen, om op te brengen den voorsz Impost, alsoo sy lieden geconstringeert wesende om 't selve te doen, niet en hebben willen obedieren, volgende den staet daer van zijnde, Hoogelande, Hoegaerden en ick, om te reysen by hare Majesteyt de Koninginne, soo wanneer hare Majesteyt weder sal wesen te Brussel, of dat den Heere van Assendelft tijdt dencken sal te wesen om te reysen, ten welken tijde by den Hove van Hollandt mede genomineert en beschreven sal werden een vande Edelen, alsoo 't Hof gewoonlijck is de Edelen te nomineren.

Hogelande, Hoegaerden, en den Advocaet gecommitteert omme den onwilligen op te doen brengen den voorschreven Impost.

OOck zijn van gelijcken de voorsz Persoonen in der voorsz voegen genomineert, omme ter contemplatie van die van Enckhuysen, en het platte Landt van West-Vrieslandt, aen hare Majesteyt de Koninginne te solliciteren, om afgedaen te hebben seeckeren Impost, by die van Over-Yssel gestelt op den Turf, te weten op 't last acht en twintigh stuyvers, sonder Octroy of consent van sijn Keyserlijcke Majesteyt, daer toe de voorsz Staten mede beschreven waren.

Omme afgedaen te hebben seeckeren Impost op den Turf, by die van Over-Yssel opgestelt.

MAer noopende de propositie, by my de voorsz Staten ten selven dage mede gedaen, van insgelijcks te solliciteren ter begeerte van die vanden Briele, aen hare Majesteyt de Koninginne, dat de kosten by hun gedaen, in 't oprechten van de Kape, dewelcke door ordre van Sijne * Keyserlijcke Majesteyt

Propositie van de Staten, over de betalinge van de onkosten van de

* Bl. 40.

1544. Dec. 18. Sept. Houte Kape voor den Briel.

steyt ter neder geleyt waren, of by Sijne Keyserlijcke Majesteyt, of by de Gemeene Zee-reeders betaelt souden werden; is geresolveert, dat alsoo 't selve Landt niet en raeckt, en dat die vanden Briele daer van eensdeels gerembourseert zijn by seeckeren Impost op de Schepen, uyt en in Zee zeylende; dat daeromme de selve betalinge by 't Gemeene Landt niet en behoort vervolght te werden, maer by die vanden Briele selve.

Den Tollenaer van Utregt pretendeert Tol te hebben van de Goederen van de Ingezetenen van Hollandt.

TEn selven dage is op de remonstrantie van die van Dordrecht, Amsterdam en Gouda, de Staten gedaen, dat de Tollenaers van Utrecht vande Ossen en andere Beesten en Goederen, toebehoorende hare Poorters, Tol willen hebben, seggende daer toe last te hebben vande Reeckenmeesters, niet tegenstaende dat sy in possessie en gewoon zijn te volstaen, mits betalende binnen Amersfoort; by hunluyden geresolveert, dat die van Amsterdam, Gouda en ick gaen souden by de Heeren vande Reeckeningen, omme van hunlieden te vernemen uyt wat oorsaecke sy den Tollenaer van Utrecht belast hebben te exigeren den voorsz Thol, naedien de Ingesetenen van Hollandt in possessie zijn te volstaen, mits betalende den gewoonlijcken Tol tot Amersvoort.

Van een Gevangen by die van Amsterdam aen den Raede van

TEn selven dage is by die van Amsterdam de Staten van Hollant geëxhibeert seeckere Missive vande Koninginne, by dewelcke hare Majesteyt hunluyden belast een Vrouws-persoon, Janne genaemt, wesende Poortresse al-

alhier, die tot Purmereynden eenige insolentie en oploop gemaeckt soude hebben, en by den Schout van Amsterdam door ordre van den Hove van Hollandt gevangen was, te leveren in handen van den Rade van Hollandt, omme by hunluyden over haer Justitie gedaen te werden; en naer by hem vertoont was Privilegie te hebben, en oock in possessie te zijn van alle criminele saecken kennisse te hebben, en voorts versocht dat by de Staten aen hare Majesteyt de Koninginne vervolght soude werden, omme die van Amsterdam niet te bedwingen, den voorsz Janne aen den Raede van Hollandt te leveren; is by de Staten geresolveert, dat alsoo van gelijcke saecken op den naem vande Staten, Proces in den Grooten Raede hangende is, 't welck my belast is, komende boven, te authoriseren; dat daeromme Staetsgewijs de Koninginne geremonstreert soude werden het Privilegie en Possessie van die van Amsterdam, en dat sy ongemolesteert souden mogen blijven, om den voorsz gevangen den Hove van Hollandt te leveren, so verre de voorsz Janne Poortresse was ten tijde van haer voorsz insolentie, alsoo den Procureur Generael wilde sustineren haer als dan geen Poortresse geweest te zijn; na 't welcke de voorsz van Amsterdam belooft hebben te vernemen.

Den 18. Sept. Hollandt over te leveren.

ALle 't welck ick den Heere van Assendelft, ten selven dage naer de noene, alsoo hy 's morgens niet present geweest en was, in 't lange weder verhaelt en gerepeteert hebbe, dewelcke op 't voorsz laetste poinct ter antwoor-

Rapport aen den Heere van Assendelft gedaen.

Den 18. Sept.

woorde gaf, dat hy van advise was geweest, datmen de voorsz Janne, by seeckere Commissarissen tot Amsterdam soude hooren; maer dat Mr. Ipolitus, Procureur Generael, jegens sijn advis, de voorsz Missive aende Koninginne gesolliciteert hadde, wesende ten Hove.

Ten selven dage, na de Noene, zijn alle de voorsz præsent geweest, uytgesondert den Heere *van Wijngaerden*, in wiens plaetse geweest is den Heere *van Assendelft*.

Commissarissen om aen hare Majesteyt de Koninginne te solliciteren, dat Bieren, buyten de plaetse harer residentie werdende gevoert, en toerustinge van Schepen ter Zee, niet voor Koopmanschappen werden gehouden.

* Bl. 41.

TEn voorsz dage na de noene, na dat by my versocht was, door ordre vande Gedeputeerden van de ses groote Steden, dat de voorsz * genomineerden noch souden gecommitteert werden, om aen hare Majesteyt de Koninginne de solliciteren, dat de verklaringe, by hare Majesteyt gestelt in twee Placaten van de toereedinge van Schepen ter Zee, of ten Haringh, 't waer in een of meer Schepen, yemant had bedragende tot duysendt guldens, soude wesen Koopmanschap mitsgaders oock vande Brouweryen, daer van de Bieren gesleten werden buyten de plaetsen van hare residentie derselver Brouwers; gemerckt de selve Toeredinge en Brouweryen voor datum van 't consent, by den Præsident Schoorl genoegh verklaert was te wesen Neringe, en dat volgende 't consent alle Neringen vry souden wesen vande twee Tienden, geroyeert souden werden; is by de Edelen, na voorgaende communicatie, verklaert, dat deselve fol-

1544. Den 18. Sept.

ſollicitatie hunluyden niet en roerde, alſoo deſelve twee Placaten buyten haren wete en toedoen geëxpedieert waren, evenwel wel lijden mochten dat by de Steden deſelve ſollicitatie geſchiede; maer de Gedeputeerden van de ſes groote Steden, hebben eendrachtelijck verklaert, dat alſoo deſelve verklaringe was van quader conſequentie, hoe wel dat niet veel en ſoude uytbrengen, overmits weynigh Brouwers en Toereeders van Schepen duyſent guldens ſuyver inde Brouweryen of Toereedinge hadden; dat oock impliceerden contrariteyt, dat Brouweryen binnen de Steden ſouden weſen Neeringe, en buyten de Steden Koopmanſchap, dat daeromme deſelve genomineerden mede ſouden ſolliciteren de voorſchreve twee declaratien geroyeert en te niet gedaen te hebben.

TEn ſelven dage, na dat Mr. Huygh vanden Eynde de Staten vertoont hadde, hoe dat den Biſſchop van Utrecht met die van Hollandt, en oock apart met die van Delf geoffereert hadde te maecken een accord, noopende de Geeſtelijcke Wereldlijcke Juriſdictie, 't welck die van Delf wel te vreeden ſouden geweeſt hebben aen te gaen, indien den Biſſchop ſelve niet en hadde willen houden voor accord generael; maer generael accord en hadden ſy niet willen aengaen, ſonder de Staten hier van te adverteren, om by hun geſamentlijcken deſe ſaecke gedirigeert te werden, verſoeckende 't ſelve by hunluyden alſoo gedaen te werden; waer op den ſelven Mr. Huygh voor antwoorde gegeven is, dat hy elck vande

Mr. Huygh van den Eynde vertoont aen de Staten het accord voorgeſtelt door den Biſſchop van Utrecht, noopende de Geeſtelijke en Wereldlijcke Juriſdictie.

Den 18. Sept.

de Steden soude leveren copie vande Articulen, by den Bisschop overgegeven, omme die gesien zijnde, by hunluyden gedaen te werden soo als 't behooren soude: Seyde voorts den Heere van Assendelft, dat Schoorl hem geschreven hadde, dat die vanden Raede behooren den Bisschop te passeeren al sijne Articulen, als redelijck zijnde; waer op Assendelft hem weder seyde, en voor antwoorde hadde geschreven, dat hy, of een van den Raede by hem ontboden zijnde, hem met reeden wel anders souden onderwijsen.

Den Heere van Assendelft stelt voor een Ordonnantie op het delven vanden Turf.

TEn selven dage na de Noen by den Heere van Assendelft verhael gedaen zijnde nootsaeckelijcken te wesen seeckere Ordonnantie te maken op 't uytdelven vanden Turf, alsoo by faute van dien, 't Landt van Hollandt ware geschapen gantschelijck berooft te werden van Turf ende Brandinge, en dat hy daeromme in meeninge was nae Bamis de Staten en oock de Heemraeden tot dien eynde te beschrijven; is by Mr. Huygh geseyt oorbaer te wesen eerst te beschrijven de Heemraeden, omme by hunluyden wat by geschrifte gestelt te mogen werden, en alsdan met hunluyden de Staten; 't welk den Heere van Assendelft en de Staten gedacht heeft sulcks goedt te zijn, 't welck Assendelft belooft heeft te doen.

Niet toe te laten dat die van

TEn selven dage in 't scheyden en opstaen, na dat Mr. Huygh vertrocken was, den Heere van Poelgeest en de andere Gedeputeerden het * hooft samen gestoocken hebbende,

* Bl. 42.

heb-

Den 18. Sept. Delf, volgens haer Acte provisioneel alleen souden contribueren.

hebben verklaert niet te willen passeren dat die van Delf, als wesende 't lichaem van dien soo rijck als eenige van de andere Steden, inden ommeslagh souden volstaen, mits provisie geldende met drie duysent schilden, volgende seecker Appoinctement provisioneel vande Koninginne; hebben daerom my belast te versoecken aen Mr. Jacob de Jonge, ofte aenden Griffier, omme te hebben seeckere Acte, daer by t'anderen tijden Mrs Joost Sasbout en deselve de Jonge, by de Koninginne gecommitteert zijn, omme hun te informeren op de gestaltenisse van die van Delf, daer uyt 't voorsz Appoinctement provisioneel schijnt gevolght te wesen, 't welck ick belooft heb te doen.

Seeckere Stucken over te senden by die van Delf, Amsterdam en Gouda.

TEn selven tijde, in t'huys gaen, soo hebben die van Dordrecht, Amsterdam en Gouda geresolveert hier te senden by my haer Gedeputeerden op den vijf en twintighsten September, met alle bescheyt dat sy sullen mogen recouvreren, soo wel dienende om te verkrijgen de voorsz kortinge vande onwilligen, als omme de voorsz declaratie vande Koninginne, 't voorsz vereysschen vanden Tol 't Utrecht, de voorsz sendinge vande voorsz gevangen Janne alhier inden Hage te hebben, omme op 's anderen daeghs daer uyt by ons een pertinente Instructie gemaeckt te werden, om daer mede te reysen na de Koninginne, soo wanneer 't tijt geven sal.

Requeste van diversche Persoonen,

NAer de Noen is my belast op seeckere Requeste, overgegeven by de Ingelanden van Hoogeveen, by de Landt-Commanderye van

 Utrecht,

1544. Den 18. Sept. raeckende diversche saecken.

Utrecht, by den Prior en gemeene Conventualen van de Cathuyzers buyten Utrecht, versoeckende eenighsints ontlast te wesen van den Impost van Wijn en Bier, andere van twee stuyvers een oort op de Margen: Voor Appoinctement te stellen *sermo Regine*, 't welck ick oock gedaen hebbe.

Requesten van diversche Schouten.

OP de Requeste van seeckere diversche Schouten, den Ambachtsbewaerders van Hasferswoude, Mr. Adriaen Kranenbroeck, Deurwaerder, versoeckende betalinge van seeckere hare Vacatien in 's Landts saecken gedaen, hebbe ick door bevel vande Staten ten selven dage gestelt, dat sy hare declaratie leveren souden in handen van Suys en my, om die by ons getauxeert te werden.

Requeste van Bekesteyn, versoeckende visitatie van Sijne Stucken.

OOck hebbe ick door bevel als vooren, op de Requeste van Wouter van Bekesteyn, die versochte by Bartholomei en de Milde, in wiens handen waren gelevert de stucken van den Processe vande Ridderschap en vijf groote Steden, op en jegens den selven Bekesteyn, omme die by hunluyden gevisiteert te werden, daer van rapport gedaen te hebben, is voor Appoinctement gesteldt:

Dat overmidts d'absentie van Bartholomei, hy Suppliant patientie hebben soude tot sijne wederkomste uyt Brabant.

Weddens aen Dirck Woutersz van drie maenden

NOch heb ick door bevel als vooren, op de Requeste van Dirck Woutersz, Boode, voor Appoinctement gestelt:

Dat de Staten hem consenteerden, dat sijn Wed-

 1544.

Weddens van veertien gulden 's jaers, hem betaelt souden werden van vier maenden tot vier maenden.

Den 18. Sept. tot drie maenden.

OP 't versoeck van Heyman vande Ketel, ten selven dage gedaen by Requeste, omme van Franck vander Hoeve, Rentmeester van den nieuwen Impost, te hebben betalinge van twaelf hondert en een en twintigh guldens, van veertigh grooten, hem resterende by sloote van * Reeckeninge, volgende seeckere Ordonnantie vanden Hove van Holland, heb ick door bevel als vooren, den voorsz Franck geseydt, dat hy den voorsz Heyman, volgende sijn voorsz Ordonnantie, betalen soude, die my belooft heeft sulcks te doen, in presentie vanden selven Heyman, binnen veertien dagen.

Requeste van Heyman van de Ketel.

* Bl. 43.

Den 24. *September*, 1544.

Den 24. Sept.

NAer dat ick Mr. Jacob de Jonge gebracht hadde naer de voorsz Acte van Commissie, omme hem te visiteren op de gesteltenisse van die van Delf, en daer van begeert Copie, heeft my voor antwoorde gegeven, dat den Heere van Assendelft, Mr. Joost Sasbout en hy, inden jare vijftien hondert ses en dertigh, na dat die van Delf verbrant waren, gecommitteert zijn by de Koninginne, omme hem te informeren ten welcken tijde die van Delf gestelt zijn in merckelijcke mindere somme inden ommeslag, dan met drie duysent schilden; maer vermits die van Dordrecht niet en wouden gehengen dat die van Delf souden vol-

Acte van Commissie aen Jacob de Jonge, omme hem te informeren op de gesteltenisse van die van Delf.

 staen,

ſtaen, mits geldende inden ommeſlag met ſoo kleynen ſomme, ſoo hebben die van Delf weder geſolliciteert een andere Commiſſie op de voorſz drie Perſoonen; en alſoo die van Delf deſelve lieten verjaren, en dat daeromme die van Dordrecht niet en wouden toelaten uyt deſelve Acte gebeſoigneert te werden, ſoo hebben die van Delf van de Koninginne verkregen een Miſſive, daer by de voorſz drie perſoonen weder gecommitteert zijn omme hun te informeeren als vooren, ende naer voorgaende advis van hunluyden geſtelt waren te mogen volſtaen, mits inden Ommeſlagh geldende met drie duyſent Schilden; en aengaende omme te hebben Copie, ſeyde daer van eerſt te willen ſpreecken met den Heere van Aſſendelft.

Den 26. Sept.

Den 26. *September*, 1544.

Certificatie van vrydom van die van Amſterdam en Gouda, raeckende den Tol by die van Utrecht van de Beeſten en Goederen van die van Hollandt gevordert.

HEb ick ter preſentie van Jacob Oom, Hoogelande en Hoegaerde, na dat ick van die van Amſterdam en Gouda certificatie van haer vrydomme gekregen hadde, den Reecken-meeſter vertoont en verklaert, volgende de voorſz Reſolutie, dat alle de Ingeſetenen vanden Lande van Hollandt, en hare Goederen, Tol-vry inden Lande van 't Nederſticht, ten minſten vertolt hebbende binnen Amerſvoort, ende daer van tot Utrecht vertoont hebbende; en hoewel den Tollenaer van Utrecht hem daer naer behoorde te reguleren, hadden nochtans van eenige Beeſten, toebehoorende de Poorters van Dordrecht, van elck ſtuck, paſſerende t'Utrecht, genomen drie groot, van eenige

Bee-

1544. Den 26. Sept.

Beesten, toebehoorende die van Gouda een blanck, van eenige Goederen van Amsterdam halven Tol, versocht daerom dat hunluyden gelieven soude aenden voorsz Tollenaer te schrijven en te belasten, gelijck sy oock t'anderen tijden gedaen hadde, dat hy den voorsz Ingezetenen van Holland soude laten genieten hare voorsz vrydomme, volgende hare voorsz gepresenteerde possessie, ten eynde de Staten van Hollandt niet genootsaeckt en souden zijn verdere provisie van de Koninginne te vervolgen.

Antwoorde op 't geene voorschreven is van die van de Reeckenkamer.

WAerom de voorsz vande Reeckenkamer, na voorgaende communicatie, ons voor antwoort gegeven hebben, hoe dat den Tollenaer van Utrecht, op hare voorgaende Missive voor antwoorde geschreven hadde, dat by Sijne Keyserlijcke Majesteyt, inde maendt van Mey, vijftien hondert drie en veertigh, geordonneert was, dat een yegelijck binnen Utrecht Tol van sijn Beesten en Goederen soude moeten geven, * die hy aldaer niet oorboirde, maer weder van daer voerde; dat hy oock hunluyden geëxhibeert hadde seeckere Extracten van Ordonnantie, van date vijf en festigh, 't selve vermeldende; dat evenwel sy lieden geen autoriteyt en hadden den voorsz Tollenaer, van 't geene voorsz is, eenige interdictie te doen, als sorterende onder den Raedt van Utrecht, maer dat wy 't selve souden mogen versoecken aenden Raedt alleen, ofte aen hare Majesteyt de Kominginne, mits welcken wy Copie versochten vande voorschreve Ordonnantien, of daer van met de

* Bl. 44.

Den 26. Sept.

Staten te mogen concurreren, dewelcke sy ons geacquiescceert hebben, en daer na overgelevert.

Den 27. Sept.

Den 27. September, 1544.

Instructie vande Gecommitteerden, boven reysende.

HEb ick een Instructie gemaeckt van 't geene de voorsz Gecommitteerden hebben te verklaren aen hare Majesteyt de Koninginne, volgende de Resolutie, genomen op de Daghvaert, gehouden den achttienden derselver maent, blijckende by de Copie die ick daer van hebbe.

Den 30. Sept.

Den 30. September, 1544.

De voorsz Instructie aen Assendelft gelevert.

HEb ick ter presentie van Hoogelande en Hoegaerden, den Heere van Assendelft gelevert d'Instructie by my gemaeckt, van 't geene Wy te verklaren hebben aen hare Majesteyt de Koninginne, uyt den naem van de Gemeene Staten, dewelcke my belooft heeft deselve te visiteren.

Reyse naer 't Hof aen de Koninginne.

HEeft mede den voorsz Heere van Assendelft ten selven tijde ons geseyt te reyssen na hare Majesteyt de Koninginne, den sesden October, jegens welcken dage hy by den Griffier heeft doen beschrijven den Heere van Poelgeest, mede gecommitteert te wesen 's avondts tot Rotterdam; heeft insgelijcks ons belooft Brieven van Credentie mede te geven aen hare Majesteyt de Koninginne.

Ten

Den 30. Sept.

Appoinctement provisioneel van die van Delf.

TEn selven dage, na ick van hun versocht hadde ons te willen doen hebben copie vande Missive, by hare Majesteyt aen hem Mr. Joost Sasbout, en Jacob de Jonge geschreven, uyt krachte van dewelcke die van Delf verkregen hebben Appoinctement provisioneel, te mogen volstaen inden Ommeslagh vanden Lande, mits geldende drie hondert Schildt, heeft geseyt dat hy 't selve niet en soude derven doen, sonder te hebben ordre vanden Præsident Schoorl, alsoo hare Majesteyt de Koninginne t'andeern tijden seer qualijck genomen hadde, dat hy van hare Majesteyts Missiven de Staten Copie gelevert hadde; dat wy deselve Missive daerom aenden Præsident Schoorl souden solliciteren, 't welck wy aengenomen hebben te doen.

Den 3. *October*, 1544.

Den 3. October.

Ordonnantie voor diversche Gedeputeerden.

HEbbe ick gemaeckt seeckere Ordonnantie voor den Heere van Alkemade, Heyman Adriaensz, van Blyenburgh, Mr. Lambrecht Jacobsz, Franck Bartholomeusz, Mr. Jacob de Milde en my gedaen, in de voorsz Maenden van Mey en Augusto, daer breder hier vooren afgeseyt is, en dat in 's Lands affairen.

Den 4. *October*, 1544.

Den 4. October.

Missive aen Hoegaerden.

HEbbe ick aen Mr. Floris van Hoegaerden geschreven, door onthiet vanden Heere van Assendelft, dat hy eerst op Woensdagh * naestkomende soude passen te wesen tot Rotterdam, omme van daer by de Koninginne te rey-

* Bl. 45.

Den 4. October.

reysen; en dat overmits Poelgeest, die hier was, versocht had niet te mogen reysen, om seeckere nootsaeckelijckheden.

Den 8. October.

Den 8. *October*, 1544.

Tauxatie van de Vacatien van Bartholomei voor den tijdt van twintigh maenden.

HEbben de Heeren van Assendelft, Milde ende ick, de Vacatien van Bartholomei, by hem gedaen voor mijn Vader, den tijdt van twintigh maenden, getauxeert tot hondert vijftigh guldens: Noch de Vacatien by hem gedaen, roerende de saecke van Mr. Joost Arentsz, zedert den achttienden April tot den twaelfden Junii, 's daeghs tot twee en dertig stuyvers, en daer en boven noch al sijn verleyt gelt, volgende sijne declaratie.

Commissie tot een nieuwe Verpondinge.

TEn selven dage heeft den Heere van Assendelft my belast uyt den naem vande Edelen, Haerlem en Gouda, aen den Præsident Schoorl te solliciteren omme te hebben Commissarissen, die procederen souden tot een nieuwe Verpondinge, seggende dat t'anderen tijden by Joost Sasbout, en Jacob de Jonge gecommitteert zijn geweest, en dat overmits diversche, in 't dragen van eenige consenten, doleren te hooge verpont te zijn.

Reyse naer 't Hof.

TEn selven dage ben ick met den Heere van Poelgeest, Hoegaerden en Hoogelande gereyst na Brussel.

Den

Den 13. October, 1544.

HEbbe ick het inhouden van onse Instructie, den Præsident Schoorl, in 't bywesen van Poelgeest, Hoegaerden en Hooghelande, in 't lange verhaelt, en op 't eerste poinct, roerende de kortinge vande portie, die onwilligh waren te betalen den Impost, heeft de voorsz Schoorl ons voor antwoorde gegeven, dat hy daer van rapport soude doen aende Koninginne.

Remonstrantie aenden Præsident Schoorl gedaen.

OP 't tweede poinct, roerende d'Impost van die van Over-Yssel, op den Turf, seyde den voorsz Schoorl, dat hem niet geraden en dochte 't selve te vervolgen, overmits tusschen Sijne Keyserlijcke Majesteyt en die van Over-Yssel geaccordeert was, dat sy die van Hollandt gantschelijcken souden mogen weygeren eenigen Turf te leveren, ten ware by die van Hollandt sulcken Impost betaelt wierde, als by hunluyden naer vermogen 't voorsz Tractaet opgestelt soude werden, en dat daeromme deselve sollicitatie tot onsen achterdeel soude schijnen te wesen; niet te min, soude ons copie doen hebben van 't voorsz Articul, in het Tractaet begrepen, omme daer op te mogen delibereren.

Tweede Poinct raeckende den Impost van die van Over-Yssel op den Turf.

OP 't derde Poinct, noopende kennisse en Jurisdictie te hebben in alle crimineele en civile saecken, seyde dat de meninge vande Koninginne niet was de Jurisdictie vande Steden en Vlecken van Hollandt te verminderen, maer dat *crimen læsæ Majestatis Divinæ & Huma-*

Het derde Poinct, omme kennisse te nemen in alle crimineele en civile saecken.

manæ waren gepriviligeert, daer van Sijne Keyserlijcke Majesteyt, als Souverain Heer, ofte sijn Procureur Generael die kennisse competeerde; en dat Janne, Poorteresse van Amsterdam, gedaen apprehenderen was om saecken van Lutherye.

Vierde Poinct raeckende het Placaet van het recolement van de twee Tienden.
* Bl. 46.

OP 't vierde Poinct, noopende de verklaringe de Koninginne gedaen, in 't Placaet geëxpedieert op 't recolement vande twee * Tienden, sustineerden den voorsz Schoorl expressselijck, by seeckere middelen, dat Brouweryen, daer van de Bieren gesleeten wierden buyten de Plaetse vande Brouwers residentie, en toereedinge van Schepen ter Zee ende ten Haringh, soude wesen Koopmanschap en geen Neeringe.

Laetste Poinct raeckende de Vrydom van die van Hollandt in den Tol tot Utrecht.

OP 't laetste Poinct, roerende de vrydomme van die van Hollandt, in den Tol van Utrecht, mits vertolt hebbende tot Amersvoort, seyde dat hy, noopende 't selve sulcks niet te zijn; en datter andere Ordonnantien by Sijne Keyserlijcke Majesteyt gemaeckt waren; niet te min, soude alles aen de Koninginne communiceren, en ons als dan van sijn wedervaren adverteren.

Instructie van de Gedeputeerden.

TEn selven dage heb ick den voorsz Schoorl gelevert Copie van onse Instructie, mitsgaders vanden staet hoe veel de portie is van de onwilligen in 't betalen vanden Impost voor een jaer.

Heb-

 1544.

HEbbe voorts ten selven dage aen hem versocht, uyt den naem van de Edelen, Haerlem en Gouda, en dat door ordre van den Heere van Assendelft, te hebben Commissie omme te procederen tot een nieuwe Verpondinge; waer op hy ter antwoorde gaf, dat wy daer mede vertoeven souden tot de komste van den Heere van Praet, en 't selve versoeck aen hem te doen.

Den 13. October. Commissarissen op de nieuwe Verpondinge.

Den 16. *October*, 1544.

HEeft de voorsz. Schoorl nu gelevert de voorsz Copie van 't Extract van den Tractate, gemaeckt tusschen Sijne Keyserlijcke Majesteyt, en die van Over-Yssel, omme met den anderen daer van te mogen communiceren, en seyde voorts onse Instructie en Staet gelevert te hebben in handen vande Heeren vande Finantie.

Den 16. October. Tractaet tusschen Sijne Keyserlijcke Majesteyt, en die van Over-Yssel.

Den 17. *October*, 1544.

HEb ick aenden Heere van Assendelft geschreven een Missive, inhoudende verklaringe van onse besoigne.

Den 17. October. Advertissement aen Assendelft.

Den 19. *October*, 1544.

HEb ick den voorsz Schoorl gelevert seeckere Copie, niet autenticq, van seeckere Ordonnantie, gemaeckt by de Heeren van Buyren, Corbion, Vincent, Cornelis en Joost Sasbout, als Commissarissen van 's Keysers wegen in Over-Yssel, van dato den sevenden Ju-

Den 19. October. Ordonnantie gemaeck by den Heere van Buyren, cum suis, naec-

1544. Den 19. October. kende die van Over-Yssel.

Julii vijftien honderdt twee en veertigh, daer by op elck last Turf, die uyt den Lande gevoert soude werden, gestelt hebben tot profijte van Sijne Keyserlijcke Majesteyt, twaelf stuyvers, waer mede gefurneert scheen te wesen, soo ick hun seyde, Tractaet tusschen Sijn Keyserlijcke Majesteyt en die van Over-Yssel, te vooren gemaeckt, versoeckende dat hy de selve Copie souden willen voegen by de voorsz Instructie en Staet, 't welck hy belooft heeft te doen, seyde soo veel meer datmen jegens den uytgaenden tijdt van 's Keysers wegen tot Over-Yssel soude schicken seeckere Commissarissen, waer by die van Hollandt mede souden mogen schicken eenige Gecommitteerden, omme den Impost van acht en twintigh stuyvers op 't last Turf, uyt Over-Yssel gaende afgedaen te hebben; en heeft ons voorts belooft op alle onse Articulen expeditie te doen hebben.

* Bl. 47. Den 23. October. Sollicitatie tot expeditie van de Poincten.

* *Den* 23. *October*, 1544.

AEnden voorsz Schoorl solliciterende omme expeditie vande voorsz Poincten, heeft ons geseyt soo geringe te helpen als doenlijck soude wesen.

Den 24. October. Den Advocaet congratuleert en verwelkomt den Stadthouder Praet.

Den 24. *October*, 1544.

HEbbe ick den Stadthouder, gekomende wesende uyt Hollandt, gecongratuleert van sijnen nieuwen Staet, en hebbe voorts hem verklaert hoe wy ten Hove solliciteren vijf Poincten, daer van ick hem Copie gegeven heb-

1544. Den 24. October.

hebbe by geschrifte, versoekende dat hy de saecke soude willen helpen, avanceren; waer op de voorsz Stadthouder eerst ons gedanckt heeft van onse saluatie en congratulatie, en voorts belooft te spreecken Mr. Vincent van onse saecken, en de Stucken te doorsien, en alsdan ons te helpen tot expeditie, soo veel hem doenlijck soude wesen.

Sollicitatie om expeditie te hebben op de vijf poincten.

TEn selven dage heb ick weder aenden voorsz Schoorl gesolliciteert expeditie op de voorsz vijf Poincten, die ons belooft heeft expeditie te doen hebben voor 't scheyden van de generale Dachvaert, die tot Brussel beschreven was den vijf en twintighsten October.

Of de Negotie Westwaerts soude veiligh wesen.

HEbbe van gelijcken ten selven dage door begeer van Mr. Huygh van den Eynde gevraeght of onse Schepen met hare Koopmanschappen oock vryelijck souden mogen varen naer 't Westen, sonder vrees te hebben vande Engelsche en Fransche? Waer op hy tot antwoorde gaf jae, Zeevarende inde selve Schepen, daer geen Engelsche of Fransche Goederen in waren.

Noopende de Gevangens aen wederzyden.

HEbbe mede ten versoecke als vooren hem gevraeght of die gevangen waren voor datum vanden Tractate, jegens den anderen souden vry gaen of niet? Waer op hy seyde dat een yegelijck sijn rantçoen soude moeten opbrengen.

Dagh-

Daghvaert vande Staten van Hollandt, gehouden in den Hage

Den 16. *October*, 1544.

De Praesenten op dese Daghvaert en weet ick niet, alsoo ick als doen ten Hove was.

Soo Goudriaen *en* vanden Eynde *my geseyt hebben door beschrijvinge vanden Stadhouder, op sijn receptie, dewelcke sijn possessie op den twaelfden derselver maent genomen hadde inden Raede.*

Vertooninge van een Missive vanden Stadthouder aende Staten.

DEn Stadthouder heeft aen de Staten vertoont seeckere Missive van Sijne Keyserlijcke Majesteyt, daer inne hy de Staten verklaerde, overmidts het overlijden van mijn Heere den Prince, hem in sijn plaetse gecommitteert te hebben, belastende datmen in alles hem soude obedieren als sijn eygen Persoon, en is den Stadthouder als doen by den Heere van Assendelft verwellekomt.

Vertooninge vanden Stadthouder, dat de Staten seer slappelijck de Tienden invorderen.

* Bl. 48.

DAer na heeft den Stadthouder van wegen Sijne Keyserlijke Majesteyt de Staten vertoont, dat sy seer slappelijcken den Tienden Penningh * vande Immeuble Goederen, en van de Koopmanschap, midtsgaders den Tienden Penningh van 't laetste consent van hondert vijftigh duysent guld. op brochten, waer door tot laste van den Lande Finantie gedaen was wel tot twintigh ten hondert; dat daeromme deselve Staten adviseren souden dat de voorsz. penningen getrouwelijk en met alder diligentie geinnet mogten werden, omme te eviteren verdere schade en verloop.

Waer

Den 16. October.

WAer op by de Staten communicatie gehouden zijnde, eyndelijck geadviseert is, datmen een yegelijck, ter plaetse daer hy woonachtigh is by gyselinge soude constringeren sijn portie op te brengen; en in gevalle by hun binnen vier dagen na date vande Gyselinge sijn portie niet opgebracht en worde, datmen alsdan hun in hechtenisse soude leggen.

By Gyselinge te constringeren yder sijn portie op te brengen binnen vier dagen.

ENde hebben voorts de Staten aenden Raedt versocht provisie ten fine voorsz, die deselve hun geaccordeert hebben, omme in alle Plaetsen by de Deurwaerders ter Executie geleyt te mogen werden.

De Staten versoecken provisie ten fine voorschreven.

Den 25. *October*, 1544.

Den 25. October

HEbbe ick aen Schoorl versocht, dat hy den Stadthouder soude willen spreecken, omme te hebben permissie die volstaen soude mogen tot een nieuwe Verpondinge, waer op hy seyde hoe datmen 't met die van Delf soude maecken? Daer ick op antwoorde, dat die van Delf 't lichaem roerende, soo rijck waren als yemant vande andere Steden; dat evenwel de Commissarissen op alles goedt reguard souden nemen; waer op hy seyde soo wel Verponding te begeeren als de Steden, alsoomen dan, consent gedragen zijnde, seecker wesen soude watter afkomen soude; en dat de voorsz Verpondinge goet te maken waren inde Steden, mits wetende haren ontfangh en uytgeef, maer dat 't selve veel moeyte soude hebben over 't platte Landt; waer op ick hem weder seyde, hoe dat eer begonne wierde, eer gedaen

Commissie tot een nieuwe Verpondinge, en verscheyde debatten over en weder.

1544. Den 16. Octob.

daen soude zijn, mits welcken hy my belaste den Stadthouder daer af te spreecken.

Appoinctement provisioneel van die van Delf.

SEyde hem voorts dat de Edelen en vijf groote Steden in geen meeninge en waren, wetende 't Lichaem van Delf seer wel gestelt te zijn, te gehengen dat sy inden ommeslagh souden volstaen, mits betalende met drie duysent schilden, en daeromme mijn belast hadden aen Assendelft te versoecken Copie vande Missive, daer by de Koninginne verklaert hadde, dat sy met deselve somme souden volstaen; welck versoeck by my gedaen zijnde, hadde Assendelft voor antwoorde gegeven, dat hy deselve Copie niet en soude derven leveren, sonder te hebben last vanden Præsident, alsoo hem t'anderen tijden qualijck afgenomen was, dat hy de Staten copie gelevert hadde van eenige Missiven van de Koninginne, begerende daerom van my, dat den Præsident hem soude belasten deselve Copie te leveren.

Antwoord vanden Præsident aenden Advocaet.

WAer op den Præsident my ter antwoorde gaf, dat hem niet qualijck afgenomen was, dat hy de Staten Copie gelevert hadde van eenige Missiven vande Koninginne, maer dat hy van 't een deel van deselve Missiven hunluyden Copie gelevert hadde, achtervolgende de verklaringe inde selve Missive begrepen, en dat hy van dese versochte Missive de Staten wel mochte copie leveren, maer niet van alle Missiven by haere Majesteyt aen hem geschreven, 't welck na sijn discretie hy wel soude weten te ordonneren.

* Den

Den 4. Nov.

* Den 4. November, 1544.

* Bl. 49.

NAby my de Staten tot Brussel op mijn Kamer vergadert zijnde, rapport gedaen was van 't geene Bartholomei en ick, door haerluyden ordre, met de Gedeputeerden van Mechelen den tweeden derselver maent gebesoigneert hadden, om van Sijn Keyserlijcke Majesteyt te verkrijgen, dat de Gulde Bulle van Brabant geen plaetse en soude hebben, noch haer extenderen over de Ondersaten van Hollandt: Is by deselve Staten, na voorgaende communicatie eendrachtelijck geresolveert, dat wy ons met die van Mechelen, Middelburgh en Goes souden voegen, ten fine voorsz, en zijn Bartholomei, Milde en ick gecommitteert, omme volgende de Resolutie by de voorsz Staten genomen, de Requeste by die van Mechelen gemaeckt, een weynigh te altereren.

Resolutie, om aen den Keyser te versoecken dat de Gulde Bulle van die van Brabant geen plaetse en mochte hebben by de Ondersaten van Hollant.

ENde na communicatie met hunluyden by ons gehouden, is 't narré en de conclusie van d'eerste Requeste gealtereert, volgende de Copie die ick daer van hebbe.

Requeste gealtereert.

TEn selven dage is ten versoecke van die van Dordrecht, vertoonende dat 't Schip van eenen Cornelis Ariensz, Schipper van Dordrecht die inne hadde Goederen, toebehoorende den Hertog van uyt Spaignen, by de Françoisen genomen was; geseydt dat by Requeste daer jegens aen Sijne Keyserlijcke Majesteyt provisie versocht soude werden, van welcke Requeste Copie onder my is.

't Schip van Cornelis Ariens, Schipper van Dordrecht, by de Fransche genomen.

1544.

Den 4. Nov.

Verklaringe van den Raede ter begeerte van Rijnsburgh.

VAn gelijcken is ten selven dage geseyt, datmen doen soude op 't versoeck van die van Delf, roerende de verklaringe by den Raedt van Hollandt gedaen, ter begeerte van die van Reynsburgh, dat haer goederen, niet sorterende onder de Schiltalen, niet gehouden en souden wesen te contribueren inde laetste Tienden, blijckende by de Requeste daer van zijnde.

Versoeck van die van Leyden, om 't hooft van den Ouden Bos te vermaken.

INsgelijcks is geresolveert datmen aenden Præsident soude versoecken, ter begeerte van die van Leyden, dat het Hooft inden Ouden Bossche mochte vermaeckt werden; en dat 'er by Octroy op elcken Passant gestelt mocht werden een Penningh, ofte voor een jaer een duyt, niet tegenstaende vanden voorgaende ontfangh geen Reeckeninge gedaen en is.

Ver-

1544. Den 16. Nov. * Bl. 50.

* Vergaderinge van de Gedeputerden vande Staten van Holland, gehouden tot Brussel,

Den 4. *November*, 1544.

's avonds na vijf uyren.

P R Æ S E N T E N.

De Heeren *van Goudriaen*,
ende
Van Poelgeest,
Van wegen d'EDELEN.
Willem Bouwensz,
ende
Mr. *Nicolaes Bartholomei*, Pension.
VAN DORDRECHT.
Mr. *Pieter van Foreerst*, Burgermeest.
VAN HAERLEM.
Mr. *Huygh vanden Eynde*, Pensionaris
VAN DELF.
Jacob vander Does, Burgermeester,
ende
Mr. *Jacob de Milde*, Pensionaris
VAN LEYDEN.
Claes Baesjen, Burgermeester,
ende
Hoegaerden, Pensionaris
VAN AMSTERDAM.
Huyg Gerr. Hopkoper, Burgermeest.
ende
Mr. *Cornelis van Hogelande*,
VAN GOUDA.

Op de generale propositie by Sijne Keyserlijcke Majesteyt gedaen aen alle de Staten van herwaerts over, blijckende by de Copie daer van zijnde, en onder my wesende.

Den 5. *November*, 1544.

Den 5. Nov.

Expeditie op vijf Articulen, soo haest doenlijck.

HEbbe ick verder van Schoorl begeert expeditie te hebben op de voorsz vijf Artic., die my beloofde dat de expeditie van

 dien

Den 6. Nov.

dien gereet soude zijn, soo haest de particuliere Propositie de Staten gedaen soude wesen.

Den 6. Nov.

Den 6. November, 1544.

Versoeck aenden Stadthouder om Commissie tot een nieuwe Verpondinge.

HEb ick ter præsentie van de Edelen, die van Haerlem en Gouda, aen den Stadthouder versocht te hebben Commissie, omme te verstaen tot een nieuwe Verpondinge, die ons belooft heeft alle addresse te doen, alsoo 't selve versoeck redelijck was, en begeerden dat wy ten dien eynde een Request overgeven souden, die ick ten selven dage gemaeckt hebbe.

Particuliere Propositie by den Keyser gedaen.

TEn selven dage, 's avonds ten vijf uyren, is by Sijne Keyserlijcke Majesteyt, ter præsentie van alle de voorsz Gedeputeerden, de particuliere Propositie gedaen, en van hun geëyscht de somme van honderdt duysendt guldens, in klaren gelde, te betalen St. Jans Misse naestkomende, die te vinden by de bequaemste middelen die sy souden konnen adviseren, tot ontlastinge vanden armen, breeder blijckende by de Copie onder my wesende.

By de Staten den Keyser bedanckt, en antwoordt op de Petitie gedaen.

WElcke voorsz Propositie gedaen zijnde, soo hebbe ick door onthiet van den Heere van Praet en de Staten Sijne Keyserlijcke Majesteyt grootelijcks gedanckt vande peyne, moeyte en sorghvuldigheydt, by hem gedaen omme ons te præserveren jegens de Vyanden, en bysonder dat hy by hulpe van Gode ons besorght hadde een eeuwige Vreede, verklarende voorts dat wy van 't geene hy ons hadde

de doen verklaren, soude doen goet en getrouw rapport; en ten eynde 't selve bequamelijck soude mogen * geschieden, soo versocht ick aen Sijne Majesteyt te hebben Copie, soo wel vande voorsz generale als particuliere provisie, en tijdt van een maent omme onse antwoorde inne te brengen; en dat die van Amsterdam behoefden tien dagen voor gaen en komen, en dat Wy hoopten op onse wederkomste goede en vruchtbare antwoorde inne te brengen. Den 6. Nov. * Bl. 51.

WAer op Sijne Keyserlijcke Majesteyt ons geaccordeert heeft de voorsz twee Copien, en tijdt tot den laetsten van dese maent om te wesen tot Brussel, en in gevalle van Vorst, dat wy als dan alle diligentie doen souden ons mogelijck zijnde. Tijdt omme antwoordt in te brengen.

Den 8. *November*, 1544. Den 8. Nov.

HEbben wy gekregen expeditie op onse voorsz vijf Articulen; en op 't eerste Poinct, raeckende de kortinge, is verklaert datmen de Staten houden sal in surcheantie, op de reste van 't accord van hondert en twintigh duysent guldens, de twee deelen vande geëyschte een en twintig duysent guldens, beloopende veertien duysent guldens voor den tijdt van drie Maenden, binnen welcken tijdt men de Memorie, by de Staten overgegeven, inhoudende de verklaringe vande exempten, die in weygeringe zijn, doorsien sal, om by Sijne Keyserlijcke Majesteyt daer op te ordonneren binnen middeler tijde, sullen de Staten Expeditie op de voorsz vijf Articulen, waer van het eerste Poinct raeckt de kortinge in verscheyde Beeden.

1544. Den 8. Nov.

continueren de heffinge van den Impost, hier toe geconsenteert, soo wel op de exempten als andere, soo veel hun doenlijck wesen sal.

Het tweede Poinct, raeckende den Impost op den Turf.

OP 't tweede Poinct, roerende den Impost op den Turf, daer af sal gesproocken werden inde eerste communicatie, die men in 't beginsel vanden toekomenden jare, met die van Over-Yssel, van dese en andere toekomende saecken te handelen heeft, omme daerinne te voorsien, tot vorderinge van die van Hollandt, soo verre 't mogelijck wesen sal.

Het derde Poinct, rakende de Jurisdictie van Criminele en Civile saecken.

OP 't derde Poinct, roerende de kennisse en Jurisdictie vande Steden en Vlecken van Hollandt, den Keyser verstaet die te onderhouden in hare possessie van alle Criminele en Civile saecken, van oudts 't haren kennisse behoorende, sonder daer inne te begrijpen saecken roerende *crimen læsæ Majestatis Divine & Humanæ*, en diergelijcke, waer van de kennisse na rechten hunluyden niet toe en hoort.

Het vierde Poinct, raeckende 't recolement van de twee Tienden.

OP 't vierde Poinct, roerende de verklaringe afgedaen te hebben, geinsereert in 't Placaet op den recolemente, inde twee Tienden geëxpedieert; de Staten sullen hier inne achtervolgen de Ordonnantien en Placaten daer op gepubliceert, gemerckt dat die inde Brouweryen of toereedinge van Schepen ter Zee of ten Haringh, niet meer en hebben dan drie hondert guldens eens, inde selve ongehouden zijn.

Op

Den 8. Nov.

OP 't vijfde Poinct, raeckende den Tollenaer van Utrecht, daer af sal geschreven werden aenden selven Tollenaer 't selve te volkomen, en die van Hollandt in hare possessie van Tolrecht te houden, sulcks als sy die van ouden tijden tot noch toe gebruyckt hebben, ten ware hy redenen hadde ter contrarie, daer af hy Sijn Keyserlijcke Majesteyt adverteren sal, breder blijckende by de expeditie onder my wesende, by den Audiencier onderteyckent.

Op 't vijfde Poinct, raeckende den Tollenaer tot Utrecht.

* WElcke Missive by my gesolliciteert zijnde, ick inden Hage gekomen wesende, by Jan mijn Boode op den vijftienden November hebbe doen brengen aenden voorsz Tollenaer, die hem tot antwoorde gaf, dat hy binnen drie of vier dagen soude reyse naer 't Hof, ende aldaer op alles antwoorde geven.

* Bl. 52. Missive aenden Tollenaer tot Utrecht.

TEn selven dage is op de Requeste, daer by versocht was Commissie te hebben tot een nieuwe Verpondinge, geaccordeert Brieven van advis aenden Raede en Reecken-kamer, blijckende by de Copie van dien, onder my zijnde, welcke Brieven ick mede gebracht hebbende, den vijftienden November gelevert heb den Heere van Assendelft, die my belooft heeft 't advis te doen hebben jegens dat wy boven reysen sullen.

Advis, aengaende de nieuwe Verpondinge.

Insgelijcks is ten selven dage op de Requeste, ten versoecke van die van Delft overgegeven, mede geaccordeert een beslooten Brief

Missive aen den Raedt, op 't versoeck van

1544. Den 8. Nov. die van Delf.

Brief aenden Raet, conform 't versoeck van de Requeste, blijckende by de Copie van dien, oock onder my zijnde, welcken Brief ick den selven vijftienden dage mede gelevert hebbe aen Assendelft, die my seyde met den Raede daer van te communiceren.

Appoinctement op de Requeste van die van Dordrecht.

TEn voorsz dage is op de Requeste, ter begeerte van die van Dordrecht overgegeven, voor Appoinctement gestelt:

Het innehouden van dien sal gecommuniceert werden aen den Ambassadeur van Vranckrijck, omme daer inne te doen voorsien naer redenen.

Appoinctement van den Ambassadeur van Vranckrijck op de voorschreve Requeste.

WElcke Requeste by den voorsz Ambassadeur gevisiteert zijnde, heeft voor Appoinctement daer op doen stellen:

L'Ambassadeur de France pour response à la Requeste des Estats d'Hollande, dit que desja avant ouï ventiler ceste matiere en avoit adverti en Cour de Françe, afin de restitution ac provision, & d'avantage dit qu'il depeschera encorres propre Homme, avec la double de la Requeste mise en langage François, vers le Roi & l'Admiral de Françe, a la fin que dessus ac ne fait doute, que la raison ne se face.

Den 15. Nov.

Den 15. *November*, 1544.

Rapport van den Advocaet, aenden Heere van Assendelft,

HEb ick den voorsz Heere van Assendelft rapport gedaen, noopende onse besoigne, soo wel op de voorsz vijf Articulen, als van de generale en particuliere Propositie, en hem laten lesen de voorsz depesche, by den Audien-

1544. Den 15. Nov.

diencier onderteyckent, die gesien hebbende 't eerste Poinct, daer inne staet dat de Staten souden continueren de heffinge vande Imposten, so wel op de exempten als andere; seyde dat hy van stonden aen soude doen termineren drie intenditen vande onwillige, gereet leggende, te weten, tegens den Grave van Buyren, tegens de Vrouwe vander Hoeve, en tegens den Heere van Asperen, en dat hy voorts alle de andere rigoureuselijck soude doen executeren.

raeckende de besoignes over eenige saecken.

* Dagh-

1544. Den 21. Nov. * Bl. 53.

* Daghvaert van de Staten van Hollandt gehouden inden Hage

Den 21. November, 1544.

PRÆSENTEN.

De Heeren *van Alckemade*,
Van Goudriaen,
Van Lockhorst,
Van Poelgeest,
Van Wijngaerden,
Van Matenes,
Arent van Duvenvoirde,
ende
Aelbrecht van Treslonge,
Van wegen d'EDELEN.
Willem Bouwensz,
Huygh Gool,
ende
Mr. *Nicolaes Bartholom.* Pensionaris
VAN DORDRECHT.
Mr. *Pieter van Foreerst*, Burgermeest.
Mr. *Lambrecht*, Pensionaris
VAN HAERLEM.
Pieter Beukelsz, Burgermeester,
ende
Mr. *Jacob vanden Eynde*,
VAN DELF.
Jacob vander Does, Burgermeester,
Claes Adriaensz, Burgermeester,
ende
Mr. *Jacob de Milde*, Pensionaris
VAN LEYDEN.
Pieter Cantert, Burgermeester,
ende
Hoegaerden, Pensionaris
VAN AMSTERDAM.
Huyg Gerritsz, Burgermeester,
ende
Mr. *Cornelis van Hogelande*, Pensionaris
VAN GOUDA.

Omme antwoordt inne te brengengen op de Petitie van honderdt duysendt guldens, by Sijne Keyserlijcke Majesteyt de Staten van Hollandt tot Brussel den sesden der voorschreve maent gedaen.

Ten

1544. Den 21. Nov.

TEn voorsz dage, nae by my, overmits d'absentie van den Heere van Assendelft, de voorsz Staten verhael gedaen was, soo wel van 't effect vande generale als particuliere Propositie, en aen hun versocht dat sy souden willen in communicatie treden, omme te resolveren watmen Sijne Keyserlijcke Majesteyt op de voorschreve Propositie soude tot antwoorde geven.

Den Advocaet vermaent de Staten in communicatie te treden, over de Petitie van den Keyser.

SOo hebben de voorsz Edelen, na dat sy vertreck genomen hadden, my belast te seggen, dat considererende de jegenwoordige loopende lasten vanden Lande van Hollandt, als eerst twee stuyvers op de Margen, de welcke ten alderminsten noch twee jaren was, en loop hebben sullen moeten. Noch den Tienden Penningh, ommegeslagen op 't inkomen vande Margentalen, omme te vinden de helft van 't consent van hondert en vijftigh duysent guld., den negenden April laetstleden geconsenteert. Noch de jegenwoordige ordinaris Beede van hondert duysent guldens 's jaers, daer van d'eene helft verschijnen sal St. Jans Misse naestkomende, ende de andere helft Korsmisse daer aen volgende. Dat oock de twee Tiende, te vooren geconsenteert, noch ten vollen niet geinnet en zijn, midtsgaders oock de gratien en excessive subventien aen Sijne Keyserlijcke Majesteyt dese naeste drie jaren, en geduyrende den Oorlogh gedaen, als inden eersten, in April vijftien hondert een en veertigh, voor Paesschen tachtigh duysent guldens: Inde maent van October vijftien hondert twee en veertigh festigh duysent guldens:

De Edelen belasten den Advocaet een Propositie te doen, wegens den toestant van den Lande, en te consenteren in een somme van tachtig duysent guldens.

1544. Den 24. Nov. dens: Inde maent daer aen volgende de twee * Tienden: Inde maent van October daer aen volgende hondert en twintigh duysent guldens; En in April laetstleden voor Paesschen hondert en vijftigh duysent guldens: Makende alle de voorsz consenten, behalven de twee Tienden, de somme van vier hondert vijf en tachtigh duysent guld. binnen welcken tijde nochtans de Navigatie en Negotiatie, daer op 't Landt van Hollandt gantschelijck gefondeert is, gecesseert heeft, soo uyt saecke van Oorloge, als oock overmits de opstellinge vanden Hondertsten Penningh op de uytvarende Koopmanschappen, 't welck de geheele bederffenisse is vanden selven Lande, alsoo alreede veele vande Koopluyden schuwen dese Landen, en hun transporteren in andere Landen, bevinden niet mogelijck te zijn de voorsz geheele geëyschte somme op te brengen; evenwel ter contrarie overleggende de weldaden die Sijne Keyserlijcke Majesteyt dese Sijne Nederlanden gedaen heeft, voor Sijne Majesteyts komste en reductie van Gelderlandt en Zutphen, mede door de perpetuele confœderatie gemaeckt met den Koningh van Vranckrijck, den gekooren Koningh van Denemarcken, en den Hertogh van Cleve, willende deselve Sijne Majesteyt ten dienste staen en gelieven, voor soo veel als doenlijck is, hebben in gevalle van gevolgh, geaccordeert de somme van tachtigh duysent guldens, te heffen op de gewoonlijcke Schiltalen, d'eene helft St. Jans Misse naestkomende, inden jare vijftien hondert vijf en veertigh, en d'andere helft Korsmisse daer aen volgende.

* Bl. 54.

De

Den 21. Nov. De Gedeputeerden van Dordrecht, Haerlem, Leyden en Amsterdam, consenteren festigh duysendt guldens, mits dat den Hondertsten Penningh op de uytgaende Koopmanschappen afgedaen werde.

DE Gedeputeerden der Steden van Dordrecht, Haerlem, Lyden en Amsterdam verklaerden, en seyden by de middelen boven verhaelt, wel van advise te wesen Sijn Keyserlijcke Majesteyt te consenteren de somme van sestigh duysent guldens, te heffen by de Schiltalen, de eene helft St. Jans Misse naestkomende vijftien hondert vijf en veertigh, en d'andere helft Kersmisse daer aen volgende, mits daer inne genietende sulcke gratie als sy naer advenant genieten inde extraordinaris Beeden, mits dat voor allen afgedaen zy den Impost vanden Hondertsten Penningh, gestelt op de uytvarende Koopmanschap, dewelcke alleen voor den tijdt van een jaer geëyscht, en overmits de groote nootsaeckelijckheyt, soo lange den Oorlogh duyren soude geconti- nueert is, welcken Impost by Sijne Keyserlijcke Majesteyt behoort afgedaen te zijn, alsoo deselve de geheele bederffenisse is vanden Lande van Hollandt, als verdrijvende en verjagende de Koopmanschap, daer op 't voorsz Landt alleen gefondeert is, sulcks sal men bevinden dat alreede veele en diversche Koopluyden, schuwende dese Landen, hun getransporteert hebben in andere Landen, te meer behoort denselven Impost af te zijn, alsoo die opgestelt is contrarie seeckere Privilegie by wijlen hooghl. mem. Hertogh Philips van Bourgoignen, Koningh van Spaignen, &c. Vader van Sijn Keyserlijcke Majesteyt, den Lande van Hollandt gegundt, daer by Sijne Koninghlijcke Majesteyt den selven Lande belooft heeft geen nieuwe Tollen binnen den voorsz Lande van Hollandt op te stellen, dan de geene die alsf-

alsdoen jegenwoordig waren, by consent van de Staten vanden selven Lande, wesende 't selve Privilegie in date den veertienden December veertien hondert vijf en tnegentig, versoeckende aen Sijne Keyserlijcke Mejesteyt hier op reguard te willen nemen.

Delft persisteert by haer gratie.

DE Gedeputeerden van Delf persisteerden by haer gratie en exemptie, hunluyden ter oorsaecke vanden grooten brant verleent.

De Gedeputeerden van Gouda consenteren oock de somme van festigh duysent guldens, mits den Hondertsten penningvoorsz te niet doende.

*Bl. 55.

DE Gedeputeerden van Gouda seyden te vreeden te wesen, des gevolg hebbende, oock te consenteren de somme van festigh duysent guld. * op te brengen, d'eene helft St. Jans Misse naestkomende, vijftien hondert vijf en veertigh, en d'andere helft Kersmisse daer aen volgende, mits daer inne genietende sulcke gratie als sy in de extraordinaris Beede gewoonlijck zijn te hebben; welverstaende dat deselve somme gevonden soude werden na de qualityt, rijckdom en gestaltenisse vande Ingesetenen van Hollant, 't welck wesen soude tot de minste quetse vanden Armen, alsoo hunluyden niet dragelijck en is hare portie by de Schiltalen op te brengen, welverstaende dat oock voor alle werck afgedaen zy den voorsz Impost vanden Hondertsten Penningh, tenderende tot geheele destructie vanden Lande van Hollandt, gantschelijck gefondeert zijnde op de Negotiatie en Koopmanschap.

De Edelen en Steden persisteren op 't af-

HIer naer de Edelen gehoort hebbende de opinien vande Gedeputeerden vande voorsz Steden, hebben eendrachtelijck met hunluyden

1544. Den 21. Nov.

den geslooten, datmen voor alle werck soude sollicitèren afgedaen te hebben den voorsz Hondertsten Penningh, als wesende de geheele bederffenisse van Hollandt. doen vanden Hondertsten Penningh.

Naer de noen hebben van de Edelen alleen present geweest de Heeren *van Goudriaen* en *van Poelgeest*, en voorts alle de voorsz Gedeputeerden vande Steden, behalven *Claes Adriaensz*, Burgermeester van Leyden.

NAer de noen heb ick door last vanden Heere van Assendelft, die overmits sijn quade gesteltenisse t'huys bleef, de Staten verklaert, hoe dat hy van den Stadthouder den voorsz een en twintighsten dito Brieven ontfangen hadde, conform seeckeren sijnen voorgaenden Brief, daer by hy versochte de Staten te willen induceren, dat syluyden op de voorsz Petitie, hunluyden gedaen, sulcks souden willen resolveren, dat haer antwoorde, komende te Brussel, Sijne Keyserlijcke Majesteyt aengenaem mochte wesen, sonder van nooden te zijn haer eenigh vorder vertreck te verleenen; dat oock syluyden souden passen te houden haren dagh, alsoo sy de laetste waren daer Sijne Keyserlijcke Majesteyt na soude moeten wachten; en dat Sijne Majesteyt gehoort hebbende hare antwoorde, genoodtsaeckt was hem te vinden in Duytslandt, omme saecken de Christenheyt aengaende. Aengename antwoorde te resolveren.

WAer op de Edelen, na voorgaende communicatie verklaerden, dat sy anders Antwoorde van de Edelen.

niet en wisten te seggen, dan sy 's morgens geseydt en hadden.

Rapport van de Gedeputeerden vande Steden.

DE Gedeputeerden van de ses groote Steden begeerden hier van rapport te doen aen hare Meesters, omme verder last te verkrijgen, de welcke sy boven brengen souden, en resolveerden gesamentlijck haren dagh te houden, indien doenlijck ware.

Rapport van de Instructie, de Gedeputeerden mede gegeven.

HIer na hebbe ick in 't lange de Staten rapport gedaen vande Besoigne by Poelgeest, Hoegaerden, Hoogelande en my gedaen, volgens de Instructie ons mede gegeven; en voorts hunluyden getoont de depesche ons door Sijne Keyserlijcke Majesteyt by geschrifte gelevert.

By de Steden Copie van het voorsz rapport begeert.

WElck rapport by de Staten gehoort zijnde, hebben de Gedeputeerden vande Steden Copie van deselve depesche begeert, omme daer van met hare Meesters te communiceren, en haer last en wedervaren mede * ten Hove in te brengen, alsoo eenige vande Appostillen luttel tot ons voordeele waren, dewelcke wy behoorden te solliciteren gealtereert te hebben.

*Bl. 56.

Daghvaerdinge gedaen by den Grave van Egmondt aen Pieter Moons en andere.

WAer na ick ter begeerte van Pieter Moons de Staten verklaert hebbe, hoe dat hy met Franck vander Hoeve, Thomas Gerritsz, en Jan Court, gedaghvaert waren by den Heere van Egmont voor den Grooten Raedt, omme te hebben restitutie vande Penningen, by hem gegeven ter cause van twee Tienden, en

1544. Den 21. Nov.

en andere naevolgende consenten, daer van den dagh tot Mechelen gedient hadde den veertienden derselver maendt; en dat de voorsz Moens versochte, alsoo de voorsz saecke 't voorsz Gemeene Landt raeckte, dat de Staten 't voorsz Proces voor hunluyden souden willen aennemen.

Na voorgaende communicatie is geresolveert dat Moons, cum suis, blijven sal in 't Proces.

WAer op de voornoemde Staten, na voorgaende communicatie geresolveert hebben; dat de voorsz Moons, cum suis, behoorden in 't Proces te blijven, en voor antwoorde te alleguеren, dat de saecke hunluyden niet en roerde, als wesende alleen Dienaers van Sijne Keyserlijcke Majesteyt en van 't Gemeene Landt, en sulcks te contenderen buyten Processe te zijn, en doen proponeren exceptie van niet ontfanckelijck, en daer by te persisteren, en dat ick 't selve den voorsz Moons soude seggen, 't welck ick den twee en twintighsten November gedaen hebbe, hem voorts seggende dat hy soude boven senden Procuratie, alle 't welck hy my belooft heeft te achtervolgen.

Verder versoeck om gratien voor de Steden, inden consente van de vijf en seventigh duysent guldens.

OP de verklaringe, by my ten selven dage de Staten, ten versoecke als vooren gedaen, dat hy begeert te hebben verder bescheydt van hare gratie inden consente van vijf en seventigh duysent guldens, dan d'Acte van de verklaringe by de Koninginne daer op gegeven, alsoo die vande Reeckeningen daer mede niet te vreeden en waren, hebben de Staten geresolveert hier van te spreecken den Præsident Schoorl, boven wesende, omme

1544. Den 21. Nov.

te hebben Brieven vande Reecken-meesters, dat sy met de voorsz Verklaringe behooren te vreeden te zijn, en dat hy soude soo lange supersederen jegens de Steden te procederen by Gyselinge, 't welck naer ick den voorsz Moons den twee en twintighsten geseydt hebbe, my belooft heeft sulcks te doen.

Beschrijvinge van de particuliere Ontfangers.

OP de Verklaringe by my ten selven dage de Staten gedaen, volgende de Memorie van Franck vander Hoeve; is geseyt dat t'onsen wederkomste van Brussel, my de Particuliere Ontfangers doen beschrijven sal, om te compareren tot seeckere dage voor de Commissarissen, t'andere tijde gecommitteert, tot visitatie vande Quohieren, omme te furneren en te bekommeren 't inhouden vandeselve Memorie.

Requeste van Reyer Willemsz Francijnmaecker tot Leyden.

OP de Requeste van Reyer Willemsz, Francijnmaecker van Leyden, versoeckende, alsoo hy alhier inden Hage zedert den veertiendenFebruarii gevangen gelegen heeft, overmidts 't Proces dat de Staten van Hollandt jegens den Procureur Generael voor den Grooten Raedt hangende hebben, wie kennisse van sijn delict hebben soude, den Rentmeester van 't Gemeene Landt geordonneert te werden soo veel penningen uyt te reycken, als de kosten van sijn gevangenisse zedert dien tijdt bedragen hebben tot drie stuyvers daeghs, en voorts hem te consenteren, onvermindert 't voorsz Proces te mogen versoecken, alhier in Justitie ontfangen, en op sijn confessie recht gedaen te werden, hebben de Staten rapport genomen aen hare Meesters, omme hare meeninge in te brengen op de naeste Daghvaert.

* Ver-

1544. Den 1. Dec.

*Vergaderinge gehouden tot Brussel, inde St. Joris, * Bl. 57.

Den eersten December, 1544.

PRÆSENTEN,

De Heeren *Van Goudriaen*,
ende
Van Poelgeest,
Van wegen d'EDELEN.

Mr. *Nicolaes Bartholom.* Pensionaris
VAN DORDRECHT.

Mr. *Pieter van Foreest*, Burgermeest.
ende
Mr. *Lambrecht*, Pensionaris
VAN HAERLEM.

Pieter Francke, Burgermeester,
ende
Mr. *Jacob vanden Eynde*, Pensionaris
VAN DELF.

Jacob vander Does, Burgermeester,
Frans Gerritsz Goor,
ende
Mr. *Jacob de Milde*, Pensionaris
VAN LEYDEN.

Pieter Cantert, Burgermeester,
ende
Hoegaerden, Pensionaris
VAN AMSTERDAM.

Huyg Gerritsz, Burgermeester,
ende
Mr. *Cornelis van Hogelande*, Pensionaris
VAN GOUDA.

Omme pertinente antwoorde inne te brengen op de voorsz Petitie van hondert duysent guldens.

DE Edelen hebben ten selven dage gepersisteert by haer voorgaende consent van tachtigh duysent guldens, te heffen by de Schiltalen op de voorsz termijnen, en te solliciteren om af te hebben den Tienden Penningh. De Edelen persisteren by haer voorgaende consent.

Den 1. Dec.

De Gedeputeerden van de vijf Steden consenteren in de somme van tagtig duysent gl.

DE Gedeputeerden van Dordrecht, Haerlem, Leyden, Amsterdam en Gouda, hebben eendrachtelijck geaccordeert de voorsz somme van tachtigh duysendt guldens, te heffen by de Schiltalen op de voorsz termijnen en conditien, mits daer en boven byvoegende, ingevalle die van Delf en andere exempt blijven inde selve Petitie, dat d'andere het selve niet en sullen dragen.

Delst persisteert by haer gratie.

DE Gedeputeerden van Delf hebben gepersiteert by haer exemptie en gratie, ter oorsaecke van den grooten brant verkregen.

Den Advocaet verklaert den Stadthouder de last vande Edelen en Steden.

TEn voorsz dage naer de noen, heb ick den Heere Stadhouder, als gecommitteert by Sijne Keyserlijcke Majesteyt, omme de Staten te hooren, begeerende verklaringe, en de uytterste last vande Edelen en de Gedeputeerden van de ses groote Steden, de voorsz haren last en consent verklaert.

De Edelen consentere tot de ge-eyschte somme van hondert duysent guld.

WAer na den Stadthouder de Edelen alleen by hem geroepen hebbende, omme van hunluyden haer uytterste last te weten, hebbe ick uyt haren naem verklaert haer voorsz consent, en daer en boven, dat in gevalle sy gevolgh hadden, te vreeden souden wesen te komen tot de geëyschte somme van hondert duysent guldens, op de voorsz termijnen.

Verklaringe vande Gedeputeerden vande Steden.

HIer na de Gedeputeerden vande ses groote Steden elck apart geroepen zijnde, hebben van gelijcken haer uytterste last verklaert, daer ick niet by geweest en hebbe.

* Dat

Den 1. Dec. * Bl. 58. Afdoeninge vanden Hondertsten Penningh.

* DAt den voorsz Stadthouder de voorsz Staten apart gehoort hebbende, my by hem ontbooden heeft, verklarende dat hy Sijne Keyserlijcke Majesteyt van alles rapport doen soude, en na sijn vermogen vorderen de voorsz begeerte vande Staten, noopende de afdoeninge vanden Hondertsten Penningh; en heeft voorts deselve Staten bescheyden by hem te wesen 's anderen daeghs ten acht uyren, omme hunluyden zijn wedervaren te verklaren.

Waer de Staten haer afscheyt hebben souden.

ALsoo Sijne Keyserlijcke Majesteyt 's anderen daeghs, zijnde den tweeden December, woude reysen naer Gent, als hy oock gedaen heeft; soo heeft den Stadthouder, door ordre van Sijne Majesteyt, ons geseyt dat wy souden trecken naer Mechelen, en vernomen hebbende des Keysers vertreck na Gent, wy een Boode aen hem souden schicken, daer by hy ons soude laten weten of wy tot Mechelen of tot Antwerpen ons afscheyt souden hebben.

Reyse naer Mechelen.

VOlgende welcke, zijn de voorsz Staten binnen een dag a twee gereyst na Mechelen, en ick met hunluyden.

Den 9. December, 1544. Den 9. Dec.

Afdoeninge van den Hondertsten Penningh.

HEbben de Edelen en Gedeputeerden van Dordrecht, Haerlem, Delf, Leyden en Amsterdam, alsoo die van Gouda naer Antwerpen gereyst waren, binnen Mechelen geresolveert datmen 't inhouden van seeckere Requeste, by die van Amsterdam aldaer geëxhi-

Den 9. Dec.

hibeert, daer by gecontendeert wierde omme afgedaen te hebben den Hondertsten Penningh, soude stellen by maniere van Doleantie en Articulen, 't welck ick ten selven dage, ten bywesen van Lambrechts de Milde en Hoegaerden, sulcks gedaen hebbe, welcke doleantie my mede belast is te doen translateren in 't Wals, omme sulcks hare Majesteyt de Koninginne te presenteren, het welck ick oock volbracht hebbe; en zijn de voorsz Articulen by den Dienaer van mijn Broeder getranslateert, die ick oock daer van gecontenteert hebbe.

Om te tracteren met de Schotten over de Goederen van de Hollandtsche Visschers.

TEn selven dage is by de voorsz Gedeputeerden geresolveert, ter begeerte van die van Rotterdam en Schiedam, datmen buyten naem vande Staten een Requeste soude maken aen Sijne Keyserlijcke Majesteyt, ten eynde, in gevalle van tracteren met de Schotten, men mede soude bedingen de Visschers van Hollandt met hare Goederen, by die van Schotlandt gevangen, welcke Requeste ick gemaekt hebbe, omme over te geven, komende by Sijne Keyserlijcke Majesteyt.

Den 14. Dec.

Den 14. *December*, 1544.

Aanneminge by den Procureur Generael van 't Proces van Moons.

HEeft my den Procureur Generael vanden Grooten Raede, naer ick aen hem versocht hadde, dat hy behoorde 't Proces vanden Ontfanger vande Beeden over Hollandt, Pieter Moons met sijn Consorten aen te nemen, jegens den Grave van Egmondt, geseydt dat hy last hadde soo van Sijne Keyserlijc-

 1544.

lijcke Majesteyt, als oock van mijne Heeren vanden Grooten Rade, 't selve Proces aen te nemen, en dat hy oock sulcks doen soude, niet tegenstaende dat den Grave van Egmont 't selve pooghde te beletten.

Den 14. Dec.

*Den 17. December, 1544.

*Bl. 59. Den 17. Dec. Reyse naer Gent.

ZYn wy gelijckelijck, door 't schrijven en bevel van de Koninginne gegaen na Gent, daer wy den achtienden gekomen zijn.

Den 19. December, 1544.

Den 19. Dec.

HEbbe ick binnen Gent, ter presentie vande Staten, mijnen Heere den Stadthouder by middelen van onse Remonstrantie vertoont dat den Hondertsten Penningh behoorde afgedaen te zijn, en dat hy daer inne ons behoorde voor te staen, 't welck hy oock beloofde te doen, seggende evenwel dat eenige vanden Rade vanden Keyser eenige merckelijcke redenen hadden ter contrarie, die wy wel hooren souden.

Remonstrantie omme afgedaen te hebben den Hondertsten Penningh.

TEn selven dage heb ick den Præsident Schoorl by deselve middelen gebeden oock daer inne ons voor te willen staen, die daer toe niet seer geinclineert en was, seggende dat de heffinge vanden Hondertsten Penningh geen sonderlinge præjuditie en was voor 't Landt van Hollandt, en dat de sollicitatie van dien alleen 't werck was van die van Amsterdam, contrarie van den welcken ick hem by veele middelen geremonstreert hebbe.

Antwoordt van den Præsident Schoorl aen den Advocaet.

1544. Den 19. Dec. Aan den Præsident in geschrifte gelevert de voorschreve Remonstrantie.

OOck heb ick den Præsident tot sijnen begeerte in geschrifte gelevert onse voorsz Remonstrantie, daer by gecontendeert werdt tot afdoeninge vanden Hondertsten Penningh, en dat in François, mitsgaders oock 't voorsz Privilegie van wijlen hoogl. mem. Koningh Philips, en d'Acte daer by verklaert, is dat den Hondertsten Penningh maer een jaer loop hebben soude, ten eynde hy al 't selve soude mogen vertoonen aen Sijne Keyserlijcke Majesteyt., of hare Majesteyt de Koninginne, 't welck hy belooft heeft te doen.

Daghvaert, gehouden tot Gent in de Sterre,

Den 20. Dec.

Den 20. December, 1544.

By den geenen die tot Brussel te vooren præsent geweest waren, behalven Frans Gerritsz Goor, *en dat hier meer geweest is* Willem Bouwensz van Dordrecht, *om af te hebben den Hondertsten Penningh.*

De Edelen en Gedeputeerden geresolveert den Stadthouder te verklaren, dat sy hoop hadden op eenige voorwaerden den

TEn voorsz dage hebben de Edelen en Gedeputeerden van de ses groote Steden geresolveert den Stadthouder te verklaren, dat alhoewel syluyden wel gehoopt hadden dat Sijne Keyserlijcke Majesteyt geen swarigheyt gemaeckt en soude hebben om den Hondertsten Penningh af te doen, aenschouw nemende op de Privilegie van wijlen Koningh Philips, en op de verklaringe by Sijne Majesteyt gedaen, dat 't selve maer voor een jaer coers hebben soude, nochtans vanden selven Stadthouder

ver-

Den 20. Dec.

verſtaen hebbende dat Sijne Majeſteyts meeninge niet en is den voorſz Hondertſten Penning te perpetueren, maer alleenlijck voor ſeeckere maenden te continueren; nochtans, in gevalle Sijne Keyſerlijcke Majeſteyt hunluyden wilde verleenen Acte, daer by Sijne Majeſteyt te niet dede den voorſz Hondertſten Penningh, midts dat den ſelven noch loop hebben ſoude den tijdt van vijf of ſes maenden, of daer omtrent, en voorts verklaerde dat 't voorſz Privilegie in toekomende * tijden ſijn volkomen effect ſorteren ſoude, meynden, hebbende deſelve Acte, alſulcke communicatie te houden, dat de Reſolutie van 't meerendeel van hunluyden ſulcks weſen ſoude, dat van geene noode weſen en ſoude verder rapport te doen.

Hondertſten Penningh af te krijgen.

* Bl. 60.

ALle 't welcke ick ten ſelven dage den Stadthouder en den Præſident verklaert hebbe, die my belaſten daer van 's anderen daeghs rapport te doen aen hare Majeſteyt de Koninginne, en als dan ons hare Majeſteyts meeninge te ſeggen.

Den Præſident belooft rapport te doen aen de Koninginne.

TEn ſelven dage heb ick door laſt vande voorſz Gedeputeerden, op ſeeckere Requeſte vanden Overſten vande Duytſche Heeren, verſoeckende dat de Goederen in Hollandt gelegen, toebehoorende de Commanderyen, exempt ſouden weſen van eenigen Impoſt te betalen, &c. daer op in margine geſteldt was by de Koninginne, dat de ſelve gelevert ſoude werden in handen vande ſelve Ge-

Requeſte van den Overſten van de Duytſche Heeren, en Appoinctement daer op.

Den 20. Dec.

Gedeputeerden, omme te feggen haer advis voor Appoinctent geftelt:

Gefien by de Gedeputeerden vande Staten van Hollandt, 't inhouden van defe Requefte, verklaren hier toe geen laft te hebben; maer hebbende Copie van defen, begeeren inden haren rapport te doen, omme inde naefte vergaderinge in den Hage haer goetdunken te feggen.

Den 21. Dec.

Den 21. *December*, 1544.

Ontwerp van de Acte van den Hondertften Penningh, en verklaringe van de Staten daer op.

VAnden Præfident ontfangen hebbende een ontwerp van de Acte, dat den voorfz Hondertften Penningh binnen 's jaers af foude zijn, daer van ick Copie hebbe, foo is by de Staten, na voorgaende vifitatie van dien, verklaert dat fy met de felve Acte niet bewaert en fouden zijn, immers was præjudicierende 't voorfz Privilegie, door dien dat in defelve Acte geen mentie van 't voorfz Privilegie gemaeckt en werdt; dat oock daer inne ftaet de meeninge van den Keyfer niet te wefen in tijde van Peyfe den Hondertften Penningh te continueren, waer uyt fcheen dat Sijne Majefteyt in tijde van Oorloge in meeninge was defelve weder op te ftellen, en daerromme is eyndelijck gerefolveert een andere Acte te ontwerpen, welcke Acte oock by ons gemaeckt is, daer van ick Copie hebbe.

Den 22. Dec.

Den 22. *December*, 1544.

Copie van 't felve ont-

HEb ick defelve Acte gelevert den Præfident, begeerende dat 't voorfz ontwerp van

Den 22. Dec.

van de Acte daer na gecorrigeert soude werden, waer toe den voorsz Præsident niet wel en heeft willen verstaen, seggende 't selve ontwerp goet te wesen, en onse Privilegie niet præjudiciabel; heeft evenwel onse Acte genomen, omme die aen hare Majesteyt de Koninginne te vertoonen.

werp aen den Præsident gelevert.

TEn selven dage met de Koninginne van onse Acte communicatie gehouden zijnde, is 't voorsz ontwerp van den Præsident gecorrigeert, sulcks als 't blijckt by de correxie, onder my wesende.

't Ontwerp van den Præsident gecorrigeert.

DAt de voorsz Acte naer veele visitatie en correxie, alsoo den Raet van den Keyser daer inne niet en wilde laten stellen, dese clausule behouden een yegelijck sijn recht; soo is ten selven dage by de Staten geresolveert, dat ick den Præsident soude seggen dat sy geen last en hadden * deselve Acte te accepteren, maer dat sy rapport begeerden te hebben, 't welck, naer ick den Præsident geseyt hadde, heeft my belooft 's anderen daeghs ons afscheyt te doen hebben.

Resolutie van de Staten deselve Acte niet te accepteren.

* Bl. 61.

TEn selven dage heb ick den Præsident gelevert twee Requesten, de eene roerende om bescheyt ofte Commissie te hebben, uyt krachte van den welcken die vande Reeckeningen souden moeten passen, dat de ses groote Steden, inde Beeden van vijf en seventigh duysendt guldens, mochten genieten hare gratie, volgende seeckere Acte van verklaringe daer van zijnde: d'Ander, omme in gevalle van

Twee Requesten aen hare Majesteyt de Koninginne overgegeven.

Den 22. Dec.

van Tractaet met de Schotten, te bedingen de lossinge van onse Gevangens en hare Goederen, welcke Requeste hy my belast heeft te doen expedieren.

Den 23. Dec.

Den 23. December, 1544.

Acte op 't ontwerp van hond. duysent guld.

IS 't voorsz ontwerp vande Acte, sulcks als dat doen was gecorrigeert by Sijne Keyserlijcke Majesteyt, en de Staten geaccepteert, en volgende dien belooft de Acte te maecken.

Last van den consente, omme afgedaen te hebben den Hondertsten Penningh.

NAer de noene zijn de Staten door bevel van den Keyser geroepen by de Heeren vande Financie, en eerst de Edelen en ick, den welcken Mr. Vincent gevraeght heeft, of hy oock inde Acte, omme afgedaen te hebben den Hondertsten Penningh, accord waren, waer op ick hem geantwoordt hebbe, jae: Daer na heeft hy den Edelen gevraeght hoe veel last sy hadden te consenteeren? Seggende dat Sijne Keyserlijcke Majesteyt hunluyden geaccordeert hadde een nieuwe Verpondinge, en oock op de tegenwoordige Petitie de termijnen van St. Jans Misse, en Kersmisse vijftien hondert vijf en veertigh; waer op ick uyt den naem vande Edelen heb geantwoordt, dat sy te vreeden waren te consenteren tachtig duysent guld., immers hebbende de gevolgh vande anderen, hondert duysent guldens, by de Schiltalen op de voorsz termijnen.

Steden apart gehoort.

HIer na zijn alle d'andere Steden apart gehoort, maer en weet niet wat sy ter antwoor-

woorde gegeven heb, alsoo ick niet present geweest en ben. Den 23. Dec.

ENde alle de Staten gehoort zijnde, heeft Mr. Vincent my geseyt, dat hy ons 's anderen daeghs 's morgens soude laten weten wat wy verder te doen souden hebben. De Staten in 't Generael gehoort.

OOck heb ick ontworpen de Acte van ons consent, dewelcke by de Staten gevisiteert zijnde, is geresolveert sulcks over te geven. Ontwerp vande Acte van consent.

Den 24. December, 1544. Den 24. Dec.

IS by de Staten tot Gent geresolveert, datmen inden Hage Daghvaert houden soude, omme te weten hoe de kleyne Steden hun gehouden hebben in 't ontfangen vanden Impost van de Wijnen en Bieren, mitsgaders oock omme te resolveren op d'eerste en derde poincten vande vijf Articulen, in November van Sijne Keyserlijcke Majesteyt verkregen: Op het tweede poinct is geresolveert, dat 'er noch niet in en viel te doen: Op het vierde poinct, datmen soude doen corrigeren inde plaetse van drie duysent guldens, alsoo de Placaten daer 't selve Articul af mentioneert, sulcks houden: Op 't vijfde Articul, datmen vernemen soude aenden Præsident wat den Tollenaer van Utrecht hare Majesteyt de Koninginne op hare Missive ter antwoorde gegeven hadde. Hoe de kleyne Steden hun gedragen hebben in 't ontfangen vanden Impost.

* TEn selven dage is op de Requeste van Reyer Willemsz geseydt, datmen inde voorsz Daghvaert mede daer van spreecken soude. * Bl. 61. Requeste van Reyer Willemsz.

Noch

Den 24. Dec.

By de Staten geresolveert diversche versoecken te doen.

NOch is doen geresolveert, datmen aen den Stadthouder soude versoecken provisie gedaen te mogen werden, ten eynde de Visschers ten Dogge souden mogen varen: Datmen van gelijcken aenden Stadthouder soude solliciteren, omme te hebben een Missive vande Koninginne, daer by den Ontfanger vanden Hondertsten Penning tot Amsterdam geinterdiceert soude werden den voorsz Hondertsten Penningh te eysschen vande Koopluyden, die met hare Koopmanschappen varen van Amsterdam in Vrieslandt en Over-Yssel, wesende Landen subject Sijne Keyserlijcke Majesteyt, ende te vreeden zijn by Eede te affirmeren de selve Goederen van daer niet te vervoeren, of daer van te vertoonen goede specificatie en certificatie.

Den 25. Dec.

Den 25. *December*, 1544.

Appoinctement op de Requeste beroerende de Schotten.

HEeft den Præsident, en oock Mr. Vincent, my op de Requeste van de Staten, daer by versocht was, dat in gevalle van tracteren met de Schotten, men soude willen bedingen de Gevangens van Hollandt met hare Goederen: Voor antwoorde gegeven, dat de Schotten offereerden onse Gevangens tegens den haren vry te laten gaen, en datmen sulcks met hun besoigneren soude, dat 't selve geschiede, seggende midts dien van geenen nooden te wesen verder Appoinctement op deselve Requeste te hebben.

Den

Den 26. December, 1544.

Den 26. Dec.

HEbbe ick ter presentie vande Staten aen hare Majesteyt de Koninginne voor antwoorde op de Petitie van Hondert duysent guldens, by Sijne Keyserlijcke Majesteyt gedaen geseyt, dat de Staten Sijne Majesteyt accordeerden de voorsz somme van hondert duysent guldens, te betalen by de Schiltalen, de eene helft St. Jans Misse naestkomende, vijftien hondert vijf en veertigh, en d'andere helft Kersmisse daer aen volgende, welk consent de Koninginne geaccepteert, en de Staten daer van grootelijcks bedanckt heeft, breeder blijckende by de Acte van acceptatie, daer van zijnde.

Antwoorde by de Staten op de Petitie van hondert duysent guldens, aen hare Majesteyt de Koninginne.

TEn selve dage heb ick den Præsident gevraeght wat antwoorde hy hadde ontfangen vanden Tollenaer van Utrecht, op 't laetste Articul van onse vijf poincten? Waer op hy my seyde noch geen antwoord ontfangen te hebben, en deselve hebbende, soude my daer van terstondt adverteren.

Vanden Tollenaer tot Utrecht noch geen antwoordt.

Den 27. December, 1544.

Den 27. Dec.

HEb ick door orde vanden Stadthouder gelevert aen Mr. Vincent Cornelisz seeckere drie Articulen, de eerste raeckende omme ten Dogge te varen; het tweede omme de Ontfangers vanden Hondertsten Penningh bevoolen te werden de Koopluyden van Amsterdam met hare Goederen, in andere Plaetsen, subject wesende Sijn Keyserlijcke Maje-

Drie Articulen gelevert aen den Tresorier Mr. Vincent.

1544. Den 27. Dec.

ſteyt, te laten varen, ſonder van hunluyden te eyſſchen den Hondertſten Penningh; het derde omme verklaringe te hebben, ofte de Koopluyden van deſe Landen in Vranckrijck Wijnen ſonden, en andere Goederen geladen

*Bl. 62.

* hebbende, deſelve veyligh in deſe Landen ſouden mogen brengen, daer van onder my Copie is; en heeft den Stadthouder my belooft daer op by Appoſtillen te diſponeren, en ben ſulcks ten ſelven dage na huys gereyſt.

Den 31. Dec.

Den 31. December, 1544.

Rapport van den Advocaet.

GEkomen zijnde inden Hage, heb ick den Heere van Aſſendelft van alle de voorſz beſoignes rapport gedaen.

Finis Anni 1544.

* Re-

Den 3. ende 8 Januarii.

* Bl. 1.

* Resolutien by de Staten van Hollandt, genomen op

Den 3. Januarii, 1545.

Daghvaerdinge op den Impost van de Wijnen en Bieren.

HEbbe ick ter presentie van Vranck van den Hoeve, den Heere van Assendelft geseydt, dat de Staten tot Gent geresolveert hadden alhier Daghvaert te beschryven, omme te weten hoe de particuliere Ontfangers hen ghehadt hadden in het ontfangen van den Impost van de Wynen ende Bieren, ende of het hem oorbaerlijckst dachte de selve Ontfangers, eer te ontbieden voor de Commissarissen, die t'anderen tyden tot de visitatie van hare Quohieren geordonneert waren; waer op hy ons tot antwoort gegeven heeft oorbaerlijckst te wesen, tot seeckere dage de voornoemde Commissarissen alhier te beschryven; ende de voorschreve Ontfangers voor henlieden gefurneert te komen met hare Quohieren, en dat hy sulcks den Griffier belasten soude de voorsz beschryvinge te doen, ende de voorsz Quohieren gevisiteert zynde, men als dan hier een Daghvaert beschryven soude, soo wel omme de voorsz besoignes van de Commissarissen te visiteren, als omme te resolveren wat men op de voorsz vijf Poincten vorder te sollicitéren soude hebben.

Den 8. Januarii, 1545.

Ordonnantie op Willem Willemsz, Dienaer

HEbbe ick op seeckere Ordonnantie van Willem Willemsz, Dienaer van Heyman van de Ketel, die versochte betalinge te hebben

Den 8, en de 11 Januarii.

naer van Heyman vande Ketel.

ben van sekere Vacatien by hem gedaen, omme van de ses groote Steden bezegelt te hebben vier hondert en tachtigh Rente-brieven, waer af de Hooftsomme bedraeght ses en tseventigh duysent een hondert negen en tachtigh ponden dertien schellingen ses penningen van veertigh grooten, ende by den Hove advis van den Advocaet van den Lande gestelt was, voor advis geset, dat gehoort by my op de Reyse, in de selve Ordonnantie geroerdt; den voornoemden Willem Willemsz die my geaffirmeert heeft, de voorsz vijf en twintigh dagen gevaceert, ende aen noodtsaeckelijcke onkosten gehadt te hebben twaelf Caroli guldens; soo dunckt my (onder correctie) dat ghy mijn Heeren den voornoemden Willem, voor de voorsz vacatien ende onkosten wel soude mogen toevoegen seven en dertigh dagen, tot twintigh stuyvers des daeghs, ende voor sijn gaen, marrer ende keeren, noch veerthien dagen ten selven pryse, maeckende te samen een en vijftigh dagen.

Den 11. *Januarii*, 1545.

Ordonnantie op den Advocaet.

ONtboden zijnde by de Heeren van Goudriaen ende Poelgeest, ten Huyse van den Heere van Assendelft, hebben my geseydt, dat den Heere van Assendelft henlieden ende my op de Reyse, omme te hooren doen de Petitie van hondert duysent guldens, voor extraordinaris onkosten gepasseert heeft vijf dagen, ende op de Reyse van de antwoorde te doen op de selve Petitie, acht dagen; ende dat, overmits de diversche vertrecken als doen

doen gevallen, ende de groote kostelijckheydt van teeren binnen Gent, en dat ick daerom mijn dagh-gelden daer na soude verhogen, sulcks als ick oock gedaen hebbe.

* Den 16. Januarii, 1545.

* Bl. 2.

Declaratie van Cranenbroeck.

IS by Suys ende my de Declaratie van Cranenbroeck, als daer toe by de Staten gecommitteert zijnde, die bedragende was tot twee en dertigh guldens vier stuyvers, getaxeert ter somme van vijf en twintigh guldens, blijckende by onse taxatie.

Den 17. Januarii, 1545.

Commissarissen op 't hooren van den Impost van de kleyne Steden.

DE voornoemde Commissarissen geordonneert tot de visitatie van de Quohieren, door het schryven van den Hove, getreden in het werck, te weten Suys, den Heere van Alckemade, Heyman Adriaensz, Vranck, Bartholomeeusz, de Milde, vander Hoeve ende ick; ende is by henlieden ten selve dage, ende den seventhienden geresolveert, dat men soude doen beschryven de particuliere Ontfangers, van den Impost van alle de klyne Steden, omme aengesiens Briefs alhier te komen, gefurneert met hare Quohieren, Registers, ende andere Behoeften, het welcke ick den Griffier belast hebbe sulcks te doen, die my oock belooft heeft van stonden aen 't selve te volbrengen.

1545. Van den 18, tot den 22 Januarii.

Hooringe van de Reeckeningen van sekere particuliere Ontfangers.

Den 18, 19, 20, 21 *en* 22. *Januarii* 1545.

ZYn by de voornoemde Gecommitteerden gevisiteert de Quohieren van de acht particuliere Ontfangers, ende van de Collecteurs van de kleyne Steden, die gecompareert waren, als Alckmaer, Hoorn, Enchuysen ende Medenblick, daer vooren Teylingen, Ontfanger van het Quartier van West-Vrieslandt, geresspondeert heeft, Naerden, Gornichem, Heusden, Rotterdam ende Schiedam, in meeninge omme van haren ontfangh een pertinente staet te maecken; maer alsoo meest alle de particuliere Ontfangers, geen Impost van twee stuyvers en een oort gegadert en hadden van de Uyterlanden, noch van de Landen toebehoorende de pretense Vryen, noch oock van de Wynen en Bieren op de selve Vryen, als oock gedaen hadden de voornoemde Collecteurs, soo en was henlieden niet mogelijcken geweest de voorsz staet te maecken, dan gesommeert hebbende, het geene wes by henlieden tot noch toe ontfangen was, hebben bevonden daer van den Impost van twee stuyvers en een oort, te bedragen ter somme van acht en twintigh duysent acht hondert vijf en tsestigh ponden drie schellingen ses deniers, ende den Impost van de Wynen ende Bieren, voor het dan een half Jaer, ter somme van sesthien duysent drie hondert vijf en twintigh ponden seven schellingen ses deniers; hebben voorts de selve Instructie gegeven, hoe sy hen dragen sullen in het Collecteren van den voorsz Impost, ende in het maecken van hare Reeckeningen; als in den eersten, dat sy den twee-

den

1545. Van den 18, tot den 22 Januarii.

den tienden penningh mede garen fullen van alle de Huysen, die gesamentlijcken met het Landt verhuyrt werden, dat sy den Impost van alle de Uyterlanden, van alle de Landen toebehoorende de voornoemde pretense Vryen, ende in gevalle van weygeringe, dat sylieden tegens henlieden fullen procederen by gyzelinghe; dat oock sylieden den Impost van de Wynen ende Bieren fullen heffen van alle de Kloosters, Edelen, Vryen ende Priesters, soo wel buyten als binnen de Steden, ende van alle de andere woonende in de Dorpen, die de selve inneleggen, ende geen Landt-neeringe en doen, ofte Tappers en zijn; ende aengaende Reeckeningen, dat sy eerst fullen stellen den Impost van de Wynen en Bieren binnen de Steden, soo wel van de Vryen als Onvryen, Kloosters ende andere, dan van de Bieren buyten de Steden als vooren, dan van de Bieren van de Brouwers van het een en veertighste Vat; dan van de Wynen binnen de Steden, soo wel Vryen, Onvryen, Kloosters als andere, dan van de Wynen buyten de Steden als vooren, en * dat sy den Impost van twee stuyvers en een oort op de Marge apart fullen stellen, ende dat sy allegader passen souden hare Reeckeningen gereet te hebben, van den vier en twintighsten Maert vijfthien hondert vier en veertigh, Stilo Curiæ, tot den laetsten Maert toekomende, omme in de maendt van April daer in de selfde te mogen hooren en sluyten, daer toe sy als dan beschreven fullen werden. * Bl. 3.

1545. Van den 18, tot den 22 Januarii.

Vijf Poincten by geschrifte gestelt, omme de Staten daer op te beschryven.

ZYn mede den voorsz een en twintighsten ende twee en twintighsten Januarii, by de voornoemde Gecommitteerden by geschrifte gedaen stellen vijf Poincten, daer op men de Staten soude beschryven; als eerst, omme te hooren het rapport van hare voorschreve besoigne, omme te resolveren op de vordere sollicitatie van de vijf Poincten, de Keyzerlijcke Majesteyt overgegeven in October vijftien hondert vier en veertigh, omme te resolveren hoe men op die van Voorne ende Putten procederen sal mogen, nopende den voorsz Impost, voor de somme van tsestigh duysent guldens, met de kosten daeromme gedaen, daer inne sy mede gehouden zijn, omme te resolveren hoe den Ontfanger Generael van den Impost hem dragen sal, in de betalinge ende lossinge van de Renten van het gemeene Landt, omme te resolveren wat de Ontfangers particulier ende andere, ter cause van hare administratie toegevoeght sal werden, ten eynde sylieden in het exerceren van haer Officie te naerstiger mogen zyn.

Beschryvinge van die van Voorne en Putten.

DAt men ten selven dage mede soude beschryven die van Voorne ende Putten, omme hare portie van den voorschreven Impost voor de tsestigh duysent guldens, daer sy mede inne ghehouden zijn op te brengen, ofte van dien met de Staten over een te komen, alsoo de voorsz tsestigh duysent guldens, met het verloop van de renten, onkosten ende andere, by estimatie wel beloopen sullen omtrent tachtigh duysent guldens; van gelijcken oock te beschryven die van Asperen en Heucke-

kelom, omme over te brengen de verklaringe van den Impost van de Accijnsen, en oock van de twee stuyv. en een oort op de Marge, mitsgaders de penningen daer af gekomen. Den 21, 22 ende 23. Januarii.

Welcke Daghvaert ende Beschryvinge, de voornoemde Gecommitteerden by den Raedt geaccordeert is, omme alhier in den Hage in de Herberge te wesen den vijfden Februarii toekomende. Daghvaert inden Hage tegens den vijfden Februarii.

Den 22. *Januarii*, 1545.

IS by Suys ende my, op seeckere verklaringe van Pieter Wiggersz, ende Albert Pietersz, als Gecommitteerden tot den Impost binnen Hoorn: By Appostille gestelt. Appostille op seeckere verklaringe van de Collecteurs van Hoorn.

Dirck van Teylingen, Ontfanger van den Impost over West-Vrieslandt, betaelt de Declaranten, uyt redenen in den Text alhier begrepen, drie Caroli guldens en sestien stuyvers.

Den 23. *Januarii*, 1545.

BY Suys, Heyman Adriaenz ende my, alsoo de andere Gecommitteerden vertrocken, waren, gevisiteert de Quohieren van de Collecteurs van Alckmaer, Schoonhoven, St. Geertruydenberge, ende de eerste van Rotterdam; ende voorts die van Rotterdam reeckeningen * geappostilleert, ende henlieden al een Instructie gegeven, hoe sylieden hun voortaen Visitatie van seeckere Quohieren van de Collecteurs van verscheyde Steden. * Bl. 4.

 dra-

dragen sullen in het ontfangen van den voorschreven Impost.

Den 26 Januarii, 1545.

Ut supra.

BY de voorsz gevisiteert de Quohieren van de Collecteurs van Medenblick en Edam, ende de selve Instructie gegeven als vooren.

Vacatien van de Commissarissen.

VAn onse Vacatien zijn my gepasseert dertien dagen, de welcke Vranck vander Hoeve geordonneert zijn ons te betalen, en heeft my betaelt den veertienden Februarii.

Den 27 Januarii, 1545.

Ordonnantie op Jan van Riel, Boode.

HEbbe ick op seeckere Ordonnantie van Jan van Riel, mijn Boode, die versochte betalinge, van dat hy door bevel van de Staten ende my, van Mechelen den tweeden December laetstleden gereyst was naer Antwerpen, omme aldaer te verwachten de Keyzerlijcke Majesteyt, ende de Staten van sijne Majesteyts komste te adverteren: Voor advis gestelt.

Dese Boode heeft in het doen de Reyse, in de voorschreve Ordonnantie geroert, gevaceert twaelf dagen, behalven de onkosten die hy gehadt heeft, waeromme gy mijn Heeren den voorsz Boode soo veel daghgelden mocht toevoegen, als ghy bevinden sult naer recht en reden te behooren.

* Dagh-

1545. Den 7. Februarii. * Bl. 5.

* Daghvaert, gehouden inden Hage op

Den 7. Februarii, 1544.

PRÆSENTEN.

Uyt de Edelen.
De Heeren *van Alckemade.*
Van Goudriaen.
Van Poelgeest.
Van Wijngaerden.
Van Duvenvoorde,
ende
Van Hardincxvelt.
Ende van de Steden.
Willem Bouwensz.
ende
Heyman Adriaensz.
Van Dordrecht.
Claes van Heussen, Burgemeester.
ende
Mr. *Lambrecht.*
Van Haerlem.
Jan Sasbout, Burgemeester.
Vranck Bartholomeusz.
ende
Mr. *Jacob van den Eynde*, Pensionaris.
Van Delft.
Claes Adriaensz, Burgemeester.
ende
Mr. *Jacob de Milde*,
Van Leyden.
Pieter Cantert, Burgemeester.
ende
Joost Buyck.
Van Amsterdam.
Witte vander Hoeven, Burgermeester.
ende
Mr. *Cornelis van Hoogelande*, Pensionaris.
Van der Gouda.

Omme te hooren het rapport van de besoignes van de Commissarissen, die gecommitteert waren tot de visitatie van de Quohieren van de particuliere Ontfangers, ende de Collecteurs van de kleyne Steden, om te resolveren op de vordere sollicitatie van de vijf Poincten, de Keyzerlijcke Majesteyt overgegeven, in October

1545. Den 7. Februarii.

ber Anno vijftien hondert vier en veertigh, omme te solveren hoe men op die van Voorn ende Putten procederen sal, nopende den Impost voor de somme van tseftig duysent guldens, met de kosten daerom gedaen, daer inne sy mede gehouden zijn; omme te resolveren hoe den Ontfanger Generael hem dragen sal in de betalinge ende lossinge van des gemeene Landts Renten; ende omme te resolveren wat de particuliere Ontfangers ende andere, ter cause van hare administratie toegevoeght sal werden.

Resolutie op verscheyde pointen.

OP het eerste Poinct, is, naer voorgaende rapport by my gedaen, geresolveert, dat men met alder diligentie soude vervolgen, dat den Impost wettelijcken geinnet magh werden, ten eynde de Reeckeninge in April toekomende, daer van pertinentelijcken gedaen magh werden, ende dat de selve geringe mochte cesseren, alsoo de goetwillige daer by groot interest lijden.

Op het derde poinct, naer dat die van Voorn ende Putten, by de Commissarissen geordonneert tot visitatie van de Quohieren van de voorschreve particuliere Ontfangers gehoort zijn geweest, omme met henlieden, nopende den voorsz Impost, te accorderen, voor de somme van tseftigh duysent guldens, met de kosten daeromme gedaen, ende de selve tot geenen accorde en hadden konnen brengen; soo is eyndelijck geresolveert, dat de voornoemde van Voorn ende Putten, hare Gedeputeerden tegens den eersten Sonnedagh schicken sullen by de Keyzerlijcke Majesteyt, met de

1545.
Den 7.
Februarii.

de Gedeputeerden van 't Landt, omme aldaer onderlinge, ter cause van den voorsz Impost, te accorderen.

* Op het vierde Poinct is geresolveert, dat den Ontfanger Generael van den Impost de verschenen Renten betalen sal, de eene voor ende de ander naer, ende dat de betalinge van dien geschieden sal, van dat de penningen by de Rentiers opghebracht zijn geweest, hoewel eenige van de Rente-Brieven van later dato zijn, ende dat by my Acte gemaeckt soude werden, dat de particuliere Ontfangers elcks in den haren, sullen mogen betalen de Rentiers onder haren bedryve sorterende, mits overleverende den voornoemden Ontfanger behoorlijck acquit, ende soo wanneer tot lossinge geprocedeert sal werden, dat men eerst lossen sal de Renten van den geenen die buyten Hollandt woonachtigh zijn, ten eynde de Inwoonders van Hollandt, by faute van betalinge niet gemolesteert en werden by arrest. * Bl. 6.

Op het vijfde Poinct is geresolveert, dat men de particuliere Ontfangers, ende de Collecteurs van den Impost in de kleyne Steden, voor haer moeyten ende vacatien, toevoegen sal den veertighsten penningh van haren ontfangh, ende indien in het hooren ende sluyten van hare Reeckeningen, yemandt van de Collecteurs den kleynen ontfangh gehadt hadde, bevonden werde meer verdient te hebben, sal het selve by den geenen die tot hooringe van haer Reeckeninge gecommitteert sullen wesen, gehoogt werden.

Op het tweede Poinct, roerende de vijf Pointen, de Keyzerlijcke Majesteyt in October

Den 7. Februarii.

ber vijftien hondert vier en veertigh overgegeven is, nopende het eerste poinct van dien, geresolveert dat men de kortinge van een en twintigh duysent guldens, daer van aldaer mentie gemaeckt werdt, andermael met alder diligentie aen de Keyzerlicke Majesteyt sal vervolgen.

Op het tweede poinct van dien is geresolveert, dat de Gedeputeerden omme te Hove te reysen, aldaer wesende, solliciteren sullen dat'er geen Commissarissen naer Over-Yssel gesonden en sullen werden, sonder de Staten daer van te adverteren, ten eynde sy als dan daer mede hare Gedeputeerden mogen schicken; ende zijn om aldaer te reysen geordonneert, den Pensionaris van Haerlem en ick.

Op het derde poinct is geresolveert, dat men insgelijcks andermael met alder diligentie aen de Keyzerlijcke Majesteyt sal solliciteren, dat die van Hollandt onderhouden mogen werden in hare possessie, van kennisse te nemen in alle crimmele saecken, soo wel roerende *Crimen læsæ Majestatis divinæ, humanæ*, als andere, gelijck in andere Landen de selve kennisse de Steden aldaer toegelaten werdt.

Op het vierde poinct is geresolveert, dat, alsoo het selve geen groot interest en is, daerom voor dese reyse daer van geen verdere sollicitatie gedaen en sal werden.

Op het vijfde poinct is geresolveert andermael te solliciteren, dat den Tollenaer van Utrecht by de Keyzerlijcke Majesteyt geordonneert ende bevolen zy, de voorsz van Hollandt, elcks in den synen, te laten genieten ende gebruycken sulcke vrydommen, als sy

Den 7. Februarii.

sy van ouden tyden gewoonlijck zijn te gebruycken, en te restitueren wes by hem, contrarie de voorsz possessie, ontfangen is.

Reyse naer boven.

OMme boven te reysen, zijn by de Staten gecommitteert de Pensionarissen van Leyden, der Gouda ende ick, by de welcke seeckere Instructie van 't geene wes sy de Keyzerlijcke Majesteyt te verklaren hebben, gemaeckt is; ende naer de selve by de Staten gevisiteert is geweest, hebben verklaert dat ick die teyckenen, ende sulcks overleveren soude.

* Bl. 7. Cornelis Andriesz, gevangen.

* IS mede ten versoecke van die van der Gouda geresolveert, nopende Cornelis Andriesz, aldaer gevangen, de welcke myne Heeren van den Raede begeert hebben in den Hage gebracht te werden, ende waer van die van der Gouda geappelleert, ende de grieven onder den Hove geleydt zijn, dat in gevalle het Hof verklaert *quod curia non defert*, de Staten hen voegen sullen met die van der Gouda, om de appellatie met henlieden ten eynde te helpen vervolgen.

Aengaende die van Aspereñ en Heucke-lom.

AEngaende die van Asperen ende Heuckelom, die mede ter Daghvaert beschreven waren, omme inne te brengen de verklaringhe van den Impost van de Bieren ende Wynen, ende van de twee stuyvers ende een oort op de Marge, met de penningen daer van gekomen, ende by de voornoemde Gedeputeerden niet en waren tot accord te brengen; is geresolveert, dat sy hare Gedeputeerden van ge-

gelijcken boven sullen schicken, omme aldaer ter cause van den voorsz Impost met de Gedeputeerden vande Staten over te komen.

Nopende de twee duysent vijf hondert guldens, beroerende die van Amsterdam.

NOpende de twee duysent vijf hondert guldens, de welcke die van Amsterdam, boven haer ordinaris gratie, meer genieten in de Beede van hondert en vijftigh duysent guldens, geconsenteert in April vijftien hondert drie en veertigh voor Paesschen, ende waer van den Ontfanger Generael van de Beede voor de Staten gedoleert heeft; is geresolveert, dat de selve by het platte Landt niet en behoren gedragen te werden, maer dat den Ontfanger voornoemt aen de Majesteyt van de Koninginne schryven sal, dat de Staten verstaen de selve tot hare Majesteyts laste behooren te komen.

Penningen resterende aen het consent van hondert en twintigh duysent guldens.

AAngaende de penningen die den voornoemden Ontfanger noch resteren, op het consent van hondert en twintigh duysent guldens; is geresolveert, dat den voornoemden Ontfanger daer mede patientie sal moeten hebben, tot by de voornoemde Gedeputeerden van de Staten, de voorschreve kortinge van een en twintigh duysent gulden gesolliciteert sal zijn.

Penningen resterende aen de helft van hondert en vijftigh duysent guld.

ROerende de penningen, den voornoemden Ontfanger resterende aen de helft van het consent van hondert en vijftigh duysent guldens, die by den tienden penningh op het inkomen van de Margentalen gevonden moeten werden; is geresolveert, de particuliere Ontfangers te belasten, alle de penningen by hem

hem ontfangen, met alder diligentie in handen van den voorsz Ontfanger Generael te brengen.

Den 7. Februarii, 1545.

Hebben alle de voorsz present geweest, behalven	*Wijngaerden.*
	Duvenvoorden.
	ende
Alckemade.	*Willem Bouwensz.*

Ommeslagh van den Lande by provisie.

ALsoo den Ontfanger Generael van 's Landts Ommeslagh de Staten doen verthoonen hadde, geen penningen meer onder te hebben, by hem ontfangen uyt krachte van den laetsten Ommeslagh; soo is by de Staten geadviseert, dat elck van de groote Steden opbrenghen soude hondert guldens, omme daer mede by den voornoemden Ontfanger betaelt te mogen werden de Vacatien ende Reysen van het gemeene Landt, die van nu tot St. Jans Misse naestkomende noch vallen sullen, tot welcken * tijde een nieuwen Ommeslagh gemaeckt sal werden, in de welcke de voorschreve penningen henlieden strecken sullen tot kortinge, ende hier van elcks in den haren rapport te doen, ende van haer wedervaren my te adverteren.

* Bl. 8.

Requeste van den Ontfanger van het gemeene Landt.

OP de Requeste van den voornoemden Ontfanger van den Ommeslag, daer by hy versochte eenige gecommitteert te hebben omme sijne Rekeninge te hooren doen van sijnen ontfangh, van ses en tseventigh duysent een hondert negen en tachtigh ponden dertien schel-

Den 7. Februarii.

schellingen ses deniers van veertigh grooten, die by verkoopinge van Los-renten op de ses groote Steden geaccordeert waren, opgebracht te werden, omme welcke te doen hy binnen acht ofte thien dagen gereet soude zijn; zijn by de Staten geordonneert omme de selve Reeckeningen te hooren ende te sluyten, den Heere van Assendelft, een van Delft, ende een van Leyden; ende is my belast den voornoemden Ontfanger te seggen, dat sy niet en willen dat Mr. Jacob de Jonge, op de voorsz ofte gelijcke Reeckeninghe meer zy, ofte dat sijne Commissie in de selve Reeckeninge geinsereert zy, ofte anders en soude tot het sluyten van sijne Reeckeninge niet willen verstaen.

Commissarissen omme te hooren de Reeckeningen van de particuliere Ontfangers.

VAn gelijcken zijn ten versoecke van den voornoemden Ontfanger van den Ommeslagh, de voorschreve drie gecommitteert, omme te hooren ende te sluyten de Reeckeningen van sijne particuliere Ontfangers, ende in gevalle sy eenige swarigheydt bevonden in het excessijf eysschen van haer salaris, is geseydt dat sy daer van rapport sullen doen aen de Staten.

Aengaende het salaris van de Officieren.

AEngaende van het salaris van de Officieren, die administratie gehadt hebben van den Impost van twee stuyvers en een oort; is geresolveert, dat den Raedt daer op sal disponeren.

Nopende de declaratie van Jan

NOpende de Declaratie van Jan Dammasz, Deurwaerder, by my de Staten verthoont; is

Den. 7. Februarii. Dammasz. Deurwaerder.

is geseydt, dat ick met hem sal over eenkomen na de redenen, maer dat sijn dagh-gelden niet hooger en behoren gepasseert te werden dan tot sestien stuyv. 's daegs.

Requeste van Reyer Willemsz om alimentatie te hebben.

OP de Requeste van Reyer Willemsz, gevangen, die versochte van de Staten eenigh secours van alimentatie te hebben; is verklaert, dat die van Leyden hem eenige assistentie ende behulpsaemheydt doen sullen; ende dat de Staten, soo wanneer het Proces tusschen henlieden en den Prokureur Generael van Hollandt, boven in den Grooten Raedt, roerende den voorsz Ryer hangende, gevisiteert en getermineert sal wesen, de voorsz van Leyden het selve sullen recompenseren.

Ordonnantie op Dirck Wouterſz ende Jan van Riel, Booden.

OP de Requeste en Ordonnantien van Dirck Wouterſz ende Jan van Riel, Booden, versoeckende betalinge van seeckere Vacatien, hier in loco de Staten gedaen; is geseydt, dat, in gevalle sylieden van gelijcke Vacatien, in voorlede tyden wat gewoon zijn te genieten, daer van docerende men hem het selve sal toevoegen.

Requeste van Jan Dirckſz, Wijnverlater in den Hage, om betalinge.

OP de Requeste van Jan Dirckſz, Wijnverlater in den Hage, versoeckende te hebben betalinghe van sijn Vacatien, in het peylen van de Wynen gedaen, omme te weten den Impost van dien; is my belast voor Appointtement te stellen, dat hy van sijne Vacatien pertinente * declaratie in handen van Suys, ende my leveren soude, om de selve by ons getaxeert te werden als naer redenen.

* Bl. 9.

Den 7. Februarii.

Requeste van die van den Brielle, waer sy haer rembourfement souden halen.

OP de Requeste van die van den Brielle, aen den Raede versocht hebbende, waer sy haer rembourfement souden halen van de penningen by hen versochten, in het oprechten van de Caap, welcke Requeste by Appoinctement van den Hove belast was in mynen handen te stellen, omme daer van met de Staten te communiceren, welcke communicatie by my ghedaen zijnde; is by de Staten geresolveert, dat ick den Hove soude rapporteren, hoe dat die van Amsterdam ende andere, tot diversche stonden haer Kaepen neder geleydt, ende weder opgerecht hebben, sonder kosten van dien te brengen tot laste van den Lande; dat oock die van den Brielle het recht van de Caap jaerlijcks verpachte, ende des jaers daer af ontfangen twintigh ofte vijf en twintigh grooten; waeromme sy oock de kosten van de oprechtinghe van dien wel behooren te dragen; dat hier en boven op gelijcke hare Requeste, den dertigsten Julii laestleden verklaert is, dat, alsoo de kosten van dien in voorlede tyden niet gebracht, nochte gereeckent en zijn, tot laste van den Lande, dat de selve by het Landt niet en behooren betaeldt te werden, maer dat by den Hove daer op geordonneert soude werden, sulcks als sy naer recht ende redenen bevinden souden te behooren; ende dat daeromme sy als nu anders niet en weten te seggen, dan blyven by den selven Appoinctemente, welck rapport ick den Heere van Assendelft, sulcks gedaen hebbe, die my seyde geenen noode te wesen, vorder rapport aen den Raedt te doen.

Eo-

1545.
Den 7, en de 8. Februarii.

Den Griffier gelast de particuliere Ontfangers aen te schryven, hare Quohieren van den laetsten tienden penningh op te maecken.

EOdem, heb ick door last van de Staten den Griffier geseydt, dat hy uyt den naem van den Hove, aen de particuliere Ontfangers soude schryven, dat sy hare Quohieren van den laetsten thienden penningh, op het inkomen van de Margentalen maecken souden, naer de waerde van het Landt, ende volgende den Placate daer van zijnde, op pœne het selve aen henlieden te verhalen, ende dat by faute van dien hare Reeckeningen niet gesloten en soude werden.

Den 8. *Februarii*, 1545.

Hebben present geweest alle die geene, die den sevenden present waren, behalven de Gedeputeerden van Delft.

Commissarissen omme te informeren op den staet van die van Delft.

IS Milde, Hoogelande, ende my belast, by de Edelen ende Gedeputeerden van de vijf groote Steden, aen de Keyzerlijcke Majesteyt by Requeste te versoecken Commissarissen, omme hen te informeren op den staet van die van Delft, ten eynde het platte Landt, ende de vijf Steden hare portie in den Ommeslagh niet meer gehouden en souden wesen te dragen.

Privilegien van den Lande te visiteren.

EOdem is my belast, ter naester Daghvaert te vermanen om eenige gedeputeert te hebben, die 's Landts Privilegien souden visiteren.

Den 9. en de 12. Februarii.

Den 9. Februarii, 1545.

Requeste van Arent van Hardincxvelt.

IS op de Requeste van Arent van Hardincxvelt, versoeckende van eenige Margentalen, die subject waren de Dijckagie, ende daer geen profijt af en quame, ongemolesteert te blyven van den Impost van de twee stuyvers ende een oort; by de Edelen geseydt, dat sy niet sterck genoegh * en waren om daer inne te opineren, ende de Gedeputeerden van de Steden namen rapport.

* Bl. 10.

Requeste van de Gedeputeerden van Delft en Leyden, belangende hare Vacatien.

EOdem, is op seeckere Requeste van de Gedeputeerden van Delft en Leyden, versoeckende betalinge van hare Vacatien, van gehoordt te hebben de Reeckeninghe van Heyman van de Ketel, van de tsestigh duysent guldens in den Jare vijftien hondert twee en veertigh geconsenteert, by verkoopinge van Renten opgebracht te werden; geseydt, dat ick de Supplianten daer van Ordonnantie maecken, en passeren soude.

Den 12. Februarii, 1545.

Communicatie met Gedeputeerden van Hollandt, Mechelen ende Zeelandt, beroerende de saecke van de Gulde Bulle.

HEeft den Heere van Assendelft my verthoont seeckere Missive, by Bartholomei van Brussel aen hem geschreven, innehoudende, dat de Keyzerlijcke Majesteyt geordonneert heeft, den eersten Sondagh in de Vasten tot Brussel communicatie ghehouden te werden by de Gedeputeerden van Brabandt, ter eenre, ende de Gedeputeerden van Hollandt, Mechelen ende Zeelandt; ter andere zyde, beroerende de saecke van het Gulden

Pri-

1545. Den 12, ende 14. Februarii.

Privilegie, omme te sien of partyen met vrundschap geaccordeert souden mogen werden; innehoudende voorts, dat den Præsident Schoorl hem belast hadde, het selve den voornoemden van Assendelft over te schryven, ten eynde de Staten van Hollandt daer van geadverteert souden mogen werden, omme hare Gedeputeerden tot Brussel mede te senden; maer alsoo den voornoemden van Assendelft hem laet duncken, van geenen noode te wesen hier op de voornoemde Staten te beschryven, alsoo Bartholomei ende ick Instructie genoegh hadden, omme de voorsz saecke te helpen, soo heeft hy my belast aen Milde ende Hoogelande, als mede Gedeputeerden, omme te reysen boven, dat sy in den haren passen souden gelast te werden, om met ons de voorsz saecke te helpen vervolgen, welcke Missive ick ten selven dage aen de voorsz Milde ende Hoogelande, met Jan mijn Boode gesonden hebbe.

Den 14. *Februarii*, 1545.

Betalinge van de Rentiers.

HEbbe ick oock die van Amsterdam Acte gelevert, dat den Rentier aldaer betaelt sal werden het verloop van de Renten, van den tijdt af dat sy de Hooft-penningen opgebracht hebben; ende oock Ordonnantie op Vranck vander Hoeve, omme het selve verloop te betalen.

Den 19, ende 24. Februarii.

Den 19. *Februarii*, 1544.

Reyse naer het Hof tot Brussel.

BEn ick met Mrs. Jacob de Milde, en Cornelis van Hoogelande, gereyst naer Brussel.

Den 24. *Februarii*, 1545.

Antwoort op het eerste poinct van de Instructie.

HEbben ick den Præsident Schoorl in het lange verhaelt het innehouden van de voorschreve Instructie ons mede gegeven; ende op het eerste poinct, roerende de kortinge van een en twintigh duysent guldens, heeft mijn Heere den Præsident belooft daer van te spreken met de Heeren van de Finantie.

Op het tweede poinct, om kennisse te mogen hebben van alle Criminele saecken.

OP het tweede poinct, nopende omme kennisse te hebben van alle Criminele saecken, heeft ons geseydt dat de meninge van de Keyzerlijcke Majesteyt niet en was, die van Hollandt te benemen de kennisse van alle saecken, beroerende *Crimen læse Majestatis*, *divinæ & humanæ*; maer soo wanneer het selve sijne Majesteyt soude believen, ende dat'er geen goede toesicht en ware, noch Justitie gedaen en werde, volgende de Placaten van sijne Majesteyt, als onlanghs by eenige Wethouders * gebeurt was, en soude hier van ons mede in de Finantie expeditie doen hebben.

* Bl. 11.

Den Tollenaer van Utrecht te gelasten de Ingesetenen van Holland te

OP het derde poinct, dat den Thollenaer van Utrecht belast soude werden, de Ingezetenen van Hollandt, elcks in den haren, te laten genieten ende gebruycken sulcken vrydom, als sy van ouden tyden gebruyckt hadden; seyde den Præsident, dat den Thol-

le-

lenaer van Utrecht, op de Missive by de Keyzerlijcke Majesteyt ons gesonden, antwoorde geschreven hadde, daer van hy ons soude doen hebben Copie.

Den 24. Februarii. laten genieten vrydom als van oudts.

EOdem, hebben wy het selve mede verhaelt Mr. Vincent Cornelisz, ende versocht sijn assistentie, die ons belooft heeft alle assistentie ende oock expeditie te doen hebben, seggende van gelijcken dat den voornoemden Thollenaer de voorsz antwoorde geschreven hadde.

Expeditie aen Mr. Vincent versocht.

EOdem, hebbe ick van mijn Heeren den Præsident begeert, dat 'er geen Commissarissen van wegen de Keyzerlijcke Majesteyt na Over-Yssel ghesonden souden werden, sonder de Staten daer van te adverteren; waer op hy seyde, dat het selve niet geschieden en soude sonder wete van de Staten, ende dat hy meynde dat de Koninginne na het vertreck der Keyzerlijcke Majesteyt, selver daer reyssen soude, of by faute van dien aldaer schicken andere notable Gedeputeerden.

Geen Commissarissen van sijne Keyzerl. Maj. te trecken naer Over-Yssel, sonder kennisse van de Staten.

EOdem, is op de Requeste van de Heeren van Asperen ende Heuckelom, daer by sy versochten exemptie, om niet te contribueren in den Impost: Voor Appoinctement gestelt.

Requesten van die van Asperen en Heuckelom, om exemptie in het contribueren van den Impost.

De Requesten, mitsgaders Copie van het Privilegie, waer van aldaer mentie gemaeckt werdt, gelevert soude werden in handen van de Staten, omme daer tegens te seggen wes hen goetduncken soude, ende als dan

Den 24, ende 25. Februarii.

vorder gedisponeert te werden sulcks behooren soude, dat evenwel binnen middelertijdt de lichtinge ende executie van den Impost, als opgesteldt zijnde tot noodtsaeckelijcke defensie van de Supplianten aldaer, zijn voortgangh hebben soude.

Den 25. Februarii, 1545.

Nopende de saecke van de Jurisdictie.

HEbbe ick, nopende de saecke van de Jurisdictie een Memorie gemaeckt, volgende de Minute onder my wesende, ende de selve den Præsident gelevert.

Verklaringe van die van Voorne ende Putten, nopende hare portie in den Impost.

EOdem, hebben wy Schoorl, ende Mr. Vincent verklaerdt, hoe dat die van Voorne ende Putten, nopende hare portie in den Impost, met ons te vreeden waren te accorderen, ende tot dien eynde mede ten Hove geschickt hadden hare Gedeputeerden; waer op sy ons voor antwoorde gaven, dat sonder eenige swarigheydt sy mede moesten contribueren, en dat hen dachte goet te wesen, nademael sy willigh waren met henlieden accord aen te gaen.

Gratie van de Steden.

EOdem, by my uyt de Audientie gelost de Commissie voor de ses groote Steden, uyt krachte van de welcke sy in de Beede van vijf en tseventigh duysent guldens soude mogen genieten hare gratie, volgende de Acte daer van zijnde, in dato den achtienden October vijftien hondert twee en veertigh.

* Den

Den 26. Februarii, 1545.

Den 26. ende 27. Februarii. * Bl. 12. Nopende de fake van de Gulde Bulle.

SOllliciterende aen den Præsident, omme, nopende de saecke van de Gulde Bulle, met die van Brabandt te mogen komen in communicatie, heeft my belooft daer van te spreecken met den Cancelier van Brabandt.

Den 27. Februarii, 1545.

Roerende de portie van den Impost voor de tseftigh duysent guldens, van den Lande van Voorne en Putten.

ZYn de Gedeputeerden van de Staten van Hollandt, met de Gedeputeerden van den Lande van Voorne ende Putten, binnen Brussel, roerende hare portie van den Impost, voor de tsestigh duysent guldens, daer inne sy mede gehouden zijn by tusschen-spreecken van Mr. Vincent Corneliisz, ende op het believen van de Staten geaccordeert in de manieren hier na volgende; te weten, dat de voornoemde van den Lande van Voorne in de voorsz somme van tsestigh duysent guldens, ende in het verloop van de Renten van drie duysent seven hondert en vijftigh ponden, voor twee en een half jaer, midtsgaders in de kosten te Dijcksschansche gevallen, die Geestmeer zijn, tot twee duysent guldens, betalen sullen het acht en twintighste-deel, welcke penningen gelevert sullen werden in handen van den Rentmeester van den Lande van Voorne, tot proffijte van de Keyzerl. Majesteyt, de welcke den Ontfanger van den Impost van 't gemeene Landt betalinge strecken sullen.

De

1545. Den 27 Februari. mitsgaders den 4. Maert. Portie van die van Voorne en de Putten.

DE voorsz portie van die van Voorne en Putten, beloopt ter somme van drie duysent vier hondert seventien ponden een schell. drie deniers van xl. grooten.

Antwoorde van den Tollenaer van Utrecht.

EOdem, heeft M. Vincent ons laten sien, het geene wes den Thollenaer van Utrecht voor antwoorde gesonden hadde, ende was in effecte, het geene daer ick Copie af hebbe; als te weten twee Vonnissen, gewesen by de Gesworens, in den Jare veertien hondert vijf en tsestigh, ende seeckere Ordonnantie by de Keyzerlijcke Majesteyt, tot versoeck van die van Amersfoort gemaeckt, in de maent van Mey vijftien hondert vier en veertigh, ende seyde den voorsz Tollenenaer, volgende dien in possessie te wesen, waer tegens wy ter contrarie gesustineert hebben by sekere diverse Certificatien die wy hadden.

Den 4. *Maert*, 1545.

Expeditie op de voorsz drie poincten roerende de versochte kortinge van een en twintig duysent guldens.

HEbben wy gekregen expeditie op de voorsz drie poincten, roerende de versochte kortinge van een en twintigh duysent guldens, continuatie van de voorgaende surcheantie van de twee deelen van de selve somme maeckende veertien duysent guldens, voor den tijdt van vier maenden, ingaende naer dato van de laetste surcheantie, ende dat by Acte onder de handt van de Koninginne; noch een Missive van hare Majesteyt aen den Hove van Hollandt, daer inne henlieden gesonden werdt Copie van onse Instructie; mitsgaders van de staet,

 1545. Den 4. Maert.

ſtaet, hoe veel de portie van de Onwilligen bedraeght, ende by de welcke voorts henlieden belaſt werdt hare Majeſteyt over te ſchryven, wat naerſtigheydt ende diligentie ghedaen is, omme de voorſz Onwillige te executeren, ende hoe, en in wat manieren men daer voorts inne ſoude procederen, ende of van nooden weſen ſoude te hebben de ſtercke handt, omme dat geſien, als dan geordonneert te werden als het behooren ſoude.

* OP het tweede poinct, roerende de Juriſdictie, ſeeckere Miſſive aen den Raede van de Koninginne, by de welcke hare Majeſteyt henlieden ſchrijft, dat in haren Raede geviſiteert zijnde de voorſz Inſtructie, bevinde dat de Appoſtille op het ſelve poinct t'anderen tyde gegeven contrarie de doleantie van de Staten, klaer is, want al is het ſoo, dat de Wethouders van de Steden ende Dorpen kenniſſe nemen van alle Criminele ſaecken, nochtans en betaemt henlieden geenſints kenniſſe noch judicature te hebben van *Crimen læſe Majeſtatis, divinæ ac humanæ*, noch van andere, daer van naer Rechten de ordinaris Rechters niet en behooren kenniſſe te nemen, dan voor alſoo veele als ſyne Majeſteyt henlieden gedogen ende toelaten wilde, ende wanneer ſylieden gepernicieert hebben, ſoo behoort hen die kenniſſe te blyven, ten zy dat omme eenige redenen by U bevonden ware nootſaeckelijck te weſen die ſaecke voor U te beroepen, ende evoceren, het welcke ghy nochtans niet doen en ſult dan om rechtvaerdige ende merckelijcke oorſaecken, en wanneer * Bl. 13. Ut ſupra.

neer

Den 4. Maert.

neer ghy sulcks sult willen doen, soo sult het selve de voorsz Wethouders by U Missiven overschryven, &c.

Ut supra.

OP het derde poinct, roerende den Thollenaer van Utrecht, seeckere Missive van hare Majesteyt aen de Reecken-kamer, by de welcke hare Majesteyt henlieden belast, soo wel den voornoemden Thollenaer, als de Gedeputeerden van de Staten voor hen te ontbieden, ende de selve te hooren in alle het geene sylieden sullen willen seggen, ende daer op informatie te nemen, indien het noot zy, en van alles hare Majesteyt, mitsgaders van haer advis te adverteren, om voorts daer in te ordonneren als het behoren soude.

Nopende de saecke van de Gulde Bulle.

EOdem, heeft den Præsident my geseydt, nopende de saecke van de Gulde Bulle, dat hy hoopte die van Brabandt te brengen *ad terminos Juris communis*, als dat sy souden moeten op hare Ondersaten toelaten de arresten, spruytende *ratiøni loci contracti*, *delicti* & *rei*, maer vorder niet; waer op ick hem voor antwoorde gegeven hebbe, dat die van Hollandt in possessie waren de Ingezetenen van Brabandt, uyt saecke van alderley obligatien, te arresteren, ende dat sy het selve Recht in geender manieren in meeninge waren te buyten te gaen, dat evenwel wy geen vorder last en hadden, dan met die van Brabandt in communicatie te treden, de middelen van accorde over te nemen, ende van alles rapport te doen; waer op den Præsident my weder voor antwoorde gaf, dat, indien hy de Braban-

banders, ten fine als vooren, mochte inducereren, dat hy ons woude vervangen. Den 4. Maert.

Daghvaert, gehouden in den Hage

Den 4. *Maert*, 1545.

Omme te krygen stilsaet, ofte abstinentie van Oorloge met die van Schotlandt.

TEn selven dage zijn Mr. Floris ende ick gecommitteert omme het selve te vervolgen, eerst aen den Stadthouder, ende daer naer aen de Majesteyt van de Koninginne, ten eynde die van Hollandt, van de Negotie en Visscherye niet gefrustreert en souden blyven, soo Mr. Huygh my geschreven heeft, wesende tot Brussel, by sijne Missive, wesende in dato als vooren.

* DEn voorsz vierden Maert, soo zijn Mrs. Huygh vanden Eynde, en Lambrecht Jacobsz, gecommitteert by de Gedeputeerden van de ses groote Steden, soo vanden Eynden my geseydt heeft, omme te vervolgen het Proces, het welcke de selve Staten als Appellanten, voor den Grooten Raede hangende hebben, tegens Hans Kuyper van Vlaerdingen, ende dat Burgemeesters aldaer met hem gevoeght, waer van ick den veertienden Maert Mr. Huyg Acte gegeven hebbe, om te leveren Mr. Aelbrecht Bouwensz Procureur.

* Bl. 14. Het Proces hangende voor den Grooten Raet tegens Hans Kuyper, te vervolgen.

Den

Den 7. Maert.

Den 7. Maert 1545.

Roerende de saecken van de Jurisdictie.

BY Milde, Hoogelande, ende my gevisiteert zijnde de voorschreve Missive van de Koninginne, aen den Raedt van Hollandt, roerende de Jurisdictie, heeft ons gedacht de selve passabel te wesen, indien dese clausule, ende andere saecken, daer van naer Rechten de ordinaris Rechters geen kennisse en behoort te nemen, geroyeert geweest waren; ende tot dien eynde hebben wy versocht aen den Præsident, dat hem soude gelieven de selve clausule te royeren, seggende die te wesen duyster ende obscuyr, sulcks als die oock was in de voorgaende Appostille; ende dat uyt krachte van die clausule, het Hof van Hollandt lichtelijck de kennisse van alle saecken naer hen souden nemen; waer op den Præsident seyde, dat de voorsz clausule generael in de voorsz Missive gesteldt was, omme saecken van seditie ende valsche minute, daer van de Keyzerlijcke Majesteyt de kennisse mede competeerde, de welcke de Keyzerlijcke Majesteyt soude remuteren, indien de selve clausule in de voorsz Missive niet gestelt en ware *cum exceptio ferunt regulam;* maer indien in andere particuliere saecken Crimineel, die van den Raede, tegens de possessie van die van Hollandt, de kennisse wilde usurperen, daer van klachtigh komende, soude ons behoorlijcke provisie verleenen.

Besoigne met die van Voorn en Putten.

EOdem, hebbe ick aen den Heere van Assendelft geschreven, onse voorschreve besoigne met die van Voorn ende Putten, de

voorsz

voorsz Appoinctementen op de Requesten van de Heeren van Asperen ende Heuckelom; de voorschreve expeditie op de drie poincten, ende ons wedervaren, nopende de saecke van de Gulde Bulle, breder blyckende by de Minute onder my wesende.

Den 9, ende 11. Maert.

Den 9. Maert 1545.

HEbben Milde en Hoogelande verworven van de Keyzerlijcke Majesteyt Commissie, op Suys ende Jacob de Jonge, ten versoecke van de vijf groote Steden van Hollandt, omme hen te informeren op de gestaltenisse van die van Delft, ten eynde sy niet volstaen en souden, midts in den Ommeslagh contribuerende, naer advenant van drie duysent Schilden, breeder blijckende by de Copie van de selfde Commissie onder my wesende.

Commissarissen omme hen te informeren op de gestaltenisse van die van Delft.

Den 11. Maert 1545.

HEbbe ick ontfangen van de Clercquen van den Præsident Schoorl sekere Memorie, omme ten tyde als de naeste Ommeslagh ghemaeckt sal werden, te vermanen, dat sylieden voor hare diensten in 's Landts affairen mede wat toegevoeght begeerden te hebben.

Versochte gratuiteyt van de Clercquen van den Præsident.

* EOdem, hebbe ick van Mr. Huyge ontfangen de voorschreve Missive, daer inne hy my schrijft, door onthiet van de Staten, ende den Heere van Assendelft, dat ick tot Brussel soude blyven, ende verwachten Hoo-

* Bl. 15. Te vervolgen de stilstaet met de Schotten.

1545. Den 11, ende 15. Maert.

gaerden, om als Gecommitteerden te vervolgen de voorsz stilsaet met de Schotten.

Antwoort in te brengen op het accord van de Gulde Bulle.

EOdem, heeft den Præsident Schoorl ons geseydt, dat die van Brabandt naer lange communicatie met hem gehouden, hem expresselijck verklaert hadde geen last te hebben, omme, mits die van Hollandt ende Mechelen, tot accord te verstaen, mits welcken den Præsident op onse Requeste voor Appoinctement gestelt heeft; zy dese Requeste ghelevert in handen van de Staten van Brabandt, omme te seggen dat hen goetduncken sal, en te antwoorden binnen veerthien dagen naestkomende, breeder blyckende by de Copie van dien.

Den 15. *Maert*, 1545.

Te solliciteren eenigh bequaem middel van stilsaet met de Schotten.

HEbbe ick ter presentie van Hoogaerden, ende den Pensionaris van Schiedam, Schoorl, verhaelt, hoe dat in de Daghvaert, gehouden den vierden Maert in den Hage, geresolveert was, dat men aen de Keyzerlijcke Majesteyt soude solliciteren eenigh bequaem middel van stilsaet met de Schotten, alsoo den tijdt van te Dogge ten Haringh, ende in Noorwegen te varen, hier was; op welcke Visscherye ende Negotie het Landt van Hollandt gunstelijcken gefundeert was, ende want sy sulcke en gelijcke saecken het Landt van Hollandt niet gewoon en was yet te doen, sonder advis van den Stadthouder, den voornoemden Hoogaerden ende ick gedeputeert waren, omme ons te vinden by den selven Stadthouder, ende dat wy daeromme in meenin-

1545. Den 15, ende 17. Maert.

ſtinge waren naer Brugge by hem te reyſen, ten ware hy ons een bequaem middel wiſte te ſeggen, waer door wy tot het ſelfde ſtilſaet ſoude mogen komen; waer op den voornoemden Schoorl ons tot antwoorde gegeven heeft, dat den Stadthouder, weſende te Brugge, ons niet en ſoude mogen helpen, dat wy evenwel by hem trecken ſouden, omme te hooren ſijn opinie, ende als dan weder te Hove te komen; ende naer by Mr. Floris hem geſeydt werde, dat hy van eenige van Middelburg verſtaen hadde, dat tuſſchen de Keyzerlijcke Majeſteyt ende de Schotten geaccordeert ſoude weſen, ſeyde dat het ſelve ſulcks niet en was.

Den 17. Maert, 1545.

Vertooninge den Stadthouder gedaen de nootſaeckelijcheydt van den ſtilſaet met de Schotten.

HEbbe ick ter preſentie van Hoogaerden, ende den voornoemden Penſionaris, binnen Brugge mijn Heere den Stadthouder verthoont nootſaeckelijck te weſen, te hebben ſtilſaet ofte abſtinentie van Oorloge met die van Schotlandt, ofte dat by gebreecke van dien, die van Hollandt gefruſtreert ſoude weſen van de Viſſcherye ende Negotie, daer ſylieden gantſch op gefondeert zijn, verſoeckende daeromme ſijne aſſiſtentie; waer op den voornoemden Stadthouder wel nemende, dat wy by hem gekomen waren, ons tot antwoorde gegeven was, dat hem leet was, dat, overmits ſyne Sieckte, ons geen meerder aſſiſtentie doen en mochte, ſeggende dat wy de meeſte ſwarigheydt hebben ſouden met de Engelſche, alſoo die van Schotlandt anders niet en ſochten dan Alliantie met de Keyzerlijcke Maje-

Den 17. ende 26. Maert.

steyt, gaf evenwel ons mede Brieven van recommandatie aen de Kon:, en aen den Præsident Schoorl.

* Bl. 16. Restitutie van de Schepen, Gevangens, ende Goederen by die van Schotlandt genomen.

* WElcke Brieven weder tot Brussel gekomen zijnde, naer dat ick den twintighsten Maert Schoorl gelevert hadde, mitsgaders seeckere Memorie, omme mede te mogen komen tot restitutie van onse Gevangens, Schepen, ende Goederen by die van Schotlandt genomen; soo hebben den Præsident ende Schepperius ons tot antwoorde gegeven, dat sy op alles met de Ambassadeuren van Engelandt ende Schotlandt in communicatie souden treden, ende meenden in drie ofte vier dagen ons absolute antwoorde te geven, ende te besoigneren tot onsen voordeele, hier naer tot diversche stonden aen den Præsident versocht hebbende om expeditie, heeft geseydt, dat sy dagelijcks in onse saecke besoigneerden, en dat wy wat moesten vertoeven.

Den 26. Maert, 1545.

Antwoort by die van Brabant te doen, raeckende de Gulde Bulle.

ALsoo den tijdt ommegekomen was, binnen den welcken die van Brabandt hare antwoorde behoorden te leveren, ende de selve niet en hadden gelevert; soo hebbe ick begeert dat sy van antwoort versteecken soude wesen, ende wy toegelaten ons intendit over te leggen, waer op Schoorl my tot antwoordt gaf, dat ick noch drie dagen soude vertoeven; ende naer den dertighsten Maert seyde my, dat sy by Requeste van de Keyzerlijcke Majesteyt noch uytstel ghekregen hadden van acht dagen.

Den

Den 1. April.

Den eersten April, 1545.

HEeft den Præsident my, ende den Pensionaris van Schiedam geseyt, dat sy soo verre met den Ambassadeur van Schotlandt gebesoigneert hadden, dat wy veyligh souden mogen negotieren ende visschen, dan en hadde den voornoemden Ambassadeur geen expresse last van het geene wes by henlieden gesloten was te accepteren, maer soude op staende voet een Boode naer Schotlandt afvaerdigen, ende en twyffelde niet of het selve en soude by de Schotten geadvoyeert werden, maer belaste ons den Præsident het selve secreet te houden, ten eynde by de Engelsche dat niet ge-empecheert en soude werden, ende de Visschers en Zeevaerders alleen te seggen, dat men hoopte alle dingen wel gaen souden.

Besoigne met den Ambassadeur van Schotlandt om veyligh te mogen negotieren ende visschen.

MAer den Præsident my apart geroepen hebbende, heeft my verklaert, dat de Keyzerlijcke Majesteyt met de Schotten geaccordeert was, dat sy onderlinge tegens den anderen visschen souden, ende zeylen by sauf-conduiten, ende dat die van Schotlandt souden obedieren onse sauf-conduiten, ende wy de hare, maer belaste my het selve niemandt te seggen, alsoo het selve geschiet was buyten wille, weten, ende consent van den Ambassadeur van Engelandt, ende dat, ten eynde het selve tot hare kennisse komende, by henlieden niet belet en soude werden, ende seyde dat wy naer huys souden varen, ende passen terstont naer beloocken Paesschen tot Antwerpen te wesen, ende aldaer antwoorde te vereysschen.

Accord. met die van Schotlandt aengegaen.

Den 4. April, 1545.

Rapport van den Advocaet aen den Heere van Assendelft.

TE huys gekomen zynde, hebbe ick den Heere van Assendelft van onse voorsz besoigne goet rapport gedaen.

* Bl. 17.

* Daghvaert, gehouden in den Hage op

Den 9. April 1545.

P R Æ S E N T E N.

Uyt de Edelen.
De Heeren *van Lockhorst*,
ende
Van Egmondt.
Ende van de Steden.
Maerten Schrevelsz.
Jacob Oom,
ende
Bartholomei.
Van Dordrecht.
Mr. *Lambrecht*, Pensionaris.
Van Haerlem.
Vranck Pietersz, Burgemeester,
ende
Mr. *Jacob van den Eynde*, Pensionaris.
Van Delft.
Claes Adriaensz, Burgemeester,
ende
Mr. *Jacob de Milde*, Pensionaris.
Van Leyden.
Hoegaerden, Pensionaris.
Van Amsterdam.
Huyg Gerritsz, Burgemeester,
ende
Mr. *Cornelis van Hooglande*, Pensionaris.
Van der Gouda.
Omme te hooren het rapport van alle de voorsz besoignes.

Rapport van de besoignes van

TEn selven dage naer by my rapport gedaen is geweest, nopende onse besoignes op de drie poincten, ons by Instructie me-

Den 9. April. verscheyde pointen, nopende het accord by ons gemaeckt met die van Voorne ende Putten.

mede gegeven, nopende het accord by ons gemaeckt met die van Voorne ende Putten; nopende de Appoinctementen, gegeven op de Requesten van de Heeren van Asperen ende Heuckelom; nopende de saecke van die van Brabant, roerende de Gulde Bulle; nopende de saecke tegens die van Schotlandt, omme stilsaet met hem te gekrygen: Soo is, nopende het poinct van de Jurisdictie, overmits de Edelen sustineerden niet sterck genoegh te wesen, omme te opineren by de andere Gedeputeerden van de ses groote Steden, concordater geresolveert by maniere van communicatie, dat men de Missive dies-aengaende by de Majesteyt van de Koninginne, gesonden aen den Hove van Hollandt, de selve niet en soude presenteren, maer alsoo houden, overmits de clausule aldaer geinsereert, nochtans en betaemt henlieden geen kennisse noch judicature te hebben van *Crimen læse Majestatis, divinæ aut humanæ*, noch van anderen, daer van naer Rechten de ordinaris Rechters niet en behooren kennisse te nemen, den Lande van Hollandt geheel præjudiciabel is in hare Jurisdictie, ende dat presenterende de voorschreve Missive, soude schynen het innehouden van die by de Staten geadvoyeert te werden; maer in gevalle by den Raede van Hollandt, het Landt in hare Jurisdictie eenigh empechement gebeurde, dat men het selve met Justitie soude wederstaen, ende dat men voorts *tempore & loco congruis*, Staetsgewijs aen die van den Raede souden versoecken te willen superséderen, de Steden, Vlecken, ende Dorpen van Hollandt te benemen hare Jurisdic-

1545.
Den 9,
April,

tie, immers dat sy souden willen de selve helpen voorstaen, sulcks als by den Raede van Brabandt, de Jurisdictie van de Steden ende Vlecken aldaer voorgestaen werdt, alsoo daerom te Hove solliciterende, geen proffijt gedaen en soude werden.

Accord met die van Voorne ende Putten,

EOdem, is het voorsz accord by de Gedeputeerden van de Staten binnen Brussel, met de Gedeputeerden van Voorne en Putten gemaeckt, by de voornoemde Staten geaccepteert ende geadvoyeert, ende my belast * henlieden dat te schryven, ende dat sy voorts de beloofde penningen met den eersten op souden brengen, daer van ick oock Vranck vander Hoeve, als Rentmeester, gelevert hebbe Acte van den selven dato.

* Bl. 18.

Vrydom van Thollen in het Nedersticht,

EOdem, hebbe ick ter presentie van de Gedeputeerden van Leyden, Amsterdam, ende der Gouda, volgende de voorschreve Missive van de Koninginne, aen de Reecken-kamer geweest by mijn Heeren van de Reeckeninge, ende hebbe aldaer in het lange verhaelt het Recht van den vrydom in den Thol, het welck die van Hollandt hebben in den Lande van 't Nedersticht; waer tegens, naer dat den Thollenaer van Utrecht mede present wesende, ter contrarie gesustineert hadde, verthoonende aldaer de voorsz twee Vonnissen ende Ordonnantien; soo is eyndelijck ten versoecke van de Gedeputeerden van de Staten, by die van de Reeckeninge parthyen dagh gegeven van een maendt, om sijn Recht by Certificatie ofte andersints te verifieren.

Eo-

Eodem, hebben de Staten van Hollandt op het verſoeck van die van Delft, begeerende haerlieder adjunctie met een Vrouws-perſoon, Ingezetene van Hollandt, die betrocken was voor den Grooten Raede *extra Provinciam*, omme afghedaen te hebben ſeeckere Geeſtelijcke proceduyren by haer binnen 's Landts geinſtitueert; gereſolveert, dat het Mandament van de ſelve Vrouwe ge-exhibeert ſoude werden, omme het narré van dien te ſien, ende als dan geordonneert te werden als het behooren ſoude. Den. 9. April. Van de ſaecke de non evocando.

Eoden, hebben de Staten van Hollandt, ten verſoecke van der Gouda, gereſolveert, dat ſy het Proces van Appel, roerende eenen Cornelis Andrieſz, aldaer gevangen, tegens den Hove van Hollandt ſullen mogen vervolgen op haren naem tot koſten van den Lande, daer van ick henlieden een Acte gelevert hebbe. Proces van Appel, roerende eenen Cornelis Dirckſz vander Gouda.

Eodem, is op het rapport van Bartholomei ende de Milde gedaen, roerende het Proces van de Staten van Hollandt tegens Bekeſteyn, die *merita cauſe* in het lange verhaeldt hebben, naer voorgaende communicatie, of men van de ſaecke Sententie ſoude verwachten, ofte de ſelve keeren tot het ſeggen van goede Mannen; is gereſolveert, dat men om Sententie vervolgen ſoude, ten ware hy hem te ſeer redelijk wilde voegen. Roerende het Proces van de Staten van Hollandt tegens Bekeſteyn.

Ende zijn henlieden ter cauſe van het viſiteren van het ſelve Proces, toegevoeght vijf dagh-gelden, tot twee en dertigh ſtuyvers des daeghs, Ordonnantie op Bartholomei ende de Milde.

Den 9. April.

daeghs, waer van my belaſt is te maken Ordonnantie, ſulks ick gedaen hebbe.

Ordonnantie op den Advocaet, Hoogaerden ende Hoogelande.

Eodem, is Hoogaerden, Hoogelande, ende my voor onſe Vacatien, die wy met Poelgeeſt, in October vijfthien hondert vier en veertigh, tot Bruſſel gedaen hebben, omme te vervolgen ſeeckere vijf poincten, vier en tſeſtigh dagh-gelden, ende Hoogaerden vier en tſeſtigh; te weten, voor Hoogaerden en Hoogelande, tot twee en dertigh ſtuyvers des daeghs, ende voor my tot ſes en dertig ſtuyvers, en my belaſt henlieden te maken Ordonnantie, ſulcks ick gedaen hebbe.

Ordonnantie op Milde, Hoogelande, en den Advocaet.

Eodem, is Milde, Hoogelande, en my voor onſe Vatatien, die wy gedaen hebben in Februarii vijftien hondert vier en vertigh, Stilo Curiæ in het vervolgen van ſeeckere drie poincten, ende de ſaecke roerende de Gulde Bulle, tegens die van Brabandt, toegevoeght veertigh dagen, ten pryſe als vooren.

* Bl. 19. Ordonnantie op den Advocaet en Hoogaerden.

* EOdem, is Hoogelande, ende my voor onſe Vacatien, gedaen in Maert vijfthien hondert vier en veertigh, Stilo Curiæ, omme te ſolliciteren ſtilſaet en abſtinentie van Oorloge met de Schotten, alſoo wy ter dier cauſe mede te Brugge geweeſt hebben by den Stadthouder, en van Wagen-huyr te koſte gehadt hebben binnen vier dagen, 22 guldens toegevoeht, oock veertigh dagen, ten pryſe als vooren.

Eo-

Den 9, en de 10. April. Ordonnantie voor Mr. Huygh vanden Eynden.

EOdem, is Mr. Huygh van den Eynden toegevoeght vier dagh-gelden, tot twee en dertigh ſtuyvers des daeghs, van dat hy in het beginſel van Maert vijfthien hondert vier en veertigh, door onthiet van de Staten is gereyſt naer den Brielle, Rotterdam ende Schiedam, omme hen te adverteren, dat ſy hen als noch niet en ſouden in Zee geven, ende om te vernemen of ſy geen middelen wiſten omme tot ſtilſaet te komen met de Schotten.

Den 10. *April*, 1545.

Particuliere Ontfangers te beſchryven van den Impoſt van Bier ende Wijn, &c.

IS gereſolveert, dat men by den Hove ſoude doen beſchryven alle de particuliere Ontfangers van den Impoſt van Bier ende Wijn, ende van de twee ſtuyvers ende een oort, ende de Collecteurs van de kleyne Steden, omme alhier in den Hage te weſen den een en twintighſten van deſe Maent, om des anderen daegs hare reeckeningen te doen voor den geenen, die by de Staten daer toe gecommitteert zijn.

Verſcheyde Steden te gelaſten, tot innige van den ſelven Impoſt.

Eodem is van gelijcken gereſolveert, by Miſſiven die van Aſperen, Heuckelom, ende Leerdam te beveelen, dat ſy met alder diligentie doen innen den Impoſt van Bier en Wijn, en van twee ſtuyv. en een oort op de Margen, of dat by gebreke van dien, men tegens henlieden ſal procederen by rigoureuſe executie.

De particuliere Ont-

Eodem is mede ghereſolveert, by Miſſive van den Hove te belaſten de particuliere Ontfan-

Den 10. April.

fangers, van den thienden penningh op het inkomen van de Margentalen, dat sy van stonden aen haren Staet van haren ontfangh, mitsgaders de penningen volgende dien ontfangen, oversenden in handen van Mr. Cornelis Suys, ofte by gebreecke van dien, ende indien namaels bevonden werde, dat sy meer penningen ontfangen hebben dan volgens de Staet, dat de Kon: verstaet, het frait en finantie van de selve penningen aen hen te verhalen.

fangers van den tienden penningh op het inkomen van de Margentalen te gelasten, haren staet van haren ontfangh over te senden.

Eodem zijn gecommitteert, om 's Landts Privilegien te visiteren vanden Eynde, Milde, ende den Advocaet.

Te visiteren de Privilegien van het Landt.

Eodem, is op de Ordonnantie van den Ontfanger Generael, versoeckende van den Ontfanger van den Impost rembourssement van de penningen, by hem verschoten voor de Deurwaerders, dat hy sijn declaratie mede overgegeven, by de Gecommitteerden tot hooringe van de Ontfangers particulier van den Impost, gevisiteert sal werden, om als dan gedisponeert te werden als 't behoren sal.

Ordonnantie op den Ontfanger Generael, om rembourssement van penningen.

Eodem, is op de Requeste en Ordonnantie van Dirck ende Jan, Booden van het Landt, my belast ter cause van hare Vacatien aldaer gestelt, elcks te passeren drie stuyv. 's daeghs, te weten Dirck sestien, ende Jan veertien dagen.

Requeste ende Ordonnantie op Dirck en Jan, Booden van het Landt.

* Bl. 20. Onwilligen die exemp-

* EOdem, is my belast te seggen mijn Heeren van den Raede, dat haer gelieven

zy

zy te expedieren haer advis, volgende de Missive van de Koninginne aen hen geschreven, roerende hoe men sal procederen tegens de Onwilligen, en exemptie pretenderende, om niet te betalen hare portie in den Impost. Den 10, 11 ende 13. April. tie pretenderen.

EOdem heb ick Bartholomei, Hoogaerden en Hoogelande, elcks gelevert hare voorsz Ordonnantie, ende den voorsz Hoogelande oock Copie authentijcq van 't Privilegie van Koningh Philips. Ordonnantie op Bartholomei, Hoogaerden, en Hoogelande.

EOdem zijn gecommitteert, omme de Reeckeningen van de particuliere Ontfangers ende Collecteurs te hooren, den Heere van Alckemade, Mr. Cornelis Suys, Heyman Adriaensz, Vranck Bartholomeeusz, de Milde, ende is den Advocaet belast den Griffier te seggen, den selven te doen beschryven, hier te wesen den voorsz 21. April, om op des anderen daeghs te besoigneren. Commissarissen tot hooringe van de Reeckeningen van de particuliere Ontfangers en Collecteurs.

Den 11. *April*, 1545.

HEbbe ick gelevert Pieter Moons de Commissie geverifieert, uyt kragte van de welcke de voorsz ses groote Steden sullen genieten hare gratie, in de Beede van 75000 guldens. Gratie van de ses groote Steden.

Den 13. *April*, 1545.

HEbbe ick in de Raedt-kamer, aen mijn Heeren versocht, dat haer believen soude haer voorschreve advis, roerende, hoe men te- Te procederen tegens d'Onwilligen

Den 13. April. omme den Impost te betalen.

tegens de Onwilligen, den Impost te betalen, procederen soude, te senden aen de Majesteyt van de Koninginne; waer op sy my tot antwoorde ghegeven hebben, dat sy het selve met den eersten soude doen; ende hebben sulcks den Substituyt van den Griffier belast, de voorsz Missive met de Stucken te halen.

Ordonnantie op Claes Claesz van Ockenbergen.

Eodem, heb ick Claes Claesz van Ockenbergen, door onthiet van de Milde, gelevert sijn voorsz Ordonnantie, ende oock Copie authentijcq van het Privilegie van Koningh Philips, mitsgaders een Ordonnantie van vier dagh-gelden, sprekende op twee Gedeputeerden van Delft, ende oock van Leyden, elcks een dagh-gelt.

Ordonnantien voor Dirk Woutersz ende Jan van Riel.

Eodem, Dirck Woutersz en Jan van Riel, Booden, gelevert hare voorsz Ordonnantien.

Te schryven aen die van Yssel-steyn.

Eodem, by advis van Bartholomei, den Griffier belast te schryven aen die van Ysselsteyn, gelijcke Brieven als boven by my hem belast is te schryven aen die van Asperen, Leerdam en Heuckelom.

Accord met die van Voorne ende Putten aengegaen.

Eodem, heb ick het voorschreve accord binnen Brussel gemaeckt, tusschen de Gedeputeerden van Hollandt, ende de Gedetuteerden van Voorne ende Putten, by geschrifte gesteldt zynde, Vranck vander Hoeve onderteeckent gelevert, ten eynde hy die van Voorne en Putten soude doen sommeren, omme te betalen de penningen in handen van den Ontfan-

fanger Generael van de Beede, volgens den selven accorde, waer van ick oock Copie onder my gehouden hebbe.

Den 13, 14 ende 17. April.

Eodem, hebbe ick Mr. Huygh vanden Eynde, sijn voorsz Ordonnantie gelevert.

Ordonnantie voor Huyg van den Eynde.

* Den 14. April, 1545.

* Bl. 21

BEn ick met Hoogaerden gereyst naer Mechelen, om te solliciteren vorder de saecke van stilsaet met de Schotten, en de saecke tegens die van Brabandt, roerende, de Gulde Bulle.

Reyse naer het Hof.

Den 17. April, 1545.

NAer ick tot Mechelen Schoorl gevraeght hadde, of er noch geen antwoorde gekomen en was uyt Schotlandt, roerende de saecke van stilsaet met henlieden, ende daer van te vooren met den Ambassadeur van Schotlandt gebesoigneert was, heeft my geseydt als noch geen antwoort ontfangen te hebben, ende dat die geene, die derwaerts gesonden was, eerst van Vlissingen gezeylt was des Woensdaeghs naer Paesschen; maer alsoo hy goede Wind gehadt hadde, gaens en komens, hoopte binnen een dagh of twee antwoorde te hebben.

Roerende den stilsaet met de Schotten.

EOdem, naer ick hem gevraeght hadde, of die van Brabandt noch geen antwoorde gelevert en hadden op onse Requeste, seyde neen, maer dat hem belast was by de Keyzer-

Aengaende de Gulde Bulle.

lijc-

1545. Den 17, en de 27. April, mitsgaders den 4. Mey.

lijcke Majesteyt, nopende dese saecke, seecker Appoinctement te geven, het welck hy doen soude naer den vijf en twintighsten der selver Maendt, binnen welcken tijdt die van Brabandt noch wat te verklaren hadden, en dat ick soo lange noch soude moeten vertoeven.

Die van Mechelen.

EOdem, hebben de Pensionarissen van Mechelen my geseydt, dat naer by henlieden dese saecke de Keyzerlijcke Majesteyt gerecommandeert was, sijne Majesteyt henlieden tot antwoorde gegeven hadde, dat hy de selve soude doen expedieren, en sulcks daer inne disponeren, dat sy redenen souden hebben te vreden te zijn.

Den 27. *April*, 1545.

Roerende de voorsz sake van de Gulde Bulle.

NAer ick aen Schoorl tot diversche stonden vermaen ghedaen hadde, roerende de voorschreve saecke van de Gulde Bulle, heeft mijn eyndelijck binnen Antwerpen geseydt, dat ick soude moeten volgen de Majesteyt van de Koninginne tot Brussel, aldaer die van Brabandt vergadert waren, ende daer wesende, soude ons het voorsz Appoinctement by geschrifte stellen, omme het selve die van Brabandt te doen insinueren, en als dan voorts geprocedeert te werden als het behooren soude.

Den 4. *Mey*, 1545.

Appoinctement van Schoorl te hebben.

TOt Brussel aen Schoorl ten selven fine, sollicitatie gedaen hebbende, seyde, dat hy

1545. Den 4, 6 10 ende 11. Mey.

hy ons het felve Appoinctement binnen twee dagen foude doen hebben, binnen welcken tijdt die van Brabant fouden vergaderen.

Den 6 Mey 1545.

HOewel die in Schotlandt gefonden was, wederomme gekomen was, waer van ick in het fecreet geadverteert was, foo heeft Schoorl de refolutie van dien ons eerft gefeydt den thienden; te weten, dat 'er foo veel Sauf-conduit-Brieven ons mede gegeven foude werden als men * behoeven foude, waer van men elck Meefter van den Schepe een geven foude, de welcke de Schotten foude obedieren, maer dat ons Volck van gelijcken fouden obedieren de Sauf-conduiten van Schotlandt, die by henlieden hare Schippers gelevert fouden werden.

Refolutie beroerende Schotlandt.

* Bl. 22.

Den 10 Mey 1545.

SEyde, nopende de faecke van de Gulde Bulle, dat hy des anderen daegs op de Requefte, by die van Brabandt de Keyzerlijcke Majefteyt overgegeven, foude ftellen, het Appoinctement, het welck fijne Majefteyt voor fijn vertreck hem belaft hadde daer op te ftellen.

Nopende de fake van de Gulde Bulle

Den 11 Mey 1545.

ENde des anderen daeghs verfoeckende het felve Appoinctement, feyde, dat hy het felve noch niet geven en mochte, alfoo hy eerft een Inftructie moefte maecken, ende dat

Appoinctement van Schoorl te hebben.

1545. Den 11, ende 14. Mey.

den Hertogh van Aerſchot tot de ſelve ſaecke mede gecommitteert was, die daer van geſproocken moeſte zijn, ende van hem vereyſſchen, of ick ſoude moeten reyſen ende volgen naer Leuven, ſeyde neen; maer dat genoegh was, dat den Penſionaris van Mechelen met my ſolliciterende, het ſelve ſoude vervolgen, die oock de laſt aengenomen heeft ſulcks te doen, ende my van alles te adverteren.

Den 14 *Mey* 1545.

Paſpoorten, of Saufconduit-Brieven te hebben.

TE huys gekomen zynde, heb ick Jan mijn Boode met een Miſſive tot Remunden geſonden, aen den Secretaris d'Eſtat, om te hebben 220 Paſpoorten, ofte Saufconduit-Brieven, by de Majeſteyt van de Kon: onderteeckent.

Dagh.

1545. Den 20, ende 21. Mey. * Bl. 23.

* Daghvaert, gehouden in den Hage op

Den 20 ende 21 Mey 1545.

P R Æ S E N T E N.

Uyt de Edelen.
De Heeren *Van Alckemade.*
Van Lockhorst.
Van Wijngaerden.
Van Duvenvoorden,
ende
Van Noortwijck.

Van de Steden.
Willem Bouwensz.
Huygh Coel.
Heyman Adriaensz,
ende
Bartholomei.
Van Dordrecht.
Gerrit Steffensz, Burgemeester,
ende
Mr. *Lambrecht.*
Van Haerlem.
Vranck Bartholomeeusz,
ende
Mr. *Huygh.*
Van Delft.
Claes Adriaensz, Burgemeester,
ende
Mr. *Jacob de Milde*,
Van Leyden.
Joost Buyck.
Van Amsterdam.
Witte vander Hoeven, Burgemeester,
ende
Mr. *Cornelis van Hooigaerden.*
Van der Gouda.

Omme te hooren het rapport van de Gecommitteerden ter Auditie van de particuliere Ontfangers van den Impost, ende van de drie blancken op de Marge, ende van de Collecteurs in de kleyne Steden.

Rapport van het visiteren der Reecke-

OP den voorsz twintighsten Mey, Mr. Cornelis Suys doende rapport, heeft verklaert, alle de Reeckeningen van de particulie-

Den 20, ende 21. Mey.

nîngen van de particuliere Ontfangers en Collecteurs.

liere Ontfangers ende Collecteurs gevisiteert zynde, bevonden te wesen redelijck wel haer devoir gedaen te hebben, behalven de particuliere Ontfangers van Haerlem, ende van het Quartier van Arckel, ende dat by den Hove diversche Missiven geschreven waren, omme de ongeregeltheydt aen den geenen daer gebreck bevonden was; dat oock het suyver inkomen van den Impost op alle Goederen, zedert den drie en twintighsten Maert, tot den twaelfden April vijftien hondert drie en veertigh, Stilo Curiæ, ende voorts van de Wynen en Bieren, alleen tot den laetsten Maert vijftien hondert vier en veertigh, Stilo Curiæ, ende voorts van de Wynen en Bieren alleen, mitsgaders van de twee stuyv. en een oort op de Margentalen, bedraegt ter somme van ses en tnegentigh duysent ses hondert sestien ponden dertien schell. drie deniers van xl. grooten 't pont, behalven de Onwilligen.

Swarigheden bevonden in de voorsz Reeckeningen.

Hier naer heeft den voornoemden Suys verhaelt, seeckere swarigheden bevonden te zijn in het visiteren van de voorsz Reeckeningen; als in den eersten, of die van Wyperdijck, leggende buyten Heusden, ende met die van Heusden Accijs betalende, maer Prochynen, ende sorterende in de Ambachts-Heerlijckheydt van Heusden, onder den Heere van Sevenbergen; van gelijcken, of die van kleyne Bussen, leggende buyten Naerden, ende aldaer te rechte hoorende, ende Accijs betalende, maer elders Prochynen; insgelijcks of die van Made, gelegen buyten den Bugh, en de aldaer prochijn en te rechte sorterende,

me-

mede gehouden sullen wesen den Impost te betalen.

* Waer op by de voornoemde Staten eendrachtelijck geresolveert is, dat, alsoo de voorschreve drie Vlecken, met de Steden daer onder gelegen zijn, Accijs betalen, mede gehouden sullen zijn den Impost te betalen; en de dat sulcks by Missive van den Hove, de Regeerders van de voorschreve Steden bevolen sal werden, hare Collecteurs te belasten van de selve Vlecken den Impost te vereysschen, ende hen daer toe te bedwingen, ofte by gebreecke van dien, dat tegens hen geprocedeert sal werden volgens de Placaten.

* Bl. 24. Steden en Vlecken mede in den Impost te betalen.

EOdem, alsoo door rapport van den voornoemden Suys gebleecken is, dat den Collecteur van den Impost binnen Woerden, hem qualijcken gedragen hadde in het ontfangen van dien; soo is geresolveert, dat by den Hove aen den Casteleyn, Schout, Burgemeesters, ende Regeerders van Woerden, mitsgaders aen alle Regeerders van alle de kleyne Steden Missiven gesonden sullen werden, daer by henlieden belast sal werden de Collecteurs sulcken bystant ende assistentie te doen, dat den voorsz Impost ten vollen ontfangen, opgheschreven, ende betaelt werde gelijck in alle groote Steden wel pertinentelijck gedaen werdt, ofte dat by gebreecke van dien de Staten van Hollandt in meeninge zijn, haren intrest ende schade aen henlieden te verhalen; ende alsoo geseydt werde by den Casteleyn en Burgemeesters, jegenwoordigh wesende, dat

Klachten over den Collecteur van den Impost binnen Woerden, sigh qualijck gedragen hadde in het ontfangen van dien.

Den 20. Mey.

haren Collecteur genoegh insolvent was; soo is hem geseydt, ende oock geresolveert in de Missive, die aen die van Woerden geschreven sal werden, te stellen, dat sy van de voorsz Collectatie, voor het geene wes hy schuldigh bleef, ende noch sal mogen werden, cautie sullen nemen, ten minsten van vijf hondert guldens, ofte by gebreecke van dien, een ander Collecteur stellen onder gelijcke cautie; alle welcke Missiven ick den een en twintighsten Mey belast hebbe, den Griffier te doen schryven, hem daer toe leverende Instructie, die my belooft heeft sulcks te doen.

Naer alle het welcke den Casteleyn, ende Burgemeesters van Woerden present wesende, by de Staten belast is hen te reguleren.

Van andere Collecteurs van den Impost binnen Haerlem.

ALsoo ten selven dage uyt het rapport van den selven Suys, de voornoemde Staten gebleecken is, dat den particulieren Ontfanger aldaer hen qualijcken gedragen hadde, in het ontfangen van den Impost; immers dat binnen Haerlem tien Collecteurs geweest waren tot groote kosten van het Landt, daer van de drie insolvent, ende die drie Pachters waren van den Accijns, contrarie de Ordonnantie van de Staten; soo is hare Gedeputeerden mede belast, sulcks daer inne te doen ende te voorsien, dat de Collectatie en de Rekeninge van dien te rechte gedaen werde, of dat men het selve aen henlieden soude verhalen, waer in sylieden belooft hebben te doen remedieren.

Ten

TEn selven dage zijn geordonneert omme te hooren de Reeckeningen van den thienden penningh, op het inkomen van de Margentalen, die te vooren geordonneert waren, omme te hooren de Reeckeninge van de particuliere Ontfangers van den Impost; als Suys, Alckemade, Heyman Adriaensz, Vranck Bartholomeeusz, de Milde, Vranck vander Hoeve en ick.

Den 20. Mey.

Commissarissen op de hooringe van de Reeckeninge van den tienden penning ende 't Margengelt.

EOdem, is by de Staten de Acte van den Hove van Hollandt, daer by Vranck vander Hoeve last gegeven was, omme den Ontfanger Pieter Moons te betalen de rest van vijf en tseventigh duysent guldens, beloopende ter somme van dertien duysent een hondert achtien ponden drie * schellingen vier deniers, die men by den tweeden thienden penningh op het inkomen van de Margentalen soude vinden, om te ontgaen de continuatie van de Finantie geadvoyeert, en my belast het selve op d'Acte te teyckenen, 't welck ick sulcks gedaen hebbe.

Acte op Vranck van der Hoeve, &c.

* Bl. 25.

EOdem, naer by den voornoemden Suys de Staten voorgehouden was, door ordonnantie van de voornoemde Gecommitteerden, of de Ambachten, Landen ende Heerlijckheden, onder de Schiltalen niet begrepen, ende leggen onder die Plaetsen daer men Schiltalen inseert, mede contribueren sullen in den thienden penningh op het inkomen van de Margentalen; soo is eyndelijck geresolveert, dat, alsoo in de Acte van consent staet, dat daer inne contribueren sullen Edelen ende Onede-

Of de Ambachten, Landen, en Heerlijckheden, onder de Schiltalen niet begrepen, contribueren sullen in den tienden pen-

Den 20. Mey. Ordonnantie op het Inkomen van de Margentalen.

delen, Vrye ende Onvrye, welcke woorden wat behoorden te opereren; dat oock de Instructie de Gedeputeerden van de Staten mede gegeven, daer op het consent gevolght is, spreeckt van alle de Vryen, leggende ter plaetse daer men Schiltalen useert, excipierende voorts die van Althena, Ysselsteyn ende andere; dat oock by seeckere Missive van de Keyzerlijcke Majesteyt, aen den Raede van Hollandt geschreven, blijckt, dat Edelen ende Vryen, gelegen als vooren hare portie, niet tegenstaende eenige oppositie, by provisie sullen namptiseren, dat daerom de selve Plaetsen mede sullen contribueren in den voorsz tienden penning.

Te procederen tegens d'Onwilligen in het betalen van den Impost.

EOdem, naer dat by Suys door onthiet van den Rade, aen de Staten versocht is, te weten haer opinie, by wat manieren men soude procederen tegens de Onwilligen te betalen den Impost, ofte by executie, ofte by overhandt; is eendrachtelijck geresolveert, dat de Staten niet en competeert, op de voorsz executie te disponeren, alsoo henlieden by faute van betalinge kortinge geconsenteert is, naer dat die van den Raede de voornoemde Onwilligen by alle manieren behoren te constringeren tot betalinge; ende voorts haer advis, roerende dese saecke, de Kon: over te senden, sulcks als sy het verstaen, volgens de Missive van hare Majesteyt ontfangen.

Versoeck van de Ca-

OP het versoeck van de Cathuyzers buyten den Bergh, de welcke uyt krachte van ha-

hare Fondatie-Brieven, sustineren vry te wesen van de twee stuyvers en een oort op de Marge; is geresolveert dat sy mede sullen moeten betalen.

Den 20, en de 21 Mey. thuyzers buyten den Berg, &c.

EOdem, is my belast te stellen op de Requeste van den Prælaet, van Barent buyten Heusden, die versochte dat men hem soude ongemolesteert laten, om te betalen den Impost, &c. Is my belast *nihil* te stellen, sulcks ick gedaen hebbe.

Het versoeck van den Prælaet van Barent buyten Heusden, afgeslagen.

EOdem, is op de Requeste van den particulieren Ontfanger van West-Vrislandt, die versochte of hy den Procureur Generael soude leveren Copie, soo wel van de eerste, als van het tweede aenvangen van de twee thienden van die van Schagen; is geresolveert, dat men hem niet leveren en sal dan by weten ende consent van de Gecommitteerden van de Koninginne ende Staten, alsoo by de Koninginne belooft is, dat de Quohieren van de twee thienden, ende van den laetsten thiendden penningh, secreet souden blyven, maer dat men wel by advis als vooren, hem soude mogen leveren Copie van de Quohieren van den geenen, die bevonden werden qualijcken aengebracht te hebben, en vorder niet.

Requeste van den particulieren Ontfanger van West-Vrieslandt.

* *Den* 21. *Mey* 1545.

* Bl. 26.

Zijn alle de selve present geweest, behalven
Lockhorst.
Wijngaerden.
Duvenvoorde,
Noortwijck, ende
Gerrit Steffensz.
Ende dat als doen

daer en boven meer present geweest is, *Arent van Hardinck-velt.*

Accord met die van Schotlandt.

DEn een en twintighsten Mey, naer ick rapport ghedaen hadde, hoe dat tusschen de Keyzerlijcke Majesteyt, ende die van Schotlandt geaccordeert was, dat sy onderlinge op Paspoorten ofte Saufconduit-Brieven souden zeylen, visschen ende negotieren, ende dat de Staten onse Paspoorten, ende wy de hare, souden obedieren, sonder eenigh geldt daer vooren te geven, dan alleen den Secretaris d'Estat, voor sijn moeyte voor elcke Paspoort eene Caroli gulde, ofte soo veel als de Staten naer redelijckheyt hem souden toevoegen, ende of de selve Caroli gulde, ofte dat hem toegevoegt soude werden by elck Meester van den Schepen betaelt soude werden, ofte by het ghemeene Landt; soo is eendrachtelijck by de Staten geresolveert, dat, omme de consequentie wille, ende dat oock het eene Schip merckelijck meerder is dan het andere, niet geraden en ware het selve by de Meesters van de Schepen betaelt te werden; maer dat den voornoemden Secretaris een eerlijcken penningh toegevoeght sal werden voor sijn moeyte, tot het seggen van de Staten; den Heere van Assendelft ende den genen die gecommitteert geweest zijn, om de voorsz Saufconduiten te vervolgen.

Roerende de saecke van de Gulde Bulle.

EOdem, heb ick mede rapport gedaen van mijn voorsz besoigne, ende de antwoorde by den Præsident Schoorl my gegeven, roerende de sake van de Gulde Bulle, tegens die van Brabandt.

Eo-

1545
Den 2
Mey.

Van de hooringe van de Reeckeninge van de twee tienden by Suys en Sancto ge-daen.

EOdem, naer ick door onthiet van de Staten aen Suys vereyscht hadde, door wat last en commissie hy met de Sancto gehoordt hadde de Reeckeningen van eenige particuliere Ontfangers van de twee thienden, sonder bywesen van de Gecommitteerden van de Staten, de welcke nochtans gesamentlijck gecommitteert waren, omme de selve Reeckeninge te hooren onder den Eedt die sy doen souden, ende naer die gedaen hadden, om alle het selve secreet te houden; ende dat den voornoemden Suys ende de Sancto by de Staten gecompareert zynde, verklaerdt hadden, het selve gedaen te hebben uyt krachte van seeckere Missive, by de Koninginne aen henlieden geschreven, in dato den seventhienden April vijfthien hondert vijf en veertigh, naer Paesschen, de welcke by de Staten gelesen wierde; soo is eendrachtelijck by de selve Staten geresolveert, dat by de middelen voornoemt een Requeste gemaeckt soude werden, daer by aen de Koninginne versocht soude werden, dat niet tegenstaende de voorschreve Missive den voornoemden Suys, ende de Sancto belast soude werden, niet te procederen tot vorder hooringe van de selve Reeckeningen, dan by het bywesen van de Gecommitteerden van de Staten, ende dat onder den Eedt van het selve secreet te houden, ende dat de selve Requeste by een Boode van den Hove gesonden soude werden aen hare Majesteyt.

Requeste met sekere

WElcke Requeste by my gemaeckt zynde, met seeckere verificatien daer toe dienen,

Den 21. Mey. verificatien nae 't Hof gesonden.

nende, ick gesonden hebbe den twee en twintighsten Mey, door onthiet van den Heere van Assendelft, met Jan Joly, met een Missive aen den Audiencier, om te gekrygen wes voorsz. is.

* Bl. 27. De Reeckeninge van Dirck van Teylingen.

* EOdem, hebben de voornoemden Gecommitteerden gehoort ende gesloten de Reeckeninge van Dirck van Teylingen, particulier Ontfanger van den tienden penningh, op het inkomen van de Margentalen, over het Quartier van West-Vrieslandt, die als doen gereet was, ende is bevonden sijnen ontfangh te bedragen ter somme van vijfthien duysent vijf hondert achtien ponden twee deniers.

Beschryvinge van de Collecteurs.

EOdem, hebben de voornoemde Gecommitteerden geresolveert, dat men de andere particuliere Ontfangers van den selven tienden penning soude doen beschryven den twintighsten Junii alhier in de Herberge te wesen, om op 's anderen daegs hier Reeckeningen te doen, welcke last Vranck vander Hoeve aengenomen heeft.

Commissarissen op de Reeckeninge van de Collecteurs.

EOdem, hebben de voornoemde Gecommitteerden my belast op de naeste Daghvaert te vermanen, wie men committeren sal tot der verificatie van de Reeckeninge van den Impost, ende twee stuyvers en een oort op de Marge gedaen by de particuliere Ontfangers en Collecteurs, voor de Commissarissen voornoemt.

Den

Den 30. Mey, 1545.

Den 30. Mey. mitsgaders 6 Junii. Missive aen den Secretaris d'Estat, om noch tseftig Paspoorten.

HEbbe ick door onthiet van den Heere van Assendelft, aen den Secretaris d'Estat geschreven, omme te hebben noch tseftigh Paspoorten, welcke Missive gesonden is met Stoffel.

Den 6. Junii, 1545.

Reyse naer Deventer by de Koninginne.

GEreyst met Matheeus Jansz van Haerlem, door onthiet van den Heere van Assendelft, by de Koninginne, tot Deventer omme afgedaen te hebben den Impost van acht en twintigh stuyvers, by die van Over-Yssel gestelt op elck last Turf, uyt den Lande voerende.

Impost op den Turf gesteldt by die van Over-Yssel.

GEkomen wesende tot Deventer, naer dat ick, volgens mijn Instructie, mynen Heere den Præsident Schoorl, ende Mr. Vincent verklaerdt hadde, soo by monde, als by Requeste, dat die van Over-Yssel sonder Consent ende Octroy van de Keyzerlijcke Majesteyt, op elck last Turf uytvarende, gestelt hadden den Impost van acht en twintigh stuyvers, boven de voorgaende lasten van veertien stuyvers, versoeckende daeromme den selven Impost afgedaen te hebben: Soo hebbe den voornoemden Præsident, ende Mr. Vincent den derthienden Junii voor antwoorde gegeven, dat den voorsz Impost opgestelt was by ordonnantie van de Majesteyt van de Koninginne, dat den voorsz Impost niet en was generalijck voor het geheel Jaer opgestelt, maer

al-

1545. Den 6, 8 ende 11. Junii. alleenlijck by de voorsz ordonnantie verklaert, dat men geen Turf voor St. Laurens, uyt den Lande aldaer en soude mogen voeren, dan mits betalende den voorsz Impost van acht en twintigh, boven de veertien stuyvers, ofte mits betalende een oude schilt, het welck is de voorsz somme van twee en veertigh stuyvers, ende naer St. Laurens, mits betalende twaelf stuyvers, ende hebben my doen hebben Copie authenthijcq van de selve ordonnantie, die ick mede gebracht hebbe, wesende in dato den seventhienden November vijfthien hondert twee en veertigh, seggende voorts dat het selve alleen geaccordeert was, omme dat die van Over-Yssel eerst van den Turf souden mogen voorsien zijn; ende dat het kleyn intrest voor die van Hollandt was, want, naer St. Laurens, mits betalende de twaelf stuyvers, sy soo veel Turf moesten halen als het haer * beliefde, ende dat wy na de selve ordonnantie ons souden moeten reguleren.

* Bl. 28.

Den 8. Junii, 1545.

Tsestigh Paspoorten den Heere van Assendelft gelevert.

JAn mijn Boode, heeft mijn Heere van Assendelft gebracht en gelevert de voorsz tsestigh Paspoorten, daer Stoffel omme gesonden was.

Den 11. Junii, 1545.

Missive door Jan mijn Boode den Advocaet bin-

HEeft Jan mijn Boode binnen Deventer mijn gebracht een Missive van den Audiencier, mitsgaders een Appoinctement op de voorsz Requeste by my tot Aernem gesonden, in-

inhoudende, dat de Koninginne schrijft aen de Commissarissen Suys ende de Sancto, niet te procederen tot hooringe van de Reeckeninge van de twee thienden; dan in het bywesen van de gecommitteerden Staten, ende onder den Eedt van de selve secreet te houden, seggende voorts de Missive aen den voorsz Suys ende de Sancto geschreven, Mr. Pieter de Sancto gelevert te hebben.

Den 11, 17, 19 ende 21. Junii.

nen Deventer gebracht van den Audiencier, &c.

Den 17. *Junii*, 1545.

TE huys gekomen zijnde, heb ick van mijn voorsz besoigne tot Deventer den Heere van Assendelft rapport gedaen.

Rapport van den Advocaet, aen den Heere van Assendelft.

Den 19. *Junii*, 1545.

HEbbe ick onder mijn handt Acte gelevert van dato den sevenden Februarii by de Staten, omme te hooren de Reeckeninge van Heyman vande Ketel, nopende sijnen ontfangh van ses en tseventigh duysent een hondert negen en tachtigh ponden dertien schellingen ses deniers van veertigh grooten, die by verkoopinge van Renten op de ses groote Steden geaccordeert waren, opgebracht te werden; gecommitteert zijn den Heere van Assendelft, een Gedeputeerden van Delft en Leyden.

Te hooren de Rekeninge van Heyman van de Ketel, nopende sijnen ontfang.

Den 21. *Junii*, 1545.

HEeft Mr. Cornelis Suys my geseydt, dat de hooringe van de Reeckeninge van de particuliere Ontfangers van den thienden penningh,

Uytstellinge van de hooringe van de

Den 21, en de 24. Junii.

Reeckeninge van de Collecteurs van de particuliere Ontfangers van den tienden penning.

ningh, op het inkomen van de Margentalen, die geordonneert was ten selve dage gedaen te werden, uytgestelt is tot dat de particuliere Ontfangers van de twee tienden hare Reeckeninge met alder diligentie de Koninginne belast hadde te hooren; seyde mede, dat de selve Reeckeninge soude wesen controlleur van de Reeckeninge van den thienden penningh op het inkomen van de Margentalen.

Den 24 Junii 1545.

Ut supra.

HEeft Mr. Cornelis Suys my geseydt, dat die tot hooringe van de Reeckeningen van de particuliere Ontfangers van den nieuwen Impost gecommitteert waren, in April laetstleden, my wesende te Hove geordonneert hadden, dat Vranck van der Hoeve den Ontfanger Generael soude rembourseren de penningen by hem verschoten, voor de Vacatien van de Commissarissen, Deurwaerders ende Booden, in de saecken van den voorsz Impost ende tienden penningh op het inkomen van de Margentalen, door onthiet van den Hove van Hollandt, en dat ick daer van soude maken Acte.

Acte aen den Ontfanger Generael Moons gelevert.

Welcke Acte ick oock op den naem van de voornoemden Gecommitteerden, den 25 Junii den Clercq van den Ontfanger Generael, Pieter Moons, gelevert hebbe.

Den

Den 28. Junii, 5 ende 9 Julii.

* Den 28 Junii 1545.

* Bl. 29. Commissie voor Joost van Rijswijck.

GElevert Joost van Rijswijck, Ontfanger particulier van den tienden penningh op het inkomen van de Margentalen, een Commissie ende Executorie, omme de selve penningen te innen.

Den 5 Julii 1545.

Tachtigh Paspoorten aen den Secretaris d'Estat.

HEbbe ick gesonden met mijn Missive, door onthiet van den Heere van Assendelft, Jan mynen Boode tot Leeuwaerden, aen den Secretaris d'Estat, om noch tachtigh Paspoorten te hebben.

Den 9 Julii 1545.

Kiste te doen maken voor het gemeene Landt, omme daer in te bewaren de Rekeningen ende Stucken, &c.

HEbben tot mynen Huyse geweest den Heere van Alckemade, Heyman Adriaensz, ende Huyg vanden Eynden, my belastende, dat ick een Kiste soude doen maecken, omme daer in te leggen de Reeckeninge ende Stucken van de particuliere Ontfangers van de twee thienden, de welcke ick oock ten selve dage van het Hof tot mynen Huyse hebbe doen halen, ende die te doen stellen in het Klooster van den Hage, by de andere Kisten van den Lande, ende de Sleutel daer van onder my te houden.

Beschryvinge van de particuliere Ontfangers om

EOdem, die heeft Suys my geseydt, dat hy den Heere van Alckemade ende Heyman Adriaensz gesloten zijn, dat men de particuliere Ontfangers van de laetste tienden souden be-

Den 9 ende 10 Julii. hare Reeckeninge gereet te maken.

beschryven hare Reeckeninge gereet te maecken tegens uytgaende Oegst, omme die te mogen doen, soo wanneer sy daer toe beschreven sullen werden.

Den 10 *Julii* 1545.

Nota. Van de Reeckeninge gehoort by Assendelft, ende Mr. Jacob de Jonge, &c.

HEbbe ick in het Klooster geweest met den Heere van Assendelft, Mr. Jacob de Jonge, Mr. Huyg vanden Eynden, omme te hooren ende te sluyten de Reeckeninge van Heyman vande Ketel, van sijnen ontfangh van ses en tseventigh duysent een hondert negen en tachtigh ponden derthien schellingen ses deniers van veertigh grooten, die opgebracht zijn by verkoopinge van Renten op het gemeene Landt van Hollandt; ende ten selven dage zijn de voorsz Gecommitteerden, den voornoemden Heyman voor sijn moeyte van den voorsz ontfangh toegevoeght seven hondert vijf en twintigh guldens.

Nota. Of ick van dese Vacatie niet en behoor te hebben mijn daghgelt.

Uyt des gemeene Landts Reeckeninge.

EOdem, hebben de voornoemde Gecommitteerden van Delft, Leyden ende ick, den Heere van Assendelft, ende Mr. Jacob de Jonge, voor dat sylieden de Reeckeninge, en de oock in voorgaende Reeckeningen van een en tseventigh guldens, die oock by verkoopinge van Renten gevonden waren, gehoort ende gesloten hebben, mitsgaders voor hare vacatien en arbeydt by henlieden gedaen, omme te verwilligen in beyde de voorsz verkoopingen, diversche Koopers toegevoeght; te weten,

ten, den voornoemden Heere van Assendelft veertig guldens, ende den voorsz de Jonge twintigh guldens.

Den 10 en de 11 Julii.

Den 11 Julii 1545.

HEbbe ick den Heere van Assendelft verklaert, hoe dat hy met eenige van Delft ende Leyden gecommitteert waren, omme te hooren de Reeckeninge van de particuliere Ontfangers van des gemeene Landts Ommeslagh, ende of hy een dagh woude nemen omme deselve Reeckeninge te hooren; waer op hy my tot antwoorde gaf, dat alsoo Colster van * de Keyzerlijcke Majesteyt Commissie hadde omme de selve Reeckeninge te hooren, men soude moeten vertoeven tot dat hy tot Utrecht geweest hadde, en aldaer tot dien eynde Commissie verkregen.

Nota. Den Heere van Assendelft te wesen gecommitteert omme 's Landts Reeckeninge te hooren.

* Bl. 30.

EOdem, heb ick met Jan mynen Boode ontfangen de voorschreve tachtigh Paspoorten, midtsgaders een Missive van den Secretaris d'Estat, daer inne hy van my begeert soo veel te willen doen by den Heere van Assendelft, dat de Koninginne komende, ofte wesende tot Utrecht, hy aen sijn gelt, het welcke hem by de voornoemde Staten belooft is, soude mogen geraecken; waer van ick ten selven dage den Heere van Assendelft gesproocken hebbe, die my seyde dat hy patientie soude moeten hebben tot den naesten Ommeslagh, ende beloofde voorts my, dat hy komende tot Utrecht, den voorsz Desplegem soude seggen, dat ick by hem sijn voorschreve recommandatie gedaen hadde.

Belagende de tachtigh Paspoorten, ende een Missive van den Secretaris d'Estat.

1545. Den 14, 20 ende 23. Julii.

Den 14 Julii 1545.

Quohieren van de Reeckeninge van Gerrit Thomasz doen halen.

HEeft Suys van de voorschreve Reeckeninge doen halen de Quohieren ende Reeckeninge van Gerrit Thomasz, Ontfanger particulier van de twee tienden, over het Quartier van Kennemerlandt ende West-Vrieslandt, de welcke hy my weder gesonden heeft den vijfthienden der selver Maendt.

Den 20 Julii 1545.

Gedeputeerden tot het visiteren van de Privileien van het Landt van Hollandt.

HEbbe ick met Mrs. Huygh vanden Eynde, ende Jacob de Milde, volgende onse Commissie, geweest in het Klooster, by ons wesende de Heer Abel van Colster, omme te sien naer de Privilegie van het Landt van Hollandt, ende die by Inventaris te stellen, na doorgesocht hebbende alle de Kisten en Tresoiren, ende hebben geen gevonden onse Ordonnantie te doen hebben van de voorsz onse Vacatien.

Den 23 Julii 1545.

Ordonnantie voor Sasboudt Cornelisz, Ontfanger van den nieuwen Impost over Delflandt.

SAsbout Cornelisz, Ontfanger particulier van den nieuwen Impost over Delflandt, gelevert Ordonnantie, omme by hem, ofte den Ontfanger Generael, Vranck vander Hoeven, de Rentiers aldaer betalinge gedaen te werden van hare Renten, van den tijdt af dat sy de Hooft-penningen gelevert hebben, hoewel de Rente-Brieven merckelijck van later dato zijn.

Den

Den 31 Julii, ende 1 Augusti 1545.

Den 31. Julii, mitsgaders 1. Augusti. Gecommitteerden over het visiteren van alle 's Landts Stucken.

HEbben Eynde, de Milde ende ick, gevisiteert alle 's Landts Stucken onder my wesende, ende onder by Memorie ende Inventaris gesteldt alle Stucken, smakende Privilegien, ofte wesende van gelijcke natuyre, mitsgaders de Brieven van verseeckertheydt, daer by de Keyzerlijcke Majesteyt belooft werdt het Landt te vryen van de Renten, by henlieden tot sijnder Majesteyts contemplatie verkocht, bedragende de selve Renten ter somme van twee en twintigh duysent vijf hondert vijftigh ponden van xl. grooten, om van alles de Staten rapport te mogen doen, breeder blijckende by de Memorie daer van zijnde.

1545. Den 5. Augusti. *Bl. 31.

*Daghvaert gehouden in den Hage in de Raedt-Kamer, ter presentie van den Heere van Praet, Stadhouder.

Den 5 Augusti 1545.

PRÆSENTEN.

Uyt de Edelen.
De Heeren *van Alckemade.*
Van Goudriaen.
Van Poelgeest.
Van Mathenes.
Van Duvenvoorden.
Van Egmondt,
ende
Aelbrecht van Treslonge.

Van de Steden.
Jan van Drinckwaert, Schout.

Van Dordrecht.
Engelbrecht Willemsz Ram, Burgemeester,
ende
Mr. *Lambrecht*, Pensionaris.

Van Haerlem.
Jan Apertsz,
ende
Pieter Franckensz, Burgemeesters, mitsgaders,
Vanden Eynde, Pensionaris.

Van Delft.
Claes Adriaensz,
ende
Dirck Jansz, Burgemeesters, mitsgaders
Mr. *Jacob de Milde*, Pensionaris.

Van Leyden.
Mr. *Hendrick Dircksz*, Burgemeester,
ende
Hoogaerden, Pensionaris.

Van Amsterdam.
Witte vander Heeven, Burgemeester,
ende
Mr. *Cornelis van Hoogelande.*

Van der Gouda.

Ten eynde dat de Staten souden willen ratificeren en besweeren het Tractaet van Paix, gemaeckt tusschen de Keyzerlijcke Majesteyt ende

Den 5. Augusti.

ende den Koning van Vranckrijck, den achtienden September vijfthien hondert vier en veertigh, en op meer andere Poincten.

Poincten van 't Tractaet van Vrede.

IN den eersten, heeft den voornoemden Stadthouder by den Heere van Assendelft, ten selven dage aen de Staten doen versoecken, dat sy souden willen ratificeren ende besweeren het voorsz Tractaet van Paix, exhiberende tot dien eynde twee Missiven, de eene van den Keyzer, ende andere van de Koninginne.

Ten anderen, heeft hy doen versoecken ter begeerte van die van den Brielle; dat de Staten souden willen helpen dragen en betalen de kosten, van het oprechten van de Houte Caap in den Brielle.

Ten derden, dat hem soude gelieven den Commandeur van Waerder, uyt den naem van den Belier, omme de redenen in sijn Requeste gementioneert, ongemolesteert te laten van de Contributie van de twee thienden, ende den vorderen Impost daer na gevolght.

Ten vierden, dat sy souden willen accorderen dat eenige Quohieren van de particuliere Ontfangers van de twee thienden, soo wel van de eerste als van de laetste Reeckeninge, daer by soude mogen blijcken van de fraude, ende het quaet aenbrengen van eenige, gelevert souden mogen werden in handen van de gene, die by de Majesteyt van de Koninginne daer toe gecommitteert souden werden.

Noch heeft den Stadhouder de Staten doen

verklaren, dat in sommige Steden de Huysen te seer laegh getauxeert zijn geweest, dat oock den tienden penningh van de Koopmanschap niet te recht aengebracht en was, alsoo van den selven tienden penningh maer twaelf hondert guldens in * reeckeninge gebracht en was; dat van gelijcken den thienden penningh van de Brouweryen, de Bieren die buyten de Plaetsen van de Brouwers residentie gesleten werden, mitsgaders van de toereedinge van de Schepen oock niet te rechte aengebracht en was, ende dat daeromme elcks in den sijnen hier inne soude remedieren binnen den tijdt van een Maent, alsoo men wel wiste onder wien de faute schuylende, ofte by gebreecke van dien, den Procureur Generael tegens hem soude procederen, die daer toe alreede van de Majesteyt van de Koninginne last hadde, waer inne de voorsz Steden elcks in den haren belooft hebben remedie te doen hebben.

* Bl. 32.

Hier naer heeft den voornoemden Stadthouder ons gelevert het voorsz Tractaet van Paix, omme te sien ende te lesen, midtsgaders de forme van de Ratificatie, welck Tractaet ick ten selven dage de Staten voorghelesen hebbe.

Roerende de Besweeringe en Ratificatie van het Tractaet van Vrede.

OP het voorschreve eerste Poinct, roerende de Besweeringe ende Ratificatie van het voorsz Tractaet, hebbe ick ten selven dage door bevel van de Staten tot antwoorde gegeven, hoe dat de Edelen, volgende het schryven van de Keyzerlijcke Majesteyt ende de Koninginne, te vreeden waren sijne Majesteyt te gelieven; maer dat de Gedeputeerden

Den 5. Augusti.

den van de Steden, alsoo sylieden niet dan simpelijck beschreven en waren, omme te aenhooren wes van wegen de Keyzerlijcke Majesteyt hem geproponeert soude werden, ende dat omme een Tractaet te besweeren hem van nooden was te hebben speciale procuratie; versochte rapport aen hare Meesters, omme hare antwoorde inne te brengen op de Daghvaert tot Brussel, geschreven den twintighsten deser maendt Augusti, ende dat sylieden niet en twyffelden, of de Keyzerlijcke Majesteyt en soude in sijn begeerte gelieft werden, ofte ten minsten dat hem, omme het selve rapport te doen, gegunt soude mogen werden ses of vier dagen.

Welcke antwoorde by my als vooren gedaen zynde, heeft den Stadhouder, naer dat hy doen verklaren hadde, dat andere Landen hier inne geen swarigheydt gemaeckt en hadden, eyndelijck te vreden geweest, dat ick het voorsz Tractaet uyt den naem van de Staten onderteeckenen soude, en het selve onder my houden den tijdt van vier dagen, om binnen middelertijdt het voorsz rapport by hun gedaen te mogen werden, waer mede de voorsz Gedeputeerden van de Steden te vreden geweest zijn.

Raeckende de kosten van het oprechten van de Houte Caap in den Brielle.

OP het voorsz tweede Poinct, roerende de kosten van het oprechten van de Houte Caap in den Brielle, hebbe ick ten selven dage, door bevel als vooren, den Stadthouder tot antwoorde gegeven; dat, alsoo de voorsz kosten noyt by den Lande van Hollandt gedragen en zijn, als oock en zijn de kosten

Den 5. Augusti.

van het oprechten van de Houte Caap tot Amsterdam, de welcke van gelijcken door bevel van de Majesteyt van de Koninginne ter neder geleydt was, ende oock andere kosten van Bruggen in Amsterlandt, Rhijnlandt ende elders, de selve kosten daeromme by die van den Brielle, ofte andere die by de selve oprechtinge geproffiteert zijn, behooren gedragen te werden, want sy jaerlijcks tot behoef van de oprechtinge van de selve Houte Caap, van de uytvarende ende inkomende Schepen in het Gat van de Maze, ontfangen over de dertigh ponden grooten Vlaems, boven alle kosten, welcke penningen by die van den Brielle insgelijcks ontfangen zijn den tijdt van twee geheele Jaren, geduyrende den Oorlogh, ende dat sy geen kosten met allen, ter causse van de selve Caap, gehadt en hebben; ende omme dese redenen, soo hebben oock de Gedeputeerden van Dordrecht, Delft, Gouda, Rotterdam ende Schiedam, in den voorleden Somer met die van den Brielle, nopende dese saecke, in communicatie * gehouden zijnde, is geoffereert, mits hebbende de Materialen van de voorschreve Caap, ende de proffijten van vier ofte vijf Jaren, de welcke ter causse van het oprechten ende onderhouden van de voorsz Caap ontfangen werden, de selve Caap te doen maecken; waer toe die van den Brielle niet en hebben willen verstaen, mits welcken immers bevonden werdt dat de voorsz kosten by de Staten niet en behooren gedragen te werden, te min want de voorsz Staten die van den Brielle daer van geen beloftenisse gedaen en hebben, indien die van

* Bl. 33.

den

Den 5. Augusti.

den Brielle uyt dese saecke de Staten het eyssschen willen, mogen het selve met Justitie vervolgen, sulcks als sy in raede bevinden sullen; welcke antwoorde oock den Stadhouder tot sijnder begeerte in geschrifte gelevert hebbe.

Te antwoorden om den Commandeur van Waerder ongemolesteert te laten van de Contributie van de twee tienden, en andere nieuwe Imposten.

OP het voorsz derde Poinct mentionerende, dat de Staten den Commandeur van Waerder ongemolesteert souden laten van de Contributie van de twee tienden, en andere nieuwe Impost en daer na gevolght; heb ick ten selven dage den Stadhouder tot antwoorde gegeven, dat de Contributie van de twee tienden alleen roert de Keyzerlijcke Majesteyt, ende daeromme de Staten wel lyden mogen, dat den voornoemden Commandeur daer van blyve ongemolesteert, indien sijne Majesteyt sulcks gelieft; ende aengaende den vorderen Impost, by de Majesteyt van de Koninginne belooft is, dat daer van niemandt exempt en soude blyven, Edelen noch on-Edele, Vrye noch Onvrye, Geestelijcke nochte Wereltlijcke, of de selve exemptie en soude de Staten strecken kortinge, zijn te vreden dat den voornoemden Commandeur van den voorsz vorderen Impost ongemolesteert blyve, immers indien den voornoemden Commandeur by de Staten simpelijck geconsenteert werde ongemolesteert te blyven vanden vorderen Impost, anders als de Heeren van Egmondt, Buyren, Hoorn ende diergelijcke, souden van gelijcken exemptie willen genieten, het welcke wesen soude van seer quaden consequentie, welcke antwoorde ick van gelijcken den Stadhouder by geschrifte gelevert hebbe.

Op

1545. Den 5. Augusti. Aengaende de Quohieren van de particuliere Ontfangers van de twee tienden, soo wel van de eerste als van de laetste Reeckeninge.

OP het voorsz vierde Poinct vermeldende, dat de Staten souden willen accorderen, dat eenighe Quohieren van de particuliere Ontfangers van de twee tienden, soo wel van de eerste als van de laetste Reeckeninge, daer by soude mogen blijcken van de frauden, en de het quaet aenbrengen van eenige, gelevert souden mogen werden in handen van den genen, die by de Majesteyt van de Koninginne daer toe gecommitteert souden werden; hebbe ick ten selven dage den Stadthouder tot antwoorde gegeven, dat, alsoo by de Majesteyt van de Koninginne henlieden belast is, dat de voorsz Quohieren secreet gehouden werden, de Staten niet redelijck en dunckt de voorsz Quohieren, sulcks als die versocht werden, gelevert te werden, alsoo by de voorsz leveringe het effect van de voorsz beloftenisse hen benomen soude werden; dan zijn te vreeden, dat ter presentie van de twee Gecommitteerden, ter Auditie van de Reeckeninge van de twee thienden, de voornoemde Gecommitteerden van de Koninginne Extract gelevert sal werden van sulcke Quohieren, by de welcke soude mogen blijcken in het aenbrengen van de twee tienden, by eenige frauden geschiet te zijn, ende indien het noot is, oock visi van de selve Quohieren, waer mede de voornoemde Staten hen laten duncken dat sy behooren te volstaen, maer want den voornoemden Stadthouder met de selve antwoorde niet met allen te vreeden en was; soo hebben de Gedeputeerden van de ses groote Steden, alsoo sylieden op dit point niet beschreven en waren, elcks in den haren, hier op ver-

Den 5. Augusti.

versocht, rapport te doen, welcke antwoorde ick mede den Stadthouder gelevert hebbe by geschrifte.

* EOdem, zijn Hoogaerden en my, uyt saecke dat wy in April laetstleden te Hove geweest zijn, om stilsaet met de Schotten te solliciteren, doen getauxeert onse dagh-gelden; te weten, Hoogaerden ses en veertigh, ende my vier en veertigh dagen, waer van ick hem Ordonnantie gegeven hebbe.

* Bl. 34.

Ordonnantie voor Hoogaerde ende den Advocaet.

Eodem, zijn Matheus Jansz, van Haerlem, ende my, uyt saecke dat wy by de Majesteyt van de Koninginne geweest zijn, in Junii laetstleden tot Deventer, omme afgedaen te hebben den Impost, by die van Over-Yssel gestelt op den Turf uyt den Lande varende, elcks doen getauxeert achtien dagh-gelden, waer van ick oock den voorsz Matheus Jansz Ordonnantie gelevert hebbe.

Ordonnantie voor den Advocaet en Matheus Jansz, elck achthien dagh-gelden.

Eodem, zijn den Heere van Alckemade, Heymam Adriaensz, ende Mr. Huyg vanden Eynden, uyt saecke dat sy gevaceert hebben, in het hooren van de Reeckeningen van de particuliere Ontfangers van de twee thienden, toegeleydt hare dagh-gelden, als den voornoemden Alckemade een en twintigh dagh-gelden, tot acht en veertigh stuyvers des daeghs, ende den voorsz Heyman een en twintigh dagen, ende den voorsz Huygh negentien dagen, tot twee en dertigh stuyvers, daer van ick hen oock gelevert hebbe Ordonnantie.

Ordonnantie voor Alkemade, Heyman Adriaensz, ende Mr. Huygh van den Eynden.

Eo-

Den 5. ende 6. Augusti. Requeste van Heyman van de Ketel, hem competerende by slot van reeckeninge van sijne ontfangh.

Eodem, hebbe ick op de de Requeste van Heyman van de Ketel, versoeckende betalinge van dertien hondert sestien ponden, hem competerende by sloth van reeckeninge van ses en tseventigh duysent een honder negen en tachtigh ponden dertien schellingen ses deniers, gevonden by verkoopinge van Renten op het gemeene Landt; voor Appoinctement, dat de Staten ordonneren dat Vranck vander Hoeve hem soude betalen, van het geene wes bevonden soude werden by sloote van reeckeninge hem te resteren.

Reeckeninge van de particuliere Ontfangers van 's Landts Ommeslagh.

Eodem, is op het versoeck van Heyman van de Ketel, begeerende dat de Reeckeninge van de particuliere Ontfangers van 's Landts Ommeslagh, naer ouder gewoonte ghedaen soude werden voor Colster ende de Jonge, verklaert dat de Staten voor dese reyse het selve consenteren, mits dat deselve Reeckeninge gedaen zijnde, die als dan de Staten vertoont sal werden, om by henlieden gevisiteert te werden.

Den 6 Augusti 1545.

Zijn present geweest, alle die des daegs te voren present waren, behalven

Alckemade.
Poelgeest.
Otto van Egmondt.
Pieter Vranckensz.
Mr. *Hendrick Dircksz.*

Ende dat den voorsz Alckemade, Poelgeest, ende oock den Heere van Wijngaerden, een weynigh present geweest zijn.

Den

Den 6. Augusti. Reeckeninge gereet te maken binnen veertien dagen ofte drie weecken.

DEn sesden Augusti is my belast by de Staten, Heyman van de Ketel te seggen, dat hy passen soude 's Landts Reeckeninge gereet te hebben binnen veerthien dage, ofte ten langhsten drie weecken, omme de selve ter naester Vergaderinge in den Hage by de Staten, ofte den genen die by henlieden gecommitteert sullen werden, gehoort te werden, het welck ick sulcks gedaen hebbe.

* Bl. 35. Versoeck van Octroy voor Jan Colterman den tijdt van twee Jaren, by hem uytgevonden een nieuwe inventie om Ovens ende Fornuysen te heten met de helft minder kosten van brandt.

* OP het Octroy van Jan Colterman, by die van Amsterdam de Staten vertoont, vermeldende, dat, overmidts hy by sijn industrie gevonden hadde een nieuwe maniere, omme Ovens ende Fornuysen te heeten, daer by Brouwers, Verwers, ende Zeepsieders in haren brandt wel de helft geproffiteert souden zijn, niemandt de selve maniere binnen twee Jaren te wercke en soude mogen leggen, dan midts den voornoemden Colterman opleggende de helft van 't geene wes sy in haren brandt souden proffiteren, versoeckende daeromme assistentie van de Staten omme het selve niet te laten publiceren; is eodem by henlieden geresolveert, dat die geene, die by de publicatie vanden selven Octroye prætenderen geinteresseert te zijn, den Stadthouder verthoonen sullen de middelen van de captieusité van den selve Octroye, als dat niemandt en soude mogen opstellen eenige Fornuysen ofte Ovens, ofte den voornoemden Colterman en soude mogen sustineren, dat het selve de inventie van sijn industrie is, ende dat daeromme hy soude moeten consequeren de helfte van 't proffijt van den brandt voor twee Jaren, ende

mits

Den 6. Augusti.

mits dien solliciteren, dat het selve niet en behoort gepubliceert te werden.

't Overschot van penningen t'employeren tot lossinge van des Landts Renten.

EOdem, is mede geresolveert, Vranck van der Hoeven te seggen, dat hy het overschot van de penningen, by hem ontfangen volgens sijn staet, belopende ter somme van thien duysent een hondert ses en tnegentigh ponden, employeren tot lossinge van 's Landts Renten; ende soo wanneer hy eenige andere penningen sal hebben, dat hy de selve mede daer toe employere, 't welck hy sulcks aengenomen heeft te doen.

Gecommitteerden tot het visiteren vande Privilegien, in het Klooster, &c.

EOdem, hebbe ick rapport gedaen, nopende de besoignes van Mr. Huyg vanden Eynden, Mr. Jacob de Milde, ende my gedaen, in het visiteren van de Privilegien; te weten, dat wy in het Klooster geen Privilegien met allen gevonden en hadden, ende dat onder my gevonden waren de Privilegien, Octroyen en de Mandamenten, volgende de Memorie by my daer van gemaeckt, die seer weynigh waren; ende dat wy ons laten duncken, dat de Originelen van 's Landts Privilegien onder de groote Steden, Reecken-kamer, Register-kamer, Griffie van Hollandt, ofte te Chartres van de Keyzerlijcke Majesteyt moesten rusten; dat oock by den Advocaet van den Lande, in den Jare vijftien hondert twee en veertigh, door het schryven van de Koninginne, eenighe Brieven ende Tractaten, roerende die van Oostlandt, aen hare Majesteyt gesonden waren, onder Recepisse van Mr. Vincent Cornelisz, omme daer van Copie te nemen, de

welc-

 1545. Den 6. Augusti.

welcke naderhandt door onthiet van de Keyzerlijcke Majesteyt, geleydt zijn in de Chartres van de Keyzerlijcke Majesteyt, blyckende by de Recepisse; dat wy oock bevonden hebben diversche Brieven van verseeckertheydt van de Keyzerlijcke Majesteyt, daer by sijne Majesteyt belooft het Landt te vryen van diversche Renten, tot sijne Majesteyts contemplatie verzegelt, bedragende de selve Renten, ter somme van twee en twintigh duysent vijf hondert en vijftigh ponden.

Op welck rapport, naer voorgaende communicatie, de Staten geresolveert hebben, dat de Steden eerst sullen ondersoecken wat Privilegien sy onder hen hebben, ende daer van Copie nemen; ende wes aldaer niet gevonden en werdt, dat als dan het selve gesocht sal werden onder de Reecken-kamer, Register-kamer, Griffie ende Chartres, ende gerecouvreert zijnde, wes men van dien sal konnen gekrygen, als dan van de selve by ordiné een Register gemaeckt sal werden in Franchine, 't welck rusten sal onder den Advocaet, van welck Register elcke Stede een Inventaris gelevert sal werden; ende als dan voorts geordonneert sal werden, waer men de * Originele van de selve Privilegien sal leggen, ofte in een Kiste, daer drie ofte vier Sleutels toe wesen sullen, ofte in eenige van de Steden. *Bl. 36.

Eodem, zijn ons ter cause van de selve visitatie toegevoeght drie daghgelden.

Eodem, hebbe ick rapport gedaen, nopende mijn besoigne van Over-Yssel, om afgedaen te hebben den Impost van acht en twin- Rapport, om afgedaen te hebben den

Den 6. Augusti.

Impost van agt en twintigh stuyvers, op den uitvarenden Turf, by die van Over-Yssel gestelt.

twintig stuyv., by die van Over-Yssel gestelt op den uytvarenden Turf, en dat sulcks, als hier vooren by geregistreert staet.

Op welck rapport, naer voorgaende communicatie, de Staten verklaert hebben, dat die saecke aengaende, geen vorder sollicitatie en valt, alsoo by Octroy van de Koninginne den selven Impost opgestelt is, en 't Landt van Hollandt daer geen præjuditie by heeft.

Te vervolgen de vordere surcheance van de 14000 guldens, voor de portie van de Onwilligen.

EOdem is geresolveert, dat men op de Daghvaert, die nu binnen dese maendt van Augusti binnen Brussel gehouden sal werden, vervolgen sal, omme te hebben vordere surcheantie van de veertien duysent guldens, voor de portie van de Onwilligen, te betalen den Impost, alsoo dagelijcks diverse surcheantien noch eenige gegunt werden, en dat mits dien het Land door sijn lasten niet en kan geraken.

Heyman van de Ketel te vragen, of hy alleen voortaen Ontfanger soude willen wesen van 's Lands Ommeslagen, &c.

EOdem, is my mede belast Heyman van de Ketel te vragen, of hy voortaen soude willen Ontfanger alleen wesen van 's Landts Ommeslagen, sonder dat de Staten met eenige particuliere Ontfangers souden te doen hebben, dan niet; waer op den voornoemden Heyman, naer hy een dagh van beraet genomen hadde omme hier van met sijn Vader te spreken, midts tot antwoorde gegeven heeft, dat hem niet gheraden was de selve last sulcks te accepteren, ende dat hy begeerde sulcks als sijn Voorsaten, Ontfangers van 's Landts Ommeslagen, altoos gedient hebben.

Den

Den 7 Augusti 1545.

HEeft Mr. Huygh vanden Eynden, uyt den naem van die van Delft, my geseydt, dat sijn Mrs. te vreden waren, dat ick uyt haren naem het voorsz Tractaet van Vrede, tusschen de Keyzerlijcke Majesteyt ende den Koningh van Vranckrijck, soude onderteeckenen.

Het Tractaet van Vreede, tusschen den Keyzer ende den Koning van Vranckrijck, te onderteeckenen.

Den 8 Augusti 1545.

HEeft Jacob Oom, in den Hage gesonden zijnde, my geseydt, dat die van Dordrecht, sijne Meesters, te vreeden waren, en advoyeerden het gene wes by de Edelen, en Jan van Drenckwaert den vijfden Augusti geresolveert was.

Ut supra.

1545. Den 21. Augusti.

* Bl. 37. * Daghvaert en Vergaderinge, gehouden tot Brussel, ter begeerte van die van Haerlem, Leyden ende Amsterdam.

Den 21 *Augusti* 1545.

P R Æ S E N T E N.

Uyt de Edelen.
De Heeren *van Goudriaen*,
ende
Van Poelgeest.
Van de Steden.
Jacob Oom,
ende
Mr. *Willem Schoock*, Pensionaris.
Van Dordrecht.
Mr. *Quirijn Dirckſz*, Burgemeester,
ende
Mr. *Lambrecht*, Pensionaris.
Van Haerlem.
Jan Apertſz, Burgemeester,
ende
Mr. *Huygh vanden Eynden*, Pensionaris.
Van Delft.
Jan Franſz, Burgemeester,
ende
Mr. *Jacob de Milde*, Pensionaris.
Van Leyden.
Mr. *Hendrick Dirckſz*, Burgemeester,
ende
Hoogaerden, Pensionaris.
Van Amsterdam.
Mr. *Cornelis van Hoogelande.*
Van der Gouda.

Klachten van die van de Drapperye-Neeringe der Steden Haerlem ende Leyden over

EOdem, naer by die van Haerlem ende Leyden, de Staten verklaert was, dat binnen de Stede van Parijs, by eenen Andries de Vlamingh, woonende in St. Denijs-straet, ende eenen Anthonis, woonende buyten de St. Vœtors-Poorte, gemaeckt werden Laecken van de selve groote en breette, als de Laec-

1545. Den 21. Augusti.

Laeckenen van Haerlem en Leyden, maer merckelijck arger van Wolle, Verwen, Weven ende anders, sulcks dat de selve de waerderinghe aldaer in geender manieren en souden mogen halen, als wel een derdendeel arger zijnde, dan de Leydsche ende Haerlemsche Laeckenen, en welcke Laeckenen evenwel by de voorschreve twee Persoonen valschelijck, en by conterfeytinge gehangen zijn de Zegelen van de Laeckenen van Haerlem ende Leyden, tot groote verderffenisse van de voorschreve Steden, ende andere die hun met de Drapperye generende zijn, versoeckende aen de Staten dat sy henlieden met hun voegen, omme hier inne geremedieert, ende de valsheydt gecorrigeert te werden; soo is naer voorgaende communicatie by de voornoemde Staten geresolveert, dat; hoewel sylieden van dese saecke niet te vooren gehoort en hadden, nochtans alsoo het selve toucheerde het welvaren van de voorsz Steden, ende oock van den Lande van Hollandt, sy hun souden voegen met henlieden, omme het geene wes voorsz is te helpen vervolgen; dan resolveerde oorbaer te wesen eerst te gaen by den Stadthouder, ende aen hem te versoecken assistentie; ende hebben omme het selve versoeck te doen, gecommitteert die van Haerlem, Leyden, Amsterdam ende my, welck versoeck ick ter presentie van de voornoemde Gecommitteerden, aen den Stadthouder gedaen hebbe, volgende het innehouden van seeckere Requeste by ons ghemaeckt, de welcke ons beloofde alle addresse te doen, seggende, dat het selve versoeck niet veel en soude

het na conterfeyten van hare Zegelen op de Laeckenen, begaen door twee Persoonen tot Parijs woonagtigh.

 prof.

1545. Den 21. Augusti.

proffiteren, dan soo verre als het roerde de conterfeytinghe van de Zegelen, ende dat de voornoemde van Haerlem ende Leyden eenige andere middelen moesten soecken alhier in den Lande; omme daer in geremedieert te hebben, dat wy evenwel tot dien eynde Requeste souden overgeven aen den Præsident Schoorl.

* Bl. 38. Roerende het eyſſchen van het Koorn uyt den Lande varende, Conger-geldt af te hebben.

* EOdem, naer by die van Amsterdam, de voornoemde Gedeputeerden vertoont is geweest, dat onlanghs geleden, eenen Philips de Bisschop, hem seggende Commissie te hebben van Jaques Grammay, in Hollandt gekomen was, omme, volgende de ordonnantie van de Keyzerlijcke Majesteyt, in December vijftien hondert veertigh, gemaeckt, te eysſchen van het Koorn uyt den Lande varende, Conger-gelt af te hebben, waer inne de voornoemde Gedeputeerden, alsoo dese saecke dickwylen by hem vervolght was, eendrachtelijck geconsenteert hebben, mits dat de voornoemde Gecommitteerden eerst souden versoecken assistentie als vooren aen den Stadhouder, welcke assistentie ick den twee en twintighsten Augusti, ter presentie van de voornoemde Gecommitteerden, aen den Stadhouder begeert hebbe, allegerende, volgende seeckere verklaringe, diversche middelen, daer by bleecke het voorsz Conger-gelt te wesen de geheele bederffenisse van den Lande van Hollandt, die ons oock belooft heeft alle addresse te doen, ons lastende dat wy eene kleyne propre verklaringe by geschrifte, de Majesteyt van de Kon., souden overgeven, daer

Den 21. Augusti.

daer by van de voorsz verderffenisse klaerlijck gedoceert soude mogen werden, het welck wy oock sulcks gedaen hebben.

Antwoorde van te willen accorderen dat de quohieren van de particuliere Ontfangers, soo wel van de eerste als tweede Reeckeninge, &c.

EOdem, naer ick door onthiet van den Stadthouder, de voornoemde Staten gevraeght hadde of sy, volgende de antwoorde den Stadthouder gegeven, op het poinct henlieden in den Hage voorgehouden, van dat sy souden willen accorderen dat de Quohieren van de particuliere Ontfangers, soo wel van de eerste als tweede Reeckeninge, daer by soude mogen blijcken van de frauden, ende het quaet aenbrengen van eenige gelevert soude mogen werden in handen van eenige Gecommitteerden, by de Majesteyt van de Koninginne, dies-aengaende elcks in den haren rapport gedaen hadden; hebben my voor antwoorde gegeven, dat, alsoo den Stadthouder henlieden niet en hadde willen het selve rapport toelaten, maer verklaert hadde wel andere middelen te weten, omme de voorschreve Quohieren te gekrygen, anders geen rapport ghedaen en hadden dan van de voorschreve antwoorde, daer op het voorschreve poinct by geschrifte overgelevert was, ende van 't geene wes hem by den Stadthouder wedervaren was,

Versoeck van eenige Steden, omme af gedaen te hebben het oude Schik-gelt,

EOdem, is op de Requeste by my gemaeckt voor die van Schoonhoven, Oudewater, Woerden ende Naerden, versoeckende dat de Staten hen souden willen met hen voegen, omme afgedaen te hebben het oude Schildtgelt, het welcke die van 't Neder-Sicht poogh-

1545. Den 21 en de 24. Augusti.

't welck die van 't Neder-Sticht wilden stellen op Landen hen toebehoorende.

pooghden van nieuws te stellen op de Landen, henlieden toebehorende, gelegen in 't Neder-Sticht, voor den tijdt van vier of vijf Jaren; geresolveert dat de voorsz Supplianten tegens de naeste Daghvaert, die in den Hage gehouden sal werden, recouvreren sullen alle Stucken, henlieden in dese saecke dienende, en doen maken een Requeste, om de Keyzerlijcke Majesteyt over te geven, welcke Requeste by hem gevisiteert en gecorrigeert zijnde, sy de voorsz saecke sullen helpen vorderen.

Den 24 *Augusti* 1545.

Aengaende het poinct van de Drapperye als het Conger-gelt, &c.

HEbbe ick van gelijcken den Præsident Schoorl verhaelt de saecke, soo wel roerende de Drapperye als het Conger-geldt, de welcke op het poinct van de Drapperye niet tot antwoorde gaf, als oock den Stadhouder gedaen hadde, dat die van Vranckrijck op ons niet veel en souden passen, alsoo sy lichtelijck seggen souden, op hare Laeckenen te willen stellen soodanige Zegelen als het hen geliefde, dan hopende van ons, dat de geconterfeyte Zegelen hielen dese woorden, *Sigillum*
* Bl. 39. *pannorum de* * *Haerlem & de Leyden*, ende dat de valsheydt van de voorsz Zegelen te prenten, by eenige particuliere Persoonen gedaen werde, heeft ons geseydt Requeste over te geven, volgende onse verklaringe, en dat hy ons soude helpen tot expeditie.

Antwoorde van den Præsident,

OP het poinct, nopende het Conger-gelt, antwoorde den voorsz Præsident, dat de allegatien van 's Lands Privilegien, by my gedaen,

daen, meer tot ons achterdeel dan voordeel waren; dat evenwel wy een Verklaringe, ofte Requeste by geschrifte overgeven soude, om te weten de geliefte van de Koninginne.

Den 24 en 25 Augusti. nopende 't Congergelt.

EOdem, den Stadhouder ons by hem doen convoceren hebbende, heeft door bevel van de Keyzerlijcke Majesteyt, verklaert, dat syne Majesteyt niet en moeste verstaen, omme de Staten de Propositie te doen, voor dat de exequien van de Princesse van Spaignen, die geordonneert waren te Brussel gehouden te werden, des Woensdaghs achternoens, en Donderdaeghs 's morgens gedaen souden zijn, en dat wy daerom soo lange patientie moesten hebben.

Verklaringe van den Stadhouder, &c.

Den 25 Augusti 1545.

HEeft den Stadthouder, my by hem ontboden hebbende, gevraeght, of de Gedeputeerden van de ses groote Steden, nopende het voorsz poinct, rapport gedaen hadde, ende of ick hem daer van gesproocken hadde; waer op ick de voorsz antwoorde door de voornoemde Gedeputeerden my gegeven, hem geseydt hebbe, waer mede hy niet te vreden was, seggende henlieden niet geweygert te hebben rapport te doen, hoewel hy geseydt hadde dat de Koninginne wel andere middelen wiste omme de voorsz Quohieren te gekrygen, ende dat het selve scheen gedaen te wesen tot sijne verachtinge, ende dat de selve Quohieren alleen versocht werden, omme daer by te vinden ende te proberen de fauten, ende het

Antwoorde van de Gedeputeerden, raeckende de Quohieren.

 quaet

quaet aenbrengen van eenige, ende niet omme de selve Quohieren in het openbaer te brengen, niet te min was de Kon: met onse antwoorde te vreeden, hy was 'er oock seer wel mede te vreeden; waer op ick hem weder voor antwoorde geseydt hebbe, dat de voornoemde Gedeputeerden niet ghedaen en hadden tot sijne verachtinge, maer hen lieten duncken, dat by hare antwoorde sijn E. versoeck ghenoegh voldaen was, ende de vordere sijne begeerte geweygert hadden, ten eynde de voorsz Quohieren secreet souden mogen blyven, en dat sy uyt sijn woorden verstonden het selve rapport hem geweygert te zijn.

Den 26 Augusti 1545.

Aen den Præsident versocht van de veertien duysent guldens, voor de portie van de Onwilligen, den Impost te betalen.

HEbbe ick ter presentie van de Milde ende Hoogaerden, volgende de Resolutie in den Hage genomen, aen den Præsident versocht kortinge van de veertien duysent guldens, voor de portie van de Onwilligen, den Impost te betalen, ende by provisie continuatie van de surcheantie; waer op den Præsident seyde, dat, hebbende de surcheantie, wy niet en souden neerstigh wesen om de voorsz Onwilligen te executeren, en dat wy tegens de Onwilligen niet en behoorden te procederen by gyzelinge, maer by arrest, wesende in Rechten gefondeert.

Roerende de Gulde Bulle, tegens die van Brabandt.

EOdem, hebbe ick van gelijcken aen hem versocht te hebben by geschrifte, in de saecke, roerende de Gulde Bulle, tegens die van Brabandt het Appoinctement, het welck

de Keyzerlijcke Majesteyt, in April laetstleden, ons belooft hadde te geven: Waer op den Præsident seyde, dat * hy meynde, dat die van Brabandt met hare antwoorde gereet waren, ende dat hy hem daer af soude spreecken, ende ons het voorsz Appoinctement doen hebben. * Bl. 40.

Den 30 *Augusti* 1545.

HEbbe ick den Heere van Assendelft, tot sijn begeerte, gesonden met den jongen Brandtmeester, noch vijftigh Paspoorten.

Vijftigh Paspoorten de Heer van Assendelft gesonden.

Daghvaert gehouden tot Brussel, op den

Den 31 *Augusti* 1545.

By alle de geene, die den voorsz een en twintighsten Augusti present waren, omme te hooren de Propositie van de ses hondert duysent guldens, de Staten van Hollandt geeyscht, op te brengen binnen vier Jaren, en acht termynen.

EOdem, is by mynen Heere den Præsident Schoorl, ter presentie van de Keyzerlijcke Majesteyt ende de Kon:, de voorsz Propositie ghedaen, ende van hem ge-eyscht de somme van ses hondert duysent guldens, te betalen tot vier Jaren, ende acht termynen, daer van Kersmisse vijfthien hondert ses en veertigh den eersten termijn wesen soude, sonder dat als nu, volgende de oude gewoonte,

Propositie van de geeysche somme van ses hondert duysent guldens, te betalen in vier jaren en acht termijnen.

1545. Den 31. Augusti. mitsgaders 1 Septemb.

te, alle de Staten van herwaerts over beschreven zijnde, eene generale Propositie gedaen is, het welck gelaten is omme de redenen in de Propositie begrepen; waer op ick de Keyzerlijcke Majesteyt gedanckt hebbe van sijn moeyte ende sorghvuldigheydt, gedaen tot preservatie van dese Landen, ende versochte Copie, mitsgaders sulcken bequamen tijdt om onse antwoorde inne te brengen, als sijne Majesteyt gelieven soude, en is ons by sijne Majesteyt Copie geaccordeert, ende voorts tijdt van een maendt.

Den eersten September 1545.

Middel om de voorsz ge-eyschte penningen op te mogen brengen.

HEbben de voornoemde Gedeputeerden, ter begeerte van mijn Heere van Praet, by hem vergadert geweest, alwaer hy henlieden weder vertoont heeft de groote noot van dese saecke, volgende de Petitie, de welcke ick als doen de Staten voorgelesen hebbe, ende dat sy souden willen aldaer voor haer vertreck adviseren een bequaem middel, omme de voorsz ge-eyschte penningen op te mogen brengen; heeft mede ons vertoont den staet van den ontfangh van de penningen, ghekomen de drie naeste Jaren, uyt de Beeden van de Landen van herwaerts over, ende van den uytgeef van twee Jaren ende vier maenden, daer by bleecke den uytgeef meerder te wesen dan den ontfangh, ter somme van elf hondert duysent guldens.

Communicatie met

EOdem, soo hebben de voornoemde Gedeputeerden, volgende desen op het geene wes

 1545. Den 1. September.

wes voorsz is, communicatie gehouden, ende eendrachtelijck geresolveert, dat henlieden niet mogelijck en was hier in yets te resolveren, voor eerst en alvooren rapport gedaen te hebben elcks in den haren, ende het selve gedaen hebbende, dat sy dan vergaderen souden in den Hage, ende indien als dan eenige swarigheydt bevonden werdt, daer van noode af soude wesen, den Stadthouder te adverteren, souden 't selve * doen, ende namen dagh omme in den Hage in de Herberge te vergaderen den seventhienden deser Maendt; welcke antwoorde my belast werde den Stadthouder te seggen, sulcks ick oock ten selven dage ghedaen hebbe.

Gedeputeerden, dat hen niet mogelijck en was hier in te resolveren, &c.

* Bl. 41.

EOdem, is ter begeerte van die van Amsterdam my belast, by de Staten een Requeste op haren naem te maecken, omme eenen Jacob Remmersz, Schipper uyt Waterlandt, by die van Schotlandt overvallen was, ende voor de somme van vijf hondert Goude kroonen, daer hy op geranconneert was, in ostagie hadde moeten stellen eenen Jan Dircksz; sijnen Neve, de selve Jan Dircksz, volgende den accorde, tusschen de Keyzerlijcke Majesteyt ende die van Schotlandt ghemaeckt kosteloos ende schadeloos ontfangen souden mogen werden, welcke Requeste ick oock ten selven dage gemaeckt, ende den Præsident gelevert hebbe.

Jacob Remmersz, Schipper uyt Waterlandt, by die van Schotlandt overvallen.

Den

Den 2 September 1545.

Jan Dirckſz voor Oſtagier in Schotlandt aengehouden, te ontſlaen.

OP welcke Requeſte, wy eerſt voor expeditie gekregen hebben beſlooten Brieven aen den Ambaſſadeur van de Keyzerlijcke Majeſteyt, weſende in Vranckrljck ten eynde hy ſoo veel ſoude doen, dat den voornoemden Jan Dirckſz, Oſtagier ontſlagen ſoude mogen werden, ofte ten minſten geſonden in Schotlandt, omme aldaer Juſtitie te verwachten, daer men mede te vreden ſoude zijn; noch ſeeckere Atteſtatie van de Kon:, dat de voorſchreve Requeſte van wegen de Staten van Hollandt aen hare Majeſteyt overgegeven was; noch beſloten Brieven aen die van Schotlandt, ten eynde ſylieden, volgende den voorſchreven accorde onderlinge gemaeckt, den voorſz Jan Dirckſz ſouden koſteloos en ſchadeloos doen ontſlaen.

Requeſte van de ſes groote Steden; roerende het Octroy van de Brouweryen ende andere Neeringen.

EOdem, hebben wy op de Requeſte van de ſes groote Steden, roerende de declaratie van den Octroye van de Brouweryen, ende andere Neeringen, verkreghen advis aen die van den Raede van Hollandt; de welcke haer advis ghehouden ſouden weſen over te ſenden aen die van den Grooten Raede, de welcke het ſelve geviſiteert hebbende, met haer advis weder aen de Keyzerlijcke Majeſteyt ſouden overſenden, omme voorts daer inne gedaen te werden als het behooren ſoude, ſonder dat wy hebben konnen gekrygen de clauſule van ſurcheantie, van de proceduren voor den Grooten Raede hangende, wat vervolgh wy oock daeromme gedaen hebben.

Den

Den 3 September 1545.

Den 3 ende 4. September.

HEeft den Præſident in de ſaecke, roerende de geconterfeyte Laeckenen binnen Antwerpen in arreſt geſtelt te hebben, omme die aldaer openbaer gebernt te mogen werden; ende vernomen weſende by wien de voorſz valsheydt gepleeght ware, correctie daer over gedaen te mogen worden, welcke Requeſte ten ſelven dage by ons gemaeckt, en den Præſident overgelevert is.

Aengaende de geconterfeyte Laeckenen binnen Antwerpen in arreſt gehouden.

Den 4 September 1545.

OP welcke Requeſte wy verkregen hebben Brieven aen die van Antwerpen, ten eynde ſylieden die van Haerlem ende Leyden alle addreſſe ſouden doen, omme tegens de voorſchreve valsheydt te mogen obvieren, het welcke oock die van Antwerpen, weſende tot Bruſſel, ons belooft hebben ſulcks te doen; hebben noch verkreghen Brieven van advertiſſement aen die van Bremen, Hamburgh, Lubeck ende Dantzick, ten eynde ſylieden hen van de voorſz valsheydt ſouden mogen wachten.

Ut ſupra.

* EOdem, op het poinct, roerende de kortinge van veertien duyſent guldens voor de portie vande Onwilligen; heeft den Præſident ons voor antwoorde gegeven, dat men alle de Onwilligen, niemandt uytgheſondert, met alder diligentie en rigeur ſal doen executeren, en dat men de ſelve veertien duyſent guldens, niet lichtelijck uyt handen van den Rentmeeſter ſal doen lichten.

* Bl. 41. Kortinge van veertien duyſent guldens, voor de portie van de Onwilligen.

Eo-

Den 4 ende 5 September.

Aengaende de saecke van de Gulde Bulle.

EOdem, heeft ons op de saecke van de Gulde Bulle voor expeditie geseydt, dat die van Brabandt haer Volck in 't werck hadden omme haer antwoorde te maecken, en dat de selve gereet soude wesen tegens onse wederkomste, en dat hy als dan het Appoinctement, by de Keyzerl: Maj: ons belooft, soude doen hebben.

Den 5 September 1545.

Verbodt van den uytvoer van Binnen-gewassen Granen.

HEeft ons den Præsident, nopende de saecke van de Conge, door onthiet van de Koninginne geseydt, dat, alsoo by de Koopluyden tot Amsterdam, dikwils met het Koorn van Oosten, mede uytgevoert werdt Binnengewassen Koorn; daeromme, soo wanneer sy Koorn uyt den Lande wilden voeren, men weder henlieden soude verbieden, Gulicks, Luycks, ofte Binnen-gewassen Koorn te mogen brengen, omme daer by het voorsz bedrogh te obvieren; waer op by ons geseydt werde, dat niet blijcken en soude, van het uytvoeren van eenigh Binnen-gewassen Koorn; ende dat die van Amsterdam, als 'er geen Koorn uyt Oosten en quame, immers mede met Koorn van dese Landen behoorden voorsien te werden, ende oock alsoo gaerne goedt Broodt eeten als andere Landen; waer op den Præsident seyde, dat in tijdt van noot men henlieden soude toelaten Koorn uyt dese Landen te halen, dat hy evenwel van dese de Koninginne rapport doen soude, ende ons als dan hare Majesteyts geliefte seggen.

Eo-

1545. Den 5, 7 ende 13. September. Ut supra.

EOdem, heeft den Præsident my geseydt, omtrent elf uyren, dat hy ten selven dage, nopende dese saecke, die van Amsterdam soude expedieren, ende dat men middel moeste vinden, om te beletten dat 'er geen Binnen-gewassen koorn uyt den Lande gevoert en soude werden, en dat de meeninge van de Keyzerlijke Majesteyt niet en was eenigh Con-gergelt te stellen op het koorn, dat van buyten in Hollandt gebracht, en weder daer uyt gevoerdt soude werden; alle het welcke den Heere van Praet my mede geseydt heeft, seggende soo veel meer, dat men met de executie van het Conger-gelt supercederen soude, ter tijdt en wylen toe een goedt middel gevonden soude werden, daer door men soude mogen beletten het uytvoeren van de Binnen-gewassen koorn; ende begeerde voorts van my, dat ick het beste soude willen doen, om de saecke van de Propositie te helpen vorderen.

Den 7 September 1545.

TE huys gekomen zijnde, hebbe ick den Heere van Assendelft van de Propositie, ende van 't gene wes voorsz is, rapport gedaen, en voorts hem gelevert het voorsz advis, beroerende de Brouweryen, die my beloofde des anderen daeghs 't selve te doen expedieren. Advis beroerende Brouweryen.

* *Den 13 September 1545.* * Bl. 43.

HEbbe ick Suys gesproocken om de particuliere Ontfangers te doen beschryven, Te doen beschryven.

1545. Den 13 en de 15 September. de particuliere Ontfangers om haer Reeckeninge te doen.

omme hare Reeckeninge te doen, die my seyde, dat binnen veertien dagen hen het selve niet en soude mogen te passe komen, op dat men met de selve Reeckeninge soude mogen vertoeven, tot in het eynde van October, dat wy weder van den Hove gekomen souden zijn, alsoo Vranck vander Hoeven binnen drie of vier dagen naer Vlaenderen moeste reysen, omme de Renten aldaer te betalen, ende dat de selve Reeckeninge oock soo grooten haest niet en hadde, alsoo hy geweest hadde tot Haerlem by den particulieren Ontfanger aldaer, onder wien de meeste faute geweest was, sijn Reeckeninge gecorrigeert, ende nu seer wel gemaeckt hadde.

Den 15 September 1545.

Ordonnantie voor Jan van Riel, tot sestien dagh-gelden.

VOor Jan mijn Boode, op sekere Ordonnantie, van een Reyse by hem ghedaen den thienden Augusti naer Brussel, ende aldaer gehaeldt veertigh Paspoorten, gestelt advis, en hem toegevoeght sestien dagh-gelden.

Dagh-

1545. Den 16. September.

Daghvaert, gehouden in den Hage op

Den 16 *September* 1545.

P R Æ S E N T E N.

Uyt de Edelen.
De Heeren *van Assendelft.*
Van Alckemade.
Van Goudriaen.
Van Lockhorst.
Van Poelgeest.
Van Wijngaerden.
Van Duvenvoorden,
ende
Otto van Egmondt.
Van de Steden.
Huygh Coel.
Jacob Oom,
ende
Bartholomeü.
Van Dordrecht.
Engelbrecht Willemsz, Burgemeester,
ende
Mr. *Lambrecht*, Pensionaris,
Van Haerlem.
Hendrick Jansz, Burgemeester,
ende
Mr. *Huygh vanden Eynden*, Pensionaris.
Van Delft.
Jan Fransz, Burgemeester,
ende
Mr. *Jacob de Milde*, Pensionaris.
Van Leyden.
Mr. *Hendrick Dircksz*, Burgemeester,
ende
Egbert Gerbrantsz.
Van Amsterdam.
Witte vander Hoeven, Burgemeester,
ende
Mr. *Cornelis van Hoogelande*, Pensionaris.
Van der Gouda.

Omme antwoorde inne te brengen op de Petitie van ses hondert duysent guldens, te betalen binnen vier Jaren, ende op noch andere Poincten hier naer verklaert, den achtienden ende negentienden September.

1545.
Den 16. September.

Petitien van seeckere somme van penningen tot behoef van de Keyzerlijcke Majesteyt op te brengen.

* Bl. 44.

IN den eersten, soo hebben ten voorsz dage, noopende de voorsz Propositie, de Edelen geresolveert, hoe dat overleggende, dat in voorlede tyden de ordinaris Beeden eerst niet meer bedragen en hebben, dan ter somme van tsestigh duysent klinckaerts, welcke laetste Beede evenwel seer difficilijcken, ende tot groote lasten van de Ondersaten van Hollandt, opgebracht is geweest, overleggende oock de groote ende meenighvuldige lasten van den * selven Lande, soo uyt saecke van veele en de diversche voorgaende consenten, de Keyzerlijcke Majesteyt gedaen, daer op noch groote merckelijcke sommen van penninghen resteren te betalen, ende den voorsz Lande met Impoften, ende andere Ongelden noch jegenwoordelijck belast zijn, als oock uyt saecke van slappigheydt van Neeringe, Negotie, ende groote duyrte van Koorn, ende andere Waren in den selven Lande, ende dat daeromme den voorsz Lande niet mogelijck en is, de voorsz geheele somme by de Keyzerlijcke Majesteyt ge-eyscht op te brengen, nochtans wederomme aenmerckende de groote weldaden, die sijne Majesteyt dese sijne Nederlanden ghedaen heeft, door sijne Majesteyts komste de selve van hare Vyanden verlost hebbende, willende de selve sijne Majesteyt gelieven voor soo veel als het doenlijck is, hebben geaccordeert voor den tijdt van ses Jaren, ende op twaelf termynen, t'elcken Jare op te brengen, en te betalen de somme van tachtigh duysent guldens, indien sylieden daer mede mogen volstaen, ende indien niet, hondert duysent guldens, waer van den eersten

1545. Den 16. September.

ſten termijn verſchynen ſoude van Kersmiſſe naeſtkomende over een Jaer, de ſelve penningen te heffen ende te lichten by de gewoonlijcke Schiltalen, onder expreſſe conditien, dat ſijne Majeſteyt de ſelve penningen niet verloven nochte op doen brenghen en ſal by anticipatie, leeninge, verzegelinghe, financie ofte anders, hoe dat zijn magh, maer ſullen de ſelve betaelt werden op elcken verſchijndagh, omme op avontuyre eenigen Oorlogh opſtonde; het welcke Godt verhoeden moet, het Landt met de ſelve penninghen te defenderen, dat den voorſz Lande ſullen mogen zeylen, viſſchen ende negotieren, Ooſt en Weſt; dat van gelijcken den Hondertſten penningh, volgens de Acte by de Keyzerlijcke Majeſteyt, den ſes en twintighſten September laetſtleden, daer af gegeven, te Kersmiſſe naeſtkomende af weſen ſal, ende voorts onder andere conditien in het conſenteren van de ordinaris Beeden, ghewoonlijck te verſoecken.

Aenteeckeninge Dordrecht ende Amſterdam.

De Gedeputeerden der Steden van Dordrech ende Amſtrdam, reſolveerden by de voorſz middelen, ende onder de voorſz conditien te conſenteren alternative de voorſz ſomme, mits elcks daer inne genietende hare gewoonlijcke gratien.

Aenteeckeninge Haerlem, Leyden, ende der Gouda.

De Gedeputeerden der Steden van Haerlem, Leyden, ende der Gouda, verklaerden by de voorſz middelen, ende onder de voorſz conditien te vreden te weſen voor ſes Jaren, en twaelf termynen, t'elcken Jaren op te bren-

 gen

1545. Den 16. September.

gen tachtigh duysent guldens, mits oock elcke daer in genietende hare gewoonlijcke gratie.

Aenteeckeninge Delft.

De Gedeputeerden van Delft persisteerden by hare gratie en exemptie, henlieden ter oorsake van den grooten brandt verleent.

Een nieuwen Ommeslagh te maecken.

Eodem, by my de Staten vermaent zynde, van nooden te wesen eenen nieuwen Ommeslagh te maecken; is by henlieden geresolveert, dat, om daer toe te geraecken, elcke Stede soude leveren Copie van de staet, my by Heyman van de Ketel gelevert, sulcks ick oock henlieden gelevert hebbe.

Heyman van de Ketel af te vragen, of Ontfanger alleen, of een ander soecken soude. * Bl. 45.

Eodem is van gelijcken, volgende voorgaende Resolutie, verklaerdt, dat, indien Heyman van de Ketel den ontfangh van des gemeene Landts Ommeslagh niet alleen, ende sonder particuliere Ontfangers aen hem en wil nemen, dat men een anderen Ontfanger soecken soude, en dat ick hem * noch eens, omme te voldoen, vragen soude, of hy het selve sulcks aennemen wilde dan niet.

Rapport, nopende de besoignes, om afgedaen te hebben 't Conger-gelt.

EOdem, op het rapport by ons gedaen, nopende onse besoignes van boven, omme afgedaen te hebben het Conger-gelt, is verklaert dat men tot koste van den Lande voorts soude solliciteren, dat het voorschreve Conger-gelt simpelijck afgedaen soude mogen werden; ende dat die van Dordrecht die versochten van hare kosten, die sy t'anderen tyden gehadt hadden, apart gesolliciteert hebbende, het selve Conger-gelt afgedaen te hebben,

ben, by den Lande gerembourseert soude werden van de selve hare kosten.

Den 16, ende 19. September.

EOdem, is op de Requeste van die van Schoonhoven, Oudewater, Woerden en de Naerden, versoeckende adjunctie van de Staten, om met hen te solliciteren het oude Schildt-gelt afgedaen te hebben, verklaert te vreden te wesen henlieden alle assistentie te doen; maer dat sy verduchten, alsoo t'anderen tyden by de Koninginne tegens henlieden Appoinctement *ad Barbam* gegeven was, sylieden niet veel vangen en souden, maer beter varen souden in rechte te treden, ende hen met Justitie behelpen.

Versoeck van die van Schoonhoven, Oudewater, Woerden en Naerden, om afdoeninge van het oude Schildt-geldt.

EOdem, is van gelijcken geresolveert, te Brussel ter Daghvaert te zijn den eersten October naestkomende.

Daghvaert te Brussel.

Den 19 September 1545.

P R Æ S E N T E N:

Bartholomei.
Van Dordrecht.
Engelbrecht Willemsz, Burgemeester, ende
Mr. *Lambrecht.*
Van Haerlem.
Mr. Huygh.
Van Delft.
Mr. *Jacob de Milde*,

Van Leyden.
Van Amsterdam, niemandt.
Witte vander Hoeven, Burgemeester, ende
Mr. *Cornelis van Hoogelande.*
Van der Gouda.

1545. Den 19. September.

Vranck vander Hoeven, Ontfanger van den Impost, den Ontfanger Generael van de Beeden opgebracht en betaelt hadde restant hem competerende aen de vijf en tseventigh duysent guldens, &c.

DEn negentienden, de Gedeputeerden van de groote Steeden tot mynen Huyse vergadert zijnde, naer by my verhael gedaen is geweest, hoe dat door ordonnantie van de Steden, ende oock van mijn Heeren van den Raede, Vranck vander Hoeven, Ontfanger van den Impost, den Ontfanger Generael van de Beeden, opgebracht ende betaelt hadde het restant, hem competerende aen de vijf en tseventigh duysent guldens, ommegeslagen by den thienden penningh op het inkomen van de Margentalen, bedragende ter somme van derthien duysent een hondert achtien ponden, en dat omme te weten hoe veel elcks van de Rentmeesters particulier, van den selven thienden penningh, in 't restant noch schuldigh bleef, van nooden ware de selve te beschryven; dat oock eenighe Dorpen ende Vryheden in Hollandt gelegen waren, die sustineerden onder de Schiltalen niet begrepen te zijn, waer door van hem den thienden penningh niet ontfangen en wierde, welcke Plaetsen, indien sy mede hare portie opbrachten, een grooten penningh bedraghen soude, dat men daeromme de voornoemde Rentmeesters particulier soude belasten van de voorschreve pretense Vryen, hare quote met alder diligentie te innen, ende voorts aen de Majesteyt versoecken, dat den Hove van Hollandt belast soude werden de voorsz * pretense Exempten te bedwingen, in de voorsz Beede mede hare portie op te brengen.

* Bl. 46.

Vranck van der

DAt oock den voornoemden Vranck vander Hoeven my verklaert hadde, dat den Ont-

1545. Den 19. September.

Ontfanger Pieter Moons hem doen sommeren hadde, door schryven van boven, soo hy seyde, om te hebben het restant dat de Keyzerlijcke Majesteyt noch komt van de Beede van hondert en twintigh duysent guldens, beloopende ter somme van vijftien duysent vijf hondert negen ponden, wesende het geene wes geaccordeert was, in surcheantie te houden voor de portie van de Onwilligen, den Impost te betalen; en dat daerom oorbaer ware, te solliciteren continuatie van de surcheantie van de selve somme, ende dat den voorsz Vranck begeerden te weten, wat hy den voorsz Ontfanger hier op voor antwoorde geven soude.

Hoeven gesommeert, van denOntfanger Pieter Moons, om te hebben 't restant, &c.

DAt oock de voorsz Gedeputeerden, elcks in den haren, wel vernomen hadden wat ongeregeltheydt, ende duyren tijdt in dese Landen gekomen was door de Verkoopers, soo in de Granen, Boter, Kaes, Gevogelt ende anders, en dat daerom sylieden souden willen aensien eenigh bequaem middel, om hier tegens provisie te mogen doen.

Ongeregeltheydt door de Verkoopers van eenige Waren vernomen.

SOo is, nopende het eerste poinct, by de voornoemde Gedeputeerden geresolveert, dat elcks van henlieden in den sijnen, de particuliere Ontfangers soude belasten, een staet te maecken van de Margentalen van de pretense Vryen, leggende ter plaetsen daer de Onvryen onder de Schiltalen begrepen zijn, omme, dat hebbende aen de Keyzerlijcke Majesteyt, nu boven komende, dat de selve Onwilligen geconstringeert soude mogen werden, in de voorsz somme van vijf en tseventigh

Te lasten de particuliere Ontfangers een staet te maken van de Margentalen van de pretense Vryen.

Den 19 en de 26. September.

duysent guldens, haer portie op te brengen.

De pretense Vryen te executeren om den Impost op te brengen.

OP het voorsz tweede poinct is geresolveert, dat de particuliere Ontfangers, met alder diligentie ende rigeur sullen doen executeren de pretense Vryen, omme den Impost op te brengen; ende dat de Staten boven komende, sullen versoecken kortinge, en by provisie continuatie van de voorsz 14000 guldens.

Articulen gemaeckt tegens de Verkoopers van de voorsz Waren.

OP het voorsz derde poinct, zijn by de voornoemde Gedeputeerden seeckere Articulen gemaeckt, die sy mede genomen hebben, omme daer op elcks in den haren rapport te doen; ende dies-aengaende Resolutie genomen zynde, boven komende, tegens de voorsz Verkoopers te solliciteren, volgens de selve Articulen, behoorlijcke provisie, of anders als by de Steden breder geadviseert sal werden.

Den 26 September 1545.

Te accorderen in de Petitie sulcks die by de Keyzerlijcke Majesteyt gedaen is.

DEn Heere van Assendelft my by hem ontboden hebbende, heeft my geseydt Brieven van onsen Stadthouder gekregen te hebben, daer by schrijft dat de Staten, indien sy niet geresolveert en waren te accorderen in de Petitie, sulcks die by de Keyzerlijcke Majesteyt gedaen is, als noch niet en souden boven komen; maer dat hy, volgende de Instructie hem gesonden, trecken soude in elcke Stadt apart, omme hem te informeren, dat sy

sy in de voorsz Petitie souden willen accorderen; seggende my voorts in het secreet, dat den Stadthouder hem schreef, dat de Keyzerlycke Majesteyt te vreeden soude wesen met vijf hondert duysendt guldens, te betalen op vier Jaren, immers soude noch te vreeden wesen met ses hondert duysent guldens, te betalen op ses Jaren, mits dat de Steden daer in * genieten souden hare gratie, en dat hy op 's anderen daeghs soude reysen naer Haerlem, en soo by de andere Steden, om hem, tot 't gene wes voorsz is, te induceren.

Den 26. September, mitsgaders 2 October.

* Bl. 471

Den 2 *October* 1545.

HEeft den Heere van Assendelft my geseydt, dat hy die van Haerlem, Leyden, ende der Gouda geinduceert hadde, hen conform te maecken met de Edelen; die van Dordrecht ende Amsterdam, te weten dat sy te vreden waren, te consenteren ses hondert duysent guldens, te betalen binnen ses Jaren, ende op twaelf termynen, daer van de eerste termijn verschynen soude van Kersmisse naestkomende, in een Jaar, te heffen en te lichten by de gewoonlijcke Schiltalen, waer na ick oock de antwoorde van de Staten gealtereert en gemaeckt hebbe.

Te consenteren in de ses hondert duysent guldens, te betalen binnen ses Jaren, en op twaelf termijnen.

Dagh.

1545. Den 10. October.

Daghvaert gehouden tot Brussel, op

Den 10 *October* 1545.

P R Æ S E N T E N.

Uyt de Edelen.
De Heeren *van Goudriaen*,
ende
Van Poelgeest.
Van de Steden.
Jacob Oom,
ende
Bartholomei.
Van Dordrecht.
Mr. *Quirijn Dircksz*, Burgemeester,
ende
Mr. *Lambrecht*, Pensionaris.
Van Haerlem.
Mr. *Cornelis Aertsz*, Secretaris.
Van Delft.
Jacob vander Does, Burgemeester,
ende
Mr. *Jacob de Milde*, Pensionaris.
Van Leyden.
Mr. *Hendrick Dircksz*, Burgemeester,
ende
Hoogaerden.
Van Amsterdam.
Gijsbrecht Thomasz, Burgemeester,
ende
Mr. *Cornelis Van Hoogelande*, Pensionaris.
Van der Gouda.

Omme antwoorde te geven op de Petitie, by de Keyzerlijcke Majesteyt de Staten gedaen, den laetsten Augusti te vooren, van de somme van ses hondert duysent guldens, te betalen binnen vier Jaren, ende op acht termynen, ende op eenige andere Poincten.

De Edelen hebben mede geaccor-

EOdem hebben de voornoemde Edelen geaccordeert de voorsz somme van ses hondert duysent guldens; te weten, binnen ses Ja-

Jaren, ende op twaelf termynen, daer van de eerste termijn verschynen sal van Kersmisse naestkomende, over een Jaer, de selve penningen te heffen ende te lichten by de ghewoonlijcke Schiltalen.

Den 10. October. deert in de voorsz somme.

DE Gedeputeerden van de vijf groote Steden, als Dordrecht, Haerlem, Leyden, Amsterdam, ende der Gouda, hebben de selve somme geaccordeert op de voorsz dagen ende termynen, mits daer inne genietende elcks hare gewoonlijcke gratie, ende onder die condition in de antwoorde by my beworpen, en onder my wesende begrepen.

Ut supra.

EOdem, is volgende voorgaende Resolutie, ende de Articulen by de Gedeputeerden van de Steden, den negentienden September, in den Hage by geschrifte gestelt, oock onder my berustende, geresolveert by maniere van Placaet, provisie te versoecken by de Keyzerlijcke Majesteyt, * tegens de ongeregeltheyt en duyrte in den Lande van Hollandt dagelijcks opryesende, door het verkoopen van alle Victuaillen.

Provisie van Placaet aen den Keyzer te versoecken tegens de ongeregeltheydt, &c.

* Bl. 485.

EOdem, is geresolveert op de sommatie, by den Ontfanger Generael van de Beeden, gedaen Vranck vander Hoeven, Ontfanger van den Impost, omme op te brengen het restant hem competerende, op de Beede van hondert en twintigh duysent guldens, bedragende ter somme van sestien duysent ses hondert en negen ponden, dat men niet en behoort te verstaen onder den voornoemden Vranck

Sommatie by den Ontfanger Generael gedaen aen Vranck van der Hoeven, om het restant op te brengen hem competerende, &c.

Vranck eenigh restant te wesen, als oock en is, noch oock daer vooren en behoort gesommeert te werden, maer dat men behoort de pretense Exempten en Onwilligen den Impost te betalen, van 's Keyzers wegen te doen executeren, ende den Procureur Generael te belasten, het selve sulcks te doen, alsoo de portie van de Onwilligen de Staten belooft is kortinge te strecken, midts welcken de Keyzerl: Maj: de selve portie moet dragen.

Daghvaert gehouden tot Brussel, op

Den 12 *October* 1545.

By alle de voor- van de Staten te we- gaende Gedeputeer- ten, roerende de voorsz den, ten fine voor- Petitie, ende op eeni- noemt, ende omme ge andere Pointen. absolute antwoorde

Consent op de voorsz somme van ses hondert duysent guldens, op de dagen ende termynen.

EOdem, heeft den Heere van Assendelft, door last van den Præsident Schoorl, de Staten voorgegeven ende gevraeght, of elcks van henlieden geresolveert was op de voorsz Petitie absolut consent te draghen; waer op de Edelen, ende Gedeputeerden van de vijf Steden; alsoo sylieden ghenoegh met mijn Heere den Præsident van hare gratie overkomen waren, verklaerden te accorderen de voorsz somme van ses hondert duysent guldens, op de voorsz dagen en termynen, en onder de voorsz conditien; maer de Gedeputeerden van Delft verklaerden, te persisteren by de Brieven van gratie ende exemptie,

Den 12. October.

tie, henlieden ter oorsaecke van den grooten brandt verleent.

Aengaende den langen train van Justitie in den Hove van Hollandt, &c.

EOdem, de Staten by my verhael gedaen zynde, dat den train van Justitie in den Hove van Hollandt seer prolicx ende excessif van kosten was, soo uyt saecke van veel ende langh schryven, als oock dat parthyen veele ende diversche dilayen practiseerden omme hare productie te doen, de welcke oock tot groote kosten by hem gedaen moeste werden, ende dat daeromme sylieden hier tegens behoorden te versoecken provisie ghedaen te werden, achtervolgende seeckere Articulen, by den Heere van Assendelft, ende den Præsident Schoorl t'anderen tyden gelevert; soo is by de selve Staten geresolveert, dat den Heere van Assendelft ende ick, aen den voornoemden Præsident souden versoecken, de voorsz Articulen weder te hebben, om die te visiteren ende te adderen, sulcks men in raede bevinden soude, en voorts om te mogen komen tot abbreviatie van de Processen, tot minder kosten van Parthyen.

Vranck van derHoeven aengestelt tot Ontfanger van 's gemeene LandtsOmmeslagen.

EOdem, is Vranck vander Hoeven by de Staten eendrachtelijck gekoren, ende genomineert tot Ontfanger van des gemeene Lands Ommeslagen, in de plaetse van Heyman van de Ketel, die verklaert hadden niet te willen dienen sonder particuliere Ontfangers, mits dat die van der Gouda * begeerden dat men Heyman van de Ketel noch eens soude vragen, of hy het voorsz Officie, sonder particuliere Ontfangers, soude willen bedienen;

* Bl. 49.

ende

Den 12 en de 14. October.

ende is my belast aen den Præsident te sollsiciteren Commissie op den voorsz Vranck, en die onder my te houden, tot de voorsz Staten met hem overkomen souden zijn.

Een Ommeslagh geaccordeert.

EOdem, is by de voorsz Staten een Ommeslagh geaccordeert, volgende de Appostillen, by my op den staet van Heyman voornoemt ontfangen, gestelt.

Daghvaert, gehouden tot Brussel, op

Den 14 October 1545.

By alle de voorgaende Gedeputeerden van de Steden, behalven Mr. *Hendrick Dircksz*, Burgemeester van Amsterdam; maer in het dragen van het consent, waren sylieden alle present, omme provisie te hebben tegens de pretense Vryen ende Onwilligen, op het inkomen van de Margentalen, ende ten selven dage consent gedragen ter presentie van de Keyzerlijcke Majesteyt, op de voorsz Petitie van ses hondert duysent guldens.

Pretensie van eenige Dorpen ende Vryheden in Hollandt, omme exempt te wesen in den thienden penningh, ommege-

EOdem, naer by my verhael ghedaen was, dat eenige Dorpen ende Vryheden in Hollandt, prætenderende exempt te wesen in den thienden penningh, Ommegheslagen op het innekomen van de Margentalen, dienende tot furnissement van de helft van het consent, geaccordeert in April vijftien hondert drie en veertigh, voor Paesschen; soo is by henlieden geresolveert, dat men soude solliciteren, dat de voorsz Onwilligen verklaert souden wer-

werden onder den voorsz consente begrepen, en dien naervolgende gehouden in de helft van de voorsz somme, maeckende vijf en tseventigh duysent guldens, te contribueren; ende die van den Raede van Hollandt geordonneert, henlieden daer na te reguleren; ende geen provisie ter contrarie verleenen, immers indien by henlieden eenige ter contrarie verleent mochte zijn, de selve te revoceren, ende te niet te doen, ende dat volgende seeckere Articulen, by my daer van by geschrifte gestelt; ende zijn de Milde en ick gecommitteert, omme het selve te vervolgen, maer Milde verklaerde dat hy selve niet en wilde accepteren, ende de indignatie alleen hebben.

Den 14. October. slagen op het Inkomen van de Margentalen.

EOdem, by my verhael gedaen zynde ten versoecke van Mr. Jacob van Deventer, Kaertmaecker, van dat hem noch komen soude, ter cause van het maecken van een Kaerte, vijftigh guldens, die in den Jare van vijftien hondert een en veertigh, hem waren geassigneert, ontfangen te werden, de eene helft by die van Amsterdam ende de Watersche Steden, ende de andere helft by het gemeene Landt, ende dat hy daer van als noch versocht betalinge; soo is by de voornoemde Gedeputeerden geresolveert, dat die van Amsterdam hem de eene helft betalen sullen, ende het gemeene Landt de andere helft, ende dat ick de selve vijf en twintigh guldens, mede in de staet van den Ommeslagh stellen soude, sulcks ick oock gedaen hebbe.

Versoeck van Jacob van Deventer, voor het maecken van een Kaert, noch resteerde vijftigh guldens, &c.

Den 14. October. * Bl. 50. Consent op de Petitie sijn Majesteyt gedaen, den tijdt van ses Jaren, ende op twaelf termijnen.

* EOdem, hebbe ick uyt den naem van alle de Staten verklaert de Keyzerlijcke Majesteyt, dat sylieden accordeerden op de voorsz Petitie, by sijne Majesteyt gedaen voor den tijdt van ses Jaren, ende op twaelf termynen, t'elcken Jare hondert duysent guldens, waer van den eersten termijn innegaen ende verschynen sal van Kersmisse naestkomende over een Jaer, ende voorts onder seeckere andere conditien in de Acte van consent begrepen, welck consent de Keyzerlijcke Majesteyt geaccepteert heeft, alleen onder die conditien, die men gewoonlijck is in het accorderen van de Beeden toe te laten, ende te admitteren, en heeft de Staten daer van grootelijcx bedanckt.

Poincten van Appoinctement by Appostille gekregen.

Naer by my alle de voorsz Poincten den Præsident by geschrifte overgelevert waren, soo hebbe ick den vijftienden op elck van dien Appoinctement by Appostille gekregen, blijckende by de selve Appostillen onder my wesende, de welcke by my de Gedeputeerden van Haerlem, Delft, Leyden, Amsterdam, ende der Gouda, te samen vergadert zijnde, vertoont wesende, hebben my anders niet belast te vervolgen, dan in de saecke van de Gulde Bulle, de antwoorde van die van Brabandt, de expeditie op de twee advisen aldaer gementioneert, ende voorts advis aen die van den Raede ende Reecken-kamer, roerende de electie van Vranck van den Hoeven.

Aengaende de Acte

Eoden, naer ick de voornoemde vijf Gedeputeerden, alsoo die van Dordrecht niet en be-

begeerden te compareren, voorgelesen hadde de Minute van de Acte van consent by my gemaeckt, hebben my belast de selve sulcks te doen maecken, ende in dier voegen te teyckenen, ende anders niet, in gevalle by de Acte van acceptatie blijckt, het selve consent sulcks geaccepteert te zijn; maer de Edelen hadden my te vooren verklaert, dat sy te vreden waren deselve Acte by my onderteeckent te werden, sonder insertie van de clausule van Conge aldaer geroert.

Den 14. October. van consent by my gemaeckt en onderteeckent.

Eodem, de selve voorgelesen hebbende de voorsz Articulen, roerende de Onwilligen, te betalen den tienden penningh, ommegeslagen op het inkomen van de Margentalen, hebben my geordonneert de selve sulcks over te geven den Præsident, het welck ick ten selven dage sulcks ghedaen hebbe, die my daer van, mitsgaders op de twee advisen, in de voorsz Articulen begrepen, belooft heeft expeditie te doen hebben.

Articulen roerende de Onwilligen in 't betalen van den tienden penningh.

Eodem, hebbe ick den Cancelier van Brabandt vertoont de Appostille op het Articul, roerende de saecke van de Gulde Bulle, begeerende dat hy ons woude doen hebben de antwoorde van die van Brabandt, daer op hy my voor antwoorde gaf, soo hy oock 's daeghs te vooren ghedaen hadde, dat hy met henlieden soude spreecken, en my de voorsz antwoorde doen hebben.

Antwoorde van die van Brabant roerende de faecke van de Gulde Bulle.

Eodem, hebbe ick op de voorsz Articulen, roerende de Onwilligen, te betalen den voorschre-

De voorsz Articulen

1545. Den 14 en de 16. October.

schreven thienden penningh, verkregen by Appostille, dat de selve Articulen met Copie van de Acte, in dato den negenden April vijftien hondert drie en veertigh, voor Paesschen, gesonden souden werden aen den Raede van Hollandt, om daer op te senden haer advis aen de Keyzerlijcke Majesteyt.

Van de Onwilligen te senden aen den Raedt van Hollandt.

*Bl. 51.

* Den 16 October 1545.

De antwoorde van die van Brabandt in de sake van de Gulde Bulle te doen visiteren by de Prælaten, ende andere van de Gedeputeerden van de Staten.

HEeft den Cancelier van Brabandt my geseydt, dat die van Brabandt haer antwoorde in de saecke van de Gulde Bulle souden doen visiteren by de Prælaten, ende andere van de Gedeputeerden van de Staten, ende ons als dan de selve doen hebben; ende den Præsident Schoorl seyde my, in gevalle de selve antwoorde by henlieden niet gelevert en werde, dat hy de Keyzerlijcke Majesteyt, tot Utrecht wesende, die van Hollandt soude doen hebben behoorlijcke provisie, hebbe evenwel op mijn vertreck belast Sebastiaen, Dienaer van Mr. Vincent, de selve antwoorde aen den Cancelier te vervolgen, ende my die over te senden, ofte van sijn wedervaren te adverteren; ende Bartholomei heeft my verklaert, dat den Præsident hem geseydt hadde, dat men in de saecke, hangende voor den Hove van Hollandt, tusschen Willem Fransz en Mr. Joost Aemsz, wel soude mogen voorts procederen.

Aengaende de bemuyrde Steden van Hollant

EOdem, naer de advisen van den Grooten Raede, ende van die van Hollandt gesien is geweest, aengaende de bemuyrde Steden

van

1545. Den 16, 17 ende 19. October.

van Hollandt, tegens Hans de Kuyper tot Vlaerdingen, omme interpretatie te hebben op het Octroy, dat men op het platte Landt niet en soude mogen Brouweryen stellen, hebben de voorsz Steden op hare Requeste voor Appoinctement gekregen, *veu l'advis nihil ut petitur.*

tegens Hans de Kuyper, om interpretatie, &c.

Den 17 October 1545.

GEsien wesende het advis van die van de Reecken-kamer in Hollandt, roerende het afnemen van den Thol by den Thollenaer van Utrecht, over de Ondersaten van Hollandt, hebben de Staten verkregen provisie van Justitie, om den Thollenaer van Utrecht in den Raede aldaer te mogen doen daghvaerden, om te aenhoren alsulcken eysch, als sylieden ter cause voorsz sullen willen doen.

Advis Reecken-Kamer in Hollandt, roerende het afnemen van den Thol, by den Thollenaer van Utrecht.

Den 19 October 1545.

NAer dat ick ter presentie van den Heere van Assendelft, den Præsident geseydt hadde, dat de Gedeputeerden van de voorschreve vijf Steden, my belast hadden de Acte van consent niet te teeckenen, ten ware by de Acte van acceptatie bleecke, dat het consent onder die conditien aldaer begrepen, geaccepteert wierde; heeft my geseydt, dat ten dage by my het voorsz consent gedragen wierde, hy door bevel van de Keyzerlijcke Majesteyt de Staten verklaerde, dat sijne Majesteyt het consent accepteerde onder die conditien, dat men in het accorderen van de Beeden

Belangende het teeckenen van de Acte van consent, &c.

den gewoonlijck is toe te laten, ende te admitteren en vorder niet, waer tegens by de Staten als dan niet ghefeydt en wierde; ende indien de Staten my de Acte van consent niet en wilde laten teeckenen, alsoo de Keyzerl: Maj: het consent hielde van waerden, dat ick evenwel aen de Steden soude schryven om te gekrygen haer consent.

Den 27 *October* 1545.

Ut supra.

HEbbe ick Mr. Jacob de Milde geseydt, dat hy my soude laten weten, of sijne Meesters te vreeden waren de Acte van consent van ses duysent guldens, uyt haren name by my geteeckent te werden, niet tegenstaende dat het selve consent alleen by de Keyzerlijcke Majesteyt geaccepteert was, onder die conditien, die men in het accorderen van de Beeden gewoon is toe te laten ende te admitteren, ende niet onder de andere conditien in de selve Acte begrepen, midtsgaders oock wat resolutie sijn * Meesters genomen hadden, op de Articulen in den staet van den Ommeslagh gestelt, daer op tot Brussel by hare Gedeputeerden rapport genomen was; ten selven dage hebbe ick mijne Missiven gesonden aen de Pensionarissen van Dordrecht, Haerlem, ende der Gouda, tenderende ten selven fine.

* Bl. 52.

Den 31 *October* 1545.

Brieven van sijne Keyzerlicke Maje-

HEbbe ick met Hoogaerden, den Heere van Assendelft verklaert, hoe dat die van Amsterdam Brieven van de Keyzerlijcke Majesteyt

Den 31. October.

steyt ontfangen hadde, daer by henlieden belast wierde, van die van Embden ende Oost-Vrieslandt, van elck Schip te nemen twintigh Caroli guldens, ende van de Goederen daer inne zynde, den thienden penningh, ende dat overmits by die vam Embden en Oost-Vrieslandt geordonneert was, voor Impost van elck stuck van de Beesten, toebehoorende die van Groningen, ende andere Ondersaten van dese Landen, twee stuyvers meer te nemen, dan sy hier voortijds plegen te doen, waer door de Koopmanschap in de selve Landen geschapen ware gantschelijck te vergaen, alsoo de selve van Groningen ende Oost-Vrieslandt op de Goederen van dese Landen aldaer arriverende, de welcke aldaer dickwylen door tempeest, onweer ende andersints, overmidts de bequaemheydt van de Havenen arriveren moeten, gelijck of meerder Impost stellen souden; dat oock sylieden Brieven van de Keyzerlijcke Majesteyt, daer by henlieden belast werde geen koorn, oock van buyten innegebracht zynde, uyt te laten varen, alwaer het oock sulcks dat het selve in de Schepen gheladen ware, waer door van gelijcken geschapen was groote duyrte in het koorn te komen, ende oock geen van buyten innegebracht te werden, alsoo 'er niet inne en komt, daer niet uytgevoert en wordt; ende dat alreede het koorn, naer de tydinge van de voorschreve Missiven onder den Koopman gekomen, op elck Last geresen was vier Goutguldens, dat daeromme hy de Staten soude willen beschryven, omme hier inne remedie geadhibeert te werden; waer op den Heere

steyt aen die van Amsterdam, waer by sy gelast werden, van die van Embden en Oost-Vrieslandt van elck Schip te nemen twintig Caroli guldens, en van de Goederen daer inne geladen, den tienden penning, &c.

1545. Den 31. October, ende 5 Novemb.

van Assendelft, naer hy hier van met den Raede gecommuniceert hadde, ons tot antwoorde gegeven heeft, dat, alsoo de selve beschryvinge soude wesen tot achterdeel van de beliefte van de Keyzerlijcke Majesteyt, den Raede niet oorbaer en dachte, de voorsz Daghvaert te beschryven, maer dat die van Amsterdam patientie moesten hebben tot andere oorsaecken, ende middelen vielen omme de Staten te beschryven, niet te min, indien die van Amsterdam, van het geene wes voorsz is, den Raede eenige doleantie wouden overgeven, sylieden souden daer van geerne de Keyzerlijcke Maj: adverteren.

Heyman van de Ketel te induceren tot den ontfangh van 's gemeene Landts Ommeslagen.

EOdem, by my den Heere van Assendelft vermaent zynde, dat hy Heyman van de Ketel soude willen spreecken ende induceren, ten eynde hy den ontfangh van des gemeene Landts Ommeslagen soude willen accepteren, sonder onder hem te hebben particuliere Ontfangers, heeft my belooft Heyman van den selven dage by hem te ontbieden, en daer toe te induceren.

Den 5 November 1545.

Advis, roerende de nominatie van Vranck van der Hoeven, om te wesen Ontfanger van 's gemeene

HEbbe ick den gelevert den Heere van Assendelft de Brieven van de Keyzerlijcke Majesteyt, aen den Raede ende Reecken-kamer, om te hebben haer advis, roerende de nominatie van Vranck vander Hoeven, omme te wesen Ontfanger van des ghemeene Landts Ommeslagen, alsoo den Heere van Assendelft my te vooren geseydt hadde, van de

1545.
Den 5 ende 6 Novemb.
Landts Ommeslagen.

dese saecke gesproken te hebben Heyman van de Ketel, die hem verklaert hadde, niet te willen dienen sonder particuliere Ontfangers, ende dat hy te vreden was dat de Staten, van den selven ontfangh yemandt anders * versagen, welck voorsz advis den voorsz Heere van Assendelft my van dien dage belooft heeft te doen expedieren.

* Bl. 53.

Den 6 November 1545.

Rapport, nopende de Articulen in den staet gestelt, om te komen tot een nieuwen Ommeslagh.

HEeft Hoogelande my uyt den naem van sijne Meesters geseydt, dat, nopende de Articulen in den staet gestelt, omme te komen tot een nieuwen Ommeslagh, daer op tot Brussel by sijne Gedeputeerden rapport genomen was, dat sy, volgende de andere Gedeputeerden, in het inhouden van dien consenteerden, uytgesondert het Articul, roerende den Griffier van Hollandt, daer sijne Meesters hen lieten duncken, dat alsoo hy niet lange gedient en hadde, ghenoegh was hem toe te voegen hondert en vijftigh ponden van veertigh grooten, evenwel refereerden hem dies-aengaende gelijck die van Dordrecht gedaen hadden aen te seggen van den Heere van Assendelft; ende aengaende het poinct, of sy te vreden waren de Acte van consent van ses hondert duysent guldens, in de Acte den veertienden October vijftien hondert vijf en veertigh, by my geteeckent souden werden, niet tegenstaende dat het selve consent by de Keyzerlijcke Majesteyt niet geaccepteert en werden, onder die conditien aldaer, maer alleen onder de conditien, die men

Den 6, 7 en de 8. November.

gewoonlijck is in het consenteren van de Beede toe te laten; heeft my geseydt, in gevalle de andere Gedeputeerden te vreden waren de Acte voornoemt sulcks geteeckent te werden, sijne Meesters hen conform maeckten.

Den 7 November 1545.

Ut supra.

HEbben Mrs. Lambrecht Jacobsz, Pensionaris van Haerlem, ende Jacob de Milde, elck uyt den naem van hare Meesters geseydt, gepasseert de Articulen, in den staet van den Ommeslagh begrepen, daer óp by hem rapport ghenomen was, sulcks de Edelen, ende die van Dordrecht gedaen hadden; dan roerende het Articul van den Griffier, seyde de Milde, dat in de eerste Daghvaert by sijne Meesters resolutie gegeven soude werden; ende aengaende het teeckenen van de Acte van consent van ses hondert duysent guldens, in de Acte den veertienden October vijftien hondert vijf en veertigh, seyde Lambrechtsz, dat den Keyzer tot Utrecht wesende, hy hem daer soude vinden, ende my als dan antwoorde geven; ende de Milde seyde, dat men het selve in de naeste Daghvaert doen soude.

Den 8 November 1545.

Gecommitteerden ter Auditie, van den tienden penningh op het in-

ZYn by de Gecommitteerden ter Auditie, van den tienden penningh op het inkomen van de Margentalen, gehoort eenige van de Reeckeninge van de particuliere Ontfangers; maer alsoo ick den negenden met de

Ge-

Gedeputeerden van Amsterdam, naer het Hof reysen moeste; soo en weet ick niet wat difficulteyten daer bevonden, ende eyndelijck daer inne geaccordeert; dan sal Suys van alles de Staten rapport doen, als wesende de principaelste Commissaris. Den 8 ende 9 Novemb. komen van de Margentalen.

TEn selven dage hebbe ick gemaeckt de Remonstrantie, de welcke naer by ons gelevert is de Keyzerlijcke Majesteyt, tenderende, omme gerevoceert en te niete gedaen te hebben de interdictie, van geen vreemt Koorn uyt dese Landen te mogen voeren, groot wesenden achthien Lasten. Remonstrantie aen de Keyzerlijcke Majesteyt, &c.

Den 9 November 1545. *Bl. 54.

BEn ik door onthiet van den Heere van Assendelft, die van Dordrecht, Haerlem, Delft, Leyden en Amsterdam, met seeckere Gedeputeerden van Amsterdam, als Dirck Hillebrandtsz, Burgemeester, Cornelis Hendricksz ende Hoogaerden, gereyst naer Antwerpen; ende hebbe, na dat de Keyzerlijcke Majesteyt ende de Kon:, aldaer gekomen waren den negentienden der selver, dan Stadhouder ende den Præsident, ende daer na mijn Heere van Eecke verhaelt het inhouden en versoeck van de voorsz Remonstrantie, die ons alle belooft hebben aen expeditie te helpen, soo geringe sylieden met de Ambassadeurs van Vranckrijck en Engelandt gebesoigneert souden hebben, Remonstrantie van de Gedeputeerden na Antwerpen, by de Keyzerlijcke Majesteyt en de Kon. gekomen waren, &c.

Den

Den 27 November 1545.

Belangende de interdictie op den uytvoer van het Koorn.

HEbben den Stadthouder ende Præsident ons geseydt, dat de Kon: in geene meeninge en was de voorsz interdictie te niet te doen, dan in het eynde van Februarii toekomende, ende dat overmits binnen den selven tijdt geen Koorn uyt Oostlandt hier komen en soude, ende voor den selven tijdt afdoende de voorsz interdictie ware geschapen de helft van het Koorn, wes hier nu is, uytgevoert te werden, souden evenwel binnen een dagh of twee ons aen expeditie helpen, en sien wat men doen soude mogen.

Commissie voor vander Hoeven, als Ontfanger, &c.

EOdem heb ick gelost de Commissie van vander Hoeven, als Ontfanger van des Lands Ommeslagen.

Placaet tegens die van Embden ende Oost-Vrieslandt, tot afdoeninge van den nieuwen Impost by haer gestelt op de Goederen van die van Groeningen.

EOdem, hebbende het versoeck by my by geschrifte gestelt, van dat die van Embden ende Oost-Vrieslandt, by een ander middel bedwongen souden mogen werden, den nieuwen Impost by hen gestelt op de Goederen van die van Groeningen af te doen, dan by afneminghe van gelijcke ofte meerderen Impost op hare Goederen, ofte dat in andere Landen van herwaerts over, gelijcke Placaten uytgegeven souden werden, als den Schout van Amsterdam ghesonden ware, den Præsident Schoorl in het lange verhaelt; soo heeft hy ons voor antwoorde gegeven, dat'er geen ander middel en was, omme henlieden, tot 't geene wes voorsz is, te constringeren; ende dat gelijcke Placaten in Zeelandt, Vrieslandt,

Den 27, 28 ende 30. Novemb.

landt, Over-Yssel, ende andere Landen gesonden waren; ende dat daer en boven by de Kon: eenige uytgemaeckt waren, omme op de Goederen van die van Oost-Vrieslandt waer te nemen; ende indien by henlieden eenige vordere Impoften opgestelt werden, op de Ondersaten van dese Landen, dat men altoos sulcke provisie daer tegens doen souden, dat sylieden blyde souden wesen den selven Impost af te doen.

Den 28 November 1545.

Antwoorde de Kon: gelevert op de Requeste van die Hollant, Zeeland en Mechelen, roerende de Gulde Bulle.

HEbben die van Brabandt naer veele sollicitatien by mijn gedaen, soo aen den Præsident als aen den Cancelier van Brabandt, de Kon: gelevert hare antwoorde op de Requeste van die van Hollandt, Zeelandt ende Mechelen, roerende de saecke van de Gulde Bulle, waer van by my Copie versocht zijnde, heeft den Præsident my geseydt, dat hy de selve eerst moeste vertoonen de Keyzerlijcke Majesteyt, om te weten sijne goede gelieste.

* *Den 30 November 1545.*

* Bl. 55.

Copie van de antwoorde gelevert.

HEeft den Præsident my geseydt, dat de Keyzerlijcke Majesteyt ons van de voorschreve antwoorde geaccordeert hadde Copie, maer want de selve antwoorde seer groot is, ende den Præsident, den Audiencier, ende ick ten selven dage, ofte des anderen daeghs moeste vertrecken, soo en heeft den Audiencier my de selve antwoorde niet mogen leveren,

voor

1545. Den 30. Novemb.

voor de Keyzerl: Maj: tot Utrecht soude wesen.

Interdictie van geen vreemt Koorn uyt te mogen voeren.

DEn acht en twintighsten heeft den Heere van Praet ons geseydt, dat op het voorschreve versoeck, om afgedaen te hebben de interdictie, van geen vreemt Koorn uyt te mogen voeren, by de Kon: verklaert, dat de selve interdictie niet langer standt houden en soude, dan tot den eersten Maert toekomende, ende dat naer dien tijdt de helft van het vreemt Koorn, het welck men soude inbrengen, altoos weder uyt soude mogen voeren, ende soo verre de duyrte cesseerde, soude men oock vryelijcken alle vreemt Koorn uyt mogen voeren; dat oock die van Amsterdam binnen de voorsz drie maenden ghehouden souden wesen provisie ende diligentie te doen, dat 'er geen binnen gewassen Koorn uytgevoert en werde, ofte by gebreck van dien, dat men interdiceren soude henlieden eenigh binnen gewassen Koorn te brengen; dat oock een Secretaris van den Secreten Raedt, by hare Majesteyt gecommitteert was omme hem te informeren, hoe veel last Koorns binnen Texel ofte daer omtrent leggende is, het welcke de Koopluyden begeeren uyt te voeren, ende oock hoe veel last Koorns binnen Amsterdam is, ende soo verre by hem bevonden werdt binnen Amsterdam noch eens soo veel Koorns te zijn als omtrent Texel leggende is, ofte daer omtrent, sal geauthoriseert zijn omme het Koorn, leggende in Texel, te ontslaen, en Westwaerts te laten voeren

Den

DEn negen en twintighsten heeft den Præsident ons gevoeght, het selve geseydt, behalven dat hy geen vermaen en dede, van die van Amsterdam te weygeren binnen gewassen Koorn, indien sy niet toe en sagen, dat het selve niet uytgevoert en werde.

Den 30. Novemb. 2 ende 3. Dec. Die van Amsterdam te weygeren binnen gewassen Koorn.

Den 2 December 1545.

BEn ick van Antwerpen te huys gekomen, en hebbe eodem, den Heere van Assendelft van alles ons rapport gedaen.

Rapport aen den Heere van Assendelft.

Den 6 December 1545.

HEeft Suys, Vranck vander Hoeven ende ick, gehoort de Reeckeninge van Joost van Rijswijck, Ontfanger van den tienden penning; op het inkomen van de Margentalen, en bevonden dat meest alle de Quohieren, by hen overgelevert, ongeverifieert waren, de welcke wy gesloten hebben den tienden der selver Maendt.

Reeckeninge van Joost van Rijswijck, Ontfanger van den thienden penningh.

Dagh.

1545.
Den 10.
December.
* Bl. 56.

* Daghvaert, gehouden in den Hage op

Den 10 *December* 1545.

PRÆSENTEN.

Uyt de Edelen.
De Heeren *van Alckemade*,
ende
Van Hardincxvelt.
Van de Steden.
Heyman Adriaensz, Thesaurier,
ende
Bartholomei.
Van Dordrecht.
Gerrit Steffensz, Burgemeester,
ende
Mr. *Lambrecht*, Pensionaris.
Van Haerlem.
Vranck Bartholomeeusz,
ende
Mr. *Huygh.*
Van Delft.
Claes Adriaensz,
ende
Mr. *Jacob de Milde*, Pensionaris.
Van Leyden.
Dirck Hillebrandtsz, Burgemeester,
ende
Hoogaerden.
Van Amsterdam.
Gijsbrecht Thymansz, Burgemeester,
ende
Mr. *Cornelis van Hoogelande*, Pensionaris.
Van der Gouda.

Omme rapport te hooren van het geene wes by de Commissarissen geordonneert, ter Auditie van de Rekeninge van den tienden penningh gedaen is; noch omme te resolveren op de Acte van acceptatie van het laetste consent; noch op den Ommeslagh van 's gemeene Landts onkosten.

Eodem

1545.
Den 16.
December.

EOdem heeft Suys, nopende het eerste poinct, rapport gedaen, ende vertoont de difficulteyten by de Commissarissen bevonden, die oock by hen by geschrifte gestelt waren, als in den eersten alle de parthyen van de Landen van den geenen, die in den selven tienden penningh prætenderen exempt te zijn, mitsgaders oock alle de Uyterlanden, gelegen in Zuydt-Hollandt ende Delflandt, als onder de Schiltalen niet begrepen zynde; dat oock alle de Quohieren van den particulieren Ontfanger over het Quartier van Arckel ende Gornichem, behalven twee die niet en waren geverifieert, op welck poinct als doen geen resolutie genomen en is geweest, overmits dat 'er maer twee van de Edelen ter Daghvaert gekomen en waren, de welcke verklaerden geen last te hebben, nochte oock sterck genoegh te wesen om in desen te resolveren, mits welcken de Resolutie van dien uytgestelt is tot den sestienden deser Maendt.

Rapport roerende de difficulteyten by de Commissarissen bevonden.

EOdem, nopende het tweede poinct, roerende de Acte van acceptatie, waer by verhael gedaen was, dat de voorsz acceptatie van wegen de Keyzerlijcke Majesteyt niet gedaen en was, conform ende onder die conditien, die men gewoon is in het consenteren van de Beeden te accorderen ende te bespreecken, ende bevindende de Acte van acceptatie sulcks gemaeckt te zijn, verklaert hadde geen last te hebben de Acte van consent te teeckenen, ten ware die geaccepteert wierde in foma, soo sy gedaen was, soo hebben de voornoemde Staten by forme van communicatie ghenoegh ge-

Verhael roerende de Acte van acceptatie.

1545. Den 10. December.

gerefolveert, dat men aen de Keyzerlijcke Majesteyt soude solliciteren, de Acte van acceptatie conform ghemaeckt te hebben de Acte van consent, ofte dat men ten minsten by een ander middel soude solliciteren den Impost van de Conge, en andere nieuwigheden daer by de Negotie * verachtert, soude mogen werden afgedaen te hebben, alsoo het geheele welvaren van dese Landen staet op de Negotie, is evenwel de absolute Resolutie van dessen gereserveert tot de naeste Daghvaert, omme de redenen voorsz.

* Bl. 57.

Consent in den geheelen Ommeslagh van den voorsz Staet, &c.

EOdem, is op het derde poinct, roerende den Ommeslagh, waer by my het innehouden van den staet verhaelt is geweest, ende dat in den Ommeslagh van dien, de Staten den twaelfden October tot Brussel geconsenteert hadden, behalven in eenige Articulen, daer by eenige Gedeputeerden rapport op genomen was, als oock by my verhaeldt werde; soo hebben de voornoemde Gedeputeerden de novo geconsenteert in den geheelen Ommeslagh van den voorsz Staet, behalven dat die van Leyden den Kaertmaecker van Deventer, niet en wilden passeren haer portie van de vijf en twintigh guldens aldaer gesteldt, overmidts hy henlieden geen Kaerte gelevert en hadde, ende dat die van Amsterdam begeerden een Kaerte te hebben, dienende op het Conge, daer vooren hem de voorsz vijf en twintigh guldens toegevoeght waren, ende dat sy oock begeerden te hebben Copie van de Rente-brief van Paulus van Urselen, eer sy in den ommeslagh van de Renten van vijftigh

gul-

1545. Den 10. December.

guldens, aldaer gestelt, wilden consenteren.

EOdem, heeft den voornoemden Suys de Staten vertoont seeckere Missive van de Koninge ende van den Raede van Brabandt, aen den Raede van Hollandt, mitsgaders seeckere Requeste by den Procureur van Brabandt, den Raede aldaer overgegeven, by de welcke den Raede aldaer bevolen werdt in surcheantie te houden de proceduyren aldaer hangende, tusschen eenen Mr. Joost Aemsz, ende eenen Willem Fransz, sulcks als tot anderen tyden by de Majesteyt bevolen is geweest; het welck gehoort hebbende de voornoemde Staten, hebben my belast, mits dat by den Præsident tot anderen tyden verklaert is geweest, dat men soude mogen procederen, dat ick komende tot Utrecht, soude sollicite-ren aen den Præsident, dat, volgende de selve sijne verklaringe, het voorsz bevel van surcheantie afgedaen soude mogen werden.

Missive van de Koninginne; ende van den Raede van Brabandt aen den Raede van Hollandt.

EOdem heeft Suys, door bevel van den Heere van Assendelft, de Staten verklaert, dat, alsoo nu vaceerde het Officie van Ontfanger Generael van de Beeden over Hollandt, het welck een van de principaelste en de eerlijckste Officien van Hollandt is, ende dat alsoo de Staten principalijck met den selven Ontfanger te doen hebben, sy behoorden aen de Koninginne, ofte de Keyzerlijcke Majesteyt te doen vervolgen, dat tot het selve Officie een Ingeboorcn van Hollandt, die de natuyre van den Lande kende, voor een Uyt-heemsch

Aen de Koninginne te vervolgen, dat tot het Officie van Ontfanger Generael van de Beeden, een Ingebooren mag werden gepromoveert.

1545. Den 10. December.

heemsch gepromoveert mochte werde, welcke verklaringe by de Staten gehoort zijnde, hebben eendrachtelijck my belast het selve vervolgh te doen, te meer, want de Staten van Hollandt geprivilegeert zijn, dat men geen Uytheemsche tot eenigh Officie van dese Landen en soude mogen promoveren.

Aengaende de interdictie van geen vreemt Koorn uyt den Lande te mogen voeren.

EOdem hebbe ick de Staten rapport gedaen, van het geene wes by my, ende de Gedeputeerden van Amsterdam te Hove gebesoigneert is geweest, aengaende omme afgedaen te hebben de interdictie, by de Keyzerlijcke Majesteyt ghedaen, van geen vreemt Koorn uyt den Lande te mogen voeren, volgens het geene wes by hen *folio præcedenti*, hier voren gestelt is.

*Bl. 58. Commissie voor Vranck van der Hoeve, tot Ontfanger Generael van des gemeene Landts Ommeslagen.

* EOdem, hebbe ick de selve Staten mede verklaert, dat ick geobtineert hadde van de Keyzerlijcke Majesteyt Commissie voor Vranck vander Hoeven, omme te wesen Ontfanger Generael van des gemeene Lands Ommeslagen, de welcke ick oock de selve Commissie voorgelesen hebbe, henlieden vragende, of sy den voornoemden Vranck niet en wilden ontbieden, omme met hem over een te komen van sijn Salaris ende Arbeydtsloon; waer op by henlieden geseydt wierde, dat eenige van hen souden ondervragen waer mede hy te vreden souden wesen.

Antwoorde, roerende de saecke van

EOdem, hebbe ick den selven verklaert, hoe dat door mijn sollicitatie die van Brabandt den acht en twintighsten November ge-

Den 10. December. de Gulde Bulle.

gelevert hadden hare antwoorde, roerende de saecke van de Gulde Bulle; ende dat door mijn vervolgh de Keyzerlijcke Majesteyt daer van Copie gegunt hadde, die ick tot Antwerpen niet en hadde konnen krygen, overmidts de groote van dien, ende het vertreck van de Keyzerlijcke Majesteyt, maer dat den Audiencier my belooft hadde de selve tot Utrecht te doen hebben.

Ordonnantie van de Huysvrouwe van Mr. Jan Pluni-on, &c.

EOdem, hebbe ick op seeckere Ordonnantie van de Huysvrouwe van Mr. Jan Plumion, versoeckende voor haer moeyte, van dat de Commissarissen, geordonneert ter Auditie van de Reeckeninge van den Impost ende van den tienden penningh, besoignerende tot diversche stonden, tot haerder Woonstede vergadert zijn geweest, een gratuiteyt toegevoeght te werden, door onthiet van de Staten voor Appoinctement gestelt.

De Suppliante in desen geroert, sal patientie hebben ter tijdt en wylen tóe alle de Reeckeningen, daer van alhier mentie gemaeckt wert, gehoort en gesloten sullen wesen.

Gevisiteert de Rekeninge van den Ontfanger over 't Quartier van Arckel ende Gornichem.

EOdem, hebben de Commissarissen, gecommitteert ter Auditie van de Reeckeninge van de particuliere Ontfangers van den Impost, gehoort ende gevisiteert de Reeckeninge van den Ontfanger over het Quartier van Arckel en Gornichem, genaemt Joost van Rijswijck.

1545. Den 15. December.

Den 15 December 1545.

Ordonnantie van de onkosten in het folliciteren om afgedaen te hebben de Conge.

HEbbe ick, volgende de Resolutie by de Staten, den achtienden September te vooren genomen, die van Dordrecht gelevert Ordonnantie van de onkosten, by hen gehadt in het solliciteren, om afgedaen te hebben de Conge, en dat op Vranck vander Hoeven, als Ontfanger van 's Lands Ommeslagen.

Dagh-

1545. Den 16. December. * Bl. 59.

* Daghvaert, gehouden in den Hage op

Den 16 *December* 1545.

P R Æ S E N T E N.

Uyt de Edelen.

De Heeren *van Alckemade.*
Van Poelgeest.
Van Duvenvoorden.
Van Noortwijck,
ende
Van Treslongh.

Van de Steden.

Heyman Adriaensz, Thesaurier,
Maerten Schrevelsz,
ende
Bartholomei.

Van Dordrecht.

Mr. *Lambrecht*, Pensionaris.

Van Haerlem.

Hendrick Jansz, Burgemeester,
ende
Mr. *Huygh vanden Eynden*, Pensionaris.

Van Delft.

Claes Adriaensz,
ende
Mr. *Jacob de Milde*, Pensionaris.

Van Leyden.

Dirck Hillebrandtsz, Burgemeester,
ende
Hoogaerden.

Van Amsterdam.

Witte vander Hoeven, Burgemeester,
ende
Mr. *Cornelis van Hoogelande*, Pensionaris.

Van der Gouda.

Omme andermael rapport te hooren van de besoignes gedaen by de Commissarissen, gecommitteert ter Auditie van de Rekeninge van den laetsten thienden penningh; noch omme te resolveren op de Acte van acceptatie van het laetste consent ordinaris; ende op meer andere Poincten die hier na verklaert sullen werden.

1545. Den 16. December. Roerende de geenen die pretenderen in den thienden penningh exempt te wesen.

NAer by my het voorsz rapport gedaen, ende de difficulteyten by de Commissarassen bevonden, geopent zijn geweest; soo is by de Edelen geresolveert, dat men soude schryven aen den genen die in den voorsz tienden penning prætenderen exempt te wesen, dat sy de redenen waer in sy prætenderen exempt te wesen, souden overschryven, ende oversenden aen den Raede van Hollandt, ende dat sy te vreden waren wes by den Hove, ofte by seeckere Commissarissen van henlieden geordonneert soude werden te achtervolgen, des van de andere Gedeputeerden gevolh hebbende; maer de Gedeputeerden van de ses groote Steden resolveerden, dat sylieden van de selve opinie wel souden wesen, indien men in surcheantie wilde houden de vijf duysent een hondert eene guld. elf stuyvers, aen de vijf en tseventigh duysent guldens noch resterende, ter tijdt toe het selve bescheyt by den Hove gevisiteert zynde, daer op gedisponeert soude zijn; maer gemerckt men de selve surcheantie ons niet en soude willen gunnen, soo docht henlieden oorbaer te vervolgen aen den Raede haerlieder advis, daer toe wy van de Majesteyt van de Koninginne Brieven hebben, ende dat men den selven Raede overleveren soude de specificatie van de Landen der geener, de welcke de voorsz exemptie prætenderen te hebben, midtsgaders oock Copie van de Articulen, de Staten by de Koninginne mede gegeven, daer op het voorsz consent gevolght is, ende het selve advis hebbende als dan aen de Koninginne te sollicitèren, dat de selve Exempten verklaert mogen wer-

 1545. Den 16. December.

werden, mede gehouden in den voorsz tienden penningh te contribueren, bysonder aenschouw nemende dat voor dato van het consent, ten dage van het consent, ende oock daer naer altoos by de Koninginne, den Præsident * Schoorl, ende oock de Edelen, verstaen ende verklaert is, dat de voornoemde prætense Exempten mede gehouden waren te contribueren, ende dat die woorden in de Acte van consent begrepen, daer inne mede contribueren sullen Edelen ende Onedelen, Geestelijcke ende Wereltlijcke, Vrye ende Onvrye, anders niet en souden opereren, maer te vergeefs wesen; ende gemerckt de voorsz Beede geconsenteert is tot defensie van den Lande geen apparentie en heeft, dat de voornoemde Exempten meer vrydom souden genieten dan alle de andere, en is my belast het selve vervolgh te Hove te doen.

* Bl. 60.

EOdem, naer by my verhael gedaen is geweest, nopende de Acte van acceptatie van het voorsz consent, conform het gene ick verhaelt hadde den thienden December te vooren, ende dat daeromme als nu diende omme Resolutie te nemen, of men aen de Keyzerlijcke Majesteyt solliciteren sal, dat de acceptatie van het voorsz consent, ons by geschrifte gegeven soude werden, conform gemaeckt het consent, te weten, onder die conditie in de Acte geinsereert, dat de Ondersaten van Hollandt ongemolesteert sullen blyven van den Impost van Conge, ende van andere nieuwigheden, daer de Koopmanschap mede verachtert soude mogen werden, dan of

De Acte van consent te teeckenen sonder insertie van seeckere conditien, &c.

1545.
Den 16.
December.

of men by andere middelen ſoude ſolliciteren den ſelven Impoſt afgedaen te hebben; ſoo is by de voornoemde Edelen gereſolveert, dat, alſoo ſylieden my laſt gegeven hadden van de voorſz conditie, dat oock in geender manieren apparent en was, dat de Acte van acceptatie anders uytgegeven ſoude werden, dan ſulcks als de acceptatie by de Keyzerlijcke Majeſteyt gedaen was, henlieden niet geraden en was het voorſz eerſte poinct te vervolgen; maer dat men by maniere van een nieuwe Remonſtrantie ſoude vervolgen den voorſz Impoſt afgedaen te hebben, ſulcks als tot diverſche ſtonden by de Staten gedaen hadde gheweeſt; de Gedeputeerden van de ſes groote Steden, ſiende de Edelen van adviſe niet te weſen te ſolliciteren, dat de Acte van conſent ſoude weſen onder die conditien in den conſente begrepen, hebben hen dies-aengaende met hen conform ghemaeckt; ende voor reſolutie geſeydt, dat, omme het Landt van Hollandt, het welck gantſchelijck op die negotiatie gefondeert is, niet gantſchelijck te hazarderen, ende tot geheele deſtructie ende ruïne te brengen; men by de middelen in ſeeckere Requeſte ende Remonſtrantie, de Majeſteyt van de Koninginne tot andere tyden overgegeven, gheſteldt aen de Keyzerlijcke Majeſteyt, by hulpe ende addreſſe van den Heere van Gravelles ſouden neerſtelijck ſolliciteren, den Impoſt van Conge ende andere nieuwigheden afghedaen te hebben, al ſoude menoock van 's Landts wegen den ſelven Gravelles wat toe voegen en ſchencken; ende zijn omme het ſelve

ve

Den 16. December.

ve te vervolgen gecommitteert Poelgeest, Bartholomei, de Milde, Hoogaerden en ick.

De Quohieren van de twee thienden te stellen in handen van Commissarissen, om daer uyt te nemen de Extracten, &c.

EOdem, naer by my de Staten vertoont is geweest, dat den Procureur Generael my hadde gelevert seeckere Copie van een Missive van de Koninginne, inhoudende, dat, alsoo de Staten geconsenteert hadden te stellen in handen van twee Commissarissen, de Quohieren van de twee thienden, om daer uyt te nemen de Extracten van de partyen die qualijck aenghebracht mochten zijn, ende daeromme hare Majesteyt die van den Raede ordonneerde, by den Griffier de voorsz Extracten te doen maecken, die by den Procureur begeert souden werden, ende dat daeromme sylieden souden willen committeren twee Commissarissen, ter presentie van de welcke de voorschreve Extracten gemaeckt souden mogen werden; * soo hebben de voorsz Staten daer toe gecommitteert den Heere van Alckemade, ende Mr. Huygh vanden Eynden.

* Bl. 61.

De provisie tegens den Thollenaer van Utregt, raeckende den vrydom van den Thol by de Onderfaten van Hollandt genoten, ter executie te leggen.

EOdem, naer by my de Staten verhaelt is geweest, hoe dat t'anderen tyden aen de Koninginne gesolliciteert gheweest hebbende, dat den Thollenaer van Utrecht geordonneert soude werden de Ondersaten van Hollandt, elcks in den haren, te laten genieten sulcken vrydom in den Thol aldaer, als sylieden van ouden tyden gewoonlijck waren te gebruycken, ende te restitueren wes contrarie haer voorsz possessie by hem ontfangen was, naer voorgaende advis van die van den Raede ende Reecken-Kamer, wy alleenlijck geobtineert had-

1545. Den 16. December.

hadden van den Secreten Raede provisie van Justitie tegens den Procureur Generael van Utrecht, met committimus aldaer, ende of het hem geliefde de selve provisie ter executie geleyt te hebben: Soo is eyndelijck by de voornoemde Staten geresolveert, dat ick de voorsz provisie ter executie soude doen leggen, ende den Advocaet ende Procureur van Utrecht instrueren, dat men evenwel die saecke niet seer en soude avanceren, omme binnen middelertijdt te sien of men te Hove soude mogen verkrygen, dat den Thollenaer belast soude mogen werden, de Ondersaten van Hollandt als vooren ongemolesteert te laten, mits dat de Keyzerlijcke Majesteyt meer schade dan proffijt daer by heeft, alsoo den Thol meest ge-eyscht werdt van de Beesten, die van Groeningen ende Over-Yssel gebracht zynde, aldaer passeren, de welcke nu te schepe uyt het swarte Water naer Amsterdam gesonden werden, ende mits dien geenen Thol en passeren.

Met Vranck vander Hoeven, over sijne weddens geaccordeert.

EOdem, naer by my de Staten verhaelt is het innehouden van seeckere Memorie van Vranck vander Hoeven, daer inne hy voor sijn wedden versochte den vijf en twintighsten penningh vanden ontfangh van den Ommeslagh, alsoo den Ontfanger Generael van te vooren, met sijne particuliere Ontfangers, de vacatien daer inne gereeckent, den twintighsten penningh gehadt hadde; soo hebben de voornoemde Staten gecommitteert, omme met den voorsz Vranck over te komen, Mrs Lambrecht, van den Eynden ende my,

1545. Den 16. December.

my, ende my belast, volgende de selve over een komste, den voornoemden Vranck te leveren Acte van sijne weddens, dat ten selven dage den voornoemden Mr. Lambrecht en ick, hebbende genoegh last van den voorsz Mr. Huygh, die naer huys geryst was, met den voorsz Vranck overkomen met den twee en dertighsten penningh van sijnen ontfangh.

Proces tegens Hans Kuyper, voor den Grooten Raede hangende, roerende de Neeringe der Brouweryen ten platten Lande, &c.

EOdem, by my de Gedeputeerden van de ses groote Steden verthoont zynde, hoe dat tusschen henlieden, ende eenen Hans de Kuyper, van Vlaerdingen, ende de Burgemeesters aldaer met hem ghevoeght, Proces voor den Grooten Raede hangende was, roerende dat hem geinterdiceert soude werden de Neeringe van de Brouwerye, overmits seecker Octroy by de selve Steden, t'anderen tyden van de Keyzerlijcke Majesteyt verworven, dat men geen Neeringe van Brouwerye en soude mogen exerceren op het platte Landt; en alsoo die van Vlaerdingen in 't Proces sustineerden geen platte Lant, maer een Stede te wesen, hebbende Steden Rechten, by de voorsz Steden vervolgt was interpretatie op 't voorsz Octroy, om onder 't platte Landt gecomprehendeert te hebben alle de Steden onbemuyrt zynde: Waer op naer voorgaende advis van die van den Raede van Hollandt, ende van den Grooten Raede, wy anders niet en hadden konnen gekrygen dan *veu l'advis nihil ut petitur*, ende dat mits dien sylieden alsoo de saecke wesende in state van wysen, in pericul was van verlies, * souden willen adviseren wat men daer inne souden doen: Soo

* Bl. 62.

Den 16. December.

Soo zijn de voorsz Gedeputeerden gescheyden sonder eenige resolutie te nemen, mits welcke verhalinge nochtans ick my meene te excuseren in tyden en wylen tegens henlieden.

Raeckende de fauten vallende in deHaringh-verren-deels.

EOdem, naer dat by de Gedeputeerden van Rotterdam, Schiedam, ende den Brielle, ter presentie van de andere Gedeputeerden van de Water-Steden, hen generende met de Haringh-verrendeels; de Staten verthoont is, hoe dat sy ten selven dage by den Hove beschreven wesende, omme remedie te vinden tegens de fauten, vallende in de voorsz Haringh-verrendeels; soo en hadden nochtans de voornoemde van Rotterdam, henlieden daer van geen Concept gelevert, mits welcken sy daer van geen resolutie en hadden konnen genemen, noch hare Gedeputeerden eenigen last geven; mits welcken ick door begeerte van de Staten, de voornoemde Gedeputeerden geseydt hebbe, dat sy eenen anderen dagh kiesen souden, omme alhier weder gesamentlijck te wesen; ende dat die van Rotterdam ende Schiedam, de voorsz Water-Steden Copie van haer Concept souden leveren, het welcke sy te vreden waren te doen; ende namen van nieuws dagh alhier in de Herberge te wesen, op Alder-kinderendag naestkomende, ende hebbe van het voorsz Concept mede genomen Copie.

Copie gegeven van de Acte dat den hon-

EOdem, hebbe door begeerte van de Staten, Suys gelevert Copie van de Acte, daer by blijckt dat den hondertsten penning bin-

binnen 's jaer af soude zijn, om die den Raede te verthoonen, ten eynde sy niet en souden accorderen eenige executorien, die versocht waren om den voorsz hondertsten penning te lichten.

Den 16 en de 17. December. dertsten penningh binnen het jaer af soude zijn.

EOdem, hebbe ick gemaeckt eene klyne Duplijcque van wegen de Staten, op de Replijcque van die van den Brielle, roerende de kosten ende misen by hen ge-eyscht voor het oprechten van de Houte Caap, in het gat van de Maze, ende de selve, mitsgaders de Stucken van die van den Briel op 's anderen daeghs gelevert den Griffier van Hollandt.

Roerende de kosten en misen van de Houte Caap, in het gat van de Maze.

Den 17 December 1545.

HEbbe ick van wegen de Staten gemaeckt seeckere Memorie, voor den Heere van den Raede, omme te voegen by de Brieven, omme van henlieden te hebben advis, roerende, dat de presente exempten mede verklaert souden werden gecomprehendeert te zijn, onder de Acte van consent van 15000 guldens, ende sulcks gehouden in de helft van dien wesende 75000 guldens te contribueren.

Advis raekende de pretense Exempten.

EOdem, zijn Bartholomei, Milde, Hoogaerden en ick geresolveert, te reysen by den Keyzer, soo geringh wy tydinge sullen hebben, dat syne Majesteyt tot Utrecht is, ende daer van Poelgeest te adverteren.

Gedeputeerden naer den Keyzer.

EOdem, hebbe ick den Griffier gelevert den staet in den Ommeslagh, van de welcke de

Consent op Vranck van der

1545. Den 17, 18 ende 30. December. Hoeven om den Ommeslagh te mogen doen.

de Staten den thienden December geconsenteert hebben, om op Vranck vander Hoeven, ordonnantie van den Hove te hebben, den selven Ommeslagh te mogen doen; welcke ordonnantie het Hof van Hollandt ten selven dage geaccordeert heeft.

* Bl. 63.

** Den* 18 *December* 1545.

Commissie voor Vranck vander Hoeven, tot den ontfang van des gemeene Lands Ommeslag.

HEbbe ick Vranck vander Hoeven gesonden sijne Commisie, mitsgaders Acte onder mijn handt, daer by blijckt dat hy tot den ontfang van 's gemeene Landts Ommeslagh by de Staten ontfangen is, onder de weddens van den twee en dertighsten penning van sijnen ontfangh.

Den 30 *December* 1545.

Gecommitteerden na Utrecht, om haer Commissie te volkomen.

ZYn de voornoemde Gecommitteerden, als Poelgeest, Bartholomei, de Milde ende Hoogaerden, gereyst naer Utrecht om haer Commisie te volkomen, maer en hebbe my met henlieden aldaer niet mogen vinden, alsoo ick den sestienden der selver Maendt sieck geworden was.

E Y N D E van het Jaer 1545.

* Dagh-

1546. Den 11. Februarii. * Bl. 1.

* Daghvaert, gehouden in den Hage den elfden Februarii 1546.

Om te procederen tot electie van eenen nieuwen Ontfanger van 's gemeene Lants omslagh, mitsgaders ook omme te hooren het rapport van de voorsz Commissarissen.

Mr. Arent Coebel tot Ontfanger ge-eligeert.

DE Staten, furnerende ten voorsz eersten pointe, hebben geëligeert ende genomineert tot Ontfanger als vooren Mr. Arent Coebel, onder de Weddens ende conditien, Vranck vander Hoeve belooft.

Nopende den Impost van congie.

HEeft Bartholomei, overmits mijn sieckte ende absentie, 't voorsz rapport gedaen, ende naer hy my geseydt heeft, als dat de voorsz Gecommitteerden, nopende den Impost van Congie, anders van de Keyserlijcke Majesteyt niet en hadden konnen krijgen, dan dat de Staten den Procureur Generael van den Grooten Rade aldaer in Justitie souden mogen roepen, ende haer recht vervolgen.

Beroerende die pretenderen exempt te wesen in den tweeden tienden penning.

OP 't tweede poinct, roerende die pretenderen exempt te wesen in den tweeden en de laetsten Tienden penningh, dat sy verkregen hadden van de Keyserlijcke Majesteyt Acte, daer by verklaert was, wat Exempten in den selven Thienden penningh gehouden souden wesen te contribueren.

Aengaende 't afnemen van den Thol tot Utrecht.

ROerende het derde poinct, aengaende het afnemen van den Thol tot Utrecht, dat hy de provisie van justitie jegens den Procu-

Den 11. Februarii. ende 5. Mey.

reur Generael aldaer ter executie doen leggen; ende den Procureur ende advocaet aldaer volkomen justitie gegeven hadde.

Surcheantie, by Mr. Jooft Aemfz verkregen.

OP 't vierde poinct, roerende de surcheantie, verkregen by Mr. Jooft Aemsz jegens Willem Fransz, dat hy daer van niet en hadde konnen gedoen, overmidts hy met de andere saecken soo veel geëmpescheert geweest hadde.

Dat geen uytheemsch Ontfanger van de Beede over Holland gecommitteert soude werden.

OP 't vijfde poinct roerende dat 'er geen Ontfanger van de Beede over Hollandt gecommitteert en soude werden, dan een ingeboren vanden Lande, dat hy, na het selve by hem den Stadthouder ende den Præsident Schoorl geremonstreert was, die oock voorts de selve Remonstrantie de Majesteyt van de Koninginne hadden gedaen, daer van niet en hadde mogen verwerven.

Nopende de antwoordt van die van Brabandt in de sake vande Gulde Bulle.

OP het sesde, nopende omme van den Audiencier te recouvreren de antwoord in de saecke van de Gulde Bulle, dat hy de selve antwoort gerecouvreert hebbende, de Staten vertoont hadde, om daer op een replique te doen maken.

Den 5. Mey 1546.

Ordonnantie voor Mr. Adriaen Cranenbroeck.

HEb ick Mr. Adriaen Cranenbroeck, Deurwaerder, gelevert Ordonnantie, van dat hy in December 1545., ten versoecke van de Staten van Hollandt, den Procureur Generael ende Willem Fransz van Delf * seker Mandament van tweede defaut by openbaer edict

* Bl. 2.

bin-

1546. Den 5, en de 15. Mey.

binnen Worchum ter werck geleydt heeft jegens Joost Aemsz, Raedt in Brabandt, ende de insinuatie van dien by sekeren Bode den selven gedaen heeft, van acht dagh-gelden, tot acht stuyvers daeghs, ende noch twee Rijns-guldens voor het doen van de voorsz insinuatie.

Den sesden ende andere naevolgende dagen, tot den veertienden Mey incluys.

HEbben de Gecommitteerden van de Staten, my uytgesondert, die, overmits mijn sieckte, niet en hebbe mogen present wesen, gevisiteert, gesloten ende gehoort de Reeckeningen van de particuliere Ontfangers van de twee stuyvers op de Margen, ende van de Collecteurs van den Impost.

Reeckeninge van de particuliere Ontfangers vande twee stuyvers op de Marge.

Den 15. Mey 1546.

HEb ick Mr. Huych van Eynde gelevert Ordonnantie van een en twintigh Dagh-gelden, tot twee en dertigh stuyvers daeghs, by de Staten gepasseert den vijfden Augusti 1545., uyt sake dat hy met de andere Gecommitteerden gevaceert heeft in 't hooren van de Reeckeningen van de particuliere Ontfangers van de twee Tienden.

Ordonnantie voor Mr. Huych van Eynde van een en twintigh Dagh-gelden.

HEbbe ick den selven noch gelevert Ordonnantie van drie Dagh-gelden, ten prijse als vooren, by de Staten gepasseert den sesden Augusti in 't selve Jaer, uyt sake dat hy met Milde ende my gevaceert heeft om te visiteren de Privilegien van Hollandt.

Ordonnantie voor den selven van drie dagh gelden.

1546. Den 15. Mey. Noch voor den felven van twee dagh-gelden.

DEn felven noch gelevert Ordonnantie van twee Dagh-gelden als vooren, by de Staten gepasseert den festienden December 1545., uyt fake dat hy, als Gecommitteerde met den Heere van Alckemade, den Procureur Generael doen hebben heeft fekere Extracten uyt de Quohieren van de twee Thienden.

Ordonnantie voor Mr. Jacob de Milde van vier dagh-gelden.

HEb ick Mr. Jacob de Milde gelevert Ordonnantie van vier Dagh-gelden, tot twee en dertigh ftuyvers daeghs, by de Staten gepasseert den fesden Augufti 1545., uyt fake dat hy met Eynde ende my gevaceert heeft om te visiteren de Privilegien van Hollandt.

Afdoeninge van de interdictie, van geen vreemt Koorn uyt te mogen voeren.

HEbbe ick Hooghaerden gelevert Copie van de Remonftrantie, by de Gedeputeerden van de Staten de Majefteyt van de Koninginne binnen Antwerpen in November 1545. gelevert, omme afgedaen te hebben de interdictie, van geen vreemt Koorn uyt te mogen voeren; mitsgaders Extract van de verklaringe, by de Majefteyt daer op gedaen, nae ons als doen den Heere van Praet ende den Præfident Schoorl feyden.

Den

Den 31. *Mey* 1546.

P R Æ S E N T E N.

Jacob Oom, Van Dordrecht.	Met noch twee andere, Van Rotterdam.
Mr. Huych van Eynde, ende *Mr. Jacob van Eynde*, Van Delft.	*Ewout Cornelisz*, Van den Brielle.
Joost Jansz,	Twee Gedeputeerden my onbekent Van Goederede.

BY de voorsz Gedeputeerden den Heere van Assendelft geproponeert zynde, dat alsoo die van Vlaenderen ende Zeelandt, ende oock die * van Hollandt, bysonder die hen ter Zee geneeren, dagelijcks by de Schotten genomen ende beschadight werden, niet achtende op de Paspoorten van de Majesteyt van de Koninginne, soo hadde den Heere van Beveren, als Admirael, aen den Rade geschreven, hoe dat hy die van Vlaenderen ende Zeelandt doen beschryven hadde, omme Resolutie te nemen, wat oirboir gedaen ware omme 't selve te remedieren, versoeckende aen den Raedt ofte die van Hollandt, ten selven dage mede eenige Gedeputeerden souden willen schicken, ende alsoo sy hier inne niet en hadden willen doen sonder advis van de voorsz Gedeputeerden, soo hadden sy hen tot dien eynde beschreven, waer op de voorsz Gedeputeerden communicatie gehouden hebbende, hebben my belast den Rade voor antwoordt te seggen, dat alsoo daer nae twee van de groote Steden ende eenige van de klyne

Die van Vlaenderen ende Zeelandt beschreven, omme Resolutie te nemen hoedanigh te remedieren tegens het nemen van Schepen door de Schotten.

* Bl. 3.

Den 31. Mey. ende 1. Junii.

Steden beschreven waren, ende dat dit een sake van groote importantie was en oock consequentie, roerende de Admiralité, daer onder die van Hollandt noyt en hadden willen verstaen, in dese saecke niet en souden yet weten te doen sonder advis van den Stadthouder ende de gemeene Staten van Hollandt, begeerende daeromme dat de selve Staten tot dien eynde beschreven souden werden, tot sulcken dage als mijn Heeren ordonneren souden, welcke antwoordt ick oock ten selven dage gedaen hebbe.

Beroerende de selve sake.

OP welcke antwoordt naer voorgaende communicatie den Heere van Assendelf uyt den name van den Rade de voorsz Gedeputeerden geseydt heeft, dat alsoo dit werck principalijck toucheerde de geene die ter Zee varen, soo hadde het den Rade oirbaer gedacht, eerst de Steden, hen ter Zee geneerende, te beschrijven, sonder dat sy gewilt hebben, dat de selve hen vinden souden in Zeelandt, maer alhier, niet te min gemerckt de voorsz Gedeputeerden begeerden de gemeene Staten beschreven te hebben soude die doen beschrijven alhier in de Herberge te wesen den achtsten Junii naestkomende.

Den 1. Junii 1546.

Appoinctement op sekere Declaratie van kosten en Salaris

HEb ick op seeckere Declaratie van kosten ende Salaris, by Mr. Vrank Boot ende Joost Jacobs den Hove van Hollandt overgegeven, ende verdient in de processen van den Lande, volgende seker Appoinctement van

den

den selven Hove, voor advis achter aen de selve Declaratie gestelt.

Den 1, en de 9. Junii. van Mr. Vranck Boot ende Joost Jacobsz.

Gesien by my dese Declaratie, hebbe de selve getauxeert ter somme van vier en sestigh guldens dertien stuyvers, volgende seeckere taxatie, dunckt my onder correctie, dat gy, Mogende Heeren, de voorsz Declaranten sult mogen passeren Ordonnantie.

Den 9. Junii 1546.

Ordonnantie voor den Heere van Alckemade van drie Dagh-gelden.

HEbbe ick den Heere van Alckemade gelevert Ordonnantie van drie Dagh-gelden, by de Staten genoegh gepasseert den sesthienden December 1545., uyt saecke dat hy als doen gecommitteert zynde met Mr. Huych van Eynde, den Procureur Generael doen hebben heeft sekere Extracten uyt de Quohieren van de twee Thienden.

1546. Den 10. Junii. * Bl. 4.

* Daghvaert, gehouden in den Hage den tienden Junii 1546.

PRÆSENTEN.

Heyman Adriaensz, ende *Jacob Oom*, Van Dordrecht.
Mr. Lambrecht Jacobsz, Van Haerlem.
Mr. Huych van Eynde, ende *Mr. Jacob van Eynde*, Van Delft.
Mr. Claes de Wilde, Burgemeester, ende *Mr. Jacob de Milde*, Van Leyden.
Mr. Hendrick Dirckſz, Burgemeester, Van Amsterdam.
Witte vander Hoeven, Burgemeester, Vander Goude.

Ende de Gedeputeerden van Rotterdam, Schiedam, Den Brielle, ende Brouwershaven, Alsoo niemandt van de Edelen gecompareert was.

Omme bequaem middel te vinden hoe men soude mogen remedieren jegens de invasien van die van Schotlandt ter Zee, ende omme die van den Rade antwoort te geven op het schrijven van den Heere van Beveren.

Van wegen Hollant yemant by den Herault van de Keyserlijcke Majesteyt te voegen, om aen die

NAe de Gedeputeerden van Rotterdam, door rapport van andere hare Gedeputeerden, die te Hove geweest waren, omme te vervolgen remedie gedaen te werden jegens het beschadigen van de Schotten, de Staten verklaert hadden, dat de selve met eenige andere Gedeputeerden van Vlaenderen, die mede ten selven fine gesolliciteert hadden, van de

1546.

Den 10. Junii.

de Majeſteyt van de Koninginne verkregen hadden, dat hare Majeſteyt van wegen de Keyzerlijcke Majeſteyt een Herault in Schotlandt ſenden ſoude, omme henluyden te vertoonen de ſchaden, die de Onderſaten van Hollandt van henluyden geleden hadden, ende te verſoecken reparatie van de ſelve ſchade; ende voorts dat hare Majeſteyt de ſelve Gedeputeerden belaſt hadde, dat ſy ſouden vervolgen, omme met den eerſten de ſelve ſchade by pertinente ſpecificatie aen hare Majeſteyt overgeſonden te werden; ſoo hebben de Gedeputeerden eendrachtelijck gereſolveert, dat men van 's Landts wegen van Hollandt by den voorſz Herault een ſoude voegen, die uyt den naem van den Stadthouder ende Onderſaten van Hollandt 't ſelve aen die van Schotlandt mede ſoude vervolgen, ſonder dat de ſelve eenige communicatie ſoude houden met den geenen, die van wegen den Heere van Beveren met die van Schotlandt geſonden ſoude werden, maer ſoude de ſelve hem altoos by yemandt anders vinden, dan by den voorſz Herault van de Keyſerlijcke Majeſteyt, ende dat ten eynde by de ſelve Gedeputeerden geen acte gedaen en werde, waer door die van Schotlant ſouden ſchijnen eenighſints te agnoſceren den Heere van Beveren als Admirael.

van Schotlandt te vertoonen de ſchaden, die de Onderſaten van Hollant by henluyden geleden hadden.

NAe Mr. Hendrick Dirckſz van Amſterdam verklaerde, ſoo meynde hy daer toe te bewilligen eenen Gerrit Claeſz, wonende tot Amſterdam, den welcken men mede geven ſoude een Dienaer, de Schotſche Talen kennende; ende indien hy den ſelven Gerrit daer toe

Gerrit Claeſz van Amſterdam voorgeſtelt, om van wegen die van Holland na

Schotlandt te reysen.

toe niet en konde bewilligen, soo souden die van Delf ende Rotterdam uytsien omme yemandt te gekrijgen.

* Bl. 5. Instructie voor den voorschreven Gerrit Claesz.

* ALle het welcke de voorsz Mrs. Lambrecht, Huych ende Jacob de Milde ten selven dage gerapporteert hebben, ende van my begeert, dat ick, volgende 't geene wes voorsz is, voor den voorsz Gerrit Claesz maeken soude eene kleyne Instructie, 't welck ick gedaen hebbe, die ook by Mr. Lambrecht gevisiteert is geweest.

't Principael Privilegie de non evocando rust onder die van Delf.

HEeft Mr. Huych, Mr. Jacob de Milde ende my geseydt, dat de originele Privilegie, van geen saecken uyt den Lande van Hollandt te mogen evoceren, rustende is onder die van Delf.

Geschreven een Missive, by den Raedt aen den Griffier wesende te Hove.

HEeft Mr. Lambrecht, Huych ende Jacob van Eynde ende de Milde my gelevert een Missive, by den Rade van Hollandt geschreven aen Jan van Dam, wesende te Hove tot Briel, omme by my bewaert te werden.

Den 10. *Junii* 1546.

Den voorsz Gerrit Claesz bewilligt, omme te reysen nae Schotlandt.

HEbbe ick van de Regeerders van Amsterdam een Missive ontfangen, daer by sy my adverteren, dat sy Gerrit Claesz bewillight hebben, om met den voorsz Herault van den Keyser nae Schotlandt te reysen, ende dat hy den elfden, als 's anderen daeghs, by my wesen soude.

Heeft

Den 10, ende 11. Junii. Een Schotsman binnen Rotterdam bewillight, omme met den voorschreven Gerrit Claesz te reysen naer Schotlant.

HEeft Joost Jansz, Burgemeester van Rotterdam, my te kennen gegeven, dat hy binnen syne Stede eenen, de Schotsche Tale verstaende, bewillight hadde, om als Dienaer met den voorsz Gerrit Claesz nae Schotlandt te reysen, maer dat hy daeghs niet min hebben en wilde dan ses stuyvers, ende dat ick Gerrit Claesz, by my gekomen wesende, seggen soude, dat hy, komende tot Rotterdam, hem aennemen wilde, ten eynde hy by de selve persoon niet gemolesteert en soude werden om sijn betalinge, 't welck ick hem belooft hebbe sulcks te doen.

Den 11. *Junii* 1546.

Instructie by den Advocaet de voorsz Gerrit Claesz gelevert.

INsgelijcks hebbe ick, nae dat Mr. Hendrick Dirckſz, Burgermeester van Amsterdam, met Gerrit Claesz by my gekomen waren, den voorsz Gerrit Claesz gelevert de voorsz Instructie; by my onderteyckent, ende hebben voorts geresolveert, dat den voorsz Gerrit Claesz van noden was, van den Rade te hebben Brieven van Credentie aen den voorsz Herault, de welcke ons oock den Heere van Assendelf geaccordeert heeft; seyde my voorts den voorsz Mr. Hendrick, dat den voorsz Gerrit Claesz niet en hadde willen reysen na Schotlandt, sonder van de Staten versekertheydt te hebben, indien hy geapprehendeert wierde, by henluyden geremedieert te werden, ende dat hy tot dien eynde geweest hadde by die van Haerlem en Leyden, ende den Heere van Assendelf uyt den naem van de Edelen, die den voorsz Gerrit de voorsz versekert-

Den 29. Junii. ende 4. Julii.

kertheydt toegeseydt hadde, ende dat hy voorts ten selven eynde met den voorsz Gerrit reysen soude by die van Dordrecht, Delf en Gouda.

Den 29. *Junii* 1546.

Een ander te verwilligen, om in Schotlandt te reysen.

HEbbe ick door last van den Heere van Assendelf aen de Gedeputeerden van Dordrecht, Amsterdam ende Gouda, wesende tot Brussel, de welcke den voorsz Gerrit Claesz niet aengenaem en was, geschreven, dat sy aldaer een ander souden verwilligen, omme met den Herault te reysen in Schotlandt, ende aldaer te versoecken van wegen de Staten van Hollandt reparatie van de schaden, by de Ondersaten van Hollandt van hen geleden.

* Bl. 6. Certificatien, om de Gedeputeerden, reysende na Schotlant, te leveren.

* HEb ick geschreven aen Mr. Hendrick Dircksz, Burgermeester tot Amsterdem, omme my te senden de Certificatie onder hem wesende, daer toe dienende, ten eynde ick de selve van stonden aen de voorsz Gedeputeerden met alle diligentie soude mogen oversenden.

Den 4. *Julii* 1546.

De voorschreve Certificatien de Schippers gerestitueert.

HEb ick ontfangen van die van Amsterdam een Missive, daer by sy my op de voorsz Missive, aen Mr. Hendrick Dircksz gesonden, voor antwoordt schrijven, dat sy de voorsz Certificatien, onder hen ofte den voorsz Gerrit Claesz geweest hebbende, weder gegeven hebben de Schippers, by de Schotten beschadight

Den 8. Julii.

dight wesende, omme daer mede in Schotlant te reysen.

Den 8. Julii 1546.

Geen Herault nae Schotlandt gesonden.

ONtfangen hebbende van Bartholomei antwoordt op mijn voorgaende Missive, vermeldende dat 'er geen Herault na Schotlandt en reysde, ende dat die geene, die by de Koninginne aldaer gesonden was, op sijn wederkomste soude zijn, soo den Heere van Praet ende den Præsident hem geseydt hadden; dat evenwel hy eyntelijck met groote neerstigheydt op 't believen van de Staten bewilligt hadde Mr. Guillaume le Normandt, Clercq van mijn Heere den Præsident, ende Secretaris ordinaris van den Grooten Rade, die by advis van den voorsz Præsident te vreden soude wesen in Schotlandt te reysen van wegen die van Hollandt, behoudelijck dat men hem op de handt geven soude hondert goude guldens, ende voorts loonen na 't seggen van den voorsz Præsident; hebbe het inhouden van dien gecommuniceert den Heere van Assendelf, die van advise was, dat men soude vertoeven yemandt van 's Landts wegen in Schotlandt te senden, ter tijdt toe die van wegen de Koninginne aldaer gesonden, ende op sijn wederkomste was, soude zijn wedergekomen, ende de Staten van sijn besoigne geadverteert souden zijn, al 't welck ick by advis van den Heere van Assendelf den voorsz Bartholomei, aen hem mede versoeckende na de voorschreve besoigne te vernemen, ende de Regeerders geadverteert hebbe, te weten den voorsz

Mr. Gillaume le Normandt by Bartholomei verwillight, om van wegen die van Hollant te reysen na Schotlandt.

Bar-

Den 9, 11. ende 14. Julii.

Bartholomei ende die van Dordrecht, met Andries Knol den Bode, die van Haerlem met Jan de Lapper, die van Delf met Mr. Jacob van Eynde, haren Pensionaris, hier by my wesende, ende die van Leyden by den Dienaer vanden Heere van Lokhorst, die van Gouda by den Secretaris van Berghambacht.

Den 9. Julii 1546.

Memorien, roerende den Impost van Congie.

HEbben Mrs. Vranck Boot, Floris van Hooghaerden ende ick, gevisiteert de Memorien, gemaeckt by Mr. Balthazar, roerende den Impost van de Congie, ende hebben geresolveert, dat men van de selve in den Grooten Raedt dienen soude, sulcks die by ons gecorrigeert is.

Den 11. Julii 1546.

Hooghaerden gelevert sekere copien van Missiven, roerende die van Oostlandt.

HEb ick Hooghaerden gelevert sekere Copien van Missiven, roerende die van Oostlandt, volgende den Inventaris daer by geleydt, de welcke in andere tyden Mr. Joost Aemsz, reysende in Oostlandt, gelevert hadde, de welcke hy my belooft heeft binnen vijf ofte ses dagen te restitueren.

Den 14. Julii 1546.

Mr. Jan Strick nae Schotlandt te reysen.

HEb ick door 't schrijven van Pieter Jacobsz van Dordrecht, ende 't vertoonen van Mr. Huych, van de selve Missive die van Amsterdam geadverteert, hoe dat de Majesteyt der Koninginne Schepen aldaer afgevaerdight had,

Den 14, 15. ende 17. Julii.

hadde Mr. Jan Strick, Secretaris, omme tot kosten van die van Vlaenderen, * Hollandt ende Zeelandt te vervolgen restitutie van de Goederen en Schepen by hen genomen. * Bl. 7.

Hooringe ende sluytinge van de Reeckeninge van Witte vander Hoeven.

HEb ick met Suys ende Goebel geweest over 't hooren ende sluyten van de Reeckeninge van Witte vander Hoeve, particulier Ontfanger van den Impost, ende vande twee stuyv. op de Margen van den Jare vijftien hondert vijf en veertigh.

Den 15. Julii 1546.

Breedere Certificatien, den voorschreven Jan Strick toe te senden.

HEb ick door onthiet van den Heere van Assendelft met mijne Missive by Jan de Lapper die van Amsterdam geadverteert, dat den voorsz. Mr. Jan Strick sijne reyse na Schotlandt niet vorderen en wilde, sonder van die van Hollandt te hebben breeder Certificatien, ende dat sy daeromme my de selve Verificatien souden senden, omme voorts aen hem te dirigeren.

Den 17. Julii 1546.

De voorschreve Certificatien en Verificatien aen Bartholomei tot Brussel gesonden.

ONtfangen hebbende van die van Amsterdam by sekere Boode de voorsz Certificatien ende Verificatien, hebbe die door onthiet van den Heere van Assendelf ten selven dage gesonden aen Bartholomei, wesende tot Brussel, met Vincent van Spieringhshoeck, ende versocht die te leveren den voorsz Secretaris Strick, ende aen hem te vervolgen, dat hy sijne reyse soude willen vorderen.

Den

1546. Den 22, ende 28. Julii.

Antwoordt van Bartholomei, inhoudende dat hy de Certificatien een uyr na 't vertrek van Jan Strick ontfangen hadde.

Den 22. Julii 1546.

HEbbe ick op de voorsz myne Missive by Bartholomei antwoordt ontfangen, inhoudende dat den voorsz Strick den seventienden deser nae Schotlant getogen was, dat evenwel den negentienden der selver maendt de Majesteyt van de Koninginne den voorsz Strick gesonden hadde, den welcken den voorsz Bartholomei de voorsz Certificatien een uyre nae sijn vertreck ontfangen hebbende, den voorsz Bode in poste na gesonden heeft die belooft heeft, die den voorsz Strick te leveren, indien hy hem ter Veere noch vonde, indien niet, dat hy de selve den voorsz Mr. Claes wederom brengen soude, waer van den drie en twintighsten deser maent ick den Heere van Assendelf geadverteert hebbe.

Beroerende het nemen van seker Koopvaerder omtrent Noorwegen door die van Schotlant; mitsgaders het arresteren van eenige poorters van Amsterdam binnen Antwerpen.

Den 28. Julii 1546.

NAe ick den Heere van Assendelf door aengeven van Hooghaerden en sijn presentie verhaelt hebbe, hoe dat die van Schotlandt den seftienden Julii omtrent Noorwegen genomen hadden een Koopvaarder van Enkhuysen, sterck wesende seven Schepen van Oorloge, niet tegenstaende dat hy dede blijcken van de Pasport van de Koninginne; ende dat oock Heynrick van Litz tot Antwerpen, niet tegenstaende de litispendentie van den processe, tusschen de Staten ende hem hangende voor den Grooten Raedt, binnen Antwerpen hadde doen arresteren wel twintigh Poorters van Amsterdam, omme afgedaen

daen te hebben feker arreft op fijne Goederen, in den Jare 1544. binnen Amfterdam gedaen, daer op 't felve proces hanght, verfoeckende wat men hier inne doen foude; foo heeft den voorfchreven Heere van Affendelf my belaft te reyfen by de Koninginne, omme nopende de voorfz twee pointen provifie te vervolgen.

Den 28. Julii. en 1 ende 2. Augufti.

BEn, omme 't felve te doen, nae 't Hof gereyft den negen en twintigften Julii.

Reyfe van den Advocaet nae 't Hof.

Den 1. ende 2. Augufti 1546.

TOt Bruffel gekomen wefende, ende den Præfident Schoorl in 't lange geremonftreert hebbende de voorfz twee poinčten, ende van * gelijcken hem geremonftreert hebbende de advifen van den Hove van Hollandt, roerende de Viffcherye van de Zuyder-Zee, ende den Grave van Buyren, ende den felven vermaent hebbende van 't advis aengaende de Pachters van de Vroonlanden der Keyzerlijcke Majefteyt buyten Alkmaer, het welck hy meynde dat te Hove gekomen was.

Remonftrantie, by den Advocaet den præfident Schoorl gedaen.

* Bl. 8.

HEeft ons den voorfz Præfident, roerende 't eerfte point van de neminge van den Schepe van Pieter Willemfz van Enckhuyfen, geaccordeert Brieven aen den Secretaris Strick, wefende in Schotlandt, met onfe Remonftrantie daer inne gefloten, daer by den voorfz Strick, volgende fijn Inftručtie, belaft werdt het inhouden van onfe Inftručtie den Gouverneur van Schotlandt te kennen te geven,

Antwoordt van den Præfident op de voorfz Remonftrantie van den Advocaet.

Den 1, 2. ende 4. Augusti.

ende aen hem te vervolgen restitutie van de Schepen, Koopmanschappen ende Goederen aldaer gementioneert, kosteloos ende schadeloos, ende dat de Piraten gecorrigeert mogen werden tot exempel van andere, ten eynde gelijcke fortsen niet meer en geschieden; ende nopende de andere poincten, heeft ons belooft daer van in den Raedt ende Finantie rapport te doen, ende met den eersten aen expeditie te helpen.

Den 4. *Augusti* 1546.

Requeste, om afgedaen te hebben seeker arrest op de Persoon van Nicolaes Bastiaensz van Amsterdam.

HEbben wy op de Requeste, omme afgedaen te hebben seker arrest, gedaen op den Persoon van Nicolaes Bastiaensz, Burgermeester tot Amsterdam, verkregen Brieven van de Koninginne aen de Burgermeesters en Regeerders van Antwerpen, by de welcke, omme de redenen in de voorsz Requeste begrepen, henluyden bevolen werdt het voorsz arrest af te doen, ende te houden alle dinck in surcheancie, ter tydt toe op 't Gulde Privilegie anders geordonneert soude zijn, ten eynde by gebreecke van dien geen meerder inconvenient en geschiede, welcke Missive die van Antwerpen, nae ick hen de selve by Jan mijn Bode gesonden hadde, gantschelijck geobedieert, ende den voorschreven Nicolaes Bastiaensz uyt den arreste ontslagen hebben, was evenwel, na ick in 't secreet van eenige verstaen hadde, jegens henluyden geresolveert een rigoureuse provisie, dat men op alle plaetsen, subject den Grooten Rade, de Personen ende Goederen van die van Antwerpen soude

de mogen doen arresteren, in gevalle van hare inobedientie.

Den 5. Augusti 1546.

DEn voorsz Præsident van gelijcken vertoont hebbende, hoe dat die van Schotlandt den seftienden Julii noch genomen hadden drie Schepen van de Ondersaten van Hollandt, 't eene groot hondert vijftig lasten, daer Schipper op was Jacob Jacobsz, 't tweede groot vijftigh lasten, daer Schipper af was Dirck Dircksz van Monnickendam, wiens Requeste te vooren den Hove van Hollandt gepresenteert zijnde, my by den selven Hove overgesonden was omme 't beste te doen; ende 't derde groot seventigh lasten, daer Schipper af was Meynart Thomasz van Haerlem, wiens Bootsgesellen meest verdroncken zijn geweest, hebben van de Koninginne verworven gelijcke Brieven aen den voorsz Secretaris Strick, als den voorsz Pieter Willemsz verworven hadde, inhoudende, dat of sy al geen Pasport gehadt en hadden, ende genomen waren na den Pais, gemaeckt tusschen de Françoisen ende Engelschen, daer inne de Keyserlijcke Majesteyt ende de Schotten mede gecomprehendeert zijn, uyt krachte van de selve comprehensie den voorschreven Strick mede behoorde te solliciteren restitutie van de voorschreve Schepen ende Goederen, sulcks by de Schotten genomen.

Andere neeminge van Schepen van de Ondersaten van Hollandt, door die van Schotlandt gedaen, ende daer over Brieven verkregen van de Koninginne aen den Secretaris Strik.

1546. Den 6, 7. ende 11. Augusti. * Bl. 9.

* *Den 6. Augusti* 1546.

Beroerende de Visscherye in de Zuyder-Zee.

HEb ick op 't advis, roerende de Visscherye van de Zuyder-Zee, verkregen een Missive van den Raedt van de Koninginne, inhoudende in effect, dat alsoo by Placate van de Keyserlijcke Majesteyt, gedaen publiceren in de Landen van Over-Yssel, verklaert was, dat men niet en soude mogen visschen dan met Netten, hebbende Masen van sulcken grootte, als in 't selve Placaet, en dat onder den Lande van Over-Yssel men daerom 't selve Placaet niet en konde altereren.

Den 7. Augusti 1546.

Aengaende d'expeditie van 't advis van den Grave van Buyren.

DEn Præsident heeft my geseydt, dat roerende de expeditie van 't advis van den Grave van Buyren, men noch wat soude moeten vertoeven, ende dat hy my op 't advis, roerende die van de Vronen buyten Alckmaer, goede expeditie soude doen hebben, ende dat niet van noden was daer na te wachten.

Expeditie in sekere saecke belooft.

DEn voorsz Præsident vermaen gedaen hebbende van 't geene hy my tot Mechelen den negentienden October toegeseydt hadde, heeft my belooft 't selve te doen expedieren.

Den 11. Augusti 1546.

De Pachters van de Vroonen te doen betalen de

COrnelis vander Wiele, Rentmeester van de voorsz Vroonen, die nae my van Brussel vertogen was, heeft my binnen Antwerpen geseydt, dat den Præsident Schoorl ende mijn

Den 11, en de 13. Augusti. twee stuyvers een oort, ende de twee stuyv. op de Marge, in de plaetse van den Impost op de Bieren en Wijnen.

mijn Heeren van de Financie hem op het voorsz advis voor expeditie belast hadden, dat hy de Pachters van de voorschreve Vroonen soude doen betalen de twee stuyvers een oort, ende de twee stuyvers op de Marge, gesuccedeert in plaetse van den Impost op de Bieren ende Wijnen, ende dat hy de namen van de Bruyckers ende het getal van de Margentalen den Ontfanger van den Impost ende van de twee stuyvers op de Marge over soude senden, 't welck hy de voorsz Heeren van de Financie, nae hy my seyde, ende my sulcks belooft heeft te doen.

Den 13. *Augusti* 1546.

Rapport van den Advocaet, van het gepasseerde te Hove.

HEb ick den Heere van Assendelf van alles wes voorsz is rapport gedaen, die op 't point van de Visscherye my seyde, dat hy de Visschers wilde adverteren, dat sy hen wachten souden met haere gewoonlijcke Netten te visschen onder de Landen van Over-Yssel, ten eynde sy by henluyden niet beschadight en souden werden.

Coebel Ordonnantie te doen hebben van seeckere kosten, by hem betaelt, ter somme van seven en veertigh guldens veertien stuyvers.

ALsoo de kosten, daer inne de Burgermeesters ende Regeerders van de ses groote Steden van Hollandt by den Hove aldaer gecondemneert zijn, ter somme van seven en veertigh guldens veertien stuyvers getaxeert zijn, soo hebbe ick, omme verder executie te verhoeden, gebeden Mr. Arent Coebel, Ontfanger van den ommeslagh, dat hy Jacob Herweyer, Procureur van Hans de Kuyper *cum sociis*, de selve somme soude willen beta-

 len,

1546. Den 13, ende 27. Augusti. en 1. September.

len, ende hem voorts belooft onder mijn handt-geschrift, wesende in dato den twee en twintighsten Augusti, daer van te doen hebben Ordonnantie van de Staten van Hollandt, mijn handt-geschrift weder te eysschen, soo wanneer ick hem aen de voorschreve Ordonnantie geholpen sal hebben.

Den 27. Augusti 1546.

Memorien in de saecke van Congie.

ONtfangen hebbende van Mr. Arent, mijn Broeder, de Memorien, by hem gemaeckt, roerende de Congie, hebben de selve, nae die by my gevisiteert waren, eodem die gesonden met eenen properen Bode naer * Amsterdam aen Hooghaerden, ofte aen de Burgermeesters, omme die te visiteren.

* Bl. 10.

Den eersten September 1546.

Neminge van twee Buysen by die van Schotlandt.

DEn Heere van Assendelf, door begeerte van de Gedeputeerden van Rotterdam ende Schiedam, my by hem ontboden hebbende, die hen aengegeven hadden, hoe die van Schotlandt weder een ofte twee Buysen genomen hadden, 't welck was tot groote schade ende achterdeel van den Lande van Hollandt, waer door wy oock geschapen waren de Haringteelt voor dit jaer te verliesen, indien daer geen provisie jegens gedaen en wierde; versoeckende, dat ick van 's Landts wegen geordonneert soude werden omme het selve te vervolgen, heeft my belast te Hove te reysen by de Majesteyt van de Koninginne, omme 't selve met Mr. Huygh van Eynde,

Reyse van den Advocaet nae 't Hof.

de, die mede te Hove reysde, te vervolgen, ende ben, om 't selve te doen, nae Brussel gereyst den tweeden September.

Den 5. September.

Den vijfden September. 1546.

TOt Brussel gekomen wesende, ende den Præsident Schoorl in 't lange vertoont hebbende by Requeste, dat by die van Schotlandt een Haringhbuys, geladen hebbende over de twee en twintigh last Haringh, genomen was, ende noch uyt een andere Buys al dat 'er inne was, 't welck tot onverwinnelijcke schade quam van de Ondersaten van Hollandt; versoecken daeromme Brieven van Represalie op de Personen en Goederen van die van Schotlandt, ofte andere provisie, daer by wy tot restitutie van het voorsz Schip ende Goedt soude mogen komen; heeft den voorsz præsident ons voor antwoordt gegeven, alsnoch geen oirboir te wesen de voorsz Brieven van represalie te nemen ende te werck te leggen, ende soo lange onse Schippers onder Schotlandt waren visschende; want die van Schotlant geadverteert zijnde van de selve Brieven, souden contre-Brieven van represalie verleenen, waer door alle onse Buysen geschapen waren genomen te werden, ende wy meer schade dan profijt souden consequeren; maer den Haringh-teelt over wesende, indien de restitutie van alle de geene die beschadight waren niet en ware gedaen, soude ons alsdan Brieven van represalie verleenen; ende daeromme dachte hem oirboir, dat wy in onse Requeste alleen souden versoecken provisie,

Den Advocaet versoeckt aen den Præsident Schoorl Brieven van represalie op de Personen en Goederen van die van Schotlandt.

 om-

1546. Den 5, 7 ende 11. September. en 2. October.

omme te komen tot restitutie van 't geene dat 'er genomen was, ende dat 'er gelijcke overvallinge niet meer en geschiede, sonder te mentioneren van eenige represalien, ende soude ons doen hebben Brieven aen Strick, wesende in Schotlandt, ten eynde hy sollicite-ren soude de selve restitutie.

Den sevenden September 1546.

Missive aen Strick.

DE selve Requeste by ons sulcks gebaptiseert zijnde, heeft den voorschreven Præsident Schoorl ons geaccordeert de voorsz Brieven aen Strick.

Den elfden September 1546.

Rapport van den Advocaet aen den Heere van Assendelf, van 't gepasseerde te Hove.

T'Huys gekomen wesende, hebbe ick den Heere van Assendelf hier van rapport gedaen, die my vraeghde, of ick niet gehoort en hadde van den Præsident Schoorl, dat 'er Schepen van Oorloge jegens die van Schotlandt toegemaeckt wierden; waer op ick seyde neen, nochtans verklaerde hy my, dat hy daer van geadverteert was; mitsgaders oock dat den Heere van Beveren in Hollandt quam, ofte komen soude.

Den tweeden October 1546.

Die van den Rade alle de beschadighden te ad-

NAe by mijne Heeren van den Rade by die van Amsterdam my gesonden is geweest sekere Missive van de Koninginne, in dato den twee * en twintighsten te vooren, daer by hare Majesteyt henluyden adverteert, dat die

* Bl. 11.

van

van Schotlandt niet en wilden verstaen tot restitutie van de Goederen ende Schepen, by hen van de Ondersaten van dese Landen genomen, dan by forme van Proces ordinaris, ende dat die van den Rade alle de beschadighden hier van souden adverteren, de welcke oock ten voorsz dage by henluyden tot dien eynde alhier beschreven waren, ende ick 't inhouden van dien henluyden gecommuniceert hadde; soo hebben syluyden eendrachtelijck na voorgaende communicatie my belast, de voorschreve van den Rade te verklaren, dat naedien die van Schotlandt de Gecommitteerden van de Koninginne verklaert hadden; de voorsz restitutie niet te willen doen dan by forme van proces, dat niet geraden en was het selve met proces te vervolgen, alsoo niet apparent en was, dat die van Schotlandt by Sententie anders souden wijsen, dan volgende hare voorsz verklaringe, genomen sy oock bevonden anders nae rechten te behooren, mits welcken de voorsz beschadighden, boven alle hare voorgaende schaden ende interessen, noch geschapen waren veele ende onnutte kosten te dragen; dat oock 't selve gewijsde tot haren achterdeel gegeven zynde, in toekomende tyden hen soude prejudiciabel zyn, maer lieten hun duncken, oirboir te wesen, dat de Majesteyt van de Koninginne, tot conservatie van hare Majesteyts Pasporten, aen die van Schotlandt dede vervolgen, dat 'er van wegen de Keyserlijcke Majesteyt drie, ende oock van wegen den Koningh van Schotlandt, gecommitteert mochten werden, voor de welcke het proces, toerende de voorsz restitutie,

Den 2. October. verteren, dat die van Schotlant niet en willen verstaen tot restitutie vande Goederen ende Schepen, van de Ondersaten van dese Landen genomen, dan by forme van ordinaris proces.

 bin-

1546. Den 2, ende 8. October.

binnen de Landen van de Keyserlijcke Majesteyt beleydt soude mogen werden, ofte ten minsten, dat hare Majesteyt tot bequamen tyde henluyen wilde accorderen Brieven van represalie op de Ondersaten van Schotlandt; welcke verklaringe ick ten selven dage mijn voorsz Heeren van den Rade gedaen hebbe; versoeckende, dat haer gelieven woude hier van de Majesteyt te adverteren, ende 't selve uyt den naem van de voorsz beschadighden te versoecken, 't welck sy belooft hebben sulcks te doen, mits hebbende de voorschreve verklaringe by geschrifte, die ick hen ten selve dage oock by geschrifte gelevert hebbe.

Den achtsten October 1546.

Acte, by de Koninginne gesonden aen die van Amsterdam omme geen Oosterſch Koorn uyt den Lande te laten voeren, dan midts betalende van elcke last twee stuyvers voor Impost.

HEb ick met Mr. Floris van Hooghaerden geweest by Mr. Frank Boot, omme van 's Landts wegen met hem te consuleren, of de Acte, by die van Amsterdam, in dato den dertighsten Maert 1545. voor Paesschen, van de Majesteyt van de Koninginne ontfangen, daer by henluyden belast werdt, geen Oosterſch Koorn uyt den Lande te laten voeren, dan mits betalende voor elck last voor den Impost twee stuyvers, ende de Acte van interpretatie daer op gevolght, in dato den vijf en twintighsten September in 't selve jaer, niet en soude mogen wesen prejudiciabel in toekomende tyden het Privilegie van den Lande van Hollandt gegeven, by wijlen hooger memorie Koningh Philips, wesende van dato in December veertien hondert ses en tnegentigh, ende de litispendentie, te dier cause han-

Den 8, ende 22. October.

hangende voor mijn Heeren van den Grooten Rade; ende hebben eyntelijck geresolveert, dat de ontfanginge van de voorsz Acten, by die van Amsterdam gedaen, de Staten ende Landen van Hollandt niet en mach prejudicieren, als wesende *res inter alios acta*, te min alsoo die van Amsterdam, nae den ontfangh van de voorsz eerste Acte, sekere protestatie voor Notaris ende Getuygen gedaen hebben, dat sy in geene meeninge en waren, by den ontfangh van de voorsz eerste Acte eenighsints te prejudicieren de Staten ende de Landen van Hollandt by haer voorsz Privilegie, ende het Proces voor den Grooten Rade hangende, ende dat van geenen noode en is, bedwongen wesende te ontfangen de voorsz tweede acte, de voorsz ofte gelijcke protestatie weder * te renoveren ende te doen, alsoo de voorsz tweede Acte niet dan interpretatie en is van de voorgaende Acte, ende dat beyde voorsz Acten niet en zyn dan provisioneel.

* Bl. 12.

Den 22. October 1546.

Antwoordt van de Majesteyt van de Koninginne, houdende dat men de beschadighden geen Brieven van represalie en mochte accorderen.

DEn Heere van Assendelf my by hem ontboden hebbende, heeft my verklaert, dat hy op 't geene wes by den Rade van wegen de voorsz beschadighden aen de Majesteyt van de Koninginne geschreven was, weder antwoordt van hare Majesteyt ontfangen hadde, inhoudende in effect, dat alsoo de beschadighden die van Schotlandt presenteerden recht ende justitie te doen, dat men henluyden mitsdien niet en mochte accorderen Brieven van represalie, maer dat de voorsz beschadighden be-

1546. Den 22. October. en 5. November.

behoorden yemandt in Schotlandt te schicken, omme hare voorsz schaden te doen vervolgen; ende indien syluyden eenige addresse van hare Majesteyt begeerden, komende te Hove, soude haer sulcke hulpe ende bystandt met Brieven ende anders doen, dat hare Majesteyt niet en twijffelde, of de Visschers, ende die hen beholpen hadde met hare Majesteyts Pasporten, en souden lichtelijck tot restitutie van hare schaden komen, alsoo die van Schotlandt genoegh hadden laten uytgaen, dat die geene, die hen met de voorsz Pasporten beholpen hadden, tot restitutie souden komen, van alle 't welck den voorsz Heere van Assendelf my seyde, alle de Steden, die hen met de Negotiatie ende Visscherye geneeren, by Missive geadverteert te hebben, mits henluyden overgesonden hebbende Copie van de voorschreve Missive van de Majesteyt.

Den 5. November 1546.

Rest van de Weduwe van Willem Goudt, ter somme van over de seven duysent guldens in het consent van hondert en twintigh duysent guld. aen

OP de Kamer van de Rekeningen ontboden zijnde met den Procureur Generael ende Mr. Arent Coebel, heeft Mr. Jacob de Jonge, ter presentie van den Heere van Assendelf ende Suys, aldaer verhaelt, hoe dat de Weduwe van Willem Goudt in 't doen harer Rekeninge van 't consent van hondert twintigh duysent guldens, de Keyserlijcke Majesteyt in October 1543. geconsenteert, daer van de eene helft gevonden soude werden by verkoopinge van Renten, ende de andere helft by den Impost, in reste bracht over de seven duysent guldens, de welcke onwilligh waren op te brengen, den

1546. Den 5. November. de Keyserlijcke Majesteyt in den jare vijftien hondert drie en veertigh geaccordeert.

den Grave van Buyren, de Gravinne van Hoorn, de Gravinne van Arenberge, den Heere van Abbenbroeck, den Heere van Cruningen, verstaende genoegh de selve by de Keyzerlijcke Majesteyt gedragen te moeten werden, alsoo de Acte van consent voorsz onder anderen inhoudt, dat indien yemandt by ongehoorsaemheydt, ofte rebelligh onwilligh ware, sijn portie op te brengen, dat men de selve realijck soude executeren, ofte dat de Staten korten, ende dat men middel behoorde te vinden, omme de Keyserlijcke Majesteyt te helpen aen sijn voorsz reste by executie reael, en dat men behoorde te adviseren wie deselve executie behoorde te doen; waer op, nae dat by den Procureur voorsz geseydt was, dat de selve executie behoorde gedaen te werden by de particuliere Ontfangers, ende dat ick sustineerde, de particuliere Ontfangers hare uytterste neerstigheydt gedaen hebbende, de selve executie principalijck ende absolutelijck by den Procureur voorsz uyt de naem van de Keyserlijcke Majesteyt behoorde gedaen te werden, door mijn versoeck den Heere van Assendelf van wegen den Hove aengenomen heeft te doen schrijven Brieven aende particuliere Ontfangers, onder wien de voorsz vijf onwilligen geseten zyn, by de welcke henluyden belast soude werden, de voorsz onwilligen met alle diligentie te doen executeren, op pœne 't selve aen henluyden te verhalen, ende dat sy met den eersten van haer wedervaren 't Hof souden adverteren, mits welcken de voorsz sake soo lange uytgestelt is.

* Heb

1546. Den 5. November. * Bl. 13. Daghvaerdinge van alle de Burgermeesters ende Schepenen van Amsterdam in Persoon voor den Grooten Raedt, versocht of niet twee van de selve soude mogen t'huys blijven.

* HEb ick ter begeerte van Mr. Hendrick Dircksz ende Nicolaes Bastiaensz, Burgermeesters van Amsterdam, geschreven aen Mr. Floris, wesende tot Mechelen, dat alsoo alle de Burgermeesters, ende drie onser Schepenen van Amsterdam in Persoon gedaghvaert waren voor den Grooten Raedt ten negentienden deser loopende maent, omme de redenen in den exploicte geroert, twee van de voorsz Burgermeesters niet en souden mogen t'huys blijven, overmits de quade loopende tydingen, ende dat de Stadt niet en soude blijven rechteloos, onder protestatie, dat sy 't selve niet en deden uyt versmadenisse, ende of geraden ware te proponeren exceptie van renvoy, uyt krachte van den Privilegie de *non evocando*, in welcken gevalle sy souden moeten blijven in persoon, tot op de voorsz exceptie gedisponeert soude zijn, alsoo versoeckende van de personele comparitie ontslaginge, sy genoegh consenteren souden *in Judicem*, dan of beter ware, onder protestatie van niet te willen prejudiceren 't voorsz Privilegie, aldaer principalijck in rechten te treden; Item, of men by Requeste alsnu niet en soude mogen versoecken, omme de Winter, ende dat seer quaedt te reysen is, de sake uytgestelt te hebben tot den eersten rechtdagh na Lichtmisse, ende dit al by advise ende communicatie, gehouden met den Heere van Assendelf, al het selve breeder blijckende by de Minute van de voorsz Missive, onder my wesende.

Den

Den 16. *November* 1546.

Beroerende de selve Burgermeesters en Regeerders van Amsterdam.

TEr begeerte van de vier Burgemeesters van Amsterdam, ende drie der oudtste Schepenen aldaer, die ten versoecke van den Procureur Generael van boven in den Grooten Rade in persoon gedaghvaert waren, ende daer en boven geresolveert, omme te proponeren exceptie van renvoy, door onthiet ende schrijven van den Heere van Assendelf, aen den welcken, wesende tot Eemskerck, ick op te hebben 't selve onthiet, eenen properen Bode gesonden hadde, ben ick gereyst nae Mechelen, om met de voorsz van Amsterdam, tot conservatie van 't Privilegie van Hollandt *de non evocando*, my met henluyden te voegen, omme te obtineren de voorsz exceptie, maer alsoo ick, komende tot Mechelen, de selve van Amsterdam bevonden hebbe van andere opinie, te weten, dat sy aldaer gedelibereert waren ten principale te antwoorden, onder protestatie van niet te willen prejudicieren 't voorsz Privilegie; soo heeft daer van mijnent wegen geen adjunctie konnen gevallen, mits welcken ick voorts gereyst ben tot Brussel, omme te vervolgen de acte van acceptatie van de ordinaris Beede.

Den 21. *November* 1546.

De Acte van consent van de ordinaris Beede van den veer-

HEbbe ick mijn Heer den Præsident Schoorl tot Brussel vertoont, hoe dat d'Acte van consent van de ordinaris Beede, de welcke geaccordeert was den veertienden October 1545., alsnoch ongetyckent was, en dat door dien,

1546. Den 21. November.

dien, want de Keyserlijcke Majesteyt 't consent, by de Staten gedaen, niet en accepteerde onder die conditien, sulcks het selve by hen gedaen was, als onder anderen, dat sy ongemolesteert souden blijven vanden Impost van de Congie ende alle andere nieuwigheydt, waer door de Koopmanschap ende Negotiatie verachtert soude mogen werden, maer alleenlijck onder die conditien, die men in 't accorderen van de ordinaris Beede gewoonlijck is te bespreken; dat evenwel ick alsnu van de Staten, omme niet te verachteren de Keyserlijcke Majesteyt in sijne penningen ende eerste termijn, 't welck Korsmisse naestkomende vallen soude, last hadde, Acte van consent te teyckenen, volgende de acceptatie by syne Majesteyt gedaen, mits dat in de Acte van consent van geen andere conditie mentie gemaeckt en soude werden, dan als vooren, van de conditien, die men in 't accorderen van de ordinaris Beede gewoonlijck is te bespreken, ende mits * hebbende de acte van acceptatie, by de Majesteyt van de Koninginne onderteyckent, 't welck den voorsz Præsident my accorderende, heeft binnen twee dagen daer na de voorsz acte van acceptatie gedaen, en van my weder ontfangen de acte van consent onder mijn handt.

thienden October 1545. noch ongeteyckent zijnde, den Advocaet gelast de selve te teyckenen.

* Bl. 14.

Commissie op Mr. Aernout Coebel, als Ontfanger Generael van den Impost

HEb ick versocht te hebben van den voorsz Præsident Commissie op Mr. Aernout Coebel, als Ontfanger Generael van den Impost, de welke hy my geaccordeert heeft, maer alsoo hy voor mijn vertreck geen tydt en hadde omme de selve Commissie te zegelen, soo

1546.
Den 21. Novemmber.

soo hebbe ick Pieter Lanie last gegeven omme 't selve Zegel te vervolgen, mits hem gegeven hebbende drie goude Croonen, die my belooft heeft 't selve te vervolgen, en my dan over te senden.

By den Advocaet den President gevraegt, hoe men stonde met die van Schotland, en of men in toekomende veyligh soude mogen seylen en visschen, dan of men soude moeten hebben Pasport van de Koningin alhier of van die van Schotlandt.

HEbbe ick door 't schrijven van die van Amsterdam, wesende tot Mechelen, mijn Heeren den Præsident gevraeght, hoe wy stonden met die van Schotlandt, ende of men tegens de toekomende tijdt veylig soude mogen zeylen ende visschen, dan of men soude moeten hebben Pasporten van de Majesteyt van de Koninginne alhier, ofte van de Koninginne van Schotlandt; waer op den Præsident my voor antwoordt gegeven heeft, dat die van Schotlandt te vreden waren te houden 't Tractaet, met henluyden gemaeckt in April vijfthien hondert ses en veertigh, ende dat wy, omme te zeylen ende te visschen, anders geen Pasporten en behoefden, dan van de Majesteyt van onse Koninginne, maer wilden de Ondersaten van dese Landen eenige Negotiatie doen in Schotlandt, soo soude hen van noden wesen te hebben Pasporten van de Koninginne van Schotlandt, ende in mijn vertreck seyde my soo veel meer, dat de Majesteyt van de Koninginne by hare Ambassaden, wesende in Engelandt, geadverteert was, dat de Koninginne van Schotlandt aldaer hare Ambassaden hadde, ende dat onse Ambassade alhier geschreven hadde om Instructie, omme met die van Schotlandt te handelen ende te tracteren, ende dat de Majesteyt vande Koninginne in meeninge was henluyden anders geen instructie

Den 21. November.

te geven, dan dat ſy ſouden vervolgen reſtitutie van 't geene wes de Onderſaten van deſe Landen, hebbende hare Majeſteyts Paſporten, ontnomen was, mitſgaders oock wes henluyden, geen Paſporten voorſz hebbende, ontnomen was, na dato van het Tractaet tuſſchen de Françoiſen ende Engelſchen gemaeckt, onder de welcke deſe Landen van wegen die van Engelandt, ende de Schotten van wegen die van Vranckrijck gecomprehendeert waren.

Salaris van den Secretaris voor het uytleveren van de voorſz Paſporten.

DEn Secretaris Deſplegem by my na 't ſelve gevraeght zijnde, heeft my genoegh 't ſelve geſeydt, behalven van het ſchrijven van de Ambaſſaden van de Koninginne, weſende in Schotlandt, ende van de Reſolutie van de antwoordt, die men daer op ſchrijven ſoude, ende dat hy hem liet duncken, dat den geenen, die ſoude willen zeylen, omme bet verſekert te zijn, van noden ſoude weſen te hebben Paſporten van de Koninginne van Schotlandt, ende dat hy van de ſelve Paſporten onder hem hadde, ende dat hy van 't ſtuck, de ſelve uytleverende, nam tien Croonen.

Den Heere van Aſſendelf te vermanen om betalinge van Deſplegems Paſporten.

HEeft den ſelven Deſplegem aen my begeert, te willen vermanen den Heere van Aſſendelf, dat hy volgende ſijn ſchrijven ende belofteniſſe ſoo wanneer alhier Daghvaert weſen ſoude, hem ſoude willen helpen aen betalinge van ſijn Paſporten, die hy tot negen hondert gelevert hadde, ende maer van vier hondert betaelt en was.

* Den

Den 23. ende 27. Novemb.

* Den 23. November 1546.

* Bl. 15.

HEeft Mr. Adriaen, Waert van den Tresorier, door onthiet van den selven Tresorier my geseydt, dat den Marquis van Bergen te vreden was 't Hooft in den Oudenbossche te doen maecken, mits hebbende Octroy omme op de Passanten aldaer te mogen stellen Impost van een Duytken ofte penningh, ende dat de Koninginne de stucken heeft doen leveren die van de Rekeningen in Brabandt, omme die te visiteren, ende dat hare Majesteyt in meeninge is, hebbende 't advis van die van de Rekeningen voorsz, 't voorsz Octroy te accorderen; hebbe oock ten selven dage versocht aen den Præsident van de Reken-kamer aldaer, dat hy de selve sake soude willen acceleren, alsoo de Passanten aldaer in pericul waren groote inconvenienten te lijden, overmits 't voorsz Hooft soo seer quaedt ende gebroken is, 't welck hy my belooft heeft te doen.

Den Marquis van Bergen presenteert 't Hooft in den Oudenbossche te doen maecken, midts stellende op de passanten aldaer impost van een duytken ofte penningh.

Dagvaert, gehouden in den Hage den seven en twintighsten November 1546.

Omme uyt krachte van sekere Missive, geschreven aen den Raede van Hollandt, daer by hare Majesteyt versochte vanden Rade advis, nopende de opstellinge van sekere Wachten, soo by dage ende by nachte, op alle plaetsen, leggende op de Zee, van Vierboeten ende anders, omme daer door te mogen vernemen of 'er eenige Schepen van Oorloge of Galeyen herwaerts aen quamen, omme te weten by wie de kosten van de selve Wagten gedragen souden moeten werden.

 De

1548.
Den 27.
Novemb.

Beroerende de stellinge van Wachten op alle plaetsen op de Zee leggende.

DE Staten hebben ten voorsz dage, na dat by den Hove van Hollandt 't selve hen voorgehouden is geweest, hier op versocht rapport van hare Meesters, ende geresolveert, hare antwoort dies aengaende alhier weder inne te brengen den sesden van dẽ toekomende maendt December, 's avondts in de Herberge, welcken tydt hen by den Hove gegunt is, na die van Dordrecht en Mr. Jacob van Eynde my geseydt hebben.

Commissie van Phil. van Uytwijck op de uytvoering van de Greynen.

NA dat by de Gedeputeerden van Dordrecht de Staten vertoont is geweest, hoe dat Philips van Uytwijck, Secretaris, by den Hove van Hollandt gecommitteert is geweest, volgende seeckere Commissie van de Koninginne, in dato den eersten Julii 1546., omme ten versoecke vanden Procureur Generael informatie te nemen jegens den geenen, die 't Koorn ofte Greyn binnen de Landen van Hollandt, Zeelandt ende West-Vrieslandt gekocht, gelight, ende in andere Steden ofte plaetsen gevoert, ende cautie gestelt hebbende, in gebreke zijn geweest certificatie van de settinge van het selve koorn ofte greynen binnen den gestatueerden tijdt over te brengen, na de dispositie van den Placate der Keyserlijke Majesteyt; ende indien hem bleke de voorsz Placaten gecontravenieert te zijn, de Uytvoerders van de voorsz Greynen ofte hare Borgen te beveelen, van stonden aen in syne handen te betalen de pœnen, daer inne sy achtervolgende de voorsz Placaten vervallen zijn; ende voorts geauthoriseert is geweest, een ofte meer Deurwaerders te committ-

 1546. Den 27. Novemb.

mitteren, omme de Opposanten ofte Delinquanten, niet tegenstaende oppositie ofte appellatie, ende sonder prejuditie van dien, realijck ende by feyten te bedwingen tot namptissement ende handtvollinge te doen in handen van den Rentmeester van de * exploicten van 't dubbel van de waerde, 't welck sy uytgevoert souden hebben; nae welck namptissement de voorsz Deurwaerders hen eerst in oppositie ontfangen souden, breeder blijckende by de Copie van de Acte van Commissie, onder my wesende; ende dat den voorsz Uytwijck de voorsz syne Commissie binnen Dordrecht gepooght hadde ter executie te leggen, ende dat 't selve niet en behoort geadmitteert te werden, ten minsten dat'er eenige Placaten realijck ende by feyten ter executie geleydt souden werden sonder voorgaende citatie, proces ende condemnatie, ende dat het selve admitterende, genoegh alle Koopluyden van de Greynen in Hollandt bedorven souden wesen, ende dat daeromme de Staten dit behoorden te wederstaen, ende aen de Majesteyt te versoecken, dat uyt krachte van den voorsz Placate geen executie gedaen en soude werden sonder voorgaende vonnisse als vooren; soo is by de voorsz Staten gecommitteert Bartholomei, Huygh van Eynde ende ick, omme het selve met den eersten aen de Koninginne te vervolgen, ende dat men aen den Rade soude versoecken, dat sy Uytwijck souden belasten, met de voorsz executie te supersederen, tot op 't voorsz vervolgh by de Koninginne gedisponeert soude zijn, welck versoeck, nae dat by de Staten aen den Ho- * Bl. 16.

 ve

ve gedaen is geweest, soo is by den selven Hove verklaert, dat sy tot dien eynde souden Requeste overgeven, nae Mr. Jacob van Eynde my geseydt heeft, ende oock eensdeels die van Dordrecht, maer den voorsz Mr. Jacob van Eynde en wist my niet te seggen, of de voorschreve Requeste by de Staten overgegeven was, dan niet.

Te Hove te vervolgen provisie tot restitutie van de Schepen ende Goederen, by de Schotten van de Ondersaten van Hollandt genomen.

ZYn ter begeerte van die van Amsterdam de voorschreve Bartholomei, Huygh van Eynde ende ick gecommitteert, omme te Hove te vervolgen sekere provisie te hebben, omme te komen tot restitutie van de Schepen ende Goederen, by de Schotten van de Ondersaten van Hollandt genomen, niet tegenstaende de exhibitie van de Majesteyts Pasporten, en oock ten eynde dat men in de toekomende tijdt soude mogen veyligh visschen en zeylen, soo de voorschreve van Dordrecht ende Mr. Jacob van Eynde my geseydt hebben.

Arrest, gedaen op eenigeOndersaten van Hollandt, by faute van betalinge van de Renten.

NAe dat by die van Dordrecht de Staten vertoont was, hoe dat eenige Ingezetenen van Dordrecht in Vlaenderen gedaen waren arresteren, by faute van betalinge van de Renten, die eenige Vlamingen op de Steden van Hollandt hadden, versoeckende dat de voorsz Staten soo veel souden willen doen, dat de voorsz gearresteerden uyt den arreste ontslagen souden mogen zijn; soo is by de voorsz Staten geresolveert, dat men de voorsz Rentiers met den eersten aen betalinge van hare Renten soude helpen, ende dat men de

scha-

1546. Den 27. Novemb. en 1 ende 13. Dec.

ſchaden ende intereſſen, by de voorſz Ingezetenen van Hollant geleden, ſoude verhalen aen den geenen, door wiens faute ende toedoen de voorſz betalinge op ſijn behoorlijcke tijdt niet gedaen en ware, als my de voorſz van Eynde heeft geſeydt.

Den 1. *December* 1546.

BEn ick nae Bruſſel gereyſt, omme de voorſz twee pointen met de andere Gedeputeerden te vervolgen.

Reyſe van den Advocaet nae 't Hof.

Den 13. *December* 1546.

AEn mijn Heere den Præſident Schoorl tot Bruſſel by Bartholomei en by de middelen van onſe Requeſte verſocht zijnde proviſie, om te komen tot reſtitutie van de Schepen ende Goederen koſteloos ende ſchadeloos, by die van Schotlandt boven de Paſporten van de Koninginne van * de Onderſaten van Hollandt genomen, ende voorts omme te hebben verklaringe, hoe de voorſz Onderſaten jegens den toekomenden tijdt in het viſſchen, zeylen ende negotieren ter Zee hen ſouden moeten dragen; heeft ons voor antwoordt gegeven, dat die van Schotlandt niet en waren te betrouwen, ſeggende voorts, dat de Majeſteyt van de Koninginne uyt Engelandt in 't ſeker geadverteert was, dat'er ſekere Ambaſſaden uyt Schotlandt aldaer waren omme met de Engelſchen te tracteren, ende dat die van Engelandt henluyden *ultro*, ende ſonder by de Koninginne verſocht zijnde,

* Bl. 17. Aen den Præſident Schoorl by Requeſte verſocht proviſie tot reſtitutie van de Schepen en Goederen, by de Schotten van de Onderſaten van Hollandt genomen; ende voorts verklaringe, hoe de voorſz Onderſaten hen in het toekomen-

1546. Den 13. Decemb. de in 't zeylen ende visschen souden gedragen.

de, expresselijck verklaert hadden, geen Tractaet met henluyden aen te willen gaen, ten ware sy de Ondersaten van herwaerts over kosteloos ende schadeloos deden restitueren al 't geene wes by hen zedert het Tractaet, tusschen de Engelschen ende Françoisen gemaeckt, de selve Ondersaten ontnomen was, zedert welcken tijdt den voorsz Præsident seyde, de Ondersaten van dese Landen de meeste schade van henluyden geleden te hebben, seggende voorts dat de swarigheydt tusschen de Keyserlijcke Majesteyt en die van Schotlandt stondt op twee pointen; als eerst, dat die van Schotlandt souden moeten onderhouden d'alcour, hier voortijdts by de Keyserlijcke Majesteyt met hen gemaeckt, daer inne die van Schotlandt te vreden waren te accorderen; ten anderen, dat sy souden moeten restitueren wes by henluyden van dese Landen genomen was zedert 't voorsz Tractaet tusschen de Françoisen ende Engelschen; verklarende voorts, dat by de Majesteyt der Koninginne geen Tractaet gemaeckt en soude werden, sonder eerst ende alvoorens te hebben de voorschreve restitutie, ende dat hy de Staten van de selve besoigne met de Schotten altijdt by tijds soude adverteren.

By Requeste vertoont de rigoureuse executie, by den Secretaris Uytwijck gedaen,

DEn selven vertoont hebbende oock by de middelen van onse Requeste van de rigoureuse executie, by den Secretaris Uytwijck uyt kragte van sekere Commissie van desen Hove begonst, roerende de pœnen, gestelt in de Placaten, disponerende op het uytvoeren van de Greynen, gewassen in de Patrimo-

moniale Landen van de Keyserlijcke Majesteyt van herwaerts over, ende by ons versocht zynde, dat die van den Rade van Hollandt belast soude werden, niet te doen procederen tot executie van de voorschreve pœnen, sonder partye in hare defensie gehoort te zijn, ende sonder voorgaende condemnatie van de Wethouders, onder welcke de contraventie geschiedt soude zijn; ende dat voorts die van den Rade belast soude werden, de voorsz Commissie te casseren, revoceren ende te niete te doen, ende hen geinterdiceert, gelijcke Commissie meer te expedieren, heeft ons belooft, voor sijn vertreck van Brussel expeditie te doen hebben.

Den 13 en de 15. Dec. aengaende de pœnen gestelt tegens de uytvoeringe van Greynen.

Den 15. *December* 1546.

DEn selven weder na expeditie van onse Requeste gevraeght hebbende, seyde, dat wy in de Requeste, roerende die van Schotlandt, lutherden, alsoo, nae Pauli leeringe, *priculum* was *in falsis fratribus*, ende *in mari* willende insereren, dat wy de selve Schotten niet en behoorden te betrouwen.

Expeditie op de voorschreve eerste Requeste.

ENde aengaende de andere Requeste, roerende de voorsz rigoureuse ende sommiere executie, heeft ons ten selven dage geaccordeert besloten Brieven aen den Hove van Hollandt, by de welcke henluyden belast werdt, te voorsien tegens de abuysen in de voorsz Requeste gementioneert, ende dat de Executeurs geen abuysen en committeren, ende dat de Majesteyt van de Koninginne haer ad-

Expeditie op de tweede Requeste.

vis souden overschrijven, hoe men daer jegens soude mogen voorsien.

*Bl. 18.

* *Den* 17. *December* 1546.

Remonstrantie om den Heere van Assendelf te vertoonen.

HEbben den voorschreven Bartholomei en ik tot Brussel gemaeckt sekere Remonstrantie, omme mijn Heere van Assendelf te vertoonen, dat de voorschreve Missive de Rade niet en behoorde gepresenteert te werden, sonder eerst te convoceren de Staten, alsoo de saecke 't Landt merckelijck importeert.

Den 18. *December* 1546.

Remonstrantie van de schaden, by Matheus Strick te vertoonen die van Schotlandt.

HEeft Mr. Matheus Strick, Secretaris, my gelevert Copie vande Remonstrantie, hem, wesende van 's Keysers wegen Ambassaedt in Schotlandt, by de beschadighden van dese Landen aldaer gelevert, omme daer van te solliciteren restitutie, midtsgaders oock Copie van den Inventaris van hare Certificatien ende Munimenten, tot dien eynde by hem overgeleydt, daer van hy my seyde de Originalen gelaten te hebben onder den Griffier in Schotlandt, omme tot restitutie te komen.

Den 23. *December* 1546.

Rapport van den Advocaet, van 't gepasseerde te Hove, ende beschrijvinge

T'Huys gekomen zijnde, ende den Heere van Assendelf van het geene wes voorschreven is rapport gedaen hebbende, ende oock by de middelen van onse Remonstrantie versocht hebbende beschrijvinge van de voorsz Staten, heeft my 't selve terstondt ge-
ac-

accordeert, ende dat de selve beschreven souden werden, alhier te wesen in de Herberge den sevenden Januarii; seggende voorts, dat de expeditie van de voorsz rigoureuse Commissie was gekomen, door sollicitatie ende importuin vervolgh van onsen Procureur, die de Majesteyt te verstaen gegeven hadde, dat hier van souden komen groote confiscatien.

Den 23 en de 31. Dec. en 7. Dec. van de Staten tegens den sevenden Januarii.

Den 31. December 1546.

HEb ick door onthiet van den Heere van Assendelf geschreven aen Jan van Drenckwaert, Schout van Dordrecht, dat hy niet laten en soude met den eersten alhier te komen, ofte yemandt te schicken, omme als Rentmeester particulier van den Impost te furneren syne Rekeninge, alsoo de Weduwe van wijlen Vranck vander Hoeve, by eenige Gedeputeerden van de Staten tot diverse stonden aen haer vereyscht is, alle 't selve breeder blijckende by mijn Minute daer van zijnde.

Te schrijven aen Jan van Drenckwaert, omme sijne Rekeninge alhier te furneren.

Daghvaert, gehouden in den Hage den sevenden December 1546.

Omme antwoordt in te brengen op het voorschreve rapport, genomen roerende de opstellinge van seke Wagten, soo by dage als by nachte, op alle plaetsen ter Zee leggende.

HEbben de voorsz Staten door aengeven van die van Amsterdam ende Enkhuysen

Beroerende 't opstellen van

1546. Den 7. Decemb. ſeeckere Wachten, ſoo by dage als by nachte, op alle plaetſen ter Zee leggende.

ſen eendrachtelijck gereſolveert, dat alſoo niet mogelijck en is het Vlie ende Maerſdiep inne te komen zeylen ſonder Piloten, overmits diverſſe Sanden in de ſelve Gaten leggende, ſoo 't oock niet wel mogelijck is 't Gat van de Maze by den Brielle inne te komen, mits de naeuwigheydt van dien, ende dat het ſelve by de Schippers noch veel min doenlijck is, ſoo wanneer de Tonnen, weſende de teyckenen van de ſelve Gaten, inne gehaelt werden, 't welck men in tyden van Oorlogh altoos met kleynen arbeydt ende moeyte doen magh, dat daeromme te vergeefs waer, de voorſz Wachten, die eenen

* Bl. 19.

* grooten merckelijcken penningh ſouden moeten koſten, op te ſtellen, welcke hare antwoordt ſy oock den Rade van Hollandt hebben doen verklaren, ten eynde ſyluyden in het overſchrijven van haer advis daer op ſouden mogen reguard nemen ende hen reguleren, na Mr. Floris van Hoogaerden my geſeydt heeft.

Mr. Pieter Wouterſz genomineert ende geëligeert tot Procureur van de Staten.

HEbben de ſelve Staten voor haren Procureur in den Grooten Rade genomineert ende geëligeert Mr. Pieter Wouterſz, den welcken ick den negentienden der ſelver maendt, weſende tot Mechelen gekomen om na Huys te reyſen, ende van de ſelve electie geadverteert zijnde, als Advocaet van den Lande, voor Mr. Nicolaes de Quercu, Secretaris vanden Grooten Rade, behoorlijcke Procuratie gepaſſeert ende gegeven hebbe.

By

1546. Den 7. Decemb. Ordonnantie van negen en twintig ponden tien schellingen voor twe Schippers van Dordrecht, wegens geleden schade, uyt saecke van seecker arrest.

BY de voorsz Staten, ter begeerte van die van Dordrecht, sekere twee Schippers, woonende aldaer, die te Dam in Vlaenderen gearresteert waren geweest, overmits eenige aldaer, hebbende Renten op de vijf groote Steden van Hollandt, van den Ontfanger Generael van de Beede over Hollandt aen geen betalinge en hadden konnen geraken van haer verschenen Renten, geaccordeert Ordonnantie op den Rentmeester van des gemeene Landts ommeslagh, Mr. Aernout Coebel, van negen en twintigh ponden tien schellingen van veertigh grooten voor haer verteerde kosten en schade, geleden uyt saecke van 't voorsz arrest; ende voorts geresolveert, dat men de voorsz penningen weder soude recouvreren ende verhalen aen den voorsz Ontfanger Generael, die in gebreke geweest hadden de voorsz verschenen Renten te betalen, sulcks Arent Cornelisz van Dordrecht ende Mr. Lambrecht Jacobsz, Pensionaris van Haerlem, my geseydt hebben, welcke Mr. Lambrecht my oock geseydt heeft, dat hy die van Dordrecht daer van Ordonnantie leveren soude.

Den Pastoor in de Liere een practijcque gevonden om het Water uyt den Lande te krijgen.

IS by de voorsz Staten mede geresolveert, dat, roerende de sake van den Pastoor van de Liere, die een nieuwe konst gevonden hadde, omme het Water lichtelijck uyt den Lande quijt te worden, die uyt saecke van sijn voorsz konst aen de Keyserlijcke Majesteyt versocht hadde, dat die geene, die hem met de selve soude willen behelpen, ende volgende dien vervorderen Koorn te malen, ofte andere Molens te stellen, hem souden laten volgen den

vier-

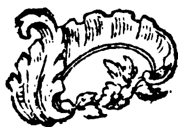
1546. Den 7. Decemb.

vierden verſpaerden penningh, ſes jaren langh geduyrende, die men min behoeven ſoude in 't gebruyck van ſijn Inſtrument, dan gebruyckende de gewoonlijcke Inſtrumenten, dat 't ſelve getermineert ende ter neder geleydt ſoude werden by den Hove van Hollandt, aen den welcken by de voorſz Staten deſe ſake gebleven was, volgende welcken oock den Heere van Aſſendelf van my, t'huys gekomen weſende van Bruſſel op den 24. December, begeert heeft, dat ick aen Bartholomei, onder wien de Requeſte, by den voorſz Paſtoor de Keyſerlijcke Majeſteyt overgegeven, ende het advis daer op geſtelt, ruſtende was, ſoude ſchrijven, omme de ſelve Requeſte ende advis van hem te hebben, 't welck ick door begeerte als vooren ſulcks gedaen hebbe.

Te taxeren de vacatien van Gerrit Claeſz.

TEn voorſchreven dage zijn Eynde ende Milde gecommiteert omme te taxeren ſekere vacatien, by Gerrit Claeſz tot Amſterdam overgegeven, ſoo ſy my geſeydt hebben.

Finis Anni 1546.

Dagh-

UNIVERSITY OF MICHIGAN
3 9015 06722 0262

